

Tilinpäätös 2021

Raisio kaupunki | Kaupunginhallitus 28.3.2022 § 120
Kaupunginvaltuusto 6.6.2022 § 85

raisio

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2. Organisaatio	6
1.1.3. Henkilöstö	10
1.1.4. Sosiaali- ja terveysjohtajan katsaus	11
1.1.5. Sivistysjohtajan katsaus	13
1.1.6. Elinvoima- ja kilpailukykytoimialan katsaus	15
1.1.7. Taloudellinen kehitys vuonna 2021 ja arvio tulevasta kehityksestä	17
1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta	34
1.2.1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	34
1.2.2. Itsearviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta	35
1.2.3. Riskienhallinta	41
1.2.4. Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella	46
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	47
1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja vertailu edelliseen vuoteen	47
1.3.2. Toiminnan rahoitus	57
1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset	61
1.5. Kokonaistulot ja menot	65
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous	66
1.6.1. Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt	66
1.6.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	67
1.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	76
1.6.4. Konsernitilinpäätös	77
1.7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	82
2. TALOUSARVION TOTEUTUMISVERTAILU	83
2.1. Vertailu talousarvioon	83
2.2. Tavoitteiden toteutuminen	88
2.2.1. Kaupunginhallitus	88
2.2.2. Lupalautakunta	110
2.2.3. Infralautakunta	114
2.2.4. Sivistyslautakunta	122
2.2.5. Vapaa-aikalautakunta	129
2.2.6. Sosiaali- ja terveyslautakunta	139
2.3. Tuloslaskelman toteutuminen	149
2.4. Investointien toteutuminen	152
2.4.1. Hankkeiden toteutuma lautakunnittain	152
2.4.2. Monivuotisten hankkeiden vuotuinen käyttö tilinpäätöksessä 2021	154
2.5. Rahoitusosan toteutuminen	155
2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	156
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	158
3.1. Tuloslaskelma	158

3.2. Rahoituslaskelma.....	159
3.3. Tase	160
3.4. Vastuusitoumukset.....	162
3.5. Konsernitilinpäätös.....	163
3.5.1. Konsernituloslaskelma	163
3.5.2. Konsernin rahoituslaskelma	164
3.5.3. Konsernitase	165
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	167
5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET JA MUUT ERIYTETTY LASKELMAT	194
5.1 Muut eriytetyt laskelmat.....	195
5.1.1 Henkilöstöruokala Elauksen tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen	195
5.1.2 Venesataman tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen	196
Allekirjoitukset ja merkinnät.....	197
Tilinpäätöksen allekirjoitus	197
Tilinpäätösmerkintä	197
Luettelot ja selvitykset.....	198
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	198

1. Toimintakertomus

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi 2021 oli Raisiolle ennätyksellisen kasvun ja uusiutumisen vuosi koronapandemian keskellä

Raision kaupungin organisaatiouudistus ”Moderni kehyskaupunki” astui voimaan 1.8.2021. Organisaatiouudistuksen yhteydessä lakkautettiin keskuksat ja luotiin uusi toimialarakenne sekä muodostettiin matriisimaisesti toimivat konsernipalvelut tavoitteena kaupungin toiminnan modernisointi yhdenmukaisemmaksi, paremman sisäisen yhteistyön mahdollistavaksi, ketterämmäksi sekä aikamme ilmiöihin paremmin vastaavaksi. Uusi kaupunginvaltuusto aloitti 1.8.2021 ja valtuusto hyväksyi uuden kaupunkistrategian lokakuussa. Kaupunkistrategia laadittiin kaupunkilaisia, henkilöstä ja eri sidosryhmiä niin osallistavasti kuin koronaoloissa oli mahdollista. Strategia laadittiin kaupungin, Tampereen Yliopiston ja FCG Oy:n yhteistyönä.

Vuonna 2021 hyväksyttiin myös perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitykset, joiden tavoitteena on ennakoiva palvelutarpeeseen vastaaminen sekä modernit ja terveelliset oppimisympäristöt. Palveluverkkoselvitykset toimivat tulevien päiväkotien ja kouluhankkeiden perustana ja toteuttaminen ulottuu koko vuosikymmenen ajalle.

Kaupungin väkiluku oli vuoden 2021 lopulla ennätykselliset 24 818 asukasta ja kasvua edellisvuodesta oli 411 asukasta. Raisio oli vuonna 2020 Turun seudun toiseksi nopein kasvaja ja valtakunnallisesti top20 kasvajien joukossa absoluuttisesti ja suhteellisesti. Raisiossa toteutettiin ja julkistettiin useita merkittävän kokoluokan yritysinvestointeja ja laajentumissuunnitelmia. Omakotitalorakentaminen ja pientalotonttien kysyntä oli ennätyksellisellä tasolla. Uusia omakotitalotontteja luovutettiin ennätykselliset 54 kappaletta. Kerrostalotontteja myytiin tai vuokrattiin kolme kappaletta, rivitalotontteja neljä ja yritystontteja seitsemän kappaletta. Rakennuslupia myönnettiin vuonna 2021 yhteensä 111 kappaletta ja lupapäätökset myönnettiin keskimäärin 22 päivässä mikä on erinomainen tulos.

Vuosi 2021 oli toinen koronapandemiavuosi ja korona uusine variantteineen vaikutti negatiivisesti niin kaupunkilaisiin, kaupungin tuottamiin palveluihin kuin henkilöstön jaksamiseen. Suurimpana koronan vastaisena ponnistuksena oli lähes koko kaupungin väestön rokottaminen kahteen kertaan koronavirusta vastaan. Kolmas rokote kierros käynnistettiin vuoden lopulla.

Vuoden 2021 kesäkuussa eduskunta hyväksyi sote-uudistukseen liittyvät lait. Tämä merkitsee, että sosiaali- ja terveystoimialan toiminta siirtyy osaksi Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta vuoden 2023 alusta alkaen. Vuoden 2021 lopussa alettiin kerätä hyvinvointialueelle luovutettavia tietoja henkilöstöstä, vuokrattavista kiinteistöistä, sopimuksista ja irtaimistosta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle tulee olemaan mittava prosessi vuonna 2022.

Raision kaupungin vuoden 2021 taloudellinen kehitys mukaili yleisesti kuntakentällä tapahtunutta kehitystä. Raision kaupungin tulos oli positiivisen verotulo- ja väestökehityksen sekä valtion koronatukien ansiosta positiivinen, vaikka korona kasvattikin toimintamenoja voimakkaasti. Raision kaupungin tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 8,2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä esitetään tehtäväksi 3,765 miljoonan euron investointivaraus Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen. Raision kaupungin vuoden 2021 tilikausi muodostuu investointivaraus huomioiden 4,5 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Taseen kertynyt ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 17,1 miljoonaa euroa mitä voi pitää kohtuullisena tasona huomioiden tulevat suurinvestoinnit palveluverkkoihin ja E18 –hankkeeseen.

Raision näkymä vuoteen 2022 on erittäin positiivinen, mutta Ukrainan sota ja koronapandemia ovat myrskypilviä hienon kaupunkimme taivaalla.

Eero Vainio, kaupunginjohtaja
18.3.2022 Raisiossa

1.1.2. Organisaatio

KAUPUNGINVALTUUSTO 1.8.2021-31.5.2025

Puheenjohtaja

Laulumaa Janne, SDP

I varapuheenjohtaja

Seikola Harri, KOK

II varapuheenjohtaja

Suominen Heikki, PS

III varapuheenjohtaja

Mero Jonna, VIHR

SDP

Korhonen Ari

Lehto-Laurila Hannele

Kivijärvi Anneli

Ollila Annika

Äikäs Niina

Rosama Jarmo

Parantainen Vesa

Kosonen Kimmo

Dahlgren Niko

Suro Aleks

KOK+RKP

Leinonen Ari

Laine Heikki

Salonen Jari

Aso Janne

Moislahti Jonni

Parkko Tanja

Maunula Markus

Vuorinen Elisa

Savola Eeva

Våg Hans (RKP)

PS

Koivisto Mika

Kangasoja Mikko

Soiniitty Tapio

Tammelin Mikko

Heiskari Jyrki

Efe Pirita

Grönblom Evert

VIHR

Mero Jonna

Rintee Salla

Suominen Jani

Mylly Ella

Toivonen Niko

VAS

Lindqvist Emma
Tyyskänen Eveliina
Jormanainen Juha
Lehtonen Aarre

KESK

Haavisto Erkki
Rantala Jukka
Aaltonen Helinä

KD

Pulkkinen Jari

KAUPUNGINHALLITUS 1.8.2021-31.5.2023**Puheenjohtaja**

Salonen Jari, KOK

I varapuheenjohtaja

Rosama Jarmo, SDP

II varapuheenjohtaja

Koivisto Mika, PS

KOK

Moislahti Jonni
Parkko Tanja

SDP

Ollila Annika
Äikäs Niina

PS

Kangasoja Mikko

VIHR

Engström Kristiina

VAS

Lindqvist Emma

KESK

Rantala Jukka

KAUPUNGINVALTUUSTO 1.1.2021-31.7.2021**Puheenjohtaja**

Laulumaa Janne, SDP

I varapuheenjohtaja

Salonen Jari, KOK

II varapuheenjohtaja

Lindqvist Emma, VAS

III varapuheenjohtaja

Rosama Jarmo, SDP

SDP

Lehto-Laurila Hannele

Parantainen Vesa

Kivijärvi Anneli

Ruusuranta Anita

Ollila Annika

Kosonen Kimmo

Virko Maria

Sulonen Raimo

Löfgren Aki-Petteri

Ek Sirpa

Äikäs Niina

KOK+RKP

Leinonen Ari

Laine Heikki

Seikola Harri

Parkko Tanja

Maunula Markus

Moislahti Jonni

Broberg Janette (RKP)

Savola Eeva

Sukari Helena

Rantala Jukka A.

Vuorinen Elisa

VAS

Jormanainen Juha (Yrttiaho Jyrki 17.2.2021 asti)

Lehtonen Aarre

Suominen Sari

Nurmi Eija

Närhinen Pekka

PS

Koivisto Mika

Soiniitty Tapio

Kangasoja Mikko

Koivusalo Katja

VIHR

Toivonen Niko

Rintee Saila

Erasvuo Eija

Heikkilä Pekka

KESK

Haavisto Erkki

Rantala Jukka

Niemi Merja

KD

Pulkkinen Jari

KAUPUNGINHALLITUS 1.1.2021-31.7.2021

Puheenjohtaja

Vuorinen Elisa, KOK

I varapuheenjohtaja

Lehto-Laurila Hannele, SDP

II varapuheenjohtaja

Jormanainen Juha, VAS

KOK

Moislahti Jonni

Sukari Helena

SDP

Ek Sirpa

Mikola Veijo

Parantainen Vesa

VIHR

Engström Kristiina

PS

Koivisto Mika

KESK

Rantala Jukka

1.1.3. Henkilöstö

Raision kaupungin palveluksessa oli 31.12.2021 1 287 vakinaista henkilöä. Vuoteen 2020 verrattuna vakinaisten määrä väheni 19 työntekijällä. Määräaikaista työntekijöitä oli 31.12.2021 tilanteessa 16 työntekijää enemmän kuin vuonna 2020. Määräaikaista työntekijöistä 25 työntekijää oli työllistetty palkkatuella (vuonna 2020: 15).

Henkilötyövuosien määrä oli 1 514,7 henkilötyövuotta, joka on 50,2 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisenä vuotena.

Koronaepidemiolla oli huomattavia vaikutuksia myös henkilöstöön. Työn erilainen luonne ja erilaiset työjärjestelyt näkyivät toisena koronavuonna eri ammattialoilla eri tavoin. Hallinto- ja toimistotyön tekijöistä suuri osa teki töitä etänä tai osittain etänä, kun taas hoito-, hoiva- ja opetuspuolen tehtävissä työtä tehtiin lähityönä. Yleisesti kunta-alan työt ovat jo vuosia olleet kuormittavuudeltaan suomalaisen työelämän kärkeä, vaihdellen ammatti-aloittain.

Koronapandemian johdosta jouduttiin ajoittain sulkemaan toimipisteitä (mm. uimahalli ja eri liikuntapaikkoja.) Talkoovapaita pidettiin niin että säästöjä syntyi noin 100 000 euron edestä.

Henkilöstön työterveyshuollosta vastasi Pihlajalinna Oy. Raision ja Nokian kaupungit jatkoivat yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa hankkeen Tunnista ajoissa, puutu aktiivisesti – toteuttamista. Hankkeen tavoitteena oli kehittää mallia, jolla voidaan puuttua mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin.

Raision kaupungin viranhaltijaorganisaatio- sekä hallintosäätöuudistus astuivat voimaan 1.8.2021. Kaupungin ylimmässä johdossa tapahtui myös viranhaltijamuutoksia. Uusi hallintojohtaja aloitti virassaan syyskuussa ja uusi henkilöstöjohtaja lokakuussa. Lisäksi uusi kaupunginlakimies valittiin joulukuussa 2021.

Tarkemmat tiedot henkilöstöstä esitetään henkilöstöraportissa.

1.1.4. Sosiaali- ja terveystoimialan katsaus

Vuosi 2021 oli toinen koronapandemiavuosi. Sosiaali- ja terveystoimialan toimintaan koronapandemian jatkuminen vaikutti monin eri tavoin. Erillisen hengitystieinfektiovastaanoton toiminta jatkui Raision terveysasemalla ja koronaepidemian näytteidenottoon, hoitoon ja rokotuksiin käytettiin runsaasti resursseja. Vuoden 2021 suurin ponnistus oli lähes koko kaupungin väestön rokottaminen kahteen kertaan koronavirusta vastaan. Kolmas rokotekierros käynnistettiin vuoden lopulla. Koronarokotuksia annettiin vuoden aikana 52 186 kpl, joista ruskolaisille 9 666 kpl. Koronanäytteitä otettiin yhteistoiminta-alueella yhteensä 17 851 kpl, joiden kustannus oli noin 1 M€. Terveysasemien käyntien peittävyys oli 88 %, joten lähes jokainen alueen asukas kävi terveysasemien palveluissa viime vuoden aikana.

Delta- ja omikron-varianttien myötä tartuntojen määrät lähtivät nopeasti kasvuun kesän jälkeen. Käyttöön jouduttiin ottamaan jälleen lukuisia erilaisia rajoitustoimenpiteitä. Sairaalan kuntoutusosasto toimi lähes koko vuoden koronaosastona, jossa hoidettiin koronapotilaita. Sosiaali- ja terveystoimiala vastasi Raision pandemiajohtoryhmän vetämisestä. Pandemiajohtoryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana 50 kertaa ja kokouksissa linjattiin Raision koronatoimia alueellisen koronakoordinaatiotyöryhmän linjausten mukaisesti.

Vuoden 2021 kesäkuussa eduskunta hyväksyi sote-uudistukseen liittyvät lait. Tämä tarkoitti sitä, että sosiaali- ja terveystoimialan toiminta siirtyy osaksi Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta vuoden 2023 alusta alkaen. Vuoden 2021 lopussa alettiin kerätä hyvinvointialueelle luovutettavia tietoja henkilöstöstä, vuokrattavista kiinteistöistä, sopimuksista ja irtaimistosta. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen hyvinvointialueelle tulee olemaan mittava prosessi. Samalla sosiaali- ja terveystoimialalla ryhdyttiin varautumaan siihen, että palvelut jatkuvat saumattomasti siirtymäkauden aikana.

Vuonna 2021 toteutettiin sosiaali- ja terveystoimialalla organisaatiouudistus, jossa perhe- ja sosiaalipalveluiden palvelualueet yhdistettiin yhdeksi palvelualueeksi. Tällä muutoksella tavoiteltiin yhden luukun periaatetta ja kuntalaisten palvelujen parantamista. Yhdistämistä käsiteltiin sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunnan useissa kokouksissa ja asiasta käytiin yhteistoimintaneuvottelut pääsopijajärjestöjen kanssa. Henkilöstöä kuultiin ja otettiin mukaan organisaatiomuutoksen suunnitteluun monissa eri vaiheissa. Yhdistämisprojektin onnistumista auttoi ulkopuolisen konsultin käyttäminen koko prosessin ajan.

Maan hallitus päätti puoliväliriihessään keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2024 aikana. Työllisyyden edistämisen ministerityöryhmä linjasi kokouksessaan 31.8.2021 periaatteista, jotka liittyvät palveluita järjestävien kuntien työvoimapohjaan ja kuntien väliseen yhteistoimintaan sekä henkilöstön siirtymiseen.

Vuonna 2021 alkoi realisoitua sosiaali- ja terveystoimialalla henkilöstöpula. Tämä johtui eläköitymisistä ja henkilöstön poistumisesta alalta. Tämänkin ilmiön taustalla koronapandemia oli merkittävä tekijä. Jatkuva henkilöstön rekrytointi vei runsaasti esimiesten aikaa. Kaikesta huolimatta lakisääteiset palvelut kyettiin järjestämään ja vaadittavat lakisääteiset henkilöstömitoitukset saatiin toteutettua vakansseja lisäämällä.

Taloudellisesti vuoteen 2021 liittyi lukuisia epävarmuustekijöitä, mistä johtuen sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunta haki merkittävää lisämäärärahasitystä vuoden 2021 talousarvioon. Lopulta toimintatuottoja kertyi 3,3 M€ yli muutetun talousarvion. Merkittävin tekijä tässä olivat valtion myöntämät koronakorvaukset rokottamiseen, jäljittämiseen, testaukseen ja koronapotilaiden hoitoon. Toimintamenot toteutuivat noin 0,5 M€ alle muutetun talousarvion. Näin ollen sosiaali- ja terveystoimialan nettototeutuma vuonna 2021 oli noin 3,8 M€ alle muutetun talousarvion.

Raisiossa 24.2.2022

Juha Sandberg

Sosiaali- ja terveysjohtaja

Sosiaali- ja terveysten palvelujen lautakunnan tilinpäätöskäsittely 16.3.2022 § 30

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=202228-11>

1.1.5. Sivistysjohtajan katsaus

Raision kaupungin sivistys- ja vapaa-aikatoimiala saavutti vuoden 2021 aikana sille asetetut toiminnalliset tavoitteet. Sivistyslautakunnan talous toteutui lähes talousarvion mukaisesti, tuloissa päästiin tavoitteeseen ja hieman ylikin, menoissa korona vaikutukset näkyivät sijaismenojen kasvuna, mutta toisaalta taas esim. kuljetus- ja koulutusmenoissa jäätin alle talousarvioin, toteutuma oli hieman parempi kuin talousarvio.

Koronapandemia vaikutti sivistys- ja vapaa-aikalautakuntien toimintaan koko toimintavuoden. Osa opinnoista niin perusopetuksessa kuin lukiossa järjestettiin tarvittaessa etäopetuksena, varhaiskasvatuksessa lapsia oli poissa päiväkodeista, Raisio-opiston opetusta toteutettiin supistettuina ja etäopintoina. Raision ulkopuolelle suuntautuneet retket peruttiin ja koulun yhteiset tapahtumat järjestettiin virtuaalisina. Etäopetusjaksoilla opetus järjestettiin etäyhteyksin ja tukipalveluja on tarjottu tilanteen mukaan joko lähi- tai etäpalveluna. Opetushallituksen hankerahoituksella on tuettu etäopetusjaksojen aiheuttamia puutteita niin peruskoulussa kuin lukiossa. Koulutukset, matkustamiset, kuljetukset toteutuivat reilusti alle suunnitellun ja talousarvion. Vapaa-aikapalvelut toteutuivat rajoitusten puitteissa ja kiinnioloajat laskivat kävijämääriä.

Lasten ja nuorten tarpeet jaksamisen ja hyvinvoinnin tukemiseen kasvoivat pandemian aikana ja näihin tarpeisiin vastattiin koko toimialan yhteistyöllä. Opiskeluhuoltotyötä kehitettiin ja oppilas- ja opiskeluhuollon käsikirja valmistui työn tueksi. Kouluissa otettiin käyttöön hyvinvoinnin vuosikello. Tavoitteena on, että kaikissa Raision opetuksen yksiköissä toteutuu raisiolainen hyvinvointityön malli, jolla vahvistetaan lasten ja nuorten elämänhallintaa, lisätään hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä sekä ennaltaehkäistään syrjäytymistä. Yhteistyötä koulujen, liikunta- ja vapaa-aikatoimijoiden, seurakunnan ja sosiaalipalveluiden kanssa lisättiin. Ysikymppi-hankkeen myötä nuorten tueksi palkattiin kouluvalmentaja tukemaan koulukäyntiä. Kiusaamisen vastaiset pitkäjänteiset toimenpiteet Kiva-koulu ja Verso-toimintamallien pohjasta tuottivat kouluterveyskyselyn mukaan tulosta. Sometutor-hankkeessa perehdytettiin oppilaita ja huoltajia sosiaaliseen mediaan toimintaympäristönä, digiturvallisuuteen ja vaaratilanteiden kohtaamiseen. Lasten ja nuorten vanhemmille sekä kouluille tuotettiin sosiaalisen median materiaalipankki päätavoitteena lasten ja nuorten houkuttelun ja hyväksikäytön ehkäiseminen monimediaalisessa maailmassa. Konsti-hankkeessa kehitettiin yhdeksän kunnan yhteistyöllä opetuksen erityisen tuen käytänteitä edelleen ja koottiin Tuen käsikirja tuen järjestämistä koskevia käytänteitä ohjaavaksi asiakirjaksi.

Vuonna 2019 hyväksytyn palveluverkkoselvityksen pohjalta toteutettu perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitystyö saatettiin päätöksentekoon. Perusopetuksen palveluverkko päätettiin kaupunginvaltuustossa 24.5.2021 ja varhaiskasvatuksen palveluverkko 1.11.2021. Näiden suunnitelmien pohjalta kehitetään suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti palvelutarvetta ajantasaisesti seuraten Raision varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisen tilaratkaisuja. Toiminnan kehittäminen ja yhtenäisen toimintakulttuurin luominen yhteistyössä henkilöstön kanssa alkoi opetuksen kehittämispäällikön johdolla. Vaisaaren koulun korvaavan Tiedonpuiston koulun hankesuunnitelma hyväksyttiin 1.11.2021.

Sivistyslautakunnan toiminnan järjestäminen vuonna 2021

Varhaiskasvatuksessa kaksivuotisen esiopetuksen valtakunnallinen kokeilu alkoi kolmessa päiväkodissa 2016 syntyneiden lasten osalta. Kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa lisäämällä lasten osallistumista esiopetukseen osana varhaiskasvatusta.

Perusopetuksen oppilasmäärä oli 2353 oppilasta, kasvua edelliseen vuoteen noin 115 oppilaan verran. Vaativan erityisen tuen opetuksen tarpeisiin perustettiin intensiivisen tuen luokka lhalan kouluun kohtamaan sosiaalisemotionaalisia ja psyykkisiä ongelmia omaavien lasten opetuksen tarpeita. TOI-opetusta järjestettiin kahdelle ryhmälle Veitikanraitilla.

Raision lukion opiskelijamäärä oli 432. Kaksoistutkinnon opiskelijoita oli 56. Keväällä ylioppilastutkinnon suoritti 100 ja syksyllä 11 opiskelijaa. Ylioppilaskirjoitusten tulokset ovat valtakunnan keskiarvojen tuntumassa. Pidentetyn oppivelvollisuuden astuttua voimaan 1.8.2021 toteutui toisen asteen maksuttomuus, tehostettu oppilaanohjaus, kunnan valvontavastuu ja jatko-opintoihin ohjaamisen velvollisuus.

Vuonna 2021 opisto järjesti 458 kurssia vapaan sivistystyön koulutusta. Taiteen perusopetuksen kursseja toteutui 20. Opetustunteja toteutui 7372, josta lähes 32% pidettiin etäopetuksena.

Oppilas- ja opiskeluhuollon mitoitusta tarkastettiin muuttuneen lakisääteisen mitoituksen mukaiseksi ja valmistauduttiin henkilöstön siirtoon sosiaali- ja terveystoimialalle.

Vapaa-aikalautakunnan toiminnan järjestäminen 2021

Kirjastopalveluissa toukokuulle asti oli käytössä vain aineiston noutopalvelu ja tapahtumat jouduttiin peruuttamaan. Korona ja uuden kirjastojärjestelmän käyttöönoton vaatima kiinniolo vaikuttivat lainausmäärien putoamiseen. Syksyllä kävijämäärät kasvoivat lähelle vuoden 2019 tasoa. Kirjaston, esi- ja alkuopetuksen ja varhaiskasvatuksen Lukukoordinaattorihankkeessa vahvistettiin lasten lukutaitoa.

Museo Harkon vuotuinen kävijämäärä oli alhainen näyttelyiden avauduttua vasta elokuussa. Syksyllä järjestettiin neljä näyttelyä. Turun yliopiston arkeologian oppiaineen kanssa järjestettiin seminaari metallinetsintätyövälineistä rautakauden tutkimuksessa. Seminaarin yhteydessä avattiin Siirin polttokalmistosta kertova näyttely. Mahittulan Hiitinmäessä aloitettiin kenttätutkimukset.

Krookilan vuokaralainen vaihtui. Pandemiarajoituksista huolimatta Raision nuorisosoittokunta pystyi jatkamaan toimintaansa koko vuoden ajan. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut osallistuivat Harrastamisen Suomen mallin kerhojen toteuttamiseen.

Alkuvuodesta liikunta- ja nuorisopalveluista osa oli kokonaan suljettuna tai rajoitetusti käytössä, toimintoja päästiin avaamaan huhtikuussa rajoitetusti. Uintikeskus Ulpukan kävijämäärä putosi pandemian aikana noin puoleen normaalista. Lasten ja nuorten toimintaa pystyttiin toteuttamaan suunnitellusti.

Lähiliikuntapaikkoja kunnostettiin ja rakennettiin. Tulevaisuuden suunnittelun tiedolla johtamisen tueksi tehtiin käyttäjäkartoituksia ja -kyselyitä. Harrastamisen uutta toimintamallia Raisioon rakennettiin koko sivistys- ja vapaa-aikatoimialan yhteistyönä, monipuoliset RaiHa-kerhot käynnistyivät kaikissa perusopetuksen kouluissa syksyllä.

Alueellista ja seudullista yhteistyötä edistettiin mm. Seuraparlamentissa ja Rajattomasti liikuntaa Turun seudulla –yhteistyössä. Liikuntavaikuttamista, nuorisopassin hyödyntämistä, henkilöstön ja seuratoimijoiden osaamista sekä olosuhteita kehitettiin.

Raisiossa 24.2.2022

Leena Laakso

sivistysjohtaja

Sivistyslautakunnan tilinpäätöskäsittely 9.3.2022 § 32

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=202227-6>

Vapaa-aikalautakunnan tilinpäätöskäsittely 8.3.2022 § 26

<https://julkaisut.raisio.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=202233-7>

1.1.6. Elinvoima- ja kilpailukykytoimialan katsaus

Vuosi 2021 jatkui edelleen poikkeuksellisissa oloissa; alkuvuodesta 2020 alkanut koronapandemia vaikutti koko kaupungin toimintaan. Etätöitä jatkettiin soveltuvin osin, tiloja suljettiin ja aukaistiin ja sisäisiä kokouksia pidettiin yhä enemmän Teams-yhteyksillä. Kaikki nämä toimenpiteet kuormittivat henkilöstöä normaalia enemmän. Pandemian varjossa pystyttiin kuitenkin suoriutumaan tarvittavista tehtävistä.

Kaupungin organisaatiouudistus astui voimaan elokuun alussa. Suurimpia muutoksia tuli entisen teknisen keskuksen osalle, josta muodostui uuden Elinvoima- ja kilpailukyky -toimialan Infrapalvelut- sekä kaupunkikehityspalvelut vastuualueet. Infrapalveluiden palvelualueet ovat kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut sekä ruokapalvelut. Kaupunkikehityspalveluiden palvelualueet ovat maankäyttö- ja asumispalvelut, rakennusvalvontapalvelut, yrityspalvelut ja ympäristöpalvelut.

E18 Raision keskusta -hankkeen tiesuunnitelma valmistui ELYn toimesta ja siitä annettiin kaupungin lausunto. Lausunnossa mm. hyväksyttiin tien rakentamisesta kaupungille aiheutuvat kustannukset, n. 11,2 M€. Samanaikaisesti tiesuunnitelman kanssa laadittiin kaupungin toimesta E18 Keskusta -asemakaavaa (välille Raisionkaari–Vesilaitoksentie). Asemakaava hyväksyttiin valtuustossa toukokuussa ja kaava tuli lainvoimaiseksi heinäkuussa. E18 Naantali–Raisio -hankkeen tiesuunnitelman laatiminen alkoi loppukesästä. Suunnittelualueelle on aiemmin v. 2019 laadittu asemakaava 'E18 Länsi'; asemakaava tuli valitusten jälkeen lainvoimaiseksi loppuvuodesta.

Tilapalvelut oli vahvasti mukana Vaisaaren uuden koulurakennuksen hankeselvityksen laatimisessa; hankeselvitys hyväksyttiin syksyllä. Tiedonpuiston koulu -nimisen hankkeen suunnittelu alkaa v. 2022. Moduuliasuntojen rakentaminen aloitettiin syksyllä. Kiinteistöjen korjausta ja kunnossapitoa tehtiin työohjelman mukaisesti. Tulevaan sote-uudistukseen varauduttiin mm. kiinteistöaineistojen saattamiseksi digitaaliseen muotoon.

Kunnallistekniset palvelut oli mukana erilaissa seudullisissa hankkeissa ja selvityksissä, mm. paikallisjuna-, joukkoliikenne- ja liikenneturvallisuusselvitykset. Kaava-alueiden toteuttamista jatkettiin mm. Järviiniityn, Kuanlaakson sekä uutena Maksilanpellon alueilla. Puistoja ja leikkipaikkoja kunnostettiin eri puolilla kaupunkia. Suunnittelussa olivat mm. uudet Kuloistenniitty 1 ja 2 kaava-alueet. Kuloisten risteys sillan uusimisesta laadittiin esiselvitys.

Ruokapalveluissa koronavuoden toiminnan painopisteenä oli päivittäin muuttuvien asiakasmäärien ja ateriatilausten muutosten huomioiminen toiminnassa. Tuotannonsuunnittelulla ja työnjohdolla oli tässä merkittävä rooli. Etä- ja karanteeniaterioiden tuottaminen jatkui koko vuoden kouluissa tarjolla olleiden aterioiden ohella.

Maankäyttö- ja asumispalveluiden osalta valmistuneita asemakaavoja olivat Raisiokanjoni 2, Peukaloisenpolku, E18 Keskikaupunki, Kuloistenniitty 1 ja 2. Uusia omakotitalotontteja luovutettiin vuoden 2021 aikana 54 kpl. Näistä 41 kpl vuokrattiin ja myytiin 13 kpl. Kerrostalotontteja myytiin 1 kpl ja vuokrattiin 2 kpl. Rivitalotontteja myytiin 1 ja vuokrattiin 3. Yritystontteja vuokrattiin 7 kpl ja 4 yritystontin vuokrasopimukset uusittiin. Yritystontteja myytiin 1 kpl.

Rakennusvalvontapalveluissa myönnettiin rakennuslupia vuonna 2021 yhteensä 111 kpl, toimenpidelupia 164 kpl ja maisematyölupia 32 kpl. Myönnettyjen rakennuslupien yhteenlasketut kerrosalaneliöt olivat 42 738 kem² ja tilavuudet 239 897 m³. Rakennuslupien määrä lisääntyi 34 kpl vuodesta 2020. Rakennettu kerrosala lisääntyi 12 192 kem². Myös toimenpidelupien määrä lisääntyi jonkin verran vuoteen 2020 verrattuna. Lupapäätöksen hakija sai käteensä ketterästi, keskimäärin 22 päivässä.

Ympäristöpalveluissa elintarvikevalvonnan tarkastuksilla keskityttiin Ruokaviraston pyynnöstä mm. kunnossapitoon, puhtaanapitoon ja lämpötilojen hallintaan, mutta myös jäljitettävyyteen, lihan alkuperämerkintöihin sekä lihavalmistajien nimeämiseen. Ruokaviraston valvonnan

painopisteenä 2021 oli myös rikosten torjunta, josta saatiin paljon koulutusta. Terveysturvallisuuden valvontaa suunnattiin suunnitelman mukaisesti mm. palvelutaloihin, ilta- ja vuorokierroihin ja nuorisotiloihin. Myös osa päiväkodeista ja kouluista tarkastettiin. Vuosittain valvontaa kohdistetaan myös uimarantoihin, uimahalleihin ja talousveden jakeluun.

Lupalautekunnan tilinpäätöskäsittely 17.3.2022 § 22

<https://julkaisut.raiso.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=202234-5>

Infralautekunnan tilinpäätöskäsittely 8.3.2021 § 34

<https://julkaisut.raiso.fi/dynasty10/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=202230-9>

1.1.7. Taloudellinen kehitys vuonna 2021 ja arvio tulevasta kehityksestä

Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan maailmantalous on elpynyt nopeasti vuonna 2019 puhjenneen pandemian aiheuttamasta taantumasta. Kasvunäkymiä varjostavat kuitenkin pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio.

Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet eri syistä johtuen, kuten puolijohteiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepulausta satamissa. Inflaatiopaineiden ennakoidaan laajasti hellittävän vuoden 2022 kuluessa, mutta riski pidempiaikaisesta inflaatiosta ja sen aiheuttamasta laajemmasta kustannuspaineesta talouksissa on kasvanut.

Yhdysvalloissa talouskasvu hidastui vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä oltuaan vuoden alkupuoliskolla varsin nopeaa. Kiinan taloudessa hidastunut vähittäiskauppa ja teollisuuden heikentynyt kasvu ennakoivat talouden melko vaisua kehitystä. Euroalueen talouskehitys on loppuvuoden perusteella aiempaa arvioitua heikompaa. Ison-Britannian talouskasvu hidastui selvästi vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Muiden haasteiden ohella EU-eron takia joidenkin hyödykkeiden tarjonnassa on ollut Isossa-Britanniassa häiriöitä, ja kasvunäkymiä varjostavat inflaation kiihtyminen sekä ulkomaankaupan haasteet. Ruotsi on toipunut vaikeasta koronaepidemiasta. Teollisuuden näkymät ovat verrattain valoisat. Palvelualojen näkymät ovat niin ikään myönteiset. Kuluttajien luottamuksen heikentyminen loppuvuoden 2021 kuluessa viittaisi kuitenkin hidastuvaan kasvuun. Venäjällä kotitalouksien reaalityulojen kasvu on tukenut vähittäiskauppaa. Myös kaivannaisteollisuuden myönteinen kehitys energian hinnan ollessa korkealla tukee talouskasvua. Japanissa ennakoivat indikaattorit viittaavat varovaisen myönteiseen kehitykseen, vaikka kokonaistuotanto supistui vuoden 2021 loppupuolella. Kasvunäkymät heikkenevät finanssipoliittisen elvytyksen pienennyttyä.

Euroopan ja koko maailman tulevien talousnäköymien ennakoiminen on haastavaa koronatilanteen edelleen jatkuessa ja helmikuussa 2022 alkaneen Ukrainan sodan varjostaessa laajalti talousnäköymiä.

Tilastokeskuksen julkaiseman kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuotteen volyymi kasvoi vuonna 2021 3,5 prosenttia. Suomen kansantalouden kasvu käynnistyi toisella vuosineljänneksellä, jolloin bruttokansantuote ylitti koronapandemiaa edeltäneen tasonsa, ja jatkui vahvana vuoden loppuun asti. Muutos toisella neljänneksellä oli 2,1 prosenttia edelliseen nähden. Vuoden aikana kasvun kehitys pysyi vahvana, muutoksen ollessa kolmannella neljänneksellä 0,9 prosenttia edellisestä neljänneksestä ja vuoden viimeisellä neljänneksellä 0,6 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Vuonna 2021 kasvua oli teollisuuden kaikilla päätoimialoilla kemianteollisuutta lukuun ottamatta. Voimakkaimmin toimialoista kasvoivat metsäteollisuus ja metalliteollisuus. Palvelualat kasvoivat kaikkien päätoimialojen osalta. Suurinta kasvu oli majoitus- ja ravitsemistoiminnassa 10,4 prosenttia. Myös informaatio ja viestintä, rahoitus- ja vakuutustoiminta ja liike-elämän palvelut kasvoivat verrattain hyvin.

Tilastokeskuksen neljännesvuositilinpidon mukaan kansantalouden kokonaiskysyntä kasvoi 3,6 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Vuonna 2021 viennin volyymi kasvoi 4,7 prosenttia vahvan vientikysynnän tukemana, vaikka alkuvuoden elpyminen olikin hieman odotettua heikompaa. Tuonnin volyymi kasvoi vuonna 2021 5,2 prosenttia. Yksityiset kulutusmenot kasvoivat 3,2 prosenttia. Julkiset kulutusmenot kasvoivat 2,2 prosenttia.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Suomen työllisyystilanne vahvistui vuonna 2021. Työllisyysaste nousi vuodesta 2020 1,5 prosenttiyksikköä. 15-64 -vuotiaiden työllisyysaste oli vuonna 2021 72,2 prosenttia. Vuonna 2020 työllisyysaste oli 70,7 prosenttia.

Työvoimatutkimuksen mukaan vuoden 2021 keskimääräinen 15-64 -vuotiaiden työttömyysaste oli 7,8 prosenttia. Vuonna 2020 työttömyysaste oli keskimäärin 7,9 prosenttia.

Lähteet: <https://www.vm.fi>; <https://www.stat.fi>

Kuntien ja kuntayhtymien taloudellinen tilanne

Vuoden 2021 julkaistujen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalous toteutui lähes tasapainossa. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2021 alijäämäisen tuloksen kuntia oli 68 (v. 2020 32 kuntaa). Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli vuonna 2021 12 (v. 2020 2 kuntaa). Kuntien toimintatuottoja ja täten tulosta paransivat osaltaan korona-avustukset. Kuntaliitto korostaa, että vaikka kuntatalous selvisi vahvana toisesta koronavuodesta, rakenteelliset ongelmat ovat ratkaisematta.

Koronan vaikutuksesta kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat voimakkaasti. Tulokehitys seuraili kuitenkin menojen kehitystä. Kuntien verotulot kehittyivät hyvin myös vuonna 2021, kuten edellisenäkin vuonna. Toimintatuloja lisäsivät korona-avustukset, joita myönnettiin kunnille välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisinä. Kunnilla oli myös kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka osaltaan paransivat tulosta. Kuntaliitto muistuttaa, että kertaluonteiset koronatuotot tai muut satunnaiset tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten tulojen ja menojen epätasapainoa tai suuria investointitarpeita. Kunnilla ja kuntayhtymillä on iso lainakanta, ja rahoituksen riittävyys tulee turvata myös esimerkiksi korkotason noustessa.

Vuosi 2021 oli kuntatalouden puolella suhteellisen vahva jatkuneesta koronatilanteesta huolimatta. Kuntaliiton mukaan kuntien ja kuntayhtymien tilikauden 2021 tulos laski 0,24 miljardilla eurolla vuoteen 2020 verrattuna ollen kuitenkin 1,46 miljardia euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos toteutui liki Valtionvarainministeriön vuoden 2021 syksyn kuntatalousohjelman kehitysarvion tasoisesti (tilikauden tulos 1,3 mrd €). Vuosikate euroa per asukas heikkeni vuonna 2021 kaikissa kuntakokoryhmissä. Myös talouden tasapainoa kuvaava tunnusluku vuosikate poistoista (%) pieneni kaikissa kuntakokoryhmissä. Kyseinen tunnusluku heikkeni Manner-Suomen kunnissa 170 prosentista 150 prosenttiin. Syömävelkaa otettiin vuonna 2021 noin 10 miljoonaa euroa. Syömävelka on kuntien negatiivisten vuosikatteiden summa. Vaikka toiminnan ja investointien rahavirta positiivisen tulokehityksen myötä vahvistui edellisvuodesta, se jäi noin 0,23 miljardia euroa miinukselle. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi 3,2 prosenttia. Lisälainaa otettiin noin 0,76 miljardia euroa. Kuntien rahavarat kasvoivat 0,11 miljardia euroa. Kuntien ja kuntayhtymien investoinnit laskivat 0,49 miljoonaa euroa, eli 8,6 prosenttia.

Euromääräisesti isoimmat tulokset tehtiin edellisvuoden tapaan isoissa kaupungeissa, Helsingissä ja Espoossa. Asukasmäärään suhteutettuna parhaat tulokset (5 163 eur/asukas) ja heikoimmat tulokset (-998 eur/asukas) tehtiin asukasmäärältään pienissä kunnissa. Ennakkotietojen mukaan kertynyttä alijäämää vuoden 2021 lopussa oli 15 kunnalla. Vuoden 2020 tilinpäätöksissä kertynyttä alijäämää oli taseessaan 31 kunnalla.

Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2021 toimintatuotot kasvoivat noin 21,4 prosenttia, noin 2 000 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen voimakkaaseen kasvuun vaikuttivat muun muassa valtion korona-avustukset ja muut kehityshankkeet ja avustukset. Toimintakulut kasvoivat 7,7 prosenttia. Kuntatalouden menojen kasvu oli euromääräisesti noin 3 000 miljoonaa euroa. Koronapandemian vuoksi Suomessa vallitsi poikkeusolot 1.3.-27.4.2021, minkä lisäksi alkuvuonna ja loppuvuonna asetettiin alueellisia rajoitustoimia. Rajoitustoimet ovat pienentäneet joitakin kuluja, mutta vähäisemmässä määrin kuin vuonna 2020. Hoitovelan arvioidaan kuitenkin kasvaneen yhä. Koronapandemian hoito on kasvattanut kuntien työvoimatarvetta ja lisännyt kuluja merkittävästi. Kasvua on ollut esimerkiksi palkoissa sekä palvelujen ja materiaalien ostoissa. Väestön ikärakenteen muutos lisäsi kuntien peruspalveluiden palvelutarvetta noin 0,3 %-yksikköä. Valtion hallituksen tehtävien laajennusten kustannusvaikutus oli 112 miljoonaa euroa. Muita kasvaneita kuluja olivat palkkaratkaisun sopimuskorotukset 1,8 prosenttia (300 milj. euroa), työmarkkinatuen kustannusten nousu 12,5 prosentilla (57 milj. euroa) ja kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksujen kustannusten nousu 0,3 %-yksiköllä (60 milj. euroa). Kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 3,5 prosenttia (1,1 mrd. euroa).

Kuntien verotulot kasvoivat vuonna 2021 noin 6,5 prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisverotulot nousivat 2,3 prosenttia. Verotulojen kasvuun vaikutti työllisten määrän kasvu (+7,6 %) ja palkkasumman kasvu (+4,6 %). 39 kuntaa korotti tuloveroprosenttiaan vuodelle 2021.

Yhteisöverotulot kasvoivat 44,6 prosenttia. Kuntien yhteisöveron jako-osuutta nostettiin koronatukitoimena kertaluonteisesti 10 %-yksiköllä (610 milj. euroa). Ilman tukea kuntien yhteisöverotulot olisivat laskeneet 14 prosenttia. Varhaiskasvatusmaksujen alennus kompensoitiin korottamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2,0 %-yksiköllä (100 milj. euroa). Kiinteistöverot kasvoivat 12,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kasvun taustalla oli kiinteistöveroprosenttien korotus sekä kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen, mikä lykkäsi noin 200 miljoonaa euroa kiinteistöveroa verovuoden 2021 puolelle.

Valtionosuudet laskivat 8,0 prosenttia, eli noin 920 miljoonaa euroa. Suuri osa koronatuesta, noin 1,5 miljardia myönnettiin valtionosuuksien sijaan valtionavustuksina, joilla kompensoitiin koronapandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Valtionosuuksien suurin yksittäinen tekijä koostui kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen koronatukitoimena tehdystä 300 miljoonan euron kertaluonteisesta lisäyksestä. Summasta 234 miljoonalla eurolla kompensoitiin kiky-vähennyksen säilymistä kuntien valtionosuusvähennyksenä 2021. Valtionosuuksia lisäsivät myös tehdyt indeksitarkistukset peruspalvelujen valtionosuuteen (+174 milj. euroa) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuksiin (+17 milj. euroa). Peruspalvelujen valtionosuusmomentin kustannustenjaon tarkistus oli -14 miljoonaa euroa, opetus- ja kulttuuriministeriön +6 miljoonaa euroa. Verotulomenetysten kompensatio kasvoi 180 miljoonalla eurolla.

Kuntien ja kuntayhtymien vuosikate laski 6,4 prosenttia, ollen 4,39 miljardia euroa. Valtiovarainministeriön vuoden 2021 tilinpäätösarvion mukaan kuntien vuosikate heikkeni vajaat 0,5 miljardia euroa vuodesta 2020, jolloin vuosikate oli poikkeuksellisen vahva kuntasektorille kohdennetun koronatukipaketin vuoksi. Koronaepidemiaan liittyvien valtionosuuksien korotusten määrä väheni vuonna 2021 noin 1,2 miljardia euroa, mutta verotulojen merkittävä kasvu piti vuosikatteen edelleen vahvana edellisvuoden tapaan. Kuntien toimintakate kuitenkin heikkeni, toimintakulujen kasvusta johtuen. Kuntatalouden asiantuntijoiden mukaan vuoden 2021 tulos on sellaisella tasolla, millä kuntatalous voisi hyvin pysyessään samalla tasolla tulevana vuosina. Näkymää haastavat kuitenkin määräaikaisten koronatuettujen ja soteuudistuksen, joka siirtää kustannuksia ja tuloja valtiolle ja jättää kuntien hoidettavaksi mittavat velat ja kiinteistöt.

Koronapandemia jatkuu edelleen ja myös vuoden 2022 helmikuussa alkanut Ukrainan sota aiheuttaa epävarmuutta talouteen. Kahdesta positiivisesta kuntatalouden vuodesta huolimatta kuntien on erittäin tärkeää nähdä ja tiedostaa kunnan normaali talouden kehityksen ura ilman koronatukia toimintatuottoihin (valtionavustukset), yhteisöveroihin ja valtionosuuksiin. Kuntien tulee pitää mielessä tulevien vuosien kehitystarpeet ja mahdolliset isot investointipaineet, jotka tulee normaaleina vuosina kattaa ilman kertaluonteisia tukia ja avustuksia.

Lähteet: <https://www.vm.fi>; <https://www.kuntaliitto.fi>, <https://www.stat.fi>

Raision taloudellinen kehitys

Raision kaupungin vuoden 2021 taloudellinen kehitys mukaili yleisesti kuntakentällä tapahtunutta kehitystä.

Raision kaupungin tulos oli usean muun kunnan tavoin positiivinen, vaikka korona kasvattikin toimintamenoja voimakkaasti. Ilman valtion koronatukia, muita korona-avustuksia ja parantuneita verotuloja kaupungin tulos olisi ollut alijäämäinen.

Raision kaupungin toimintakulut kasvoivat voimakkaasti. Tulojen kehitys oli kokonaisuudessaan kuitenkin menojen kehitystä positiivisempaa. Myös verotulojen kehitys oli ennakoitua positiivisempaa. Tuloja kuitenkin lisäsivät merkittävästi suuret koronatuot ja korona-avustukset. Raision osuus peruspalvelujen valtionosuuksien kautta maksetuista koronatuista oli 1,2 miljoonaa euroa. Kyseinen summa sisältää koronaepidemian kuntatalouden tukipaketin määrän ja kiky-vähennyksen poistamisen. Sosiaali- ja terveysministeriöltä haettiin korona-avustuksia, jotka olivat täysimääräisiä välittömien koronasta aiheutuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta. Raision hakema määrä oli 3,7 miljoonaa euroa. Verotuloja kasvatti puolestaan koronatukena määräaikainen yhteisöveron jako-osuuden korotus, jonka määrä Raision osalta oli verovuodelle n. 1,8 miljoonaa euroa.

Kuntatalouden asiantuntijat korostavat, että edellä kuvatut kertaluonteiset koronatuot ja -avustukset eivät ratkaise kuntien rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa ja mittavia investointitarpeita. Raision kaupungin vuosien 2020 ja 2021 tulosten tarkastelun osalta on erittäin tärkeää muistaa, että kaupungin tuloksen toteuma olisi ilman valtion koronatukia ja satunnaiseriä ollut vuonna 2020 alijäämäinen. Samoin on tärkeää huomioida, että vuonna 2021 ilman koronatukia sekä vuoden 2021 verotulojen kasvua, Raision vuoden 2021 tulos olisi ollut alijäämäinen.

Raisiolla on tulevaisuudessa edessään suuria investointeja. Lisäksi sote-uudistuksen myötä tuloja ja menoja siirtyy hyvinvointialueelle, mutta kunnalle jää hoidettavakseen lainat ja tulevat investoinnit aiempaa pienemmällä tulorahoituksella. Näin ollen toiminnan ja talouden tasapainon huolellinen analysointi ja kulutason pitäminen maltillisena on myös tulevaisuudessa kunnan talouden pitkäaikaisen tasapainon saavuttamiseksi ja rakenteellisen alijäämän välttämiseksi ensiarvoisen tärkeää.

Raision kaupungin vuoden 2021 tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja oli 8,2 miljoonaa euroa. mikä on noin 0,9 miljoonaa euroa edellisvuoden tulosta enemmän. Tilinpäätöksessä esitetään tehtäväksi 3,765 miljoonan euron investointivaraus Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen. Täten Raision kaupungin vuoden 2021 tilikausi muodostuu investointivaraus huomioiden 4,5 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Taseen kertynyt ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 17,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämällä taseen ylijäämäksi muodostuu 21,6 miljoonaa euroa eli 870 euroa per asukas (asukasluku 24 818).

Toimintatuotot olivat noin 47,4 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat noin 5,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin, ja 7,3 miljoonaa euroa, eli 18,1 % vuoden 2020 toimintatuottoja paremmin. Toimintatuotoista erityisesti maksutuotot sekä tuet ja avustukset toteutuivat mainittavasti talousarviota ja edellisvuotta paremmin. Maksutuottojen osalta muun muassa maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset sekä rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut toteutuivat arvioitua paremmin. Tuet ja avustukset sisältävät mm. 3,7 miljoonaa euroa kaupungin hakemia koronatukia, joita haettiin koronatestaukseen, jäljitykseen ja rokotuksiin toteutuneisiin kustannuksiin perustuen.

Toimintakulut olivat vuonna 2021 -178,5 miljoonaa euroa. Ne toteutuivat 3,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota pienempinä, mutta olivat merkittävästi, noin 8,3 miljoonaa euroa, 4,9 % edellisvuoden toimintakuluja suuremmat. Kaupungin suurimmat kululajit ovat henkilöstökulut ja palvelujen ostot.

Kaupungin henkilöstökulut olivat 75,8 miljoonaa euroa, eli 5,0 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Henkilöstökustannukset kasvoivat sosiaali- ja terveyslautakunnan osalta mm.

koronarokotuksiin, -näytteidenottoon ja -jäljitykseen palkatun henkilöstön palkkauksen myötä. Sivistyslautakunnassa henkilöstökulujen kasvua selittää henkilöstömäärän kasvun sekä vuosilomasijaisten ja muiden sijaisten myötä kasvaneet palkkakustannukset. Kaupunginhallituksen alaisen Kh, konsernin henkilöstökulut kasvoivat 0,3 miljoonaa euroa pääosin kokouspalkkioiden kasvun ja henkilöstömäärän lisääntymisen vuoksi.

Palvelujen ostot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,8 miljoonaa euroa, eli 4,9 prosenttia. Kasvua palvelujen ostojen osalta oli lautakunnissa merkittävimmin sosiaali- ja terveyslautakunnassa 4,7 miljoonaa euroa ja sivistyslautakunnassa 2,0 miljoonaa euroa. Sivistyslautakunnassa palvelujen ostojen kasvu selittyy palvelusetelien kirjaustavan muutoksesta avustuksista palvelujen ostoihin. Kaupunginhallituksen osalta palvelujen ostot pienenevät 2,7 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Merkittävin syy oli sähkökaupan osuuden poistuminen vuoden 2020 lopussa tapahtuneen Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n Raisen kaupungin omistamien osakkeiden myynnin johdosta.

Toimintatuottojen ja toimintakulujen arvioitua positiivisemmän toteuman johdosta toimintakate koko kaupungin osalta oli noin 8,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Kaupungin toimintakate vuonna 2021 oli noin -131,1 miljoonaa euroa, ja se oli noin miljoona euroa vuoden 2020 toimintakatetta heikompi.

Kaupungin verotulot olivat tilinpäätösvuonna 111,3 miljoonaa euroa, ja ne toteutuivat 1,9 miljoonaa euroa arvioitua paremmin ja 8,0 miljoonaa euroa, 7,7 % edellisvuotta paremmin. Kunnallisverotulot olivat 95,1 miljoonaa euroa, ja ne toteutuivat noin 4,7 miljoonaa euroa vuotta 2020 paremmin. Yhteisöverotulot toteutuivat noin 2,7 miljoonaa euroa edellisvuotta paremmin, ollen noin 8,5 miljoonaa euroa. Kiinteistöverojen toteuma oli noin 7,7 miljoonaa euroa, eli 0,5 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän.

Kunnallisverotulojen kasvua selittävät veroprosentin noston lisäksi mm. työllisyystilanteen paraneminen ja palkkasumman kasvu. Myös vuonna 2020 positiiviseksi kääntynyt asukasluvun kehitys vaikuttaa positiivisesti kunnallisverotuottoon. Yhteisöverojen kasvuun vaikutti koronatukitoimena tehty kuntien yhteisöveron jako-osuuden kertaluonteinen 10 %-yksikön nosto sekä varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 %-yksiköllä. Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin kymmenen prosenttia kiinteistöveroa verovuoden 2021 puolelle.

Raisen kaupungin valtionosuudet olivat vuonna 2021 35,6 miljoonaa euroa. Valtionosuudet pienenevät vuodesta 2020 3,6 miljoonaa euroa eli 9,1 prosenttia. Valtionosuuksien laskua edellisvuodesta selittää mm. se, että vuonna 2020 valtionosuuksia kasvatti merkittävästi valtion myöntämät koronatuot, joita ei samaan tapaan maksettu vuonna 2021. Vuoden 2021 koronatuista valtaosa myönnettiin valtionavustuksina, joilla kompensoitiin koronapandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia.

Kaupungin vuosikate oli vuonna 2021 16,2 miljoonaa euroa eli 2,3 miljoonaa euroa edellisvuotta parempi. Vuosikatteen hyvään toteumaan vaikuttivat merkittävästi koronatuot ja avustukset sekä parantuneet verotulot. Kaupungin poistot olivat 7,9 miljoonaa euroa, eli vuosikate kattoi poistot.

Kaupungin tilikauden ylijäämä investointivaraus huomioiden oli noin 4,5 miljoonaa euroa, joten vuoden 2021 tilikauden ylijäämä mukaan luettuna kertynyt ylijäämä on 21,6 miljoonaa euroa (870 euroa/asukas). Konsernin tilikauden tulos oli 10,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen, joten kertynyttä ylijäämää on nyt 32,3 miljoonaa euroa (1 300 euroa/asukas).

Kaupungin bruttoinvestoinnit olivat vuonna 2021 6,9 miljoonaa euroa. Investointitaso laski 2,4 miljoonalla eurolla vuodesta 2020. Investointien määrä alitti alkuperäisen ja muutetun talousarvion 4,7 miljoonalla eurolla.

Raisen kaupungin lainakanta oli vuoden 2021 lopussa 49,9 miljoonaa euroa. Lainojen määrä väheni 7,2 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Lainamäärän vähenemistä selittävät pääosin saadut koronatuot, verotulojen hyvä toteutuminen sekä arvioitua pienempi investointitaso. Lainakanta asukasta kohden oli 2 012 euroa. Konsernin lainakanta oli 68,1 miljoonaa euroa eli

10,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Konsernin lainakanta asukasta kohden oli 2 745 euroa. Kuntien keskimääräinen asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2020 3448,4 euroa ja vastaavasti kuntakonsernien asukaskohtainen lainamäärä oli vuonna 2020 7453,8 euroa. Raisen lainakanta on tällä hetkellä keskimääräistä alemmalla tasolla. Lainamäärä tulee nousemaan voimakkaasti tulevina vuosina investointimäärän suuren kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta.

Koronan vaikutukset Raisen kaupungin toimintaan ja talouteen

Korona vaikutti vuonna 2021 edellisvuoden lailla monella tavalla kaupungin toimintaan ja talouteen. Toimintatuotot ja yhteisöveron tuotto kasvoivat koronatukien ja korona-avustusten myötä. Myös toimintakulut kasvoivat koronan vaikutuksesta etenkin sosiaali- ja terveyspalveluissa. Kaupungin henkilöstöä työskenteli työtehtävien niin mahdollistaessa etänä, ja kokouksia pyrittiin pitämään mahdollisuuksien mukaan Teamsin välityksellä.

Koronan vaikutuksia kuvataan lautakunnittain seuraavasti:

Kaupunginhallituksen alaisten Kh, konsernin ja Kh, kaupunkikehityksen osalta koronan taloudelliset vaikutukset ovat olleet vähäisiä. Toiminnallisesti vaikutuksia on ollut digipalveluiden osalta lisääntyneinä laitehankintoina ja niihin liittyvinä töinä. Laitteiden osalta on välillä ilmennyt saatavuusongelmia. Henkilöstö on tehnyt etätöitä mahdollisuuksien mukaan työtehtävistä riippuen.

Lupalautakunnan osalta pandemian taloudelliset vaikutukset ovat olleet vähäisiä. Tarkastukset on tehty lähes normaaliin tahtiin. Lupapalvelujen henkilöstön työ koostuu toimistotyöstä ja tarkastuskohteissa tehtävästä työstä. Tilinpäätösvuonna toimistotyötä on tehty sekä etänä että toimistolla.

Infralautakunnan osalta korona vaikutti seuraavasti:

Toiminnalliset vaikutukset

Hulvelan palvelutalon Katrillisali ja kaupungintalon henkilöstöravintola Elaus olivat suljettuna kaupungin ulkopuolisilta ruokailijoilta yli puolet vuodesta.

Koulujen ruokailuajkojen muutokset/laventumiset vaikuttivat ruokapalvelujen prosesseihin ja henkilöstöresurssien kohdentamiseen eri tavalla kuin normaalisti. Henkilöresurssia jouduttiin lisäämään ruokasalitoimintoihin, tarjoilulinjastojen desinfiointiin sekä tarjoiluastioiden ja -ottimien jatkuvaan vaihtamiseen. Työpanos vähennettiin ruoan valmistuksesta, jolloin tarjolle voitiin valmistaa vain yksi ruokavaihtoehto. Lisäksi salaattitarjoitteluun sekoitettuna yksittäisten salaattivalikoiman tuotteiden sijaan, jotta asiakkaat koskisivat vain mahdollisimman vähäiseen määrään tarjoiluottimia. Näiden vuoksi kouluruokailusuositusten tavoitteet eivät täytyneet.

Kaupungin autokalustoa päivitettiin hankkimalla kaksi pakettiautoa, lava-auto (pick-up) ja avolava-auto. Hankintoja viivästytti koronan aiheuttama globaali puolijohdekomponenttipula.

Taloudelliset vaikutukset

Pandemiasta johtuen siivouksessa jouduttiin hankkimaan normaalia enemmän siivoustarvikkeita, käsidesiä, papereita ja suojatarvikkeita. Tästä johtuen siivouksen aineisiin ja tarvikkeisiin jouduttiin käyttämään 45 % (n. 49.000 euroa) talousarviossa arvioitua enemmän määrärahaa.

Hulvelan palvelutalon Katrillisali ja kaupungintalon henkilöstöravintola Elaus olivat suljettuina kaupungin ulkopuolisilta ruokailijoilta yli puolet vuodesta. Terveyskeskussairaalan osasto 2 oli koronaosastona ja tämän vuoksi ruokailijoita oli vähemmän. Henkilöstö siirtyi etätöihin, joten henkilöstöravintolassa oli vähemmän ruokailijoita. Kouluihin ja päiväkoteihin toimitettiin karanteeneista ja sairauspoissaoloista johtuen vähemmän aterioita. Kokoustarjoilut vähenivät, koska kokouksia pidettiin etäkokouksina. Tästä johtuen ruokapalvelujen ulkoiset ja sisäiset tulot jäivät talousarviossa arvioidusta n. 6 % (n. 274.000 euroa) alle talousarviossa arvioidun.

Joukkoliikenteen matkamäärät ovat olleet pandemian vuoksi ennennäkemättömän pieniä maaliskuun 2020 alusta lähtien. Vuoden 2021 matkamäärä oli 36 % pienempi normaalivuoteen 2019 verrattuna. Vuoden 2021 lipputulot olivat 27 % normaalivuotta 2019 pienemmät. Joukkoliikenteen matkustajakato on vaikuttanut merkittävästi liikennöintiin. Matkamäärien laskun vuoksi linjoja on karsittu koko talousarviovuoden ajan. Tästä johtuen joukkoliikenteen taloudelliset vaikutukset ovat pysyneet hallinnassa. Tilinpäätöksen mukaan joukkoliikenteen nettokustannukset ovat n. 48.000 euroa alle talousarvion. Lisäksi valtio on tukenut joukkoliikennettä koronatukien ja muiden tukien muodossa noin 200 000 eurolla.

Henkilöstövaikutukset

Ruokapalveluissa henkilökunnan poissaoloja ja tarpeita sijaisten palkkaamisen on ollut tavanomaista enemmän, koska ohjeena on ollut jääminen pois töistä vähäistenkin koronaan viittaavien oireiden vuoksi. Tarvittavaa työvoimaa ei ole ollut saatavissa sijaisten palkkaamiseen, mikä on vaikeuttanut rekrytointia. Työtä on jouduttu tekemään liian pienellä henkilömäärällä, mistä johtuen päivittäisiä työprosesseja on muokattu ja ruokalistoja on jouduttu supistamaan käytössä olevien resurssien mukaisiksi. Kouluissa on jouduttu käyttämään kertakäyttöastioita, on voitu valmistaa vain yksi ruokavaihtoehto ja salaattit on tarjottu sekoitettuna salaattivalikoiman sijaan.

Koronapandemian kokoontumisrajoituksista johtuen kunnallistekniikan tuotantoyksikön työaikoja porrastettiin niin, että toimitiloissa ei ollut yhtä aikaa paikalla kuin enintään 10 työntekijää.

Sivistystoimialalla korona vaikutti toimintaan seuraavasti:

Sivistyslautakunnan osalta korona vaikutti toimintaan opetuspuolella opetustoimintaan, päivittäiseen ruokailujen järjestämiseen koulussa, koulutukset olivat minimissään, varhaiskasvatuksessa oli paljon poissaoloja, sijaisten tarve kasvoi. Opiston toiminta oli suppeampaa ja vaikutti tulojen kertymään. Suojavarusteita jouduttiin hankkimaan reilusti ja puhdistusaineita kului suunniteltua enemmän.

Vapaa-aikalautakunnan osalta isoin vaikutus koronalla oli Uintikeskus Ulpukan kävijämääriin ja niistä saataviin tuloihin, uimahalli oli pitkään kiinni ja sen vuoksi sinne tehtiin talousarviomuutos - 400 000 €. Kokoontumisrajoitusten vuoksi tilojen vuokraaminen oli arvioitua pienempää.

Koronan vaikutukset *sosiaali- ja terveyslautakunnan* toimintaan ja talouteen vuonna 2021 olivat seuraavat:

Aikuisten psykososiaalisissa palveluissa keväällä 2020 alkanut koronapandemia aiheutti muutoksia hoidon käytännön toteutukseen myös vuonna 2021. Kontaktien välttämisen ja etätyön suositus olivat voimassa ja asiakkaiden käyntejä vastaanotolla pyrittiin korvaamaan etäkontakteilla ja asiakkaan kanssa ulkoilulla.

Raision erikoissairaanhoidon budjetti alittui 1.853.802 €. Raision lopullinen maksuosuus sairaanhoitopiirille on 29.976.051 €, joka on 1.782.799 € alle sairaanhoitopiirin oman budjetin. Näin suuri alitus selittyy valtion koronakorvauksilla ja koronapandemian takia supistuneella ei-kiireellisellä hoidolla.

Hoito- ja hoivapalveluissa koronalla oli omat vaikutuksensa talousarvion sisällä. Koronan vuoksi kustannuksia kertyi enemmän liittyen hygieniaan ja siivoukseen sekä hoitotarvikkeisiin (suojavälineet). Myös intervallihoidtoa (omaishoitajien lakisääteiset vapaapäivät) jouduttiin ostamaan, koska kuntoutusosaston yhteydessä oleva intervalliyksikkö on jouduttu sulkemaan heti koronapandemian alkuvaiheessa.

Vuonna 2021 vallitseva koronapandemia vaikutti edelleen merkittävästi myös suun terveydenhuollon toimintaan. Aikoja jouduttiin perumaan matalalla kynnyksellä sekä henkilökunnan että asiakkaiden sairastumisten vuoksi. Myös hoitokäynnit olivat edelleen aiempaa pidempiä ja hygieniaan kiinnitettiin edelleen runsaasti huomiota.

Koronapandemia vaikutti työllisyyspalveluiden toimintaan vuonna 2021 monin eri tavoin. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä oli koko vuoden käytössä hybridimalli, jossa yhdistettiin perinteisen läsnä olevan ja etävalmennuksen jaksoja. Myös pajojen asiakasmääriä rajoitettiin kulloinkin voimassaolleen ohjeistusten mukaisiksi.

Koronapandemia muutti koko vuoden voimakkaasti vastaanottotoiminnan työtä. Raision terveysasemalle rakennettiin vuonna 2020 terveysaseman toiseen päähän hengitystieinfektiovastaanotto erillisellä sisäänkäynnillä. Sinne keskitettiin kaikki Raision ja Ruskon hengitystieinfektiopotilaiden tutkimukset ja hoito. Näissä tiloissa tapahtuu myös koronanäytteiden otto. Koronapotilaiden jäljitys ja eristykseen ja karanteeniin asettaminen vei myös runsaasti henkilökuntaa.

Vuoden 2021 alusta alkoi laaja koronarokotus. Vuoden aikana koko väestölle tarjottiin 2 rokotuskierrosta ja kolmas rokotuskierros alkoi. Tämä kaikki lisäsi hoitajien käyntien määrän nelinkertaiseksi normaaliin vuoteen verrattuna. Hoitajakäynnit olivat 21 810 vuonna 2020 ja 85 568 vuonna 2021. Käyntien lisäksi terveysasemien puhelumäärät ovat kasvaneet korona-aikana moninkertaiseksi aikaisempaan verrattuna. Tämä on kuormittanut hoitajia ja vaatinut runsaasti ylityötä. Hoitajien sitoutuneen työn tuloksena puhelut ovat kuitenkin pystytty hoitamaan lain vaatimassa ajassa. Yhteistoiminta-alueen käyntien peittävyys oli 88 %, joten lähes jokainen alueen asukas kävi terveysasemien palveluissa viime vuoden aikana. Ei-kiireellinen jono hoitoon on kuitenkin pandemian hoidon takia pidentynyt.

Menot ylittyivät erityisesti laboratoriokustannuksissa, minkä selittää koronanäytteiden otto. Koronanäytteitä otettiin yhteistoiminta-alueella yhteensä 17 851 kpl, kustannus 1 milj. €. Koronarokotuksia annettiin vuoden aikana 52 186 kpl, joista ruskolaisille 9 666 kpl. Koronarokotukseen ja näytteidenottoon sekä jäljitykseen palkatusta ylimääräisestä henkilöstöstä tuli kustannuksia. Valtion koronakustannuksiin kohdennettu ylimääräinen valtionosuus kattoi em. ylimääräiset kustannukset.

Koronavaikutusten kompensatiot:

Valtioneuvosto antoi 8.10.2021 asetuksen valtionavustuksesta eräisiin julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle covid- 19-epidemiasta vuonna 2021 aiheutuviin kustannuksiin. Avustus myönnetään covid- 19-taudin testauksesta, jäljittämisestä, rokottamisesta tai sairaalahoidosta aiheutuneisiin kustannuksiin. Kyseisten covid- 19-valtionavustusten myöntäjätaho on Sosiaali- ja terveysministeriö. Raision kaupungin hakemien koronatukien määrä ajalta tammikuu-elokuu 2021 oli 2 492 889 euroa ja ajalta syyskuu-joulukuu 2021 1 227 131 euroa, yhteensä 3 720 020 euroa.

Raision kaupunki on saanut vuoden 2021 aikana Opetus- ja kulttuuriministeriöltä Valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021 ja 2022, yhteensä 233 000 euroa, josta vuoden 2021 osuus on 90 000. Opetushallitukselta kaupunki on saanut valtion erityisavustusta lukiokoulutuksen järjestäjille koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-2023, yhteensä 70 400 euroa. Valtio on maksanut myös joukkoliikenteen koronatukia.

Vuoden 2021 hallituksen päättämistä koronatuista peruspalvelujen valtionosuuden lisäyksen määrä kiky-kompensatio mukaan lukien oli Raision osalta n. 1,2 miljoonaa euroa (kunnat yhteensä n. 300 milj. euroa). Yhteisöveron jako-osuuden korotuksen (+10 %-yks.) osuus Raision osalta oli vuonna 2021 noin 1,8 miljoonaa euroa (kunnat yhteensä n. 587 milj. euroa).

Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Talous- ja tuloperusteiden muutokset

Raision kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2021 veroprosenteista 9.11.2020 § 102. Raision kaupungin tuloveroprosenttiin tehtiin korotus vuodelle 2021. Vuonna 2021 Raision kaupungin tuloveroprosentti oli 20,25 % (v. 2020 19,75 %). Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttia laskettiin 0,41 prosenttiin (v. 2020 0,45 %). Muut kiinteistöveroprosentit pidettiin vuodelle 2021 ennallaan: yleinen kiinteistöveroprosentti 1,25 %, muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,93 %, voimalaitokset 1,25 %, yleishyödylliset yhdistykset 0,75 %, rakentamaton rakennuspaikka 3,00 prosenttia.

Lautakuntien tilinpäätöksissä kuvataan merkittävimmät lautakuntakohtaiset muutokset.

Olennaiset organisaatiomuutokset

Kaupungissa käynnistettiin vuonna 2019 organisaatiouudistuksen selvitystyö. Organisaatiomuutoksen valmistelua jatkettiin vuonna 2020 ja alkuvuonna 2021. Organisaatiomuutos toteutettiin vuonna 2021. Raision kaupungin uusi hallintosääntö hyväksyttiin KV 24.5.2021 § 67. Raision kaupungin uusi organisaatio sekä hallintosääntö astuivat voimaan 1.8.2021. Kaupungin talouden raportointirakenne muodostettiin uuden hallintosäännön perusteella tarkoituksenmukaiseksi, minkä jälkeen raportointi on esitetty uudella lautakuntarakenteella.

Kaupungin ylimmässä johdossa tapahtui vuoden 2021 aikana kaksi viranhaltijamuutosta. Uusi hallintojohtaja aloitti virassaan syyskuussa ja uusi henkilöstöjohtaja lokakuussa.

Merkittävimmät ja olennaiset poikkeamat tilinpäätösvoiton talousarvioon sekä kaupungin toteutuneet toimintatuotot ja toimintakulut esitetään luvuissa 2.1 ja 2.3.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista käyttötalousarvioon seuraavasti: KV 25.1.2020 § 12, KV 25.1.2020 § 13, KV 25.1.2020 § 14, 1.3.2021 KV § 24, 12.4.2021 § 45, 12.4.2021 § 46, 12.4.2021 § 52, 24.5.2021 § 68, 7.6.2021 § 81, 7.6.2021 § 82, 6.9.2021 § 130, 6.9.2021 § 131, 6.9.2021 § 132, 6.9.2021 § 133, 6.9.2021 § 130, 6.9.2021 § 137, 11.10.2021 § 147, 1.11.2021 § 167, 1.11.2021 § 169, 29.11.2021 § 188, 29.11.2021 § 189.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muista talousarvion olennaisista muutoksista seuraavasti: verotulot KV 7.6.2021 § 81; valtionosuudet KV 7.6.2021 § 81; korkotuotot KV 7.6.2021 § 81; muut rahoitustuotot KV 7.6.2021 § 81 ja KV 29.11.2021 § 188; korkokulut KV 29.11.2021 § 188; muut rahoituskulut KV 29.11.2021 § 188.

Vuoden 2021 hyväksytyssä talousarviossa vuoden 2021 muut toimintakulut sisältävät sopeutusmäärän 400 000 euroa. 7.12.2020 § 108:ssä tuloslaskelmakohtassa esitetyn mukaisesti ”Muut toimintakulut sisältää kaupunginhallituksen päättämän, yhteensä 4M€ sopeuttamisen (2021: 0,4€, 2022: 2,0M€, 2023 1,6M€). Sopeuttamismäärä kohdistetaan lautakunnille ja tuotto-/kululajeille alkuvuonna 2021 asianmukaisten toimielinpäätösten jälkeen.”

Kaupunginvaltuusto päätti Raision kaupungin sopeutusohjelmasta vuosille 2021-2023 12.4.2021 § 52. Tavoitteelliseksi sopeutusmääräksi vuosille 2021-2023 hyväksyttiin 3 320 500 euroa, josta 737 500 euroa vuodelle 2021. Sopeutusmäärät päätettiin huomioida vuoden 2021 talousarviossa talousarviomuutoksena. Valtuusto lähetti sopeutusohjelman keskuksiin toimenpiteitä ja asianmukaisen lautakunnan tuotto-/kululajeille kohdistamista varten.

Sopeutusohjelman toteutuminen 2021

Raision kaupungin sopeutusohjelma 2021-2023 (KV 12.4.2021 § 52) sisältää suuria kehittämislinjauksia ja euromääräisiä sopeutustoimenpiteitä. Kullakin sopeutuskeinolla ja toimenpiteellä on ohjelmassa määritetty vastuuhenkilö. Vastuuhenkilö on päivitetty taulukkoon vuoden aikana tapahtuneiden henkilö- ja nimikemuutosten mukaisesti.

Vuoden 2021 osalta suuret kehittämislinjaukset pitivät sisällään organisaation uudistamisen, etätyön ja toimistotyön uudistamisen, sivistyksen palveluverkkoratkaisut, monituottajamallin kehittämisen ja työhyvinvointiin panostamisen aloittamisen. Kukin toimi on aloitettu vuoden 2021 aikana. Toimien edistäminen ja jalkauttaminen jatkuvat vuoden 2022 aikana.

Euromääräisten sopeutustoimenpiteiden määrä vuodelle 2021 oli 735 000 euroa. Lautakuntien tuli kohdistaa vastuualueensa toimenpiteet kustannuspaikoille ja tileille, ja seurata säästötoimenpiteiden toteutumista. Ohessa on koonti lautakunnittain sopeutustoimista, niiden tavoitemäärästä ja vuoden 2021 toteumasta. Lautakunnat ovat myös antaneet selvityksensä, mikäli tavoitetta ei ole saavutettu.

Koko kaupunkitasoisesti vuoden 2021 säästötoimenpiteet toteutuivat 253 645 euroa yli suunnitellun määrän. Toteutunut säästösumma vuonna 2021 oli 991 145 euroa. Osa toimenpiteistä tuotti suunniteltua suuremman säästön, osa toimenpiteistä ei toteutunut täysin tai lainkaan. Ohessa esitetään taulukot sopeutustoimista lautakunnittain.

Lautakuntien sopeutustoimet 2021

Kaupunginhallitus

Sopeutustoimi	Kustannus- paikka	Suunniteltu sopeutus- määrä, €	Toteutunut sopeutus- määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus- ohjelmassa määritetty vastuuhenkilö
Luottamushenkilöiden palkkiosäännön tarkastelu. Luovutaan kokouksen venyessä yli viiden tunnin korotetusta kokouspalkkiosta tai pienennetään korotusprosentteja.	Valtuusto	3 548	0	-3 548	Palkkiosäännöt on päivitetty uudessa hallintosäännössä luvussa 17. (KV 24.5 2021 § 67) Valtuuston kokouspalkkiot olivat v. 2021 130 105 euroa. Ne ylittivät talousarvion 78 653 eurolla.	hallintojohtaja
Luottamushenkilöiden palkkiosäännön tarkastelu. Luovutaan kokouksen venyessä yli viiden tunnin korotetusta kokouspalkkiosta tai pienennetään korotusprosentteja.	Kaupunginhallitus	6 452	0	-6 452	Palkkiosäännöt on päivitetty uudessa hallintosäännössä luvussa 17. (KV 24.5 2021 § 67) Kaupunginhallituksen kokouspalkkiot olivat v. 2021 102 373 euroa. Ne ylittivät talousarvion 8 825 eurolla.	hallintojohtaja
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden etäkokousten, -seminaarien ja - palaverien lisääminen, matkustamisen kustannusten ja matkustamiseen käytetyn työajan vähentäminen (Kh, konserni)	Kaupunginhallitus	344	344	0	Toteutunut	esimiehet
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden etäkokousten, -seminaarien ja - palaverien lisääminen, matkustamisen kustannusten ja matkustamiseen käytetyn työajan vähentäminen (Sosiaali- ja terveys)	Hallinto	21 973	21 973	0	Toteutunut	esimiehet
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden etäkokousten, -seminaarien ja - palaverien lisääminen, matkustamisen kustannusten ja matkustamiseen käytetyn työajan vähentäminen (Sivistys)	Keskus ja koulutuslautakunta	1 673	1 673	0	Toteutunut	esimiehet
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden etäkokousten, -seminaarien ja - palaverien lisääminen, matkustamisen kustannusten ja matkustamiseen käytetyn työajan vähentäminen (Vapaa-aika)	Vapaa- aikalauslautakunta	479	479	0	Toteutunut	esimiehet
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden etäkokousten, -seminaarien ja - palaverien lisääminen, matkustamisen kustannusten ja matkustamiseen käytetyn työajan vähentäminen (Lupa)	Hallinto	441	441	0	Toteutunut	esimiehet
Viranhaltijoiden ja työntekijöiden etäkokousten, -seminaarien ja - palaverien lisääminen, matkustamisen kustannusten ja matkustamiseen käytetyn työajan vähentäminen (Infra)	Hallinto	5 089	5 089	0	Toteutunut	esimiehet
Kaupunginhallitus Yhteensä		40 000	30 000	-10 000		

Lupalautakunta

Sopeutustoimi	Kustannus- paikka	Suunniteltu sopeutus- määrä, €	Toteutunut sopeutus- määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus- ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Rakennuslupataksojen, ympäristönsuojelun ja Ympäristöterveydenhuollon taksojen korottaminen	Rakennusluvut	7 500	0	-7 500	Ympäristöterveydenhuollon taksat korotettiin 1.1.2022 alkaen. Rakennusvalvonnan taksat uudistetaan, kun uusi rakennusjärjestys on hyväksytty.	Kirsi Anttila Petri Ojanen
Lupalautakunta Yhteensä		7 500	0	-7 500		

Infralautakunta

Sopeutustoimi	Kustannus- paikka	Suunniteltu sopeutus- määrä, €	Toteutunut sopeutus- määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus- ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Katuvalojen sammuttaminen arkiöinä klo 01-05. Sammuttaminen ei koske pääkatuja, eikä viikonloppuja. Uusilla alueilla voidaan myös vähentää valaistustehoa yöaikaan sammuttamatta kokonaan valoja.	Katuvalaistus	45 000	36 728	-8 272	Sopeutustoimenpiteet voitiin toteuttaa 1.9.2021 alkaen. Sähkön hinta nousi loppuvuonna.	Mikko Kunttu
Käsittelymaksujen ja sakkomaksujen asettaminen operaattoreille, kun haetaan sijoituslupaa aikatauluineen.	Kadut	8 000	0	-8 000	Sijoituslupien hakeminen ja laskutus toteutetaan sähköisesti Lupa-fi -järjestelmän kautta. Lupa-fi järjestelmän käyttöönotto on sidoksissa uuden asianhallintajärjestelmän käyttöönottoon, joka toteutuu 1.3.2022 alkaen. Lupa-fi on otettavissa käyttöön operaattoreiden sijoitusluissa sen jälkeen.	Nina Vartiainen
Kunnossapidon laatutason uudelleenmäärittäminen kustannusten vähentämiseksi sekä katuverkolla että puistojen hoidossa.	Kesäkunnossapito	20 000	20 000	0	Toteutunut	Mikko Kunttu
Kunnossapidon laatutason uudelleenmäärittäminen kustannusten vähentämiseksi sekä katuverkolla että puistojen hoidossa.	Metsät	20 000	20 000	0	Toteutunut	Mikko Kunttu
Infralautakunta Yhteensä		93 000	76 728	-16 272		

Sivistyslautakunta

Sopeutustoimi	Kustannus- paikka	Suunniteltu sopeutus- määrä, €	Toteutunut sopeutus- määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täytynyt	Sopeutus- ohjelmassa määritetty vastuhenkilö
Laitosapulaiset ja siivoajat ovat nyt päiväkodin johtajan alaisuudessa, heidät tulisi siirtää teknisen keskuksen alaisuuteen. Läsnaolo jatkuvasti päiväkodeissa ei liene välttämätön, resurssia vähentämällä palvelutaso ja kustannukset laskevat hallitusti. (ratkaistaan organisaatiouudistuksen yhteydessä)	-	35 000	0	-35 000	Toteutuu ehkä vuonna 2022.	Eero Vainio
Sivistyslautakunta Yhteensä		35 000	0	-35 000		

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sopeutustoimi	Kustannus- paikka	Suunniteltu sopeutus- määrä, €	Toteutunut sopeutus- määrä, €	Suunniteltu vs. toteutunut, €	Selite tehdyistä toimenpiteistä sekä syistä, mikäli sopeutustavoite ei ole täyttynyt	Sopeutus- ohjelmassa määritetty vastuuhenkilö
Pajoilla oljoiden työpanosta voidaan käyttää jossain määrin kaupungin tehtävissä, tulee 700- 800 palvelupyyntöä per vuosi	Työllisyystoiminta	50 000	50 000	0	Tämä säästö kohdistettiin yksin Työllisyyspalveluille ja sen toteutus onnistui. Hyöty koski kuitenkin koko kaupunkia.	Timo Korhonen
Työmarkkinatuen kuntaosuuden pienentäminen	Hallinto Raisio	100 000	0	-100 000	Tämä säästötavoite ei onnistunut. Syynä esimerkiksi yrittäjille lailla myönnetty väliaikainen työttömyysturva. Pelkästään tästä tuli ylimääräinen 190.000 euron lasku. Kuitenkin kokonaisuudessaan vuoden 2021 toteutunut tmt-lasku oli 85.000 euroa vuoden 2020 toteutumaa pienempi.	Kimmo Rinne
Suun terveydenhuollon ostopalveluiden kilpailutus	Suun terveydenhuolto Raisio	5 000	0	-5 000	Yksikköhinnat laskivat, mutta koronan aiheuttaman hoitovelan takia ostopalveluiden käyttö kaksinkertaistui, vuonna 2021 summa 526.306 € ja vuonna 2020 summa 250.711 €.	Sari Hänninen- Rauta
Päihdehuollon laitostuntoutusten kilpailutus	Laitostuntoutus/ Raisio	2 000	0	-2 000	Kilpailutusta ei ehditty toteuttaa vuonna 2021.	Saila Peurasaari
Erikoissairaanhoidon kustannukset ja hoitoketjujen hallinta	Vuodeosastohoito Raisio	100 000	684 417	584 417	Toteutunut	Sote- johtoryhmä
Lapsiperheiden kotipalveluun työntekijä työllistettynä	Kotipalvelut	30 000	0	-30 000	Ei löytynyt sopivaa henkilöä.	Sami Salmivirta
Ammatillinen tukihenkilötyö omana työnä	Tukiperhetyö ym. Raisio	75 000	0	-75 000	Ei ole toteutunut, työntekijä haettu vasta vuodelle 2022.	Juha Sandberg / Sami Salmivirta
Kodin ulkopuolisten sijoitusten ostetut laitossijoitukset	Laitoshoido Raisio	50 000	0	-50 000	Laitossijoituksia ei onnistuttu vähentämään vuonna 2021.	Sami Salmivirta
Tukiasuntoja vähennetään v. 2021 alkaen	Tukiasunnot Raisio	150 000	150 000	0	Asetetut tavoitteet ylitetty.	Leena Lahti Terhi Halla- Seppälä
Sosiaali- ja terveyslautakunta Yhteensä		562 000	884 417	322 417		

Kaupunki yhteensä			737 500	991 145	253 645	
--------------------------	--	--	----------------	----------------	----------------	--

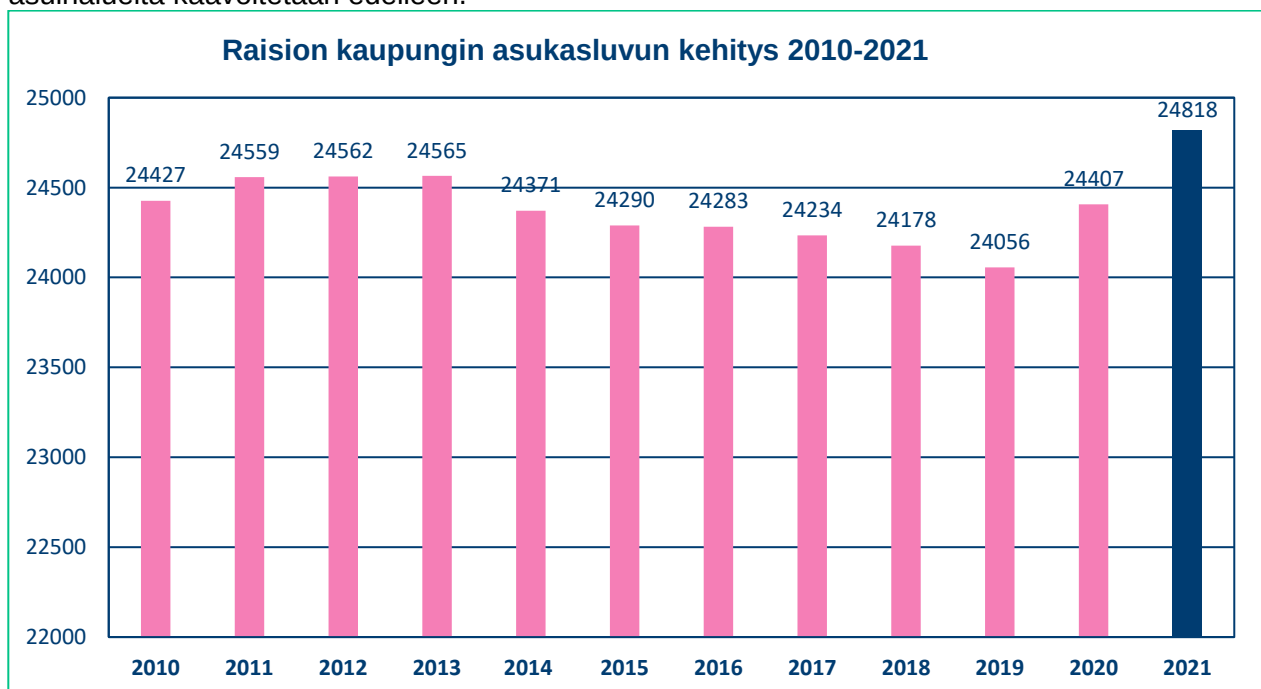
TP2021 tunnusluvut

TP2021 tunnusluvut	TP2021	TP2020	MUUTOS	Muutos%
asukasmäärä	24 818	24 407	411	1,7 %
työttömyys-%, ka.	8,6	11,1	-2,5	-22,5 %
henkilöstömäärä	1 287	1 306	-19	-1,5 %
henkilötyövuodet	1 514,7	1 464,5	50,2	3,4 %
toimintatuotot (ulk.), M€	47,4	40,2	7,3	18,1 %
toimintakulut (ulk.), M€	-178,5	-170,2	-8,3	4,9 %
henkilöstökulut, M€	-75,8	-70,7	-5,0	7,1 %
palvelujen ostot (ulk.), M€	-82,0	-78,2	-3,8	4,9 %
toimintakate, M€	-131,1	-130,1	-1,0	0,8 %
verotulot, M€	111,3	103,3	8,0	7,7 %
valtionosuudet, M€	35,6	39,1	-3,6	-9,1 %
vuosikate, M€	16,2	13,8	2,3	16,8 %
tilikauden ylijäämä/alijäämä, M€	4,5	7,3	-2,8	-38,8 %
kertynyt ylijäämä/alijäämä, M€	21,6	17,1	4,5	26,0 %
investoinnit, brutto M€	-6,9	-9,3	2,4	-25,5 %
investoinnit, netto M€	-4,7	-4,7	-0,1	1,4 %
poistot, M€	-7,9	-8,2	0,2	-3,0 %
lainakanta 31.12. M€	49,9	57,1	-7,2	-12,6 %
lainakanta €/asukas	2 012	2 339	-327,6	-14,0 %
konserni lainakanta 31.12., M€	68,1	78,3	-10,2	-13,0 %
konsernin lainakanta €/asukas	2 745	3 209	-464,3	-14,5 %

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2021 ja TP2020 -luvuista.

Väestö ja työllisyyskehitys

Raision kaupungin asukasluku kasvoi vuoden 2021 aikana odotettua paremmin. Asukasluku oli ennakkotietojen mukaan 24 818 asukasta, eli 411 asukasta enemmän kuin vuonna 2020. Vuoden 2020 lopussa Raision asukasluku oli 24 407 asukasta. Asukasluvun odotetaan kasvavan edelleen niin paikallisen kuin koko Turun seudun alueen hyvän kehityksen myötä. Raisioon on rakentunut ja on rakenteilla sekä uusia kerrostaloja että rivitaloja. Omakotitalorakentaminen ja pientalotonttien kysyntä ovat ennätyksellisellä tasolla ja uusia asuinalueita kaavoitetaan edelleen.

Koko Varsinais-Suomessa vallinnut hyvä vire ja myönteinen kehitys näkyivät useassa alueen kunnassa muun muassa työvoiman kysynnän vilkastumisena ja pitkäaikaistyöttömyyden vähenemisenä. Koronapandemiasta toipuminen on edennyt ja useissa kunnissa on saavutettu työllisyydessä koronaa edeltävä, erinomainen tilanne. Työllisyystilanne onkin kääntynyt työvoimapulaksi useilla eri aloilla. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan Varsinais-Suomen työttömyysprosentti oli vuonna 2021 keskimäärin 10,5 prosenttia (vuonna 2020 12,4 %). Raision työttömyysprosentti oli vuonna 2021 keskimäärin 8,6 prosenttia, kun se edellisvuonna oli 11,1 prosenttia.

Kaupungin asukasluku on siis jatkanut vuonna 2021 positiivisella kasvu-uralla. Vuonna 2021 asukasluvun kasvu oli vuoden 2020 tapaan maan kärkitasoa sekä suhteellisesti että absoluuttisesti mitaten. Raisiossa on käynnistynyt edelleen useita kerrostalo- ja rivitalohankkeita, joten väestökehityksen oletetaan pysyvän hyvällä kasvu-uralla myös jatkossakin. Luonnollinen väestönlisäys oli Raisiossa vuoden 2021 aikana lievästi miinusmerkkinen, eli syntyvyys jäi alle kuolleisuuden tason.

Elinvoiman näkökulmasta Raision tilanne kokonaisuutena näyttää hyvälle. Vuoden 2021 aikana niin väkiluku kuin yrityskanta kasvoivat. Lisäksi Raision alueella toteutettiin ja julkistettiin useita merkittävän kokoluokan yritysinvestointeja ja laajentumissuunnitelmia eri raisiolaisten yritysten tahoilta. Myös kaupungin omat investoinnit kasvavat tällä vuosikymmenellä esimerkiksi E18-tiehankkeen sekä sivistyskeskuksen laajan palveluverkkoselvityksen edellyttämien toimenpiteiden johdosta merkittävästi.

Ympäristönsuojelu

Raision kaupunki on mukana v. 2018 - 2023 Luonnonsuojeluliiton VieKas Life -hankkeessa, jonka toimesta on torjuttu jättiputkea Raisiossa. Jättiputkitiimin seuranta- ja torjuntalistalla oli Raisiossa 41 kohdetta, joiden torjuttu pinta-ala oli yhteensä 7417 m².

Ilmastosuunnitelmasta tekoihin -hanke alkoi 1.5.2021. Ilmastokoordinaattori aloitti syyskuussa toteuttamaan hanketta täysipäiväisesti. Hankkeelle on saatu ympäristöministeriön rahoitus ja se kestää 30.11.2022 saakka. Hankkeen tavoitteena on jalkauttaa toukokuussa 2021 kaupunginvaltuuston hyväksymän ilmastosuunnitelman toimia käytännön tasolle ja vahvistaa Raision kaupungin ilmastojohtamista.

Varsinais-Suomen Helmikunnat -yhteishanke on Valonian ja 7 varsinaissuomalaisen kunnan Kaarinan, Naantalin, Paimion, Raisio, Salon, Turun ja Uudenkaupungin yhteinen luonnonhoitohanke. Yhteishankkeessa tehdään luonnonhoitotöitä vuosina 2021–2022 ympäristöministeriön rahoituksella. Raisiossa kunnostetaan Raisionlahden aluetta lintujen levähdys- ja pesintäpaikkoina sekä kunnostetaan ja tehdään hoitosuunnitelmat Raisionlahden koillisosassa sijaitsevalle niitylle ja Tuulilankedolle.

Taloudellinen kehitys vuonna 2021 ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronapandemian jatkuminen on vaikuttanut talouskehitykseen monella tavalla. Valtiovarainministeriön taloudellisessa katsauksessa esitetyn arvion mukaan talous kasvaa nopeasti vuosina 2021 ja 2022, vaikka kasvua rajoittaa koronaepidemian kiihtyminen sekä rajoitustoimet. Bruttokansantuote kasvoi vuonna 2021 3,5 prosenttia. Vuonna 2022 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,0 prosenttia, vuonna 2023 1,5 prosenttia ja vuonna 2024 1,4 prosenttia. Talouden elpymisen arvioidaan jatkuvan ja kiihtyvän vuonna 2022 etenkin niillä toimialoilla, joilla tuotanto ei ole vielä saavuttanut pandemiaa edeltävää tasoaan, esimerkiksi majoitus- ja ravitsemustoiminnassa.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan koronapandemiaan liittyvä epävarmuus on uudestaan lisääntynyt muun muassa taudinkehitykseen ja virusmuunnoksiin liittyen. Ennusteen mukaan oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista ainoastaan hetkellisesti.

Julkisen talouden alijäämän ennustetaan pienenevän voimakkaasti. Myös velan suhteessa bkt:hen ennustetaan pienenevän väliaikaisesti vuosina 2021–2022. Nopea talouskasvu ei kuitenkaan poista julkisen talouden tulojen ja menojen epätasapainoa. Velkasuhde kääntyy kasvuun, kun talouskasvu hidastuu.

Talouden todennäköistä tulevaa kehitystä varjostaa myös helmikuussa 2022 alkanut Ukrainan sota ja sen vaikutukset. Sota heijastuu talouteen muun muassa ulkomaankaupan vähenemisen, mahdollisen energian kallistumisen sekä yleisen epävarmuuden myötä. Talousanalyttikkojen mukaan Suomen talouskasvu hidastuu vuonna 2022 sodan vuoksi. Kehityksen arviointi on haastavaa ja esimerkiksi öljyn hinnan kehitysarviosta voidaan tässä vaiheessa tehdä vain oletuksia. Raaka-aineiden ja energian hinnat voivat pysyä korkeina pitkään, minkä vuoksi inflaation odotetaan nopeutuvan.

Turun alueen talouskehitys on ollut vuoden 2021 aikana nousujohteista. Pandemian aiheuttamista ongelmista on monelta osin toivuttu, joista parhaimpina indikaattoreina toimivat työllisyystilanteen positiivinen kehitys sekä yritysten odotukset tulevasta. Turun seutu on työllisyysnäkökulmasta pärjännyt hieman muuta maata paremmin, joskin erinäisiä epävarmuustekijöitä ja huolia on edelleen ollut. Vuoden 2021 keskimääräinen työttömyysaste oli Varsinais-Suomessa 10,5 prosenttia. Raisiossa keskimääräinen työttömyysaste oli 8,6 prosenttia. Työllisyystilanne on parantunut Raisiossa 2,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2020.

Vuoden 2022 osalta talous- ja markkinaympäristö on voimakkaassa muutoksessa vallitsevan sotatilanteen johdosta. Tammikuussa saadut yritysindikaatit povasivat seudulle hyvää ja kasvavaa talouskehitystä, jota helmikuussa alkanut Ukrainan sota heikentää merkittävästi. Elpymiselle kriittisintä on vallitsevan kriisitilanteen nopea päättymisen sekä vallitsevan pandemiatilanteen hallinnassa pysyminen. Tärkeää on myös muun muassa elinkeinoelämän riittävä tukeminen, kun liiketoimintaa rajoittavia toimenpiteitä tehdään.

Raisiossa on yritysten taholta tehty ja on tekeillä uusia merkittäviä investointeja, joilla odotetaan olevan positiivinen vaikutus sekä kaupungin elinvoimaisuuteen että kaupungin vetovoimaan. Kaupungin alueella toteutettavan E18-hankkeen, kouluverkko uudistuksen suunnittelun ja siihen liittyvien toimenpiteiden sekä uusien rakennushankkeiden mahdollistamisen oletetaan entisestään lisäävän kaupungin vetovoimaisuutta. Raision sijainti on kasvun ja vetovoiman kannalta erinomainen.

Kaupungin asukasluku on kääntynyt kasvuun vuonna 2020 ja kasvu jatkuu edelleen. Kaupungissa käynnissä olevien kerrostalo- ja rivitalohankkeiden ja piristyneen omakotirakentamisen myötä kaupungin väestökehityksen odotetaan jatkavan kasvu-uralla vuoden 2022 aikana ja myös tulevina vuosina.

Raision kaupungin verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2022. Raision kaupunginvaltuusto päätti verotuloprosentin nostamisesta 0,5 prosenttiyksiköllä vuodelle 2021 (KV 9.11.2020 § 102). Vuoden 2021 tuloveroprosentti oli 20,25 prosenttia. Samalla vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttia laskettiin 0,04 prosenttiyksiköllä 0,41 prosenttiin. Veroprosentit pidettiin ennallaan vuodelle 2022.

Odotettavissa olevaa positiivista verotulokertymää indikoi myös kaupungin kasvava asukasluku. Koronapandemian edelleen jatkuessa ja tämänhetkisen maailman tilanteen vuoksi on kuitenkin syytä noudattaa varovaisuuden periaatetta verotulojen kehitystä arvioitaessa.

Käyttötalouden näkökulmasta Raision kaupungin talous ei ole ollut aiempina vuosina 2018-2019 tasapainossa, eli vuosikate ei ole kattanut poistoja, tilikaudet ovat olleet alijäämäisiä ja taseen kertynyt ylijäämä on pienentynyt huolestuttavasti. Nyt, kahtena perättäisenä vuonna 2020-2021 talous on ollut tasapainossa, eli vuosikate on kattanut poistot. Vuoden 2020 reilusti ylijäämäisen, noin 7,3 miljoonan euron tuloksen (vuosikate 13,8 M€, poistot -8,2 M€) myötä kaupungin taloustilanne parani pääasiassa vuoden 2020 poikkeuksellisten erien vuoksi. Kaupungin tulos olisi vuonna 2020 ollut negatiivinen ilman vuoden 2020 koronatukia (+6,4 M€) ja satunnaista tuottoa Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n Raision kaupungin omistamien osakkeiden myynnistä (+1,6 M€). Vuoden 2021 tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 8,2 miljoonaa

euroa. Myös vuoden 2021 tulos sisältää koronatukia, korona-avustuksia ja yhteisöveron jako-osuuden 10 %-yksikön korotuksen. Yhteisöveron jako-osuuden 10%-yksikön korotuksen, muiden koronatukien ja avustusten määrä vuodelle 2021 oli yli kuusi miljoonaa euroa. Kaupungin tuleekin tulevina vuosina huolehtia siitä, että talous pysyy tasapainossa ja tulos on ylijäämäinen myös silloin, kun kaupungilla ei ole tilikauden aikana tulokseen positiivisesti vaikuttavia poikkeuksellisia eriä. Vuoden 2021 tulos mahdollistaa vapaaehtoisen investointivarausten tekemisen, jolla voidaan osaltaan varautua tuleviin investointipaineisiin.

Kaupungilla on edessään historiallisen suuria investointeja ja kaupungin kasvava asukasluku edellyttää toiminnallisia ja sitä kautta taloudellisia panostuksia palvelutarjonnan ylläpitämiseksi ja edelleen kehittämiseksi. Sivistystoimessa on käynnissä palveluverkkouudistus, ja myös vuoden 2023 alussa tapahtuva soteuudistus voi edellyttää kaupungilta toiminnallisia ja taloudellisia panostuksia. Vuonna 2021 kaupunginvaltuuston hyväksymä sopeuttamisohjelma vuosille 2021-2023 (3,3 M€) sekä toimintojen ja prosessien edelleen ehostaminen ovat tarpeellisia, jotta kaupungin talous pysyy tasapainossa ja kaupunki pystyy selviytymään edellä kuvatuista taloudellisia resursseja edellyttävistä tulevaisuuden investoinneista ja palvelutuotannon kasvusta.

Vaisaaren yläkoulun korvaavan Tiedonpuiston kouluhankkeen talousarviossa vuosille 2022-2026 arvioitu kokonaiskustannus on 37,65 miljoonaa euroa. Mikäli rakennuskustannusten nousu jatkuu, kaupungin tulee varautua myös hankkeiden kokonaiskustannusten mahdolliseen nousuun. Kaupungin tulevat koulu- ja päiväkotinvestoinnit voidaan monelta osin jakaa hallitusti pitkälle aikavälille. Normaalin peruskorjaustason ylläpidon lisäksi palvelutuotannon uudistamistarpeiden vaatimat investoinnit tulevat nostamaan investointien kokonaismäärää ja sitä kautta kaupungin lainamäärää. Investointien suunnittelussa tuleekin koko ajan huomioida kaupungin kokonaistaloudellinen tilanne.

Kaupunkikonsernissa lainamäärä tulee kokonaisuudessaan kasvamaan lähivuosina edellä mainitun Tiedonpuiston kouluhankkeen lisäksi E18-tiehankkeen myötä. E18-hankkeesta johtuvat putkistosirrot tulevat edellyttämään investointeja myös vesiyhtiöltä. Myös Raision Vuokra-asuntojen talonrakentamishanke lisää vuoden 2022 aikana kaupunkikonsernin lainan määrää. Investointitason kasvaessa myös poistojen määrä kasvaa.

Talouden tulevaisuuden kehitys riippuu huomattavasti sekä verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä että kaupungin oman toiminnan tehokkuuden ja sitä kautta talouden kehityksestä. Kaupungissa vireillä olevilla uudistuksilla pyritään kaupungin oman talouden tasapainottamiseen ja taloudellisen tilan vakauttamiseen myös pitkällä aikavälillä. Kaupungin sopeuttamisohjelman toimenpiteillä ja prosessien pitkäjänteillä hyvin suunnitellulla ja johdetulla kehittämisellä on mahdollisuus saavuttaa taloudellisen tilan vakaus myös pitkällä aikavälillä. Tasapainon saavuttaminen vaatii koko kaupunkiorganisaation sitoutumista, yhteistyötä ja avointa tiedon kulkua.

Soteuudistuksen myötä kuntien verotulot tulevat laskemaan kuntien veroprosentin leikkaantumisen vuoksi. Vaikka osa käyttötalouden kustannuksista siirtyy hyvinvointialueelle, kaupungille jää vastattavakseen jo olemassa olevat rahoitusveloitteet sekä tulevien investointien ja palvelutarpeen rahoitus. Näin ollen talouden ja talousjohtamisen rooli tulee yhä kasvamaan kuntakentällä, myös Raisiossa.

1.2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta

Kaupunginhallituksen toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella.

Kuntalain 14 §:n mukaan sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Se on johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäinen valvonta on itsearviointia. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Riskienhallinta kuuluu keskeisenä osana sisäiseen valvontaan ja se on mainittu kuntalaissa erikseen.

1.2.1. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Raision kaupunginvaltuusto päätti Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 12.10.2020 § 85. Päätöksen soveltamisalana on koko Raision kaupungin toiminta. Valtuuston päätöstä noudatetaan myös kaupungin tytäryhteisöissä ja näiden tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säätiön säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisön hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat kuitenkin aina yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Hyväksyessään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet valtuusto määritteli sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät ja vastuut kaupunginhallitukselle, toimielimille, johtaville viranhaltijoille, tilivelvollisille ja esimiehille, konserniyhteisöjen hallituksille ja toimitusjohtajille. Täydentäviä määräyksiä annetaan hallintosäännössä ja konserniohjeessa.

Raision kaupungin hallintosäännön luku 10 sisältää määräykset kaupunginhallituksen, lautakuntien, kaupunginjohtajan sekä viranhaltijoiden ja esihenkilöiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävistä. Hallintosäännössä on myös määräykset sisäisen tarkastuksen tehtävistä.

Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tehtävänä on huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta sekä riskienhallinnan järjestämisestä. Raision kaupunginhallitus päätti Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta 14.12.2020 § 382. Ohjetta noudatetaan kaupungin lisäksi myös kaupungin tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä ja säätiön säännöistä muuta johdu. Ohjeessa on määritelty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käsitteet ja periaatteet sekä menettely- ja hallintaprosessit. Ohjeessa kuvataan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat ja vastuut. Ohjeessa esitetään myös menettelyjä ja keinoja, joilla tilivelvollinen johto voi edistää hyvää hallinto- ja johtamistapaa sekä varmentaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja asianmukaisuutta.

Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta on kaupungin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden suorittamaa omaa valvontaa. Sisäinen valvonta koskee kaikkia kaupungin toimintoja, luottamushenkilöitä, johtavia viranhaltijoita, esimiehiä ja henkilöstöä. Vastuut on määritelty hallintosäännön luvussa 10 ja kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa.

Sisäisen valvonnan järjestämisessä keskeistä on johtamistapa ja organisaatiokulttuuri. Asianmukaisesti toteutettu johtamiskulttuuri ja toimintatavat luovat perustan sisäiselle valvonnalle. Sisäistä valvontaa luodaan riskienhallinnan järjestämisellä, johdon ja esimiesten valvontatoimenpitein, seurantatiedon perusteella sekä raportoinnilla ja viestinnällä.

Sisäinen tarkkailu

Sisäisestä tarkkailusta vastaavat *kaupunginjohtaja*, johtavat viranhaltijat ja esihenkilöt johtamansa vastualueen osalta. Sisäisen tarkkailun tulee pohjautua tarkoituksenmukaiseen johtamisjärjestelmään, tavoitteiden määrittelyyn ja asettamiseen, johdonmukaiseen organisaatioon, vastuun ja valtuutuksien jakoon, tehtävien jakoon, toimenkuviin, laskenta- ja raportointijärjestelmään, työvälineisiin ja –menetelmiin sekä prosessikuvauksiin ja niihin liittyviin ajan tasalla oleviin vastuisiin.

Sisäinen tarkkailu on jokaisen työyksikön toimintarutiineihin liittyvää jatkuvaa työvaiheiden, toimenpiteiden, päätösten, varojen ja omaisuuden käytön valvontaa. Tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät suoritetaan oikea-aikaisesti ja hyväksyttävällä tavalla. Lisäksi huolehditaan siitä, että tehtävät hoidetaan niihin osoitetuilla resursseilla.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäistä tarkastusta suoritetaan kaupunginjohtajan toimeksiannosta ja alaisuudessa. Toimeksiannon suorittaja voidaan valita omasta organisaatiosta tai käyttää ulkopuolista asiantuntijaa tai konsulttia.

Kaupungin sisäinen tarkastus on tilinpäätösvuonna myös perustunut luottamushenkilöiden, kaupunginjohtajan, johtavien viranhaltijoiden ja esihenkilöiden suorittamaan valvontatehtävään.

1.2.2. Itsearviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta

Tilinpäätökseen sisältyvän vuosittaisen sisäisen valvonnan selonteon tueksi on laadittu itsearviointi sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnasta toimialoilla. Toimialat ovat arvioineet omaa sisäisen valvonnan järjestämistään vastuualueellaan seuraavien osa-alueiden osalta:

- johtamistapa ja organisaatiokulttuuri
- kokonaisvaltainen riskienhallinta
- johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet
- seuranta ja arviointi
- raportointi ja viestintä

Elinvoima- ja kilpailukykytoimiala

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Raision kaupungissa noudatettavista hyvän hallinnon perusteista säädetään hallintolaissa. Toimielinten ja viranhaltijoiden päätösharkintaa ja asiankäsittelyä ohjaavat hallinnon oikeusperiaatteet, joita ovat yhdenvertaisuus-, objektiviteetti-, suhteellisuus- ja luottamuksensuojaperiaate sekä tarkoituksidonnaisuuden periaate. Raision kaupungin hyvään hallintotapaan kuuluu palveluperiaate ja palvelun asianmukaisuus, neuvontavelvollisuus, hyvän kielenkäytön vaatimus sekä yhteistyövelvollisuus.

Raision kaupungin organisaatio ja hallintosääntö uudistettiin valtuustokauden alusta 1.8.2021 alkaen. Teknisestä keskuksesta muodostettiin kaupunginjohtajan johtama elinvoima- ja kilpailukykytoimiala, joka jakaantui teknisen johtajan johtamaan infrapalvelut -vastuualueeseen ja kaupunkikehitysjohdajan johtamaan kaupunkikehityspalvelut -vastuualueeseen. Infrapalveluihin kuuluvat kunnallistekniset palvelut, tilapalvelut ja ruokapalvelut. Kaupunkikehityspalveluihin kuuluvat maankäyttö- ja asumispalvelut, ympäristöpalvelut, rakennusvalvontapalvelut, yrityspalvelut ja kaupunkikehityshankkeet.

Elinvoima- ja kilpailukykytoimialaa koskeva päätöksenteko jakaantuu kolmen eri toimielimen alaisuuteen. Maankäyttö- ja asumispalveluista, yrityspalveluista ja kaupunkikehityshankkeista vastaa kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjäosto, kunnallisteknisistä palveluista, tilapalveluista ja ruokapalveluista vastaa infralautakunta ja ympäristö- ja rakennusvalvontapalveluista lupalautakunta.

Toimialajohtajalle ja tekniselle johtajalle on määritelty sijainen. Varahenkilöjärjestelmä tullaan päivittämään siten, että avainhenkilöille määritellään sijaiset.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Raision kaupungin riskienhallinnassa noudatetaan kaupunginhallituksen hyväksymää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta. Riskien arviointi ja raportointi on kytketty vuosittaiseen tilinpäätös- ja talousarvioprosessiin. Riskianalyysit, jossa arvioidaan merkittävimpiä riskejä, niiden todennäköisyyttä, määritellään riskeille hallintakeinot ja vastuutahot, laaditaan vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä. Riskejä seurataan talousarviovuoden aikana. Tilinpäätökseen sisällytetään tilinpäätösvuotta koskeva riskienhallinta-arvio.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Ostolaskut hyväksytään hyväksyjän ja asiataarkastajan toimesta sähköisessä laskujen hyväksymisjärjestelmässä. Toimialajohtaja tai määräämänsä hyväksyy toimialansa laskujen hyväksyjät ja varahyväksyjät talousarviovuoden alkaessa ja aina hyväksyjän tai varahyväksyjän vaihtuessa.

Matkustuksenhallinnassa käytetään M2-matkustuksenhallintaohjelmistoa. Kilometrikorvausten tulee perustua mobiilina toimivaan M2-järjestelmään. Matkalaskut hyväksytään hyväksyjän ja asiataarkastajan toimesta.

Henkilöstöä koskevat vuosiloma- ja poissaolopäätökset hyväksytään esimiehen toimesta ESS-järjestelmässä. Esimies vastaa henkilöstöpäätösten ilmoittamisesta ja hyväksymisestä. ESS-järjestelmässä laaditaan myös viranhoidomääräykset ja työsopimukset.

Asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa käytetään kaupungin asianhallintajärjestelmää erikseen annettujen tarkentavien ohjeiden mukaisesti. Tällä varmistetaan toimenpiteiden ja tietojen hallinnan yhdenmukaisuus sekä tiedon säilyminen muuttumattomana asian kaikissa käsittelyvaiheissa.

Sopimusten hyväksymisoikeuksista on määräykset hallintosäännössä. Sopimukset rekisteröidään asianhallintajärjestelmään ja alkuperäiset sopimukset arkistoidaan tiedonhallintasuunnitelman mukaisesti.

Kaupungin nimenkirjoituksesta ja tiedoksiantojen vastaanottamisesta on määräykset hallintosäännössä.

Tietoturvalla tarkoitetaan tietojen, tietojärjestelmien ja tietoliikenteen luottamuksellisuutta. Raision kaupungilla on henkilöstön tietoturvaohje noudatettavaksi sekä palveluiden että työvälineiden osalta.

Materiaalivarastosta pidetään erillistä varastokirjanpitoa ja asianomaisen palvelujohtajan on vähintään kerran vuodessa suoritettava varaston valvontatarkastus. Varastot on inventoitava kerran vuodessa. Varaston vastuunalainen hoitaja vastaa varastokirjanpidon ajantasaisuudesta, valvontatarkastuksista ja niiden raportoinnista sekä vuosittaisista inventoinneista.

Hankintojen suorittamisessa noudatetaan kaupungin hankintaohjetta. Hankintoihin oikeuttavasta toimivallasta määrätään hallintosäännössä ja sen nojalla tehdyissä delegointipäätöksissä. Lisäksi noudatetaan päätöksentekoon ja ostolaskujen käsittelyyn liittyviä päätöksiä ja ohjeita. Hankintojen kilpailuttamisessa käytetään sähköistä hankintajärjestelmää.

Kaupungin omistamat raskaat työkoneet ovat gps-seurannan piirissä. Kaikkien kaupungin omistamien henkilö- ja pakettiautojen käytöstä pidetään ajopäiväkirjaa. Työyksikön esimies tarkastaa ajopäiväkirjan kuukausittain.

Seuranta ja arviointi

Kaupungin strategian toteutumista arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätöksen yhteydessä seurataan käyttösuunnitelman toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumista. Kunnallistekniikan ja talonrakennuksen työohjelmien toteutumista seurataan infralautakunnassa kesäkuun lopun raportoinnin ja tilinpäätöksen yhteydessä.

Menojen seuranta on jatkuva prosessi. Ohjeet talousarvion ja käyttösuunnitelman seurannasta ja raportoinnista sisältyvät talousarvion täytäntöönpano-ohjeisiin.

Tulojen kertymistä seurataan jatkuvasti ja raportoidaan talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti. Tilivelvollisten tulee huolehtia vastuualueensa saatavien laskuttamisesta. Sopimuksen vastuuhenkilö huolehtii sopimukseen liittyvien saamisten laskutuksesta.

Raportointi ja viestintä

Kokousten esityslistoilla on merkittävä rooli tiedottamisessa kuntalaisille vireillä olevista asioista jo valmisteluvaiheessa. Esityslistalla asian valmistelun yhteydessä ilmoitetaan asian valmistelusta vastaavan nimi. Tämä on osa viestintää ja mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen ja yhteydenotot asian valmisteluvaiheessa.

Esityslistat ja pöytäkirjat sekä viranhaltijapäätökset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla, jollei salassapitoa koskevista säännöistä muuta johdu. Asian valmistelijan on huolehdittava, että salassa pidettäviä tietoja ei julkaista ja että niitä ei saa tietoonsa muu kuin siihen oikeutettu henkilö.

Toimialalla kokoontuu säännöllisesti elinvoima- ja kilpailukykytoimialan ajankohtaispalaveri ja kaupunkisuunnittelun johtoryhmä (Kaupsu). Infrapalvelujen ja kaupunkikehityspalvelujen johtoryhmät kokoontuvat viikoittain. Lisäksi palvelut ja työyksiköt järjestävät säännöllisiä työpaikkakokouksia. Esimiehet käyvät kehityskeskustelut vuosittain.

Toimialaa koskeva kriisiviestintä toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymän (kh 20.1.2020 § 15) varautumissuunnitelman ja kriisiviestintäohjeen mukaisesti. Pääsääntö on, että viestintä hoidetaan normaalioloissa kaupungin verkkosivujen, virallisten some-kanavien, palvelupisteiden, käytössä olevien muiden sähköisten tiedotuskanavien sekä tiedotusvälineiden kautta. Mikäli normaalit tiedotuskanavat eivät esim. sähkökatkoksen vuoksi toimi, pyritään tarvittavaa tietoa jakamaan väliaikaisilla ilmoitustauluilla kaupungintalon, kirjaston sekä muiden palvelupisteiden pääovien läheisyydessä.

Sivistys- ja vapaa-aikatoimiala

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Sivistysjohtajan ja muiden tilivelvollisten sekä esimiesten tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta palvelualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuuden valvonnasta vastuussa olevalle toimielimelle. Hallintosäännössä määritellyt vastuut johtamisen ja toiminnan kannalta ovat selkeitä. Tehtäväkuvat toimialalla on pääosin päivitetty ja vielä päivittämättömien tehtäväkuvien päivitys on käynnissä. Henkilöstön perehdytyksestä ja varahenkilöjärjestelystä vastaa kukin palvelualue osaltaan palvelualuejohtajan johdolla.

Liikunta- ja nuorisopalvelut käynnistivät henkilöstön toimenkuvien kirjaamisen. Tämän jälkeen työstetään varahenkilöjärjestelmä kuntoon. Uusia työntekijöitä rekrytoitiin eläköityneiden tilalle ja heidän perehdytykseensä panostettiin. Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden toimenkuvat ja perehdytys ovat ajan tasalla, varahenkilöjärjestelyjä ollaan päivittämässä.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Kaupunginhallitus vastaa hallintosäännön mukaisesti kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lautakunta vastaa toimialan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta ja raportoi

keskeiset johtopäätökset kaupunginhallitukselle. Talouden toteumat ja tiedot toiminnan toteutumisesta ja muutoksista toiminnassa tuodaan säännöllisesti sivistys- ja vapaa-aikalautakuntaan käsiteltäviksi.

Riskien tunnistamista ja arviointia on tehty ennen kaikkea tapahtumissa ja työpaikkaselvityksissä. Palotarkastuksessa ilmeni, että kaikista yli 200 henkilön tilaisuuksista Martinsalissa on tehtävä yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma ja ilmoitettava tilaisuudesta poliisille. Vaadittaviin toimenpiteisiin on ryhdytty. Henkilöstölle järjestettiin ensiapukoulutusta.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Lautakuntatasolla seurataan talousarvion ja tavoitteiden toteutumista kuukausittain kirjanpito-ohjelman raporteilla. Johtoryhmän tasolla talousarvion toteutumista seurataan toistuvasti.

Palvelutarvetta ja henkilöstörakennetta ja sen muutostarpeita tarkastellaan johtoryhmätasolla ja palvelualueittain säännöllisesti. Kehityskeskustelut käydään vuosittain henkilöstön kanssa. Työhyvinvointikartoituksia tehdään työyksiköissä säännöllisesti. Toimipaikoilla on toteutettu riskienkartoitukset ja tehty tarvittavat toimenpiteet työterveyden ja AVI:n tarkastusten täydennyspyyntöjen toimeksiantoina.

Seuranta ja valvonta

Toimialajohtaja, opetuksen kehittämispäällikkö ja talouspäällikkö huolehtivat toimintatulojen ja –menojen kertymisen ja kehityksen seurannasta. Palvelualuejohtajat valvovat omia yksikköjään.

Palvelujohtajat hyväksyvät menot ja tulot, yksiköiden johtajat hyväksyvät yksiköiden menot. Laskujen hyväksyjistä on tehty sivistysjohtajan päätös. Hyväksymisjärjestelyt ovat toimivat.

Kirjaston, Raison museo Harkon, Ulpukan ja liikuntahallin kassat tarkastetaan vuosittain. Tarkastukset on suoritettu tilivuoden aikana.

Raportointi ja viestintä

Lautakuntien raportoinnissa seurataan valtuuston laatimaa talousarvion ohjeistusta.

Nuoriso- ja liikuntapalveluissa toteutetaan säännölliset viikkopalaverit Nuolen henkilöstölle, johon osallistuu esimiehet Ulpukasta, liikuntapaikoilta sekä nuorisopalveluista. Lisäksi liikuntapaikkahoitajille sekä Ulpukan henkilöstölle pidetään syys- ja kevätkaudella 2-3 yhteistä palaveria. Vuoden aikana järjestettiin kaksi henkilöstöpäivää. Liikunta- ja nuorisopalveluiden viestintätiimi käynnistyi.

Kirjastossa ja kulttuuripalveluissa pidetään sekä henkilöstön yhteisiä säännöllisiä palavereita, kirjastossa lisäksi tiiminvetäjien palavereita, että tiimien omia tiimipalavereita. Tiiminvetäjien palaverissa on henkilöstön edustus ja niiden kuten muidenkin palavereiden muistiot julkaistaan Raitin työtilassa. Vuoden aikana kirjastossa järjestettiin yksi kehittämispäivä, lisäksi tiimit pitivät omat kehittämisiltapäivät.

Kirjaston ulkoisesta viestinnästä (mediatiedotteet (39 kpl), some- viestintä, mainokset, esitteet, info-tv:t jne.) vastaa kirjaston viestintätiimi. Raison museo Harkon viestinnästä vastaa museonjohtaja.

Sosiaali- ja terveystoimiala

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Ajan tasalla olevat Raison kaupungin hallintosääntö ja muut ohjeet tukevat toimialan päivittäistä toimintaa ja johtamista. Henkilöstön toimenkuvat, tehtäväjaot ja vastuut on määritelty. Lisäksi esimerkiksi sosiaali- ja terveysjohtajalle on nimetty varahenkilöt. Uusien henkilöiden perehdytys hoidetaan palkkaavan yksikön toimesta.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Riskienhallinta toteutetaan kaupunginhallituksen hyväksymään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistuksen mukaisesti.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Toimialan johtaja ja talouspäälikkö huolehtivat toimintatuottojen ja –kulujen kertymisen ja kehityksen seurannasta. Kukin palvelualuejohtaja ja –yksikköjohtaja seuraavat ja valvovat omien yksiköidensä toimintaa.

Menotositteiden hyväksymisestä on tehty sosiaali- ja terveystoimialan päätös.

Seuranta ja arviointi

Talousarvion noudattamista sekä toimintatuottojen kertymistä ja toimintakulujen kehitystä seurataan kuukausittain kirjanpito- ja taloushallinto-ohjelmien raporteilla. Toiminnan tavoitteiden toteutumista seurataan Maisema-palvelun raporttien ja tuoteryhmäraporttien suoritettujen kehittymisen perusteella ja syyt poikkeamiin selvitetään.

Maisema-palvelun raportit lautakunnan osalta sekä Rasion ja Ruskon osalta erikseen kootaan puolivuotistoteutuman sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Intime-raportit yhteistoiminta-alueen osalta viedään lautakunnan käsiteltäväksi kuukausittain.

Sosiaali- ja terveystoimialan johtoryhmän kanssa talousarvion toteutumista seurataan säännöllisesti.

Raportointi ja viestintä

Sosiaali- ja terveystoimialan johtoryhmä kokoontuu joka viikko. Palaverissa käydään läpi aikataulut, seuraavan lautakunnan kokouksen valmistelu, täyttöluvat, ajankohtaiset yhteiset asiat sekä vuosittainen tehtävälista. Tarpeen mukaan yksiköitä informoidaan käsitellyistä asioista.

Toimialalla on käytössä asianhallintajärjestelmä ja asiakirjojen julkisuus ja salassapito on lainmukaisesti järjestetty.

Toimialan sisäinen tiedottaminen hoidetaan pääsääntöisesti työpaikkakokousten avulla.

Konsernipalveluyksikkö

Johtamistapa ja organisaatiokulttuuri

Konsernipalvelut koostuu matriisimaisesti toimivista palvelualueista: talouspalveluista, henkilöstöpalveluista, päätöksentekopalveluista, digipalveluista ja viestintäpalveluista. Johtamistavat ovat muodostuneet palvelualueen toimintojen mukaan. Vuonna 2021 hyväksyttiin uusi hallintosääntö ja sen mukainen uusi kaupungin organisaatio. Vuoden 2021 aikana on kehitetty kokouskäytäntöjä.

Kaikille palveluille on ominaista avoimuuden korostaminen. Tiedonkulku kautta linjan katsotaan tärkeäksi. Tiedonkulkua tulee enenevässä määrin kehittää. Osassa palveluissa on minimiresursointi ja kaikilla matriisipalvelujohtajilla ei ole varahenkilöitä. Konsernipalveluiden henkilöstö on sitoutunutta ja aikataulutetut työtehtävät hoituvat ajoissa.

Kehityskeskustelut käydään kerran vuodessa. Kullakin työntekijällä on tehtäväkuvat, joita päivitetään tarvittaessa. Johtamisessa kannustetaan keskusteluun sekä avoimen ilmapiirin ylläpitämiseen.

Kokonaisvaltainen riskienhallinta

Konsernipalveluiden palvelukohtaiset riskit arvioidaan ajantasaisesti vähintään kerran vuodessa. Riskejä pyritään minimoimaan ja hallinnoimaan siten, että pidetään huolta ohjeiden ajantasaisuudesta, ohjeiden noudattamisesta ja sen seurannasta ja siten, että noudatetaan organisaation yhteisiä ohjeita sekä päivitetään tarvittaessa vanhentuneita ohjeita sekä toimintamalleja. Vuoden 2021 aikana toteutettu organisaatiomuutos ja uusi hallintosääntö ovat aiheuttaneet paljon muutos- ja päivitystarvetta palveluita koskeviin ohjeisiin ja tehtäviin.

Uusia toimintamalleja otetaan käyttöön tarpeen mukaan.

Vahvaa asiantuntijuutta ja substanssiosaamista edellyttävissä tehtävissä yksi merkittävin riski on avainhenkilöriski. Henkilöstön vaihtuessa on ehdottoman tärkeää, että kaikissa avaintoiminnoissa ja etenkin päivittäisissä operatiivisissa tehtävissä on katkeamaton resursointi ja uusi henkilö ehtii olla perehdytyksessä jonkin aikaa.

Johdon ja esimiesten valvontatoimenpiteet

Konsernipalveluiden matriisijohtajat ovat hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöjohtaja, tietohallintojohtaja ja viestintäjohtaja. Oman palvelualueensa lisäksi matriisijohtaja johtaa koko kaupungin osalta oman vastuualueensa prosesseja.

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksenmukainen onnistuminen edellyttää jatkuvaa ja katkeamatonta toiminnallisen tietovirran onnistumista ja edelleen kehittämistä koko kaupunkitasoisesti. Valvonnassa noudatetaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistusta.

Valvonnan onnistumisen kannalta on keskeistä, että yksikön esihenkilö osaa tukea omassa yksikössään sellaista ilmapiiriä ja toimintakulttuuria, että kysymykset ja mahdolliset muutosta vaativat asiat uskalletaan ottaa esille.

Ohjeistuksessa painotetaan toimialojen ja palvelualueiden vastuuhenkilöiden velvollisuutta huolehtia omien vastuualueensa taloudellisten prosessien hoitamisesta ja valvonnasta.

Seuranta ja arviointi

Kaupunginhallitus ohjaa talousarvio ja -suunnitelmaprosessia talousarvioraamia ja käsittelyaikataulua koskevilla päätöksillä sekä talousarviota koskevilla lähetekeskusteluilla. Talousjohtaja ohjaa talousarvion valmistelua kaupunkitasoisilla valmisteluohjeilla.

Talousarvion seurantaa ja ennakointia toteutetaan jatkuvana prosessina. Kaupungin, toimielinten, palvelualueiden ja toimintayksiköiden esimiesten tulee säännöllisesti seurata talousarvion ja käyttösuunnitelman toteutumista. Seuranta on järjestettävä palvelualueilla niin, että korjaaviin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä mahdollisimman nopeasti.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt talousarviossa talousarvion noudattamista koskevat ohjeet (KV 7.12.2020 § 108). Talousarviota on seurattu säännöllisesti toimielimissä. Kaupunginvaltuustolle on laadittu talouden toteuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun ja syyskuun lopun tilanteesta. Talousarvion toteutumisen raportoinnin yhteydessä on raportoitu myös verotulojen toteutumisesta.

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa kaikilla palvelualueilla. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee tieto asiasta saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset.

Tilivelvollisten tulee huolehtia vastuualueensa saatavien laskuttamisesta sekä tiliöintien ja arvonlisäverokoodien oikeellisuudesta. Sopimuksen vastuuhenkilö huolehtii sopimukseen liittyvien saamisten laskutuksesta. Tulojen kertymistä seurataan jatkuvasti ja raportoidaan talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti.

Lautakuntien vastuuhenkilöt seuraavat tulosalueensa talouden toteutumista jatkuvasti ja toimittavat selostuksen talousarvion ylityksistä ja alituksista talousjohtajalle kuukausittain.

Tilivelvollisten tulee huolehtia vastuualueensa saatavien laskuttamisesta sekä tiliöintien ja arvonlisäverokoodien oikeellisuudesta. Sopimuksen vastuuhenkilö huolehtii sopimukseen liittyvien saamisten laskutuksesta. Toimialojen palvelut huolehtivat toimintansa myyntilaskutuksen palvelualueellaan. Tulojen kertymistä seurataan jatkuvasti lautakuntien alaisten palveluiden vastuuhenkilöiden toimesta ja raportoidaan talousarvion täytäntöönpanomääräysten mukaisesti.

Kaupungin ostolaskut käsitellään sähköisessä ostolaskujen käsittelyjärjestelmässä. Ostolaskulla on asiatarkastaja ja hyväksyjä. Menotositteiden hyväksyjistä pidetään ajantasaista luetteloa. Tositteiden hyväksyjä vastaa siitä, että käytettävissä olevaa määrärahaa ei ylitetä. Menojen seuranta on jatkuva prosessi.

Talouden osalta seurannan ja arvioinnin prosessit toimivat suhteellisen hyvin ja prosesseja kehitetään säännöllisesti.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden kukin palvelujohtaja seuraa oman vastuualueensa osalta talousarvioprosessin yhteydessä asetettuja tavoitteita osana talousarvion seurantaa.

Tietohallintojohtaja 1) koostaa ja lähettää esihenkilölleen kuukausittain raportin digipalveluiden operatiivisesta mittaristosta sekä 2) auditoi, koostaa ja lähettää vuosittain esihenkilölleen digipalveluiden tietoturvaraportin.

Kaikkien konsernipalveluiden seurannan ja arvioinnin kannalta on keskeistä toiminnan ja päätöksenteon avoimuus, jolloin niiden toimivuutta voivat arvioida viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt, kaupunkilaiset ja ulkoiset sidosryhmät. Seurantaa, raportointia ja arviointia on tarpeen kehittää jatkossa.

Raportointi ja viestintä

Kaikilla konsernipalveluyksikön palveluilla on säännöllisiä viikoittaisia ja/tai kuukausittaisia yksikkö- tai matriisikokouksia, joissa käydään läpi ajankohtaisia asioita, vuosikellon mukaisia toimia sekä muita toiminnallisia ja taloudellisia käynnissä olevia asioita. Kokoukset ovat hyödyllisiä, ja niissä saadaan nopeasti ja tehokkaasti viestittyä palveluiden yhteisistä käytännöistä ja ohjeista. Tiimityö on edelleen kehittynyt useilla palvelualueilla. Poikkeustilanteita varten tietohallinnossa on vuosittain ylläpidetty valmiussuunnitelma. Normaaleja häiriötilanteita varten tietohallinnossa on toipumissuunnitelma ja tietohallinnon ohjausryhmän hyväksymä tiedotussuunnitelma.

1.2.3. Riskienhallinta

Tilinpäätösvuoden 2021 aikana riskienhallinta kytkettiin osaksi talouden suunnittelu- ja arviointiprosessia. Riskienhallintaprosessia ryhdyttiin toteuttamaan kaupunginhallituksen hyväksymän riskienhallinnan ohjeistuksen mukaisesti. Ensimmäinen sisäisen valvonnan ohjeen mukainen riskianalyysi toteutettiin vuoden 2022 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Riskien tunnistamisessa ja analysoinnissa hyödynnettiin Raisen kaupungin riskikarttaa, jossa kaupungin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Riskikartassa on esitetty edellä mainittuun luokitteluun perustuen merkityksellisiä asiakokonaisuuksia, joihin riskien analysoinnissa pyrittiin kiinnittämään huomiota. Riskikartan tarkoituksena on auttaa riskianalyysin laadinnassa ottamaan huomioon kaikki toiminnan kannalta merkitykselliset riskit.

Riskianalyysissä toimielimet tunnistivat toimintansa kannalta merkittävimmät riskit, laativat toimenpiteet niiden hallitsemiseksi ja määrittelivät riskeille vastuuhenkilöt ja aikataulut. Riskien toteutumista seurataan jatkuvasti talousarviovuoden aikana. Toimielimet raportoivat tilinpäätöksen yhteydessä, miten riskienhallinnassa on onnistuttu, onko riskit toteutuneet, kuinka niihin on reagoitu ja kuinka riskejä on pystytty torjumaan.

Seuraavassa on esitetty toimielimittäin riskianalyysissä tunnistetut merkittävimmät riskit ja toimielinten arviot riskienhallinnasta tilinpäätösvouden aikana.

Kh, konserni

Konsernipalveluyksikön merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat riskit:

- henkilöstön jaksaminen ja saatavuus
 - o tiettyjen ammattiryhmien kohdalla on rekrytointivaikeuksia, jonka takia henkilöstö voi joutua työskentelemään vajaalla resurssilla.
- lakko
 - o työtaistelu haittaa kaupungin toimintaa.
- maineriski
 - o kaupungin toimintaan, johtamiseen tai henkilöstöön liittyvä julkisuus, joka heikentää luottamusta ja toiminnan uskottavuutta.
- rahoitusriski
 - o jos korot äkillisesti nousevat, kaupungin kasvavan lainamäärän rahoituskulut kasvavat.
- sote –uudistus
 - o hyvinvointialueelle siirtyvien toimintojen siirrossa epäonnistutaan.
- globaali pandemia
 - o korona tai muu vastaava pandemia.
- hallitsematon maahanmuutto
 - o hallitsematon pakolaiskriisi.
- ICT: palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajaaseen toimintaan liittyvät riskit
 - o ongelmatilanteiden korjaamattomuus ja palvelupyyntöjen toteutumattomuus estävät pala kerrallaan tietotekniikan toimivuuden.
- ICT: työvälineiden toimimiseen liittyvät riskit
 - o vakavat tietoliikenne- ja konesalipalveluiden häiriöt/keskeytykset voivat estää kaiken tietotekniikan käytön kaupungin palveluissa. Merkittävä osa kaupungin tuottamista palveluista on riippuvaisia tietoteknisistä palveluista.
- avainhenkilöriskit
 - o yhden henkilön varassa on tietyissä tehtävissä liikaa tietoa ja painetta, hiljainen tietotaito. Eläköitymisen tuomat henkilöstövaihdokset.

Merkittävimmät riskit koskevat avainhenkilöitä sekä järjestelmiä ja niiden toimivuutta.

Järjestelmien toimintavarmuutta pyritään kehittämään palvelualueilla resurssitilanteen niin mahdollistaessa. Palvelualueiden varahenkilöjärjestelmää tulee kehittää, ts. lisätä resursointia johtuen mm. ulkoisten ja sisäisten raportointi- ja tilastovelvoitteiden määrän merkittävän kasvun vuoksi sekä kaupungin toiminnan ja järjestelmien toimintavarmuuden ylläpitämisen ja edelleen kehittämisen vuoksi. Kaupungin palkanlaskennan, laskujen ja palkkojen maksatuksen ja lakisääteisten raportointitoimintojen, sujuvan päätöksenteon ja tietohallinnon järjestelmien tulee olla toimintavarmoja kaikissa tilanteissa.

Digipalveluiden osalta on lisäksi tunnistettu kaksi uutta kaupunkitasoista riskiä, jotka ovat muodostuneet kaupungin sisäisen toiminnan sekä ulkoisten tekijöiden yhteisvaikutuksesta.

1. Digipalveluissa on ollut useampi kilpailutus ja sopimusuusinta, jotka sisältävät jatkuvasti tarvittavia palveluita ja tuotteita kuten Microsoft-lisenssit ja tietokoneet. Näiden palveluiden ja tuotteiden saatavuuden katkeaminen ajaisi nopeasti kaupungin

huomattaviin haasteisiin. Em. asetelman seurauksena kilpailutuksesta valittaminen ja päätösehdotuksen hylkääminen muodostavat huomionarvoisen riskin. Päätöksentekoon liittyvä riskiä voi vähentää asioiden valmistelemisella mahdollisimman hyvissä ajoin, mutta aina sekään ei ole mahdollista. Useat hankinnat ja sopimukset tehdään suurien globaalien yritysten kanssa, jotka käytännössä sanelevat sopimus- ja toimitusaikataulut. Uusien sopimusten lopullisia hintoja ei aina saa useaa kuukautta etukäteen.

2. Globaalista pandemiasta liikkeelle lähteneen heikon tietoteknisten laitteiden saatavuuden tilanteessa talousarvion hyväksyminen vasta joulukuussa aiheuttaa haasteita. Kilpailutuksen voi julkaista vasta rahoituksen varmistettua talousarvion hyväksymisen myötä. Kilpailutuksen jälkeen hankintapäätös syntyy vasta seuraavassa ao. luottamuselimen kokoontumisessa. Hankintapäätöksellä on valitusaika, ja vasta valitusajan jälkeen voi tehdä hankintasopimuksen ja tilauksen. Viimeiset kaksi vuotta kaikkien suurten tietokonevalmistajien lupaamat toimitusajat ovat olleet vähintään kuusi kuukautta. Em. prosessilla oppilas- ja opiskelijalaitteiden saaminen lukuvuoden alkuun sisältää huomionarvoisen riskin, vaikka kaikki vaiheet olisi valmistellut etukäteen.

Kh, kaupunkikehitys

Kaupunkikehityksen merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat riskit:

- avainhenkilöriski
 - o eläköitymiseen, pitkiin poissaoloihin ja työntekijävaihdoksiin liittyvä ilmeinen riski. Mahdollisten muutosten yhteydessä osaamisen ja resursoinnin varmistaminen.
- elinkeinoelämän kehitys
 - o työllisyyden ja muuttoliikkeen vaikutukset kaavoitustarpeisiin, uusiin asuin- ja yritysalueisiin ja/tai verotuloihin.
- lainsäädäntö
 - o mahdolliset muutokset lainsäädännössä ja lakisääteisissä palveluissa, joilla on heikentävä vaikutus kaupungin toimintaympäristöön.
- toiminta
 - o uuden organisaatorakenteen mukaiset uudet toimintatavat; opettelu ja hallintosäännön tulkinta. Riskinä päätöksenteon viiveet tai lainvastaisuus.
- sopimusriskit
 - o sopimusten voimassaolo, sopimustekniset klausuulit, kuten sopimussakot tai muut tulo- tai menokustannuksia mahdollisesti lisäävät ehdot
- ICT/tietoliikennejärjestelmät
 - o tietoliikennejärjestelmien ja sovellusten toimivuus. Sovellusten toiminnan katketessa suorat ja välilliset vaikutukset päätösten tekemisessä sekä päivittäisen työn tekemisessä.

Talousarvion yhteydessä esitetyn riskitaulukon mukaisissa riskeissä ei ole konkretisoitunut ikäviä yllätyksiä. Keskeisimpien riskien, kuten avainhenkilöriskin tai organisaatiomuutoksen myötä nousseen toiminnallisen riskin osalta kaupunkikehityspalvelut on onnistunut vuoden 2021 aikana hyvin. Vuoden 2022 aikana tapahtuvat eläköitymiset realisoivat avainhenkilöriskiä jonkin verran.

Lupalautakunta

Lupalautakunnan merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat riskit:

- avainhenkilöriski
 - o työntekijävaihdoksiin liittyvä ilmeinen riski. Mahdollisten muutosten yhteydessä osaamisen ja resursoinnin varmistaminen sekä ongelmien minimointi konkretisoituneen riskin ylimenokaudella.
- elinkeinoelämän kehitys
 - o työllisyyden ja muuttoliikkeen vaikutukset kaavoitustarpeisiin, uusiin asuin- ja yritysalueisiin ja/tai verotuloihin.

- lainsäädäntö
 - o mahdolliset muutokset lainsäädännössä ja lakisääteisissä palveluissa, joilla on heikentävä vaikutus kaupungin toimintaympäristöön.
- toiminta
 - o uuden organisaatorakenteen mukaiset uudet toimintatavat; opettelu ja hallintosäännön tulkinta. Riskinä päätöksenteon viiveet tai lainvastaisuus.
- sopimusriskit
 - o sopimusten voimassaolo, sopimustekniset klausuulit, kuten sopimussakot tai muut tulo- tai menokustannuksia mahdollisesti lisäävät ehdot
- ICT/tietoliikennejärjestelmät
 - o tietoliikennejärjestelmien ja sovellusten toimivuus. Sovellusten toiminnan katketessa suorat ja välilliset vaikutukset päätösten tekemisessä sekä päivittäisen työn tekemisessä.

Lupapalvelujen riskianalyyssissä tunnistetut riskit eivät ole toteutuneet tilinpäätösvuonna tai niihin on reagoitu ja ne pystytty hallitsemaan.

Infralautakunta

Infralautakunnan merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat riskit:

- omaisuuden tuhoutuminen tai sen arvon menetys
 - o kiinteistön laaja vesivuoto, palaminen tms. vaurio
- palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajaaseen toimintaan liittyvät riskit
 - o sopimuskumppanin lakko tai konkurssi
 - o ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus rekrytointitilanteissa
- sopimusriskit
 - o toimintoja on ulkoistettu kilpailuttamalla. Markkinoiden toimimattomuus sopimuskauden päättyessä
- kustannustason nousuun liittyvät riskit
 - o palvelujen ostojen tai aineiden ja tarvikkeiden kustannustason nousu, joka johtuu yleisestä kustannustason merkittävästä ja äkillisestä noususta infrapalveluille tärkeissä palvelujen ostoissa tai tarvikehankinnoissa (sähkö, lämpö, elintarvikkeet, poltto-aineet, rakennustarvikkeet, erilaiset kunnossapitourakat)

Omaisuuden tuhoutumiseen tai sen arvon menetykseen johtaneita riskejä ei ole toteutunut talousarviovuoden aikana. Palveluja on jouduttu tuottamaan vajaalla henkilöstöresurssilla rekrytointiongelmista ja pandemiasta johtuen. Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuteen liittyviä riskejä on toteutunut ja niillä on ollut vaikutusta palvelutuotantoon ja prosesseihin. Esimerkiksi kunnallistekniikan kunnossapitoinsinööriä on haettu usean vuoden ajan, mutta kunnossapidon koulutuksen ja kokemuksen omaavia henkilöitä on vähän tarjolla. Puuttuvat resurssit kuormittavat muuta henkilöstöä. Palvelutuotanto on toistaiseksi kyetty pitämään lähes normaalina, mutta asioita on jouduttu priorisoimaan ja viivettä on muodostunut.

Kustannustason nousu pystyttiin pitämään tilinpäätösvuonna vielä hallinnassa. Vuoden loppupuolella sähkön pörssihinta lähti voimakkaaseen nousuun. Sopeutusohjelman toimenpiteiden (yöaikainen katuvalojen sammutus) ansiosta pystyttiin lähestulkoon talousarviossa. Mikäli sähkön hinta jää nykyiselle tasolle tai nousee, talousarviossa varatut määrärahat eivät tule riittämään. Katujen talvihoito saatiin toteutettua talousarviossa varattujen määrärahojen mukaisesti. Uuden urakkakilpailutuksen myötä kustannukset tulevat todennäköisesti nousemaan. Sähkön, elintarvikkeiden ja polttoaineiden hintojen nousu aiheuttaa paineita kuluvan vuoden talousarvion toteutumiseen.

Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunnan merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat riskit:

- omaisuuden tuhoutuminen tai sen arvonmenetys

- materiaalien ja kaluston tuhoutuminen ja häviäminen
- vahingon aiheuttaminen omaisuudelle, henkilölle tai toiminnalle
 - asiakkaille aiheutetut vahingot
- sopimusriskit
 - äkillinen koulu- ja päivähoitopaikkojen tarve
- henkinen kuormittuminen
 - työ kuormittaa yli sietokyvyn
- perusopetuksen oppilasmäärän ja varhaiskasvatuksen lapsimäärän kasvu tai lasku
 - tilat loppuvat kesken tai jää tyhjää tilaa
- riittävän ja koulutetun henkilökunnan rekrytointi
 - päiväkodissa/ryhmäpäiväkodissa ei ole riittävää henkilöstöä, minkä seurauksena kaikkia lapsia ei voida ottaa vastaan

Korona aiheutti toimintaan häiriöitä ja poissaoloja, tämä lisäsi sijauskustannuksia. Lasten ja oppilaiden määrän kasvu aiheutti paikkojen tarpeen lisääntymisen ja varsinkin varhaiskasvatuksessa se aiheutti sijoitushaasteita.

Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunnan merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat riskit:

- omaisuuden tuhoutuminen tai sen arvонmenetys
 - materiaalien ja kaluston tuhoutuminen ja häviäminen
- vahingon aiheuttaminen omaisuudelle, henkilölle tai toiminnalle
 - asiakkaalle aiheutetut vahingot
- palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajaan toimintaan liittyvät riskit
 - kirjaston, uimahallin, jäähallin tai liikuntahallin toiminnan keskeyttäminen
- teknologiaan ja tietotuotantoon liittyvät riskit
 - tietojärjestelmien toimimattomuus lopettaa palvelujen tarjoamisen
- henkilöstöön liittyvät riskit
 - avainhenkilö-, työtaturmariski tai henkisen kuormittumisen riski
- sopimusriskit
 - palvelun tuottajan taloudellisen aseman huonontuminen

Korona aiheutti toimintaan häiriöitä. Ulpuksen sulkeminen ja koronasta aiheutuvat vuokrahyvitykset vähensivät tuloja. Vastaavasti tapahtumien ja toimintojen peruuttaminen pienensivät sijaiskuluja ja toimintakuluja.

Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunnan merkittävimmiksi riskeiksi arvioitiin seuraavat:

- omaisuuden tuhoutuminen tai sen arvонmenetys
 - materiaalien ja kaluston tuhoutuminen ja häviäminen
- vahingon aiheuttaminen omaisuudelle, henkilölle tai toiminnalle
 - asiakkaalle aiheutetut vahingot
- sopimusriskit
 - palveluntuottajan taloudellisen tilanteen huonontuminen
- palvelutuotannon keskeyttämiseen tai vajaan toimintaan liittyvät riskit
 - pandemia tai lakko
- tietojärjestelmien toimimattomuuteen liittyvät riskit
 - palvelutuotannon häiriintyminen tai keskeytyminen
- työtaturmat
 - hoitohenkilöstön poissaolojen lisääntyminen

- henkinen kuormittuminen
 - o sosiaalipalveluiden, perhepalveluiden ja hoitohenkilöstön poissaolojen lisääntyminen
- avainhenkilöriski
 - o palvelutuotannon häiriintyminen tai keskeytyminen
- sairauspoissaolot
 - o sijaisten rekrytointiongelmien

Sosiaali- ja terveystoimen valmiussuunnitelma on päivitetty vuonna. Valmiussuunnitelman mukaisia toimintakortteja ei ole laadittu. Poikkeustilanteita on harjoiteltu.

1.2.4. Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Sisäisen valvonnan ja riskienhallintaprosessin kehittäminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sidottiin tilinpäätösvoiton aikana osaksi talousarvio- ja tilinpäätösprosessia. Prosessin kehittämistä jatketaan taloussuunnittelukaudella edelleen. Uusien riskien tunnistamiseen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Pandemia ja Euroopan muuttunut turvallisuustilanne ovat osoittaneet, että uusia merkittäviä riskejä voi ilmentyä hyvinkin yllättäen ja nopeasti. Tästä johtuen riskienarviointi on jatkuva prosessi, jossa uusien riskien tunnistamista on tehtävä säännöllisesti talousarviovoiton aikana. On kyettävä reaaliaikaisesti tunnistamaan uusia riskejä, arvioimaan niiden merkittävyyttä ja määrittelemään toimenpiteet niiden torjumiseksi tai vähentämiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta tulee arvioida järjestelmällisesti ja suunnitelmallisesti. Tämä edellyttää, että tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet tekevät vuosittain itsearviointin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta omalla vastuualueellaan. Itsearviointin tarkoituksena on tuoda esille mahdolliset sisäisen valvonnan riskit ja epäkohdat. Samalla voidaan kerätä kehittämisideoita toiminnan parantamiseksi. Kehittämisideoiden pohjalta voidaan laatia sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämissuunnitelma toiminnan kehittämiseksi.

Varautuminen

Kuluvan talousarviovoiton alkaessa maailmanpoliittinen tilanne on muuttunut. Muutos on tuonut mukanaan uusia merkittäviä uhkatekijöitä, joiden kaikkia vaikutuksia ja seurauksia ei vielä edes pystytä näkemään. Varmaa kuitenkin on, että muutokset koskettavat myös Raision kaupunkia. Myöskään kaksi vuotta kestänyttä pandemiaa ei edelleenkään ole täysin ohitettu. Tästä johtuen kaupungin kyky tunnistaa uusia uhkia ja arvioida niiden vaikutuksia nousee merkittävään asemaan. Valmiussuunnitelmat on pidettävä ajan tasalla, varautumista on harjoitettava ja yhteistyötä eri viranomais tahojen kanssa on lisättävä.

Raision kaupungilla on ajantasainen valmiussuunnitelma, mutta sitä tulee päivittää uudelleen aina uusien merkittävien uhkien ilmaantuessa. Valmiussuunnitelmassa tunnistetaan kuntalaisiin ja kaupungintoihintaan vaikuttavat merkittävimmät uhat. Varautumissuunnitelmassa määritellään vastuutahot erilaisten häiriötilanteiden varalle, huolehditaan kriisiviestinnän perusteista ja suunnitellaan ennalta, millä tavoin toiminnot ja palvelut saadaan jatkumaan keskeytymättä.

Tytäryhteisöjen varautuminen ja riskienhallinta

Varautuminen ja riskienhallinta koskevat myös kaupungin tytäryhteisöjä ja säätiöitä. Yhteisöiltä edellytetään kaupunginhallituksen ohjeen mukaista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Tytäryhteisöjen valmiussuunnitelmien tulee olla ajan tasalla. Konserniyhteisöt raportoivat vuosittain tilinpäätöksensä yhteydessä konsernijohtolle yhteisönsä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja vertailu edelliseen vuoteen

Raision kaupungin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP2021 1 000€	TP2020 1 000€	Muutos	Muutos%
Toimintatuotot	47 430	40 171	7 259	18,1
Myyntituotot	22 345	21 790	555	2,5
Maksutuotot	9 742	8 314	1 427	17,2
Tuet ja avustukset	6 917	2 330	4 588	196,9
Muut toimintatuotot	8 426	7 737	689	8,9
Toimintakulut	-178 502	-170 240	-8 262	4,9
Henkilöstökulut	-75 774	-70 726	-5 048	7,1
Palvelujen ostot	-81 975	-78 161	-3 814	4,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 461	-9 500	-961	10,1
Avustukset	-5 532	-6 918	1 386	-20,0
Muut toimintakulut	-4 760	-4 935	175	-3,6
Toimintakate	-131 072	-130 069	-1 003	0,8
Verotulot	111 298	103 343	7 955	7,7
Valtionosuudet	35 556	39 125	-3 569	-9,1
Rahoitustuotot ja -kulut	370	1 427	-1 056	-74,0
Korkotuotot	667	629	38	6,0
Muut rahoitustuotot	72	1 139	-1 067	-93,7
Korkokulut	-354	-330	-24	7,2
Muut rahoituskulut	-14	-11	-4	33,1
Vuosikate	16 152	13 826	2 326	16,8
Poistot ja arvonalentumiset	-7 928	-8 175	247	-3,0
Satunnaiset erät	0	1 636	-1 636	-100,0
Tilikauden tulos	8 225	7 288	937	12,9
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	0	0	0	0,0
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	-3 765	0	-3 765	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 460	7 288	-2 828	-38,8

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP2021	TP2020
Toimintatuotot/Toimintakulut,%	26,6	23,6
Vuosikate/Poistot,%	203,7	169,1
Vuosikate, €/asukas	651	566
Asukasmäärä	24 818	24 407

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Vuosikate osoittaa tulo- ja meno-eroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja meno-eroa riittävyttä.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan kunnan tai kuntayhtymän tulo- ja meno-eroa olevan riittävä.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo- ja meno-eroa riittävyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat 47,4 miljoonan euron suuruisina, eli ne kasvoivat 7,3 miljoonaa euroa, 18,1 prosenttia vuoden 2020 toimintatuottoihin verrattuna. Toimintatuotot kasvoivat edellisvuoteen nähden kaikkien muiden lautakuntien paitsi vapaa-aikalautakunnan osalta.

Kaupunginhallituksen myyntituotot pienenevät edellisvuoteen verrattuna 0,9 miljoonalla eurolla johtuen pääosin sähkön myyntituottojen poistumisesta Turun Seudun Energiatuotanto Oy:n Rasion kaupungin omistamien osakkeiden myynnin johdosta. Maanmyyntitulot sen sijaan kasvoivat 0,9 miljoonaa euroa, ollen kokonaisuudessaan noin 1,7 miljoonaa euroa.

Lupalautakunnan osalta maksutuotot kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksujen lisääntymisen myötä. Infrolautakunnan toimintatuotot toteutuivat 0,2 miljoonaa euroa edellisvuotta paremmin. Merkittävimmin tulojen kasvuun vaikuttaa joukkoliikenteen koronatuki ja valtionavustus. Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset olivat vuonna 2021 noin 0,6 miljoonaa euroa, ollen noin 44 tuhatta euroa edellisvuotta pienemmät.

Sivistyslautakunnan myyntituottojen kasvuun merkittävimmin vaikutti kotikuntakorvausten kasvu, noin 0,2 miljoonaa euroa. Hoitopäivämaksut kasvoivat noin 0,1 miljoonaa euroa. Tuet ja avustukset kasvoivat mm. saatujen hankeavustusten myötä noin 0,4 miljoonaa euroa. Vapaa-aikalautakunnan maksutuottojen osalta näkyi koronan vaikutus pääsymaksutuottojen noin 0,1 miljoonan euron pienenemisenä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnassa myyntituottoihin vaikutti merkittävimmin myyntituotot kunnilta, jotka toteutuivat 17,9 miljoonan euroa suuruisina. Kasvu vuoteen 2020 verrattuna oli noin 1,1 miljoonaa euroa. Myös maksutuotot kasvoivat merkittävästi, noin 1,2 miljoonaa euroa, ja ne olivat kokonaisuudessaan 6,3 miljoonaa euroa. Maksutuottojen osalta merkittävimmin kasvoivat muut sosiaalitoimen maksut ja muut terveydenhuollon maksut. Koronasta aiheutuneiden kulujen kattamiseksi tukia haettiin noin 3,7 miljoonaa euroa, mikä selittää kasvun muiden tukien ja avustusten osalta.

Toimintakulut

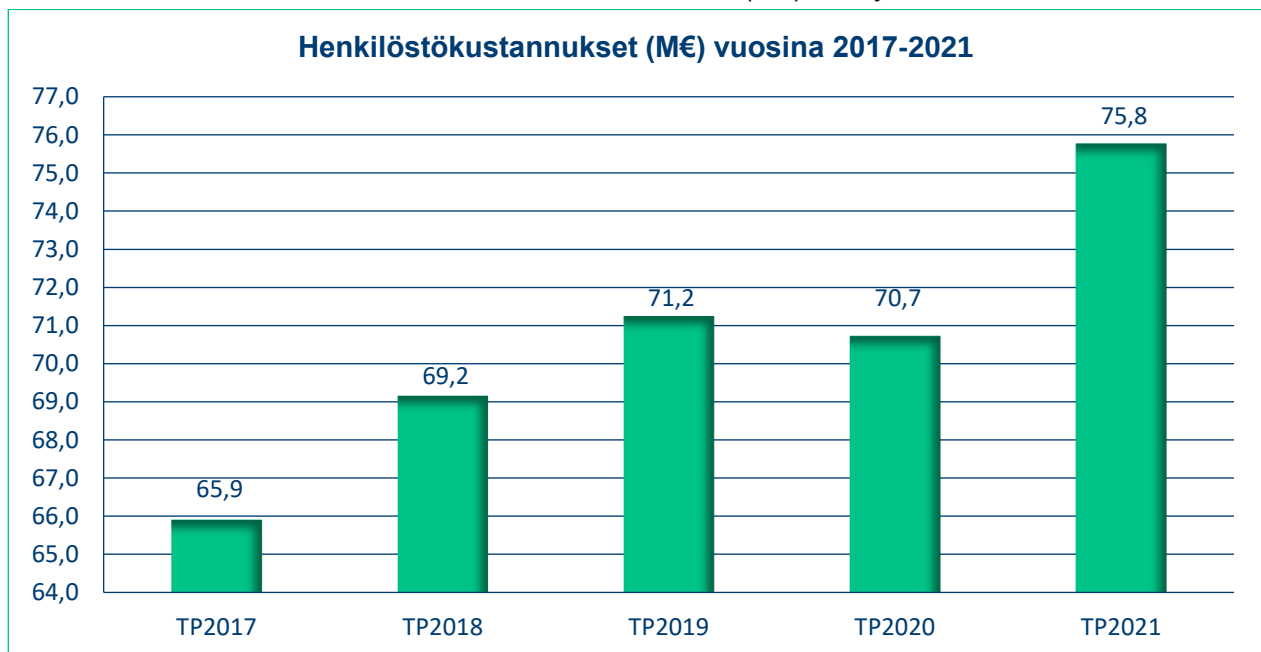
Toimintakulut olivat vuonna 2021 178,5 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvoivat 8,3 miljoonaa euroa, eli 4,9 prosenttia vuodesta 2020.

Kaupungin suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja palvelujen ostot. Kaupungin henkilöstökulut olivat vuonna 2021 75,8 miljoonaa euroa, eli 5,0 miljoonaa euroa ja 7,1 prosenttia edellisvuotta suuremmat. Merkittävimmin henkilöstökustannukset kasvoivat sosiaali- ja terveystalokunnassa mm. koronarokotuksiin, -näytteidenottoon ja -jäljitykseen palkatun henkilöstön palkkauksen myötä. Mainittakoon, että valtion koronakustannuksiin kohdennettu ylimääräinen valtionosuus kattoi em. kustannukset. Sivistyslautakunnassa henkilöstökulujen kasvuun vaikuttivat sekä henkilöstömäärän kasvun että vuosiloma- ja muiden sijaisten myötä kasvaneet palkkakustannukset. Kaupunginhallituksen alaisen Kh, konsernin henkilöstökulut kasvoivat 0,3 miljoonaa euroa, pääosin kokouspalkkioiden kasvun ja henkilöstömäärän lisääntymisen vuoksi.

Palvelujen ostot olivat vuonna 2021 82,0 miljoonaa euroa, eli 3,8 miljoonaa ja 4,9 prosenttia edellisvuotta enemmän. Palvelujen ostojen kokonaisuutta sekä muita kululajeja avataan tarkemmin raportissa seuraavilla sivuilla.

Henkilöstökustannukset

Oheisissa taulukoissa esitetään henkilöstökustannusten (M€) kehitys vuosilta 2017-2021.

Henkilöstökustannukset 1000€	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021
Palkat ja palkkiot	51 508	54 750	56 506	56 119	60 087
Muutos%	0,6 %	6,3 %	3,2 %	-0,7 %	7,1 %
Eläkekulut	11 837	12 373	12 731	12 384	13 068
Muut henkilösivukulut	2 569	2 040	2 013	2 223	2 619
Henkilöstökustannukset	65 914	69 162	71 250	70 726	75 774
Muutos%	-2,0 %	4,9 %	3,0 %	-0,7 %	7,1 %

Vuoden 2021 käyttötalouden palkkakustannukset (palkat ja palkkiot, joista vähennetty henkilöstökorvaukset) olivat 60 087 294,44 euroa (vuonna 2020 56 118 529,97 euroa. 2019 56 506 033,13 euroa, vuonna 2018 54 749 659,72 euroa, vuonna 2017 51 507 769,49 euroa).

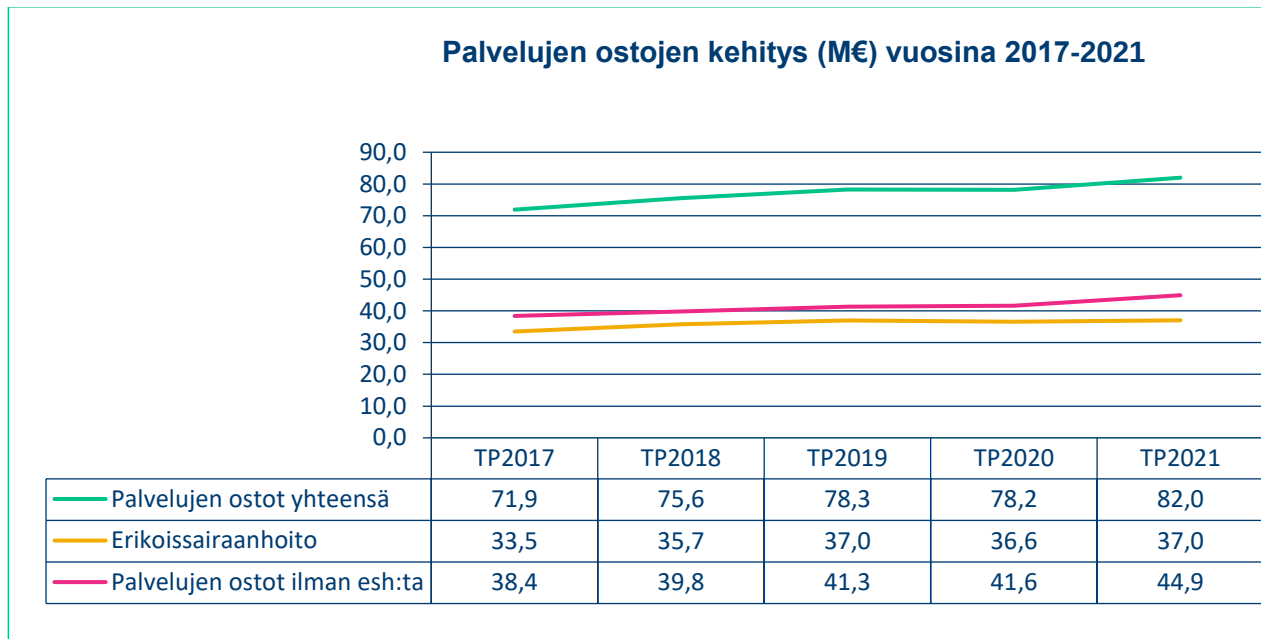
Vuonna 2020 voimaan tulleissa kunta-alan sopimuksissa suoritettiin toinen yleiskorotus 1.4.2021. Kunnallisessa yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa, lääkärin sopimuksessa ja

teknisen henkilöstön sopimuksessa tehtäväkohtaisia palkkoja ja henkilökohtaisia lisiä tarkistettiin 1,0 prosenttia.

Perustuntipalkkoja ja urakkapalkkoja korotettiin 1.4. tai lähinnä alkavan palkanmaksukauden alusta yleiskorotuksella, jonka suuruus oli 1,0 prosenttia.

Lisäksi 1.4. alkaen tuli jaettavaksi paikallinen järjestelyerä, jonka suuruus oli 0,8 prosenttia työnantajan kuukauden palkkasummasta.

Palvelujen ostot

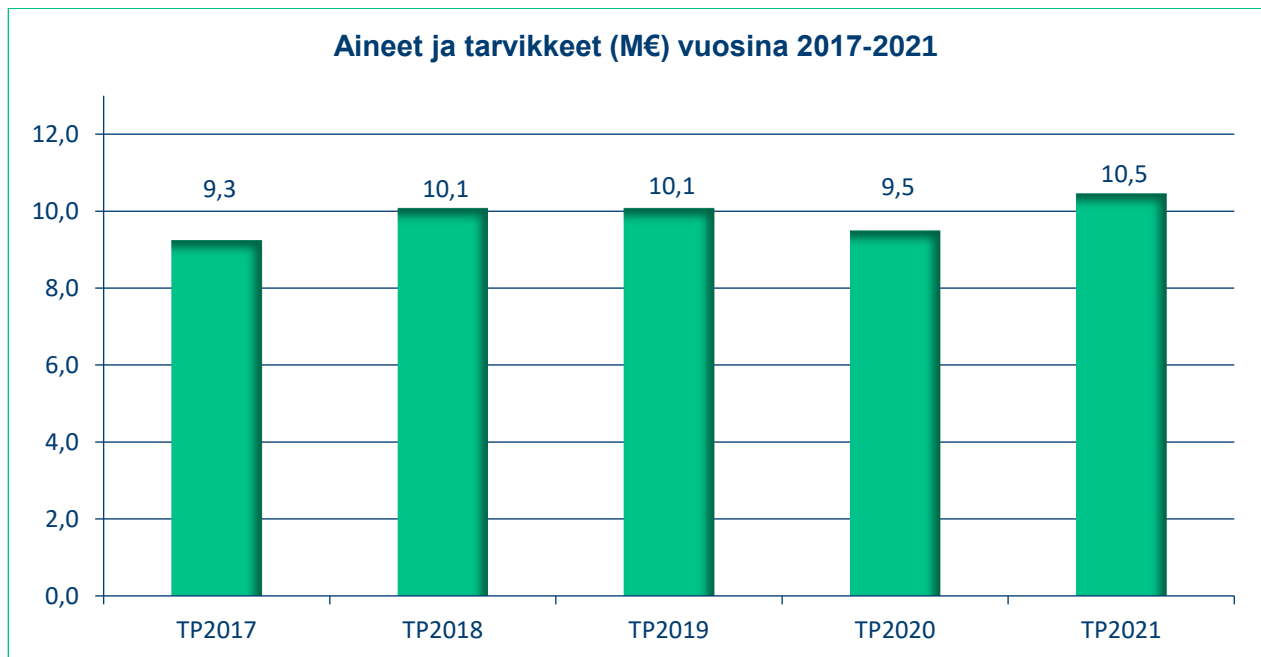

Raision kaupungin toimintakulujen suurin kululaji on palvelujen ostot. Palvelujen ostoihin sisältyy erikoissairaanhoidon kustannukset, joiden osuus on lähes puolet kaikista kaupungin palvelujen ostoista. Palvelujen ostot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 3,8 miljoonaa euroa eli 4,9 prosenttia. Kasvua palvelujen ostojen osalta oli sosiaali- ja terveystalokunnassa 4,7 miljoonaa euroa ja sivistystalokunnassa 2,0 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveystalokunnan osalta palvelujen ostot kasvoivat merkittävimmin terveyspalveluissa, perhe- ja sosiaalipalveluissa ja hoito-, hoiva- ja vammaispalveluissa. Sivistystalokunnassa palvelujen ostojen kasvu selittyy palvelusetelien kirjaustavan muutoksesta avustuksista palvelujen ostoihin. Kaupunginhallituksen osalta palvelujen ostot pienenivät 2,7 miljoonaa euroa. Merkittävin syy oli sähkökaupan osuuden poistuminen vuoden 2020 lopussa tapahtuneen Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n Raision kaupungin omistamien osakkeiden myynnin johdosta.

Palvelujen ostojen kulujen kehitystä kuvaavasta taulukosta nähdään, että erikoissairaanhoidon kulut ovat pääosin kasvaneet vuotta 2020 lukuun ottamatta. Vuonna 2018 erikoissairaanhoidon palveluostot kasvoivat 2,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 edelleen 1,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 erikoissairaanhoidon palveluostojen väheneminen selittyi koronapandemian takia toteutumatta jääneillä hoitajaksoilla, kun sairaanhoitopiiri joutui supistamaan ei-kiireellistä toimintaa ja varautumaan koronapotilaiden hoitoon. Vuonna 2021 erikoissairaanhoidon käyttö kasvoi 0,4 miljoonaa euroa edellisvuodesta mutta käyttö alitti vuodelle asetetun arvion merkittävästi, noin 1,9 miljoonalla eurolla. Alitus selittyy valtion koronakorvauksilla ja koronapandemian takia supistuneella ei-kiireellisellä hoidolla.

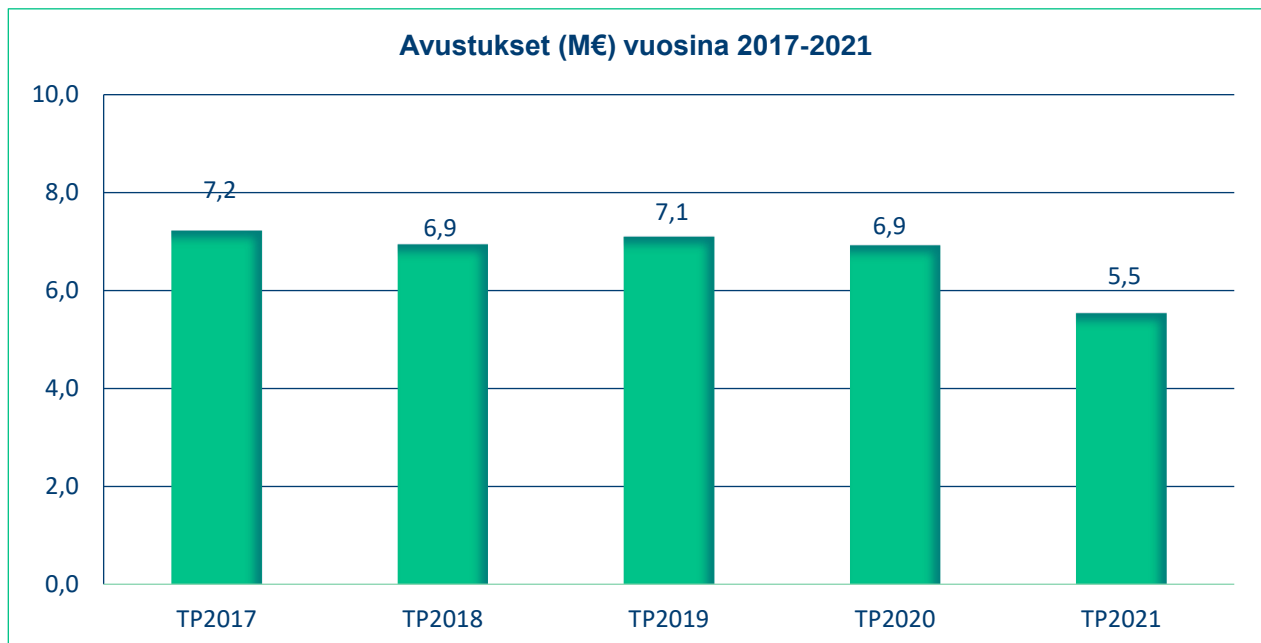
Raision hoitajaksot vähenivät 2,6 %, poliklinikkakäynnit kasvoivat 8,9 %.

Aineet ja tarvikkeet

Aineita ja tarvikkeita koskevat kulut kasvoivat tilinpäätösvuonna 1,0 miljoonaa euroa ja 10,1 prosenttia edellisen vuoden tasosta ollen vuonna 2021 10,5 miljoonaa euroa. Kaupungin suurimpia aineisiin ja tarvikkeisiin kuuluvia ostoja ovat hoitotarvikkeet, sähkö, elintarvikkeet, lämmitys, kalusto ja muu materiaali. Näiden osalta kulut kasvoivat vuoden 2021 osalta, paitsi muu materiaali pysyi samana vuoteen 2020 verrattuna.

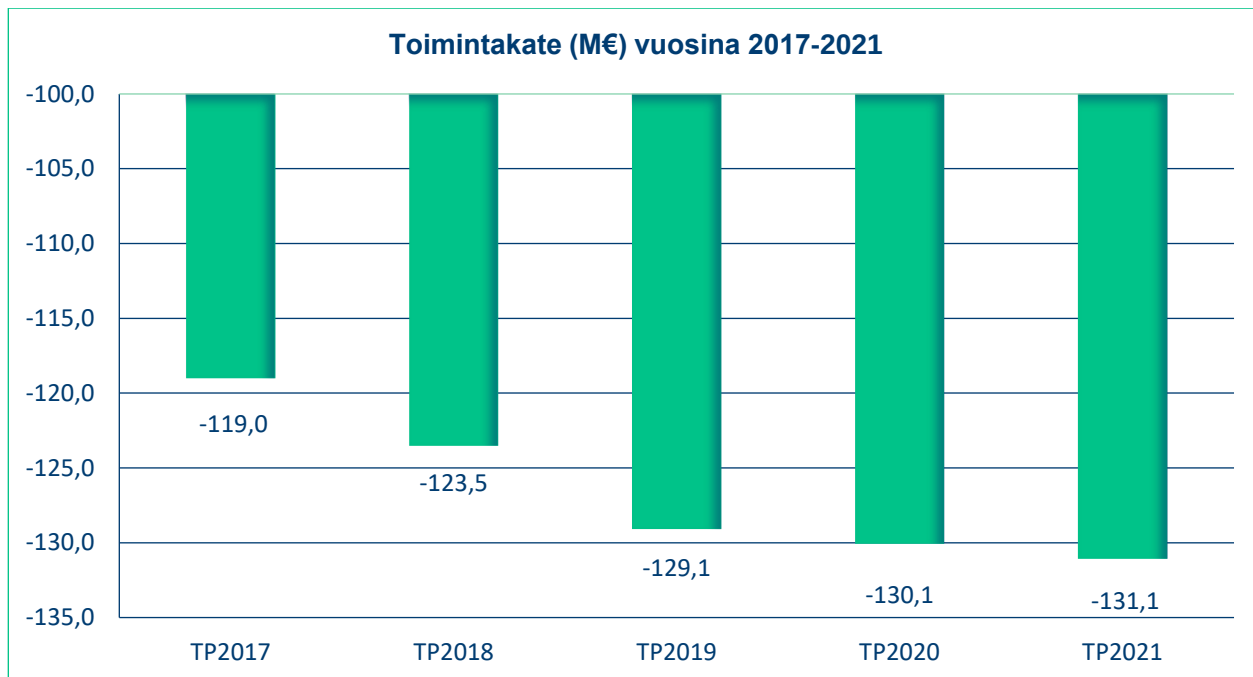
Avustukset

Avustukset toteutuivat 5,5 miljoonan euron suuruisena ollen 1,4 miljoonaa euroa ja 20,0 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna. Avustusten euromääräisen laskun merkittävin selitys on palvelusetelien kirjaustavan muutos avustuksista palvelujen ostoihin. Työmarkkinatuen kuntaosuus oli noin 1,0 miljoonaa euroa, laskua edellisvuoteen oli noin 6,5 prosenttia.

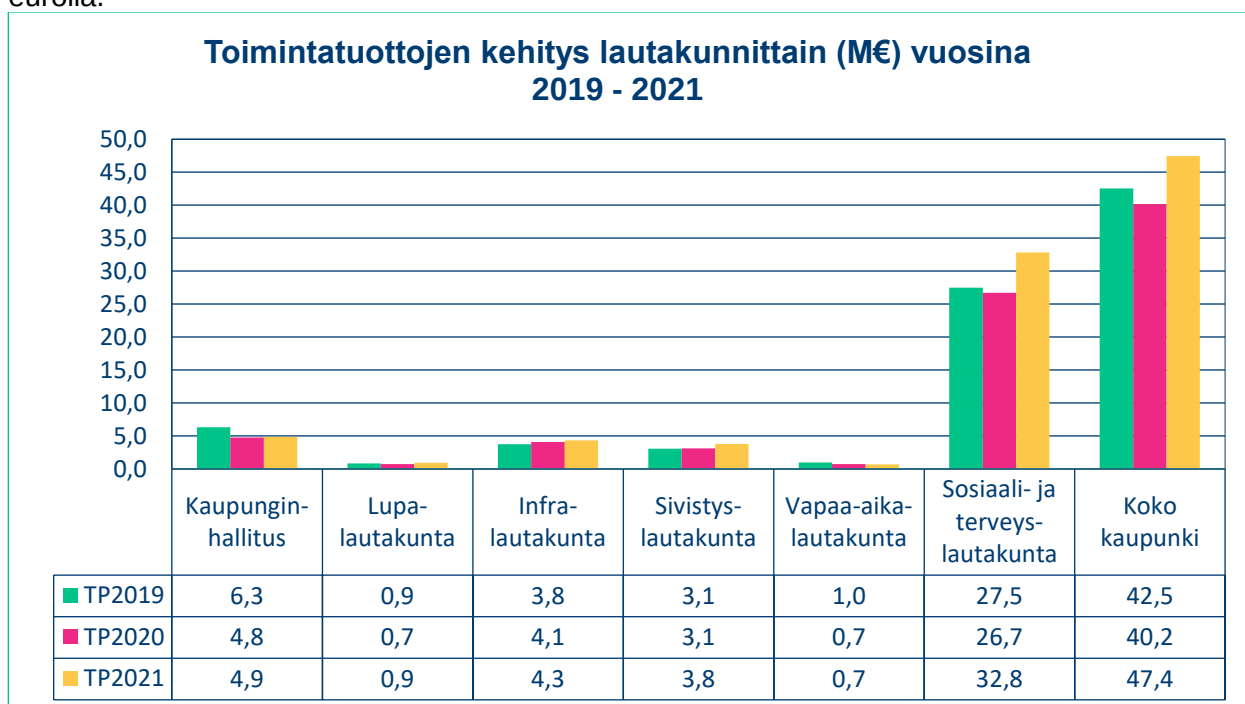
Toimintakate

Toimintakate osoittaa, kuinka paljon toimintakuluista jää niistä vähennettyjen toimintatuottojen jälkeen katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli tilinpäätösvoitena -131,1 miljoonaa euroa. Toimintakate heikkeni 1,0 miljoonaa euroa eli 0,8 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Toimintatuotot kattoivat 26,6 prosenttia toimintakuluista. Tunnusluku parani vuoteen 2020 verrattuna, vuonna 2020 tunnusluku oli 23,6 prosenttia.

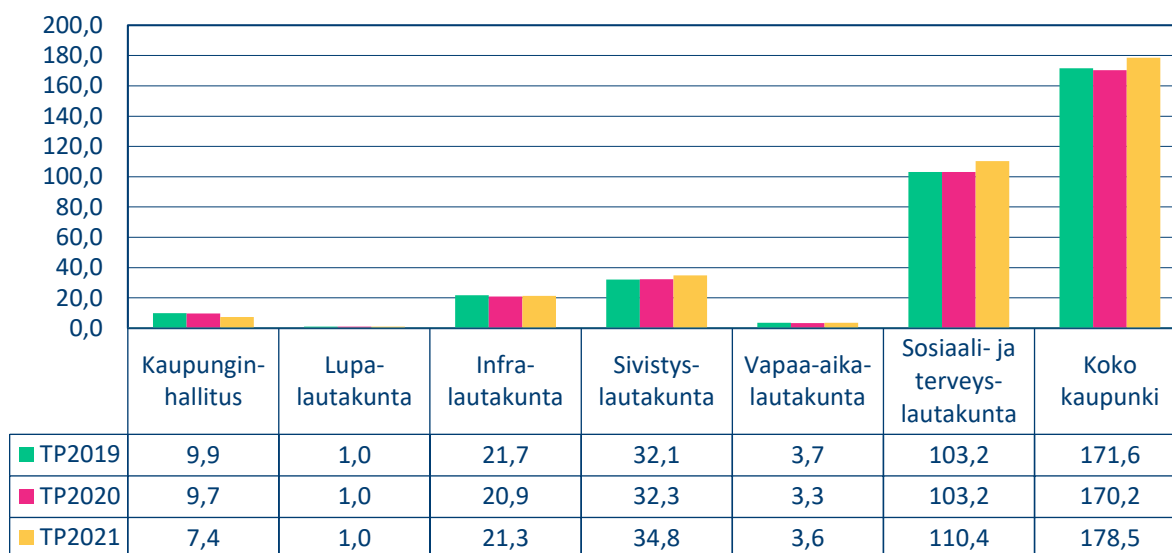
Lautakuntien ulkoiset toimintatuotot, -kulut ja toimintakate vuosina 2019-2021

Kaupungin toimintatuotot kasvoivat kokonaisuudessaan 7,3 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Lautakunnittainen tarkastelu osoittaa, että lautakuntien toimintatuotot kasvoivat vapaa-aikalautakuntaa lukuun ottamatta. Kaupunginhallituksen toimintatuotot kasvoivat 0,1 miljoonalla eurolla, lupalautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,2 miljoonalla eurolla, infralautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,2 miljoonalla eurolla, sivistyslautakunnan toimintatuotot kasvoivat 0,7 miljoonalla eurolla ja sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot kasvoivat 6,1 miljoonalla eurolla.

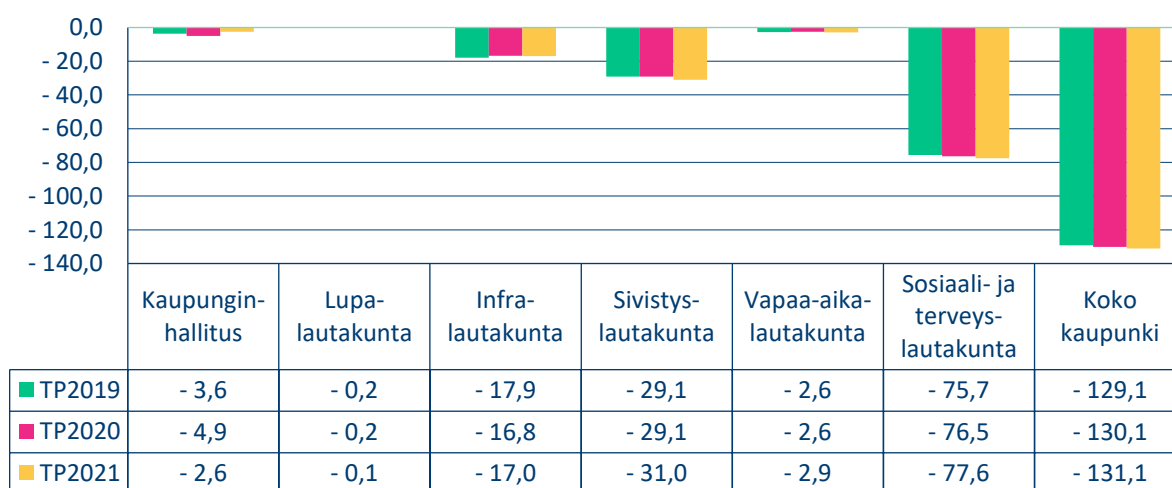
Kaupungin toimintakulut kasvoivat 8,3 miljoonaa euroa. Toimintakulut kasvoivat kaikkien lautakuntien osalta lukuun ottamatta kaupunginhallitusta. Kaupungin suurimmat kuluerät ovat henkilöstökulut ja palvelujen ostot. Henkilöstökulut kasvoivat 5,0 miljoonaa euroa ja palvelujen ostot kasvoivat 3,8 miljoonaa euroa. Avustukset pienenivät 1,4 miljoonaa euroa, mikä selittyy pääosin palvelusetelien kirjaustavan muutoksesta avustuksista palvelujen ostoihin.

Toimintakulujen kehitys lautakunnittain (M€) vuosina 2019 - 2021

Toimintakate heikkeni muiden lautakuntien paitsi kaupunginhallituksen ja lupalautakunnan osalta. Toimintatuottojen kasvun määrä oli pienempi kuin toimintakulujen kasvun määrä, mikä vaikutti toimintakatteen heikkenemiseen verrattuna vuoteen 2020.

Toimintakatteen kehitys lautakunnittain (M€) vuosina 2019- 2021

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2021 verotuloja saatiin yhteensä 111,3 miljoonaa euroa. Verotulot olivat 8,0 miljoonaa euroa eli 7,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

Raision kaupungin tuloveroprosentti oli vuonna 2021 20,25. Vuonna 2020 tuloveroprosentti oli 19,75. Kunnallisverotulot olivat 95,1 miljoonaa euroa, eli ne kasvoivat 4,7 miljoonaa euroa, 5,2 prosenttia edellisvuodesta. Kunnallisveron myönteiseen kehitykseen vaikuttivat veroprosentin kasvun lisäksi muun muassa työllisyystilanteen paraneminen ja palkkasumman positiivinen kehitys. Kiinteistöverot kasvoivat 0,5 miljoonaa euroa ollen vuonna 2021 7,7 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin kymmenen prosenttia kiinteistöveroa verovuoden 2021 puolelle. Yhteisöverot kasvoivat 2,7 miljoonaa euroa ollen vuonna 2021 8,5 miljoonaa euroa. Yhteisöveron kehitykseen vaikutti muun muassa yhteisöveron jako-osuuden kymmenen prosenttiyksikön korotus.

Raision kaupunki sai valtionosuuksia vuonna 2021 35,6 miljoonaa euroa. Valtionosuudet pienenivät vuodesta 2020 3,6 miljoonaa euroa eli 9,1 prosenttia. Vuosien 2020 ja 2021 valtionosuuksien vertailussa on huomioitava, että vuonna 2020 valtionosuuksia kasvatti merkittävästi valtion myöntämät koronatuet, joita ei vuoden 2020 tapaan maksettu vuonna 2021. Vuonna 2021 valtaosa koronatuesta myönnettiin valtionavustuksia, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia. Edellisvuonna, vuonna 2020 Raision osuus esim. kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kautta maksettavasta koronatuesta oli noin 6,4 miljoonaa euroa.

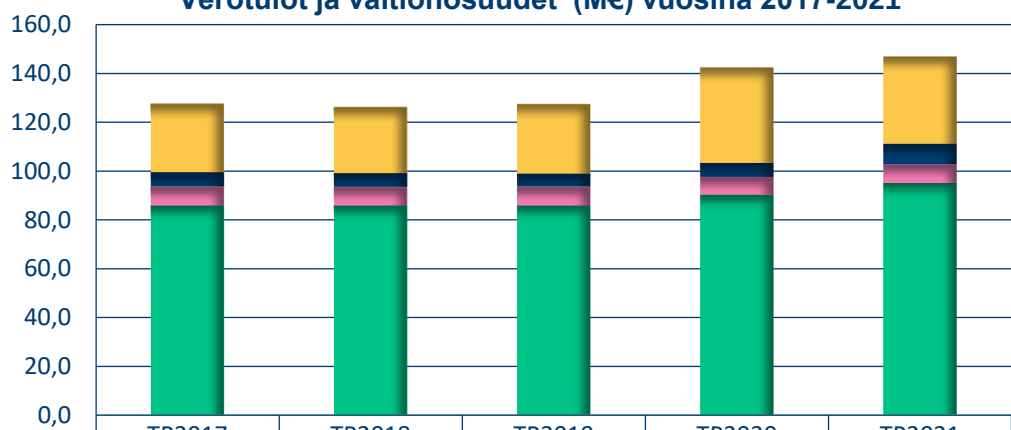
Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2020 ja 2021				
	TP2020	TP2021	Kasvu%	Muutos M€*
Kunnallisvero	90,4	95,1	5,2 %	4,7
Kiinteistövero	7,1	7,7	7,3 %	0,5
Yhteisövero	5,8	8,5	47,2 %	2,7
Verotulot	103,3	111,3	7,7 %	8,0
Valtionosuudet	39,1	35,6	-9,1 %	-3,6
Yhteensä	142,5	146,9	3,1 %	4,4

* sis. desimaalipyöristykset

Verotulot ja valtionosuudet ovat vaihdelleet vuosina 2017-2021 126,3 miljoonan euron (v. 2018) ja 146,9 miljoonan euron (v. 2021) välillä. Vuoden 2021 yhteenlasketut verotulot ja valtionosuudet kasvoivat vuodesta 2020 3,1 prosenttia ja olivat yhteensä 146,9 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2017-2021					
	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021
Kunnallisvero	86,0	85,9	85,9	90,4	95,1
Kiinteistövero	7,7	7,7	7,8	7,1	7,7
Yhteisövero	5,9	5,6	5,4	5,8	8,5
Verotulot	99,6	99,2	99,1	103,3	111,3
Valtionosuudet	28,1	27,1	28,4	39,1	35,6
Yhteensä	127,7	126,3	127,5	142,5	146,9

Verotulot ja valtionosuudet (M€) vuosina 2017-2021

	TP2017	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021
Valtionosuudet	28,1	27,1	28,4	39,1	35,6
Yhteisövero	5,9	5,6	5,4	5,8	8,5
Kiinteistövero	7,7	7,7	7,8	7,1	7,7
Kunnallisvero	86,0	85,9	85,9	90,4	95,1

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut olivat vuonna 2021 0,4 miljoonaa euroa eli ne pienenevät nettona 1,1 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Pienenemisen selittää pääosin edellisvuotta pienemmät osinkotuotot.

Vuosikate

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä vuosikate on 16,2 miljoonaa euroa. Vuosikate parani 2,3 miljoonaa euroa vuodesta 2020.

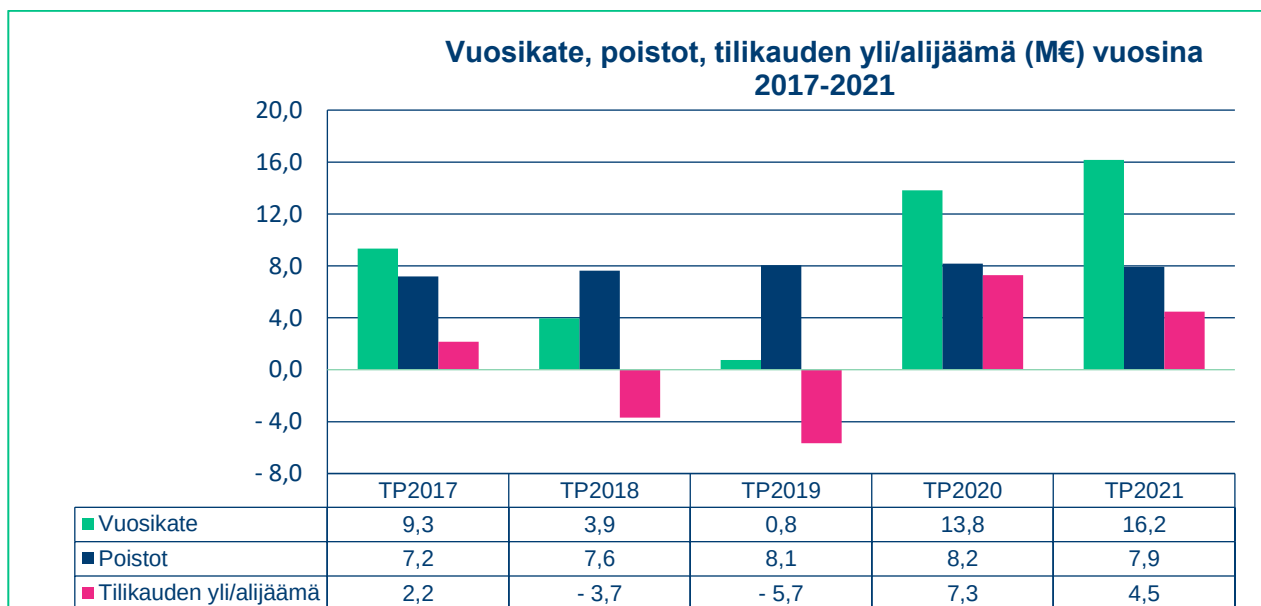
Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Kun tulorahoituksen riittävyyttä mittaava tunnusluku on 100 prosenttia, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Kaupungin vuosikate oli vuonna 2021 203,7 prosenttia poistoista, joten talous on tällä mittarilla tasapainossa.

Tilikauden yli-/alijäämä

Raision kaupungin vuoden 2021 tilikausi muodostuu 4,5 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Tilikauden tulokseen vaikuttivat myönteisesti mm. koronakustannusten kattamiseen saadut koronatuotot sekä parantuneet verotulot. Tulos ennen tilinpäätössiirtoja on 8,2 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä esitetään tehtäväksi 3,765 miljoonan euron investointivaraus.

Edellisvuonna, vuonna 2020, ylijäämä oli 7,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2019 tulos oli 5,7 miljoonaa euroa alijäämäinen, vuoden 2018 tulos oli 3,7 miljoonaa euroa alijäämäinen ja vuoden 2017 tulos oli 2,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen.

Taseen kertynyt ylijäämä aikaisemmilta vuosilta on 17,1 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 tilikauden ylijäämällä taseen ylijäämäksi muodostuu 21,6 miljoonaa euroa eli 870 euroa per asukas (asukasluku 24 818).

1.3.2. Toiminnan rahoitus

Raision kaupungin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	TP2021 1 000 €	TP2020 1 000 €
Toiminnan rahavirta	14 383	12 954
Vuosikate	16 152	13 826
Satunnaiset erät	0	1 636
Tulorahoituksen korjauserät	-1 769	-2 508
Investointien rahavirta	-4 718	-4 654
Investointimenot	-6 939	-9 312
Rahoitusosuudet investointimenoihin	234	177
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 986	4 481
Toiminnan ja investointien rahavirta	9 665	8 300
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset	0	2 700
Antolainasaamisten vähennys	0	2 700
Lainakannan muutokset	-7 168	-6 435
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 668	-6 335
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500	-20 100
Muut maksuvalmiuden muutokset	-119	-145
Toim.antojen varojen ja po:n muutos	-44	311
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	3
Saamisten muutos	-105	347
Korottomien velkojen muutos	31	-806
Rahoituksen rahavirta	-7 287	-3 880
Rahavarojen muutos	2 379	4 420
<i>Rahavarojen muutos</i>		
<i>Rahavarat 31.12.M€</i>	11 852	9 473
<i>Rahavarat 1.1. M€</i>	9 473	5 053
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	TP2021	TP2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	3 599 627	38 169 763
Toiminnan ja investointien rahavirta, €	9 665 488	8 299 908
Investointien tulorahoitus, %	240,9	151,4
Laskennallinen lainanhoitokate*	2,5	1,9
Lainanhoitokate	1,6	2,1
Rahavarat 31.12., €	11 851 875	9 472 980
Kassan riittävyys, pv	22	19
Asukasmäärä	24 818	24 407
*) Laskennallinen lainanhoitokate=(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)		
Lainanhoitokate-tunnusluku on huono, kun se on alle 1.		

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos *Toiminnan ja investointien rahavirran* positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tunnusluvun laskennassa tarvittava "Laskennalliset lainanlyhennykset" saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

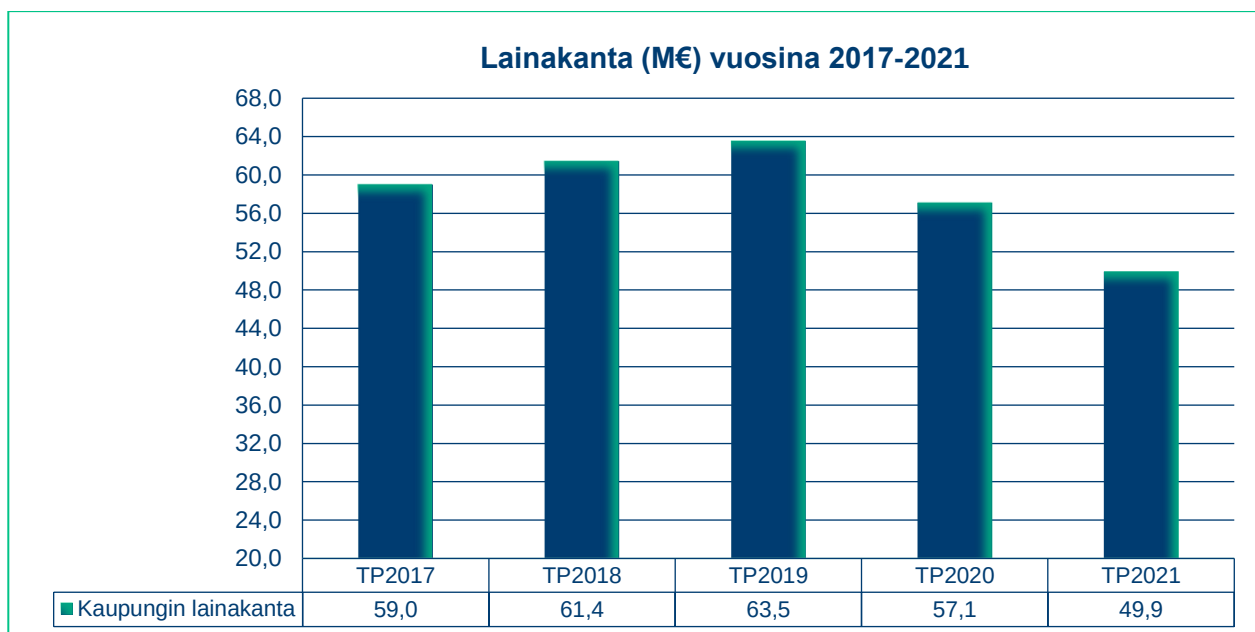
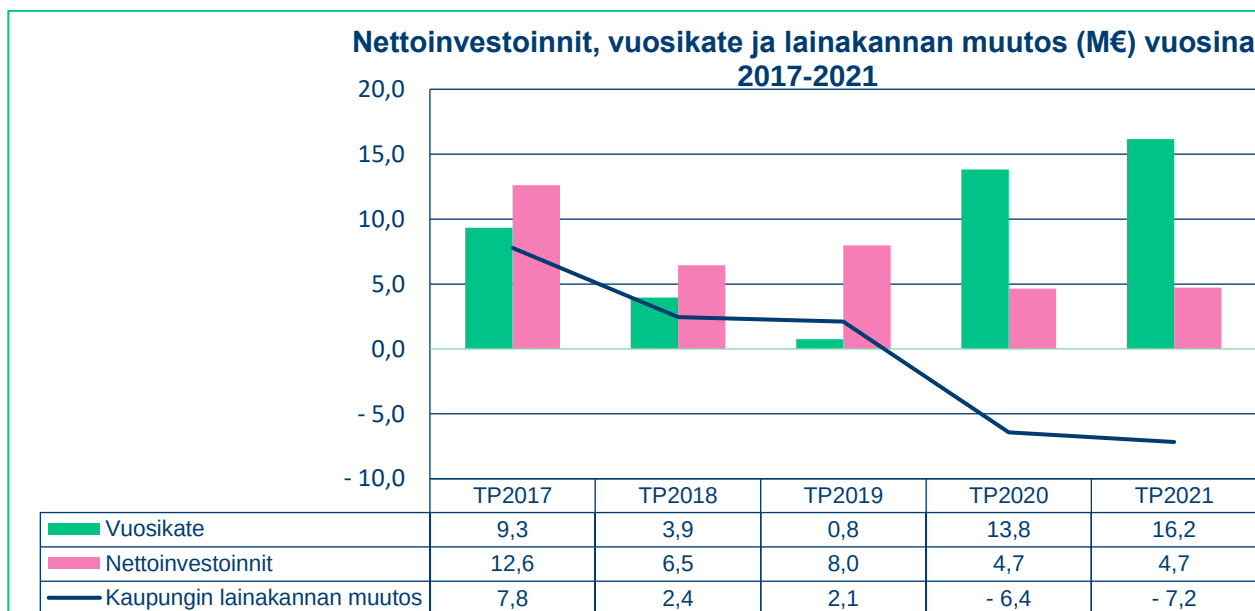
= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Investointien kokonaismenot tilinpäätösvuonna olivat 6,9 miljoonaa euroa ja nettomenot 4,7 miljoonaa euroa. Vuosikate kattoi nettoinvestoinnit.

Pitkäaikaisia lainoja vähennettiin 9,7 miljoonalla eurolla ja lyhytaikaisia ja lyhytaikaisia kuntatodistuslainoja lisättiin 2,5 miljoonalla eurolla. Lainakanta väheni tilinpäätösvuoden aikana 57,1 miljoonasta eurosta 49,9 miljoonaan euroon eli 7,2 miljoonaa euroa. Lainakannan väheneminen oli mahdollista pääosin verotulojen hyvän toteutumisen sekä arvioitua pienempien investointien vuoksi.

Lainamäärä ja lainakannan muutos poikkeavat kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta. Taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota tarkastellaan ajantasaisesti.

Rahoituslaskelman tunnusluvuissa positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Toiminnan ja investointien rahavirta oli 9,7 miljoonaa euroa positiivinen.

Tunnuslukuista toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta seuraa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä, tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden aikana. Kumulatiivisen viiden vuoden rahavirran pitäisi olla positiivinen, jotta omarahoituksella olisi pystytty kattamaan investoinnit tällä aikavälillä. Tilinpäätöksen tunnusluku on positiivinen, 3,6 miljoonaa euroa ja se täyttää tilinpäätösvoonna omarahoitusvaatimuksen.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tilinpäätöksen investointien tulorahoitusprosentti 240,9 prosenttia osoittaa, että investoinnit on pystytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätösvoonna on 2,5, joten kaupungin lainanhoitokyky on hyvä.

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivässä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Kassan riittävyys oli 22 päivää.

1.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Raision kaupungin tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA 1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	153 834	155 275
Aineettomat hyödykkeet	566	657
Aineettomat oikeudet	182	208
Muut pitkävaik.menot	384	450
Aineelliset hyödykkeet	122 160	123 515
Maa- ja vesialueet	37 417	37 180
Rakennukset	48 646	50 541
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 957	34 688
Koneet ja kalusto	988	1 039
Muut aineelliset hyödykkeet	66	66
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	86	0
Sijoitukset	31 109	31 102
Osakkeet ja osuudet	25 820	25 813
Muut lainasaamiset	5 191	5 191
Muut saamiset	98	98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 796	3 700
Valtion toimeksiannot	4 698	3 534
Lahjoitusrahastojen varat	98	166
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 933	46 449
Vaihto-omaisuus	149	148
Aineet ja tarvikkeet	149	148
Saamiset	36 932	36 828
Pitkäaikaiset saamiset	29 215	30 834
Lainasaamiset	29 204	30 823
Muut saamiset	11	11
Lyhytaikaiset saamiset	7 717	5 994
Myyntisaamiset	2 046	2 083
Lainasaamiset	1 734	1 720
Muut saamiset	2 656	1 127
Siirtosaamiset	1 281	1 063
Rahat ja pankkisaamiset	11 852	9 473
VASTAAVAA YHTEENSÄ	207 563	205 423

VASTATTAVAA 1 000 €	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA	123 289	118 830
Peruspääoma	101 691	101 691
Edellisten tilikausien ylijäämä	17 138	9 850
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	4 460	7 288
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	3 767	2
Poistoero	2	2
Vapaaehtoiset varaukset	3 765	0
PAKOLLISET VARAUKSET	1 257	1 257
Muut pakolliset varaukset	1 257	1 257
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	5 637	4 586
Valtion toimeksiannot	5 376	4 377
Lahjoitusrahastojen pääomat	262	209
VIERAS PÄÄOMA	73 612	80 749
Pitkäaikainen	26 494	36 162
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	23 265	32 933
Lainat muilta luotonantajilta	93	93
Saadut ennakot	113	113
Liittymismaksut ja muut velat	3 023	3 023
Lyhytaikainen	47 118	44 587
Joukkovelkakirjalainat	16 900	14 400
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	9 668	9 668
Saadut ennakot	25	597
Ostovelat	7 049	6 800
Muut velat	1 214	1 188
Siirtovelat	12 263	11 934
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	207 563	205 423

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste,%	61,3	58,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	37,8	43,8
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	21 598	17 138
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	870	702
Lainakanta 31.12., 1000 €	49 926	57 094
Lainakanta euroa/asukas	2 012	2 339
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	75 106	83 365
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	3 026	3 416
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	5 289	5 289
Asukasmäärä	24 818	24 407

TASEEN TUNNUSLUVUT

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$= 100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$= 100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat euroa/asukas

$= [\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})] / \text{Asukasmäärä}$

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

$= [\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}] / \text{Asukasmäärä}$

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

$= \text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 prosentin omavaraisuutta. 50 prosentin tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tilinpäätöksessä kaupungin omavaraisuusaste on 61,3 prosenttia. Omavaraisuusaste jää alle hyvän tavoitetason, mutta tunnusluku parani edellisestä vuodesta kaupungin velkamäärän alenemisen ja tilikauden ylijäämäisen tuloksen myötä.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Tunnusluku ei kuitenkaan saisi ylittää 50 prosenttia. Velkojen maksuun kerralla tarvittaisiin 37,8 prosenttia kaupungin käyttötuloista. Tunnusluku on parantunut verrattuna edelliseen vuoteen.

Kaupungin lainamäärä vuoden lopussa on 49,9 miljoonaa euroa. Lainojen määrä on vähentynyt 7,2 miljoonaa euroa vuoden takaisesta. Lainamäärän vähenemistä selittävät pääosin verotulojen hyvä toteutuminen sekä arvioitua pienemmät investoinnit. Tytäryhteisöille annetut lainat vähenivät 1 565 336 euroa. Kokonaislainamäärä asukasta kohden on 2 012 euroa/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä on 327 euroa pienempi kuin edellisenä vuonna.

Kaupungin lainat ja vuokravastuut olivat vuoden lopussa 75,1 miljoonaa euroa. Lainat ja vuokravastuut asukasta kohden olivat 3 026 euroa. Asukaskohtaiset lainat ja vuokravastuut vähenivät 390 eurolla vuoteen 2020 verrattuna.

Tase-erä edellisten tilikausien ylijäämä on 17,1 miljoonaa euroa. Siihen on siirretty vuonna 2004 oman pääoman liittymismaksurahasto 5,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 on tuloutettu pysyvien vastaavien myyntivoittoa Raision Vesi Oy:ltä 15,2 miljoonaa euroa ja muuta satunnaista tuottoa 1,3 miljoonaa euroa. Kaikki edellä kuvatut erät sisältyvät 17,1 miljoonan euron aiempien tilikausien ylijäämään. Jos kyseiset satunnaiset erät poistettaisiin, muodostuisi edellisten tilikausien alijäämäksi 4,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksen kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu 21,6 miljoonaa euroa, 870 euroa per asukas.

1.5. Kokonaistulot ja menot

Raision kaupungin kokonaistulot ja -menot 2021

TULOT	€	%	MENOT	€	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	47 429 904,01	18,2	Toimintakulut	178 501 811,67	69,3
Verotulot	111 297 738,17	42,8	- Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,0
Valtionosuudet	35 556 289,00	13,7	Korkokulut	353 934,53	0,1
Korkotuotot	666 721,18	0,3	Muut rahoituskulut	14 495,40	0,0
Muut rahoitustuotot	71 951,71	0,0	Satunnaiset kulut	0,00	0,0
Satunnaiset tuotot	0,00	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät			Pakollisten varausten muutos		
- Pysyvien vastaavien			- Pakollisten varausten lis. (-), väh. (+)	0,00	0,0
hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 768 917,83	-0,7	- Pysyvien vastaavien		
Investoinnit			hyödykkeiden luovutustappiot	0,00	0,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	234 479,42	0,1	Investoinnit		
Pysyvien vastaavien			Investointimenot	6 938 541,75	2,7
hyödykkeiden luovutustulot	1 986 105,35	0,8			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,0	Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	9 667 988,68	3,8
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	64 600 000,00	24,8	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	62 100 000,00	24,1
Oman pääoman lisäykset	0,00	0,0	Oman pääoman vähennykset	0,00	0,0
Kokonaistulot yhteensä	260 074 271,01	100,0	Kokonaismenot yhteensä	257 576 772,03	100,0
Täsmäytys:					
Kokonaistulot	260 074 271,01		Rahavarojen muutos	2 378 895,18	
Kokonaismenot	257 576 772,03		Muut maksuvalmiuden muutokset	-118 603,80	
	2 497 498,98			2 497 498,98	

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1. Konsernitaseeseen yhdisteltävät yhteisöt

	Numero KTP:ssä	Omistus- osuus %
Kuntayhtymät		
V-S Sairaanhoidopiirin ky	201	5,70449
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	202	47,13
Ky Raision-Naantalin Vesilaitos	203	50,00
V-S Erytishuoltopiirin ky	204	3,51501
V-S Lastensuojelukuntayhtymä	205	20,68
Varsinais-Suomen liitto	206	5,42482
Tytäryhteisöt		
Raision Vesi Oy	301	100,00
Raision Vuokra-asunnot Oy	302	100,00
Asunto Oy Kuulaharjat	303	100,00
Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli	304	50,00
Eero Rantasen säätiö	305	60,00
Yhdistelty sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti:		
Osakkuusyhteisöt		
Asunto Oy Raision Keonkatu 3	401	31,26
Green Industry Park Oy	402	22,00

1.6.2. Kuntakonsernille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Raisio jatkoi vuonna 2021 vahvan konserniohjauksen politiikkaa.

Kaupungin merkittävillä tytäryhteisöillä on käytössään konsernitili, jonka luottolimiitti on 1,8 miljoonaa euroa. Lisäksi tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa on läsnä konsernijohtoon kuuluvia henkilöitä. Kaupunginvaltuusto asettaa merkittävillä tytäryhteisöille taloustavoitteet ohjauksen ja raportoinnin vahvistamiseksi.

Kaupunginhallitus ohjaa hallintosäännön ja konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjä toimintavuoden aikana. Kaupunginhallitus raportoi hallintosäännön mukaisesti tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Toteuma 2021:

Tavoitteet toteutuivat. Kaupunki antoi vuoden 2021 aikana konserniohjeita yhtiökokouksiin ja muihin asioihin liittyen. Tytäryhteisöjen toimitusjohtajien kanssa on lisätty entisestään keskustelua ja ajankohtaisia tapaamisia, lisäksi tytäryhteisöjen toimitusjohtajat ovat antaneet tilannekatsauksia kaupunginhallitukselle. Vahva konserniohjaus on tullut luontevaksi osaksi päätöksentekoa.

Tytäryhteisöille (Raision Vesi Oy, Raision Vuokra-asunnot Oy, Koy Kerttulan Jäähalli) yhteiset tavoitteet

Tytäryhteisöt raportoivat konsernijohtolle toiminnan ja talouden toteutumisesta puolivuositain. Toinen raportointi tapahtuu kesän tilanteen valmistuttua ja toinen tilinpäätöksen valmistuttua. Konsernijohto tulee pitää tietoisena kaikista olennaisista toimintaan ja talouteen vaikuttavista asioista.

Lisäksi yhteisöjen tulee pyrkiä ennalta estämään erilaisten riskien realisoituminen mm. toimivilla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöillä.

Yhtiöiden (tytär- ja osakkuusyhteisöt) edellytetään välittävän yhtiökokouskutsut kaupungin johdolle ja yhtiökokousedustajien edellytetään pyytämään konserniohje yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

Tytäryhteisöt eivät saa ottaa ulkopuolista rahoitusta ilman kaupungin lupaa. Konsernin kokonaisedun näkökulmasta pääsääntö on, että konserniyhtiöt ottavat sisäisen lainan kaupungilta ja kaupunki huolehtii ulkoisesta lainasalkusta.

Toteuma 2021:

Tavoitteet toteutuivat. Konsernijohto on osallistunut kokouksissa talouskatsausten käsittelyyn. Kaupunginhallituksessa on annettu keväällä 2021 katsaukset tytäryhteisöjen toimintaan ja syksyllä 2021 talousarvion valmistelun yhteydessä tytäryhtiöiden johto on esitellyt yhtiöiden toimintaa ja konserniohjaustarpeita kaupunginhallitukselle. Kaupunginhallitus on useampaan kertaan antanut konserniohjeita yhtiöiden konserniohjauspyyntöjen johdosta. Tytäryhteisöjen yhtiökokouskutsut on käsitelty kattavasti kaupunginhallituksessa.

Muihin osakkuusyhtiöihin ja seudullisiin toimintoihin liittyviä tavoitteita

Muiden osakkuusyhteisöjen osalta kaupunginhallitus määrittää yksityiskohtaisemmat tavoitteet tarpeiden mukaisesti erillispäätöksin. Kaupunginhallitus seuraa osakkuusyhteisöjen toimintaa.

Yhtiökokousedustajien edellytetään välittävän yhtiökokouskutsut kaupungin johdolle ja pyytämään konserniohjeen yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

Toteuma 2021:

Tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet ja myös osakkuusyhtiöihin ja -yhteisöihin liittyvät keskeiset asiat on käsitelty kaupunginhallituksessa.

Raision Vesi Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Raision Vesi Oy on Raision kaupungin omistama vesilaitosyhtiö, jonka toiminta-ajatuksena on vesihuollon palveluiden järjestäminen taloudellisesti ja kestäväällä tavalla. Yhtiö jakaa talousvettä asiakkailleen, vastaanottaa jätevesiä sekä johtaa ne käsiteltäväksi jätevedenpuhdistamolle. Yhtiö omistaa ja ylläpitää vesihuollon verkostot kaupungin alueella, liittää kiinteistöt verkostoihin sekä solmii liittymis- ja käyttö sopimukset asiakkaidensa kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2021:

Talousveden sekä poisjohdettavan jäteveden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toimintaa hoidetaan ja kehitetään pidemmän aikavälin tehokkuuden ja vesihuollon toimintavarmuuden näkökulmasta. Asiakkaille turvataan riittävä ja keskeytymätön vedenjakelu, jätevesiviemärintä järjestetään terveydelle tai ympäristölle haittaa aiheuttamatta sekä hulevesiverkosto pidetään toimintakunnossa.

Toteuma 2021:

Vuonna 2021 talousveden ja poisjohdettavan jäteveden laatu säilyi hyvänä ja täytti viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toimintaa on kehitetty jatkuvan parantamisen menetelmillä, jossa fokus on pidetty edelleen rakentamistoiminnan laadun parantamisessa. Asiakkaiden vesihuoltopalvelujen toimittaminen pysyi varsin luotettavalla tasolla ilman keskeytyksiä. Jätevesiviemäriverkoston vuotavuutta on selvitetty Aquapriori-menetelmillä Kuloisten alueella.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Yhtiö kehittää toimintaansa jatkuvan parantamisen menetelmillä. Kehittämisen keskeisiä lähtökohtia on tulevaisuuden kannalta kestäväällä tavalla toteutettu vesihuolto. Tulevien kehittämistoimien painopisteet ovat modernien ja digitaalisten palvelujen tarjoamisessa asiakkaille. Tämän lisäksi yhtiö kehittää edelleen omaisuudenhallintaansa sekä ajantasaistaa verkostotietojaan. Yhtiö kehittää investointeihin ja urakka hallintaan liittyviä toimintamallejaan; erityisesti saneerausinvestointien kohdentamiseen pyritään keskittämään enemmän huomiota laatimalla saneerausinvestointien 5-vuotissuunnitelma.

Toteuma 2021:

Yhtiön kestävyyttä parannettiin vuonna 2021 mm. uusimalla sähkö sopimukset hiilidioksidineutraaliin sähkөөn yhdessä kaupunkikonsernin kanssa. Yhtiö on laatinut tavoitteen mukaisesti saneerausinvestointien 5-vuotissuunnitelman. Tämän lisäksi on laadittu kesätyöntekijän toimesta jätevesiviemäriverkoston valuma-alue selvitys sekä sprinklerijärjestelmien toiminnan vaikutuksia selvitettiin verkostoa mallintamalla. Digitaalisia toimintamalleja on kehitetty lähtemällä selvittämään vesimittariluennan automatisointia sekä tilauslomaketta sähköistämällä. Yhtiö on uusinnut verkostotietojärjestelmänsä, jonka avulla parannetaan ja kehitetään omaisuudenhallintaa tulevina vuosina.

Olellaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Suurimpia vuoden 2021 talousarvioon vaikuttavia asioita vuonna 2021 ovat E-18 –hankkeeseen liittyvät investoinnit. Yhtiön tulee tehdä johtosiirrot alueella ennen kuin varsinainen hanke alkaa. Tämä tarkoittaa sitä, että vuodelle 2021 tulee sekä suunnittelu- että urakkakustannuksia. Vaikutus on pääosin investointipuolella, mutta suuret investoinnit vaikuttavat poistojen määrään tulevina vuosina.

Vesi- ja jätevesimaksut eivät nouse vuodelle 2021, vaan pysyvät vuoden 2020 tasolla. Palveluhinnastoon tuli tarkennuksia ja korotukset vastaavat yleistä kustannusten kasvua. Liittymismaksutaksoihin on esitetty muutoksia, joiden vaikutus ei ole kuitenkaan merkittävä; suurin vaikutus yhtiön tulokseen on yleinen rakentamisen trendi. Liittymismaksutulot ovat suoraan verrannolliset siihen, paljonko Raisiossa rakennetaan. Tällä hetkellä näyttää siltä, ettei vuosi 2021 tule olemaan huono rakentamisen kannalta jolloin liittymismaksutulojakin on taas odotettavissa budjetoitua enemmän.

Mikäli vedenmyynti lisääntyy, yhtiön vesimaksutulot kasvavat. Asutuksen kehityksellä ei kuitenkaan ole erityisen suurta merkitystä yhtiön vesimaksutuloissa, mutta mahdolliset uudet paljon vettä kuluttavat teollisuustoimijat saattavat muuttaa tilannetta.

Vuonna 2021 selvitetään kaupungin hulevesien hallintaa ja omistussuhdetta. Mahdolliset muutokset eivät todennäköisesti vielä vaikuta yhtiön vuoden 2021 talousarvioon.

Toteuma 2021:

E-18 –urakkaan liittyvät johtosiirtoinvestoinnit eivät toteutuneet vielä vuonna 2021, jolloin näitä varten ei ole tarvinnut myöskään nostaa lainaa konsernilta.

Liittymismaksutaksat laskivat vuodelle 2021, jolloin liittymismaksutulot olivat hieman pienemmät kuin edellisenä vuonna. Tätä kompensoi kuitenkin se, että uusia omakotitaloja rakennettiin ennätysmäärä.

Koronaepidemia ei vaikuttanut vedenkäyttöön nostavasti, sillä asuinkiinteistöjen vedenkulutus on laskenut. Teollisuus on kuitenkin käyttänyt arvioitua enemmän vettä, ja tällä on ollut positiivinen vaikutus yhtiön tulokseen.

Laadulliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatuvaatimuksissa	0	0	0
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatusuosituksissa	0	0	0
Vedenjakelun keskeytys (min)	0,8	alle 15	2,6
Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Puhtaan veden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,79	2,79	2,79
Jäteveden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,54	2,54	2,54
Laskuttamaton puhdas vesi (% - hävikki)	8,0 %	< 10	10,5
Laskuttamaton jätevesi (% - vuotovesi)	43,2 %	< 40	38,4
Jätevesipumppaamoiden ylivuodot, m ³	162	< 1000	
Henkilöstömäärä 31.12.	11	12	12
Liittymähinnat (OKT 0 - 150 k-m ²):			
vesi (€/m ³ sis. alv)	4 960	1 860	1 860
jätevesi (€/m ³ sis. alv)	6 200	3 100	3 100
hulevesi (€/m ³ sis. alv)	1 240	1 240	1 240
Liittymähinnat (OKT 151 – 250 k-m ²):			
vesi (€/m ³ sis. alv)	4 340	4 340	4 430
jätevesi (€/m ³ sis. alv)	5 580	5 580	5 580
hulevesi (€/m ³ sis. alv)	1 240	1 240	1 240
Liittymähinnat (OKT 251 k-m ² ja yli):			
vesi (€/m ³ sis. alv)	6 200	6 200	6 200
jätevesi (€/m ³ sis. alv)	7 440	7 440	7 440
hulevesi (€/m ³ sis. alv)	1 240	1 240	1 240
Taloudelliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto (M€)	8,4	7,8	8,4
Liikevoitto (M€)	1,5	0,7	1,3
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	1,0	0,2	0,7
Nettoinvestoinnit (M€)	1,8	3,0	1,7
Korkotulot kaupungille (M€)	0,5	0,5	0,5
Vakavaraisuus	TP2020	TA2021	TP2021
Velan määrä (M€)	29,4	28,3	28,3
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>			
<i>lainat kaupungilta</i>	29,4	28,3	28,3
Omavaraisuusaste, %	10,9	> 6,6	12,7
Nettovelkaantumisaste, %	634	< 1 075	534

Raision Vuokra-asunnot Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

RaVu omistaa As Oy Kuulaharjat Oy 100 % ja n. 32 % As Oy Raision Keonkatu 3:n kiinteistön osakekannasta sekä 5,6 % As Oy Raision Sellon osakekannasta

Toiminta-ajatus:

Raision Vuokra-asunnot Oy tarjoaa monipuolisia ja laadukkaita asumisvaihtoehtoja Raisiossa.

Tavoitteet vuodelle 2021:

Asuntojen käyttöaste pysyy hyvänä tai paranee. Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen. Mahdollinen uudiskohteen rakentaminen aloitettaisiin syksyllä 2021 Alhaistentielle.

Vuokrien taso, vuosittain tehtävän asuintalovaruksen suuruus sekä vuosittaisten peruskorjausten laajuus selvitetään laskennallisten käyttöikien ja kohdekohtaisten kuntoarvioiden avulla. Pyritään siihen, että asuintalovarausta, osana tuloksen tasauskeinoja, muodostetaan vähemmän ja toisaalta korjataan kiinteistöjä enemmän.

Yhtiön tulee tehdä suunnitelma kannattamattomien ja/tai huonon täyttöasteen kohteiden luopumisesta ja/tai muuttamisesta. Kannattavuutta tarkastelemalla saadaan hyvä kuva siitä, että minkälaisiin kohteisiin tulisi korjaustoimia tehdä ja sijoittaa korjausvaroja, mutta yhtiön tulee kuitenkin huolehtia vastuullisesti siitä, että kiinteistöistä luopuessa ei tehdä ratkaisuja, joilla tehtäisiin peruuttamatonta vahinkoa alueellisesti ja/tai asuinalueen viihtyisyyteen.

Toteuma 2021:

Korona tyrehtytti vuokra-asuntojen kysynnän sekä yksityisten että yritysten osalta jo vuonna 2020, sama jatku myös vuoden 2021 puolella. Vasta 09/2021 alkaen havaittiin selvää piristymistä vuokra-asuntomarkkinoilla ja käyttöaste parani loppuvuotta kohti. Heikko alkuvuosi kuritti tyhjäkäyttöastetta koko vuoden 2021 osalta.

Viimeisten parin vuoden aikana lähes 60 irtisanottua sosiaalista tukiasuntoa on palannut tarjottavien asuntojen kantaan. Nämä ovat remonttien jälkeen olleet tarjottavissa uusille asukkaille. Vuokratäyttöön palanneille asunnoille on jouduttu toteuttamaan suureen osaan mittaviakin remontteja. Asuntojen remontoitua jouduttiin porrastamaan, jotta voitiin taata muiden isojen remonttien ja korjaustoimien läpivienti sekä turvaamaan muu normaali huolto- ja liiketoiminta.

Alhaistentien uudisrakennusprojekti saatiin käyntiin vuoden 2021 aikana. Keväällä valittiin rakennuttajakonsultti, kilpailutettiin suunnittelijat ja purkutyöt. Rakennuslupahakemus saatiin tehtyä loppukesästä ja rakennuslupa saatiin loppuvuodesta 2021. Purkutyöt Alhaisten alueella toteutettiin syksyllä 2021. Urakoitsijoiden kilpailutus ja urakkasopimukset solmittiin loppuvuodesta 2021 ja alkuvuodesta 2022.

Vuokrien taso, vuosittain tehtävän asuintalovaruksen suuruus sekä vuosittaisten peruskorjausten laajuus selvitetään laskennallisten käyttöikien ja kohdekohtaisten kuntoarvioiden avulla. Kiinteistökohtaiset kuntoarviot tulivat vuoden 2021 lopussa edellisen 10 vuoden seurantajaksonsa päähän, ja uudet laaditaan vuoden 2022 aikana.

Koska yhtiöllä on oikeus käyttää asuintalovarausta, ei yhtiöllä ole lupaa jakaa osinkoa. Tästä johtuen asuintalovarausta muodostetaan tietoisesti vähemmän eli kiinteistöjä korjataan enemmän korjausvelan pienentämiseksi, jolloin tulos käytetään kiinteistöjen ja asukkaiden hyväksi. Korjaustoimia tehtiin runsaasti vuoden 2021 aikana.

Yhtiön tulee huolehtia vastuullisesti siitä, että kiinteistöistä luopuessa ei tehdä ratkaisuja, joilla tehtäisiin peruuttamatonta vahinkoa alueellisesti ja/tai asuinalueen viihtyisyyteen.

Raision Vuokra-asunnot on omilla toimillaan pyrkinyt ekologisiin ratkaisuihin niissä raameissa, joissa se on ollut kohtuullisen kokoisilla korjaustoimilla mahdollista. Korjaustoimina asuntojen energiatasoa on parannettu mm. ovi- ja ikkunaremontein. Jatkossakin pyritään ekologisiin ratkaisuihin. Uudisrakentamisessa Alhaistentiellä lämmitysmuotona tullaan käyttämään maalämpöä, asuntojen lämmitys toteutetaan vesikiertoisella lattialämmityksellä, taloihin tehdään aurinkoenergiaa varten varaus ja tuetaan sähköautoilua teknisin ratkaisuin.

Asukasviihtyvyyttä kohotetaan tukemalla yhteisöllisyyttä, erityisesti kannustetaan yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Valitettavasti vuoden 2021 haasteet tuntien, on tässä vielä oltu odottavassa tilassa. Asukaskokous pystyttiin kuitenkin vuonna 2021 järjestämään. Vuoden 2021 aikana käynnistettiin uusimman tiedotuslehden kokoaminen, lehtinen tulee jakoon 2022 puolella.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kehittämistoimia ovat yleiset asumisen laatuun tähtäävät parannukset, energiatehokkuus ja peruskorjausvelan vähentäminen. Erityisesti hallitus korosti viestissään, että erilaisiin ympäristöstävällisiin tekoihin kannustetaan ryhtymään.

Kirjokallion alueen matalaenergianhanke valmistui vuonna 2020.

Kiinteistöhuollon ja siivouksen laadunparannusohjelmaa jatketaan. Saatu palaute on ollut positiivista.

Pandemian aikana katsoja asunnoille on ollut haasteellista saada sekä kaupungin tukiasuntojen pudonnut määrä on aiheuttanut tietyissä kiinteistöissä suunniteltua suurempaa tyhjäkäyttöä. Tähän pyritään erityisesti puuttumaan vuoden 2021 aikana.

Kiinteistömäärän kaikkia tasauskeinoja ei olla päästy käyttämään, koska osa kohteista on ARA-rajoituksien alaisia kohteita: osa rajoituksista vapaita ja osa omina asunto-osakeyhtiöinä. Keinoja kiinteistökannan aktiiviseen kehittämiseen tullaan etsimään, ja yhtenä keinona on As Oy Raision Kuuloharjojen fuusioituminen RaVu:n kiinteistömäärään. Tästä on keskusteltu ja saatu tähän yhtiöiden hallitusten luvat, fuusioituminen itsessään on suunniteltu tehtäväksi vuoden 2021 aikana.

Asumishäiriöihin on systemaattisesti puututtu ja tullaan jatkossakin puuttumaan. Yhteistyötä Raision sosiaalitoimen kanssa jatketaan ja informaationkulun sekä asumisen prosessin kehittämistä jatketaan.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Pandemia on kutistanut katsojamääriä vuokrattavissa asuntokohteissa, ja tyhjäkäyttöä on täten muodostunut suunniteltua enemmän. Lisäksi tukiasuntomäärien voimakas laskeminen on jättänyt haastavien kohteiden asuntoja enemmän tyhjiksi kuin alun perin on arvioitu. Lainanlyhennykset on kaikki pyritty maksamaan normaalisti pandemiasta huolimatta. Vuoden 2020 aikana on nostettu uusi laina 1,3 M€ As Oy Raision Sellon asuntojen lunastamiseksi ja on mukana vuoden 2021 talousarviossa.

Toimintavuoden aikana jatketaan suunnittelua myös uudiskohteen toteuttamiseksi, mutta todennäköisesti hankkeeseen liittyvät kulut tulevat vasta vuodelle 2021.

Toteuma 2021:

Alhaistentie 8:n vanhojen rivitalokiinteistöjen purku ja uudiskohteen rakentaminen. Kaupunkiin saadaan 60 pientasuntoa lisää alkuvuodesta 2023.

Kiinteistöhuollon ja siivouksen laadunparannusohjelmaa jatkettiin vuonna 2021. Saatu palaute on ollut positiivista. Kilpailutukset hoitosopimuksissa ja siivouksessa tekemällä saadaan kohteita enemmän sähköisten huoltokirjojen piiriin ja yhtenäistettyä nykyisten toimijoiden sopimussisältöä. Kilpailutuksen valmistelu ja tehtävänkuvien muokkaaminen on aloitettu vuoden 2021 aikana, prosessi on tarkoitus käynnistää vuoden 2022 aikana.

Toiminnanohjausjärjestelmään liittyviä asukkaiden prosesseja on tunnistettu ja saatu vietyä tuotantoon. Järjestelmäintegraation avulla voidaan sovittaessa mm. asukkaiden tietoja viedä suoraan KELA:n ja RaVu:n välillä, jolloin asukas saa enemmän palvelua yhdestä paikasta. Lisäksi tiedonkulku paranee eli eri toimijat voivat nähdä toistensa päätöksiä, jolloin tiedossa ei tule informaatiokatkoksia. Käsittelyajat lyhenevät mm. vakuuspalvelussa.

Asukkaille on saatu käyttöön OmaRealia -palvelu, jonka kautta asukkaat pystyvät seuraamaan omia maksutietojaan, tekemään työpöytätyöjä ja saamaan tietoa suoraan järjestelmän avulla.

Maksumuistutusrobotti Reiman käyttöönottoa harjoiteltiin syksyllä 2021. Reima käy läpi maksudataa, jolloin pystytään puuttumaan saataviin aiempaa nopeammin ja varmistamaan myös mahdollisten KELA-siirtojen tekeminen suoraan vuokranantajan tilille. Robotiikan avulla pystytään keskittymään olennaiseen ja käsin tehtävä työ väheni hieman.

Asumisneuvojan avulla on päästy vuoden 2021 aikana pureutumaan paremmin asukkaiden mieltä askarruttaneisiin kysymyksiin, auttamaan ajoissa mm. maksuihin liittyvissä kysymyksissä, puuttumaan tilanteisiin, joista olisi ilman apua seurannut esim. asunnottomuutta. Asukkaille on tarjolla aiempaa enemmän julkista apua asumisen kysymyksissä.

Asumishäiriöt ovat vähentyneet radikaalisti, vaikka niitä edelleen ilmenee. Koska edetään As Oy -lain mukaan, on välillä havaittu turhautumista ns. prosessin edetessä ja ottaessa oman aikansa.

Keonkatu 5:n soluasuntojen muutos tavallisiksi perheasunnoiksi tehtiin vuoden 2021 aikana ja projektia jatketaan sitä mukaa kuin uusia soluja vapautuu. Asunnot uudistettiin lattiasta kattoon ja rappukäytävä maalattiin. Asukkailta on tullut hyvää palautetta siisteistä asunnoista keskustan kupeessa.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Käyttöaste, %	87,38	92	92
Vaihtuvuus, %	28	25	25
Keskivuokra / m ²	11,7	11,7	11,7
Kaupungin vuokraamat tukiasunnot	45	40	33
Taloudelliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto (M€)	6,17	6,4	6,1
Liikevoitto (M€)	0,22	1,1	0,6
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	-0,0036	0,77	0,4
Nettoinvestoinnit (M€)	0,37	0,2	0,3
Korkotulot kaupungille (M€)	0,04	0,05	0,05
Vakavaraisuus	TP2020	TA2021	TP2021
Velan määrä (M€)	12,75	11,2	9,8
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	6,25	5,2	4,2
<i>lainat kaupungilta</i>	6,5	6,0	5,6
Omavaraisuusaste, %	43,00	47,0	42,56
Nettovelkaantumisaste, %	119,0	110,0	110,0

Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli

Omistus: Raision kaupunki 50 %, Raision Nuorisokiekko ry (RNK) 33 %, Turun Riennon Taitoluistelu (TRT) 17 %

Toiminta-ajatus:

Jäähalliyhtiö tuottaa jäähallipalveluja ylläpitämällä kahta jäähallia Kerttulan Liikuntakeskuksessa.

Tavoitteet vuodelle 2021:

Jäähalliyhtiö luo edellytykset jääurheilun harrastamiselle Raisiossa. Yhtiö tuottaa palveluita jääurheiluseuroille, koululaisille ja muille käyttäjille. Vuoden 2021 aikana yhtiön toiminta pyritään järjestämään korona-epidemian vaikutuksesta pienentyneiden tulojen mukaisesti.

Toteuma 2021:

Jäähalliyhtiö luo edellytykset jääurheilun harrastamiselle Raisiossa. Yhtiö tuottaa palveluita jääurheiluseuroille, koululaisille ja muille käyttäjille. Vuoden 2021 aikana yhtiön toiminta pyrittiin järjestämään koronaepidemian vaikutuksesta huolimatta niin normaalisti kuin mahdollista – toiminnassa seurattiin tarkasti koronatyöryhmän ja viranomaisten antamia säädöksiä, rajoituksia ja määräyksiä.

Myös vuonna 2021 koronaepidemia on vaikuttanut tulojen muodostumiseen. Vuoden 2021 aikana toteutettiin toiminnan jatkumisen kannalta välttämättömät investoinnit ja korjaukset, koska tulojen muodostuminen oli epävarmalla pohjalla, eikä suuriin investointeihin haluttu lähteä.

Koska yhtiön tulot perustuvat käyttäjäperustaiseen tulonmuodostukseen, menot on pitänyt tasata sen mukaisiksi. Tämä koski myös yhtiön kaupungilta ottamaa lainaa. Vuonna 2020 kaupunki myönsi yhtiölle lainanlykkäystä 2/4 erän osalta, samaa menetelmää toteutettiin myös vuonna 2021, eli yhtiö lyhensi puolet vuodelle lasketuista lainanlyhennyksistä.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Vuoden 2020 aikana alkanut koronaepidemia on vaikuttanut merkittäväällä tavalla yhtiön tulojen muodostumiseen. Aikaisempien vuosien aikana aloitettu hallien tekniikan parantaminen on jouduttu keskeyttämään, ja vuoden 2021 aikana tullaan toteuttamaan vain toiminnan jatkumisen kannalta välttämättömät investoinnit ja korjaukset.

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Jäähallien käyttöaste pyritään pitämään vuoden 2021 aikana kohtuullisella tasolla. Yhtiön ensi vuoden tulot tulevat todennäköisesti jäämään noin 10 - 15 % normaalia toimintavuotta alhaisemmiksi koronaepidemian vaikutusten vuoksi. Yhtiön toiminnan järjestämistä koskevat kustannukset pyritään mukauttamaan ensi vuoden ajaksi toiminnasta saatavien tulojen tasolle.

Toteuma 2021:

Vuoden 2021 aikana tunnistettiin mm. tarve sille, että erityisesti vanhempi halli alkaa olla rakenteellisesti sen ikäinen, jotta olisi tarpeellista tehdä rakenteisiin liittyvä kuntoarvio. Kuntoarvion pohjalta on mahdollista laatia kunnossapitotarvesuunnitelma seuraavan 10 vuoden seurantajaksolle. Kuntoarvion laatimiseksi pyydettiin tarjoukset kahdesta rakennusfysiikkaan erikoistuneesta yrityksestä. Kuntoarvion hinta-arvio kahdelle hallille on luokkaa 27 ke. Arviota ei lähdetty vielä tässä kohtaa teettämään, mutta hintahaarukka on olemassa ja osataan näin kustannukseen varautua.

Halleihin tehtävien suurien tulevaisuuden investointien (jääkone, kaukalo, tekniikka) koko kirvoitti vuonna 2021 keskustelua siitä, että tulisiko hallien omistajarakennetta pohtia uudelleen. Osakkaina pienet seurat ja kaupunki eivät ole samalla viivalla kyvyssään kantaa suurien investointien aiheuttamaa lainataakkaa, eivätkä myöskään lainan takaamiseen liittyvissä kysymyksissä. Vuoden 2021 lopulla käytiin keskustelua siitä, että vuoden 2022 aikana tulisi tulla päätöksiä siitä, että miten omistuspohjaa mahdollisesti tulevaisuudessa muokataan.

Omistajien keskuudessa käytiin vuonna 2021 keskustelua siitä, että vaikka suuria investointeja tehtäisiin, uusilla ja nykyaikaisilla laitteistoilla takaisinmaksuaika lyhenee huomattavasti. Erityistä huolta herätti kaupunginhallituksessa se, että nykyinen kylmäjärjestelmä toimii ammoniakilla, mikä hajotessaan voi hallien keskeisen sijainnin vuoksi aiheuttaa ongelmia asuinympäristössä.

Jäähdytysjärjestelmän, hukkalämmön ja mahdollisesti uusiutuvien energianlähteiden käyttöä koko liikuntakeskuksen alueella tulisi pohtia kokonaisvaltaisena alueen kehitykseen tähtäävänä parannushankkeena, eikä tarkastella pelkästään jäähallin osuutta Kerttulan alueen suunnitelmissa.

Vuoden 2022 aikana tulisi myös päivittää kaupungin ja yhtiön välinen sopimustilanne ja vastuunjakotaulukot saattaa sille tasolle, että tehtävänjako olisi nykytilannetta selkeämpi.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Käyttäjämäärä / vuosi	75 000*	85 000	75 000*
Jääajan myynti, käyttöaste %	42,07**	55	50,01**
Taloudelliset tavoitteet	TP2020	TA2021	TP2021
Liikevaihto (M€)	0,38	0,4	0,34
Liikevoitto (M€)	0,13	0,08	0,08
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	0,04	0,05	-0,005
Nettoinvestoinnit (M€)	0,01	0,1	0,01
Korkotulot kaupungille (M€)	0,013	0,013	0,013
Vakavaraisuus	TP2020	TA2021	TP2021
Velan määrä (M€)	1,61	1,52	1,53
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>			
<i>lainat kaupungilta</i>	1,61	1,52	1,53
Omavaraisuusaste, %	25	> 14	21,8
Nettovelkaantumisaste, %	300	< 500	280

*Käyttäjämäärät lasketaan käytettyjen vuorojen määrällä ja yhden vuoron käyttäjämääräksi on arvioitu noin 25 hlöä / vuoro. Koronarajoitukset ovat rajanneet käyttäjämääriä aika ajoin alle 20-vuotiaiden osalta, välillä on sovellettu laskentaa 10 hengen mukaan. Käyttäjämäärään ei voida soveltaa samaa laskukaavaa kuin ns. normaalina kautena.

**Käyttöasteen seurantaan on keskusteltu hankittavan oikeaa dataa mittaavia laitteita, joiden tuottama tieto on arvokkaampaa kuin data arvioiden pohjalta.

1.6.3. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan mukaiset vastuut on määritetty hallintosäännössä.

Konserniohjeella luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa ohjauksen menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioon ottaen. Kaupunginvaltuuston hyväksymä konserniohje on vuodelta 2018 ja vuosina 2022-2023 se olisi tarkoituksenmukaista päivittää.

Kaupungin toimielinten toimivallanjako esitetään kaupungin hallintosäännössä ja konserniohjeessa.

Keväällä 2021 hyväksytyn uuden hallintosäännön määräykset konserniohjauksesta ovat hallintosäännön luvussa 5. Hallintosäännön mukaisesti konserniohjauksen toimijoita ovat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto ja kaupunginjohtaja. Keväällä 2022 on tavoitteena toteuttaa hallintosäännön tarkennuksia, joilla on tarkoitus myös selkeyttää hallintosäännön konserniohjausta koskevia määräyksiä.

Vuoden 2021 kesällä päättyi vanha valtuustokausi ja alkoi uusi valtuustokausi. Tämän johdosta kaupungin ja yhtiöiden hallintoelimissä on tapahtunut muutoksia ja samanaikaisesti on tapahtunut henkilövaihdoksia kaupungin viranhaltijoissa. Muutostilanteissa tulee kiinnittää erityistä huomiota tiedonkulkuun ja uusien toimijoiden perehdyttämiseen. Konserniohjauksessa onkin painotettu syksyllä 2021 tiedonkulun parantamista kaupungin konsernijohtoon ja yhtiöiden johtoon välillä. Samanaikaisesti uuden hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen roolia keskeisenä konsernijohtamisen toimijana on pyritty vahvistamaan. Samanaikaisesti konsernipalveluissa on aloitettu toimenpiteet, joiden avulla konserniohjauksen prosessia voidaan kehittää ja yhdenmukaistaa.

Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat

Raision Vuokra-Asunnot Oy:lle kaupunginhallitus on antanut 26.10.2021 § 373 konserniohjeen, joka koostuu liiketoiminnallisesta, strategisesta ja palvelutuotannon ohjauksesta. Osana vuoden 2022 talousarvion hyväksymistä kaupunginvaltuusto päätti, että kaupunki myöntää Raision Vuokra-asunnot Oy:lle yhtiön talousarviossaan esittämän lainatarpeen mukaisen 7 milj. euron lainan.

Raision Vesi Oy on pyytänyt konserniohjetta E18-investointihankkeeseen ryhtymisestä, aloittamisesta, mahdollisesta rahoituksesta ja hulevesistä. Kaupunginhallitus on käsitellyt konserniohjepyynnöitä kokouksessaan 26.4.2021 § 117 ja § 118. Nämä konserniohjepyynnöt tullaan ottamaan huomioon valmisteltaessa ja hyväksyttäessä kaupungin talousarviota vuodelle 2022.

Kiinteistö Oy Kerttulan jäähallin nykytilaa ja vaihtoehtoja tulevaisuuden toimintamalliksi on selvitetty vuoden 2021 aikana. Selvitystyön myötä esillä on ollut, että yhtenä vaihtoehtona voisi olla osakassopimuksen mukainen menettely, jolla kaupunki hankkisi yhtiön koko osakekannan omistukseensa. Päätöksenteko ajoittuu vuodelle 2022.

Turun Seudun Vesi Oy:n osakassopimuksen mukainen Virttaa-Littoinen –vedenhankinta-järjestelmän ja tekopohjavesihankkeen taloudellinen yhdistäminen ja hankkeiden kulujen jakautuminen osakkeenomistajien kesken hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 8.3.2021 § 75. Sitten yhtiön osakkaat ovat jatkaneet neuvotteluja. Tavoitteena on hyväksyä tarvittavat muutokset yhtiöjärjestykseen keväällä 2022 ja tämän jälkeen käynnistää neuvottelut siitä, miten uusien investointien kulut jaetaan.

1.6.4. Konsernitilinpäätös

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätös noudattaa rakenteeltaan peruskunnan tilinpäätöstä. Konsernitilinpäätös sisältää konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja konsernitaseen. Konsernitilinpäätöksen tunnusluvut ovat samat kuin peruskunnalla.

KONSERNITULOSLASKELMA (1000 €)	2021	2020	Muutos	Muutos%
Toimintatuotot	111 564	102 384	9 180	9,0
Toimintakulut	-242 152	-232 371	-9 781	4,2
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	88	63	25	40,4
Toimintakate	-130 500	-129 924	-576	0,4
Verotulot	111 298	103 343	7 955	7,7
Valtionosuudet	43 967	47 524	-3 556	-7,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-543	671	-1 214	-180,9
Korkotuotot	4	307	-302	-98,7
Muut rahoitustuotot	93	1 147	-1 054	-91,9
Korkokulut	-595	-741	146	-19,7
Muut rahoituskulut	-45	-41	-3	8,2
Vuosikate	24 223	21 614	2 609	12,1
Poistot ja arvonalentumiset	-13 719	-14 059	339	-2,4
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 719	-14 059	339	-2,4
Satunnaiset erät	0	1 636	-1 636	-100,0
Tilikauden tulos	10 503	9 191	1 312	14,3
Tilikauden verot	-139	-194	55	-28,6
Laskennalliset verot	-118	7	-125	-1709,9
Vähemmistöosuudet	-4	-17	13	-76,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 242	8 987	1 255	14,0

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	46	44
Vuosikate/Poistot, %	177	154
Vuosikate, euroa/asukas	976	886
Kunnan asukasmäärä	24 818	24 407

Konsernin tilikauden ylijäämä on 10,2 miljoonaa euroa ja muutos edelliseen vuoteen oli 1,3 miljoonaa euroa positiivinen. Toimintatuotoilla katetaan alle puolet, 46 prosenttia, toimintakuluista.

Vuosikate tilinpäätösvuonna oli 24,2 miljoonaa euroa, ja se parani noin 2,6 miljoonaa euroa. Vuosikate riittää kattamaan poistot, joten tulorahoitus on riittävää, ja konsernin talous on tunnusluvun valossa tasapainossa. Merkittävin tekijä vuosikatteen parantumisessa on emokaupungin parantunut vuosikate. Emokaupungin vuosikatetta paransi merkittävästi verotulojen edellisvuotta parempi toteutuminen sekä saadut koronatuotot ja -avustukset.

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sisältää 3 765 000 euron investointivarausten Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen. Kunnan ja kuntayhtymän taseessa oleva poistoero ja vapaaehtoiset varaukset merkitään konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämiin ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden yli-/alijäämään.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA (1000€)	2021	2020
Toiminnan rahavirta	22 193	20 392
Vuosikate	24 223	21 614
Satunnaiset erät	0	1 636
Tilikauden verot	-139	-194
Tulorahoituksen korjauserät	-1 890	-2 663
Investointien rahavirta	-8 905	-10 103
Investointimenot	-11 423	-15 041
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316	281
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 202	4 657
Toiminnan ja investointien rahavirta	13 289	10 289
Rahoituksen rahavirta		
<i>Antolainauksen muutokset</i>	0	2 700
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	2 700
<i>Lainakannan muutokset</i>	-10 203	-8 539
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 165	20 048
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 808	-10 085
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 439	-18 502
<i>Muut maksuvalmiuden muutokset</i>	-1 408	-197
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56	307
Vaihto-omaisuuden muutos	266	-328
Saamisten muutos	-682	289
Korottomien velkojen muutos	-936	-464
Rahoituksen rahavirta	-11 611	-6 036
Rahavarojen muutos	1 678	4 253
Rahavarat 31.12.	19 581	17 904
Rahavarat 1.1.	17 904	13 650

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v., 1000 €	19 804	9 364
Investointien tulorahoitus, %	218	146
Laskennallinen lainanhoitokate	2,7	2,1
Lainanhoitokate	1,9	2,1
Rahavarat 31.12., M€	19,6	17,9
Kassan riittävyys	27	25
Kunnan asukasmäärä	24 818	24 407

Konsernin investointien kokonaismenot tilinpäätösvuonna olivat 11,4 miljoonaa euroa ja nettoinvestoinnit 8,9 miljoonaa euroa. Vuosikate ylitti nettoinvestoinnit noin 15,3 miljoonalla eurolla. Nettoinvestoinnit pystyttiin kattamaan vuosikatteella ja lainakantaa saatiin pienennettyä.

Toiminnan ja investointien rahavirta oli 13,3 miljoonaa euroa. Tunnusluku kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta seuraa investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Kumulatiivisen viiden vuoden rahavirran pitäisi olla

positiivinen, jotta omarahoituksella olisi pystytty kattamaan investoinnit tällä aikavälillä. Tämä mittari on ollut mukana konsernitilinpäätöksessä vuodesta 2012, ja se kääntyi ensimmäisen kerran positiiviseksi vuonna 2017. Vuonna 2018 tunnusluku vahvistui entisestään 6,8 miljoonaan euroon. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä omarahoitusvaatimus ei täyttnyt, koska kertymä oli negatiivinen, -1,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 tunnusluku vahvistui ja oli 9,4 miljoonaa euroa positiivinen. Vuonna 2021 tunnusluku vahvistui entisestään ollen 19,8 miljoonaa euroa, ja täyttää tilinpäätösvoonna omarahoitusvaatimuksen.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti 218 prosenttia osoittaa, että investoinnit on pystytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate -tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernin laskennallinen lainanhoitokate tilinpäätösvoonna on 2,7, joten konsernin lainanhoitokyky on hyvä.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020
	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	218 915	221 835
Aineettomat hyödykkeet	649	754
Aineettomat oikeudet	220	223
Muut pitkävaik.menot	428	531
Aineelliset hyödykkeet	204 470	207 265
Maa- ja vesialueet	41 057	40 832
Rakennukset	93 030	95 723
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 665	63 427
Koneet ja kalusto	4 508	4 391
Muut aineelliset hyödykkeet	736	737
Ennakkomaksut ja kesken-		
eräiset hankinnat	1 475	2 156
Sijoitukset	13 796	13 815
<i>Osakkuusyhteisöosakkeet</i>	1 029	982
Muut osakkeet ja osuudet	12 685	12 751
Muut saamiset	82	82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 556	4 329
VAIHTUVAT VASTAAVAT	32 343	30 249
Vaihto-omaisuus	1 082	1 349
Saamiset	11 679	10 997
Pitkäaikaiset saamiset	29	1 710
Lyhytaikaiset saamiset	11 650	9 287
Rahoitusarvopaperit	1 787	1 785
Rahat ja pankkisaamiset	17 795	16 118
VASTAAVAA YHTEENSÄ	256 814	256 413

VASTATTAVAA	2021	2020
	1000 €	1000 €
OMA PÄÄOMA	134 926	124 754
Peruspääoma	101 691	101 691
Säätiöiden ja yhd. peruspääomat	334	334
Arvonkorotusrahassto	13	13
Muut omat rahastot	631	642
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	22 014	13 086
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 242	8 987
VÄHEMMISTÖOSUUDET	277	302
PAKOLLISET VARAUKSET	3 375	3 270
Eläkevaraukset	7	7
Muut pakolliset varaukset	3 368	3 264
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 395	5 224
VIERAS PÄÄOMA	111 841	122 862
Pitkäaik. korollinen vieras pääoma	38 069	49 710
Pitkäaik. koroton vieras pääoma	11 959	11 871
Lyhytaik. korollinen vieras pääoma	30 060	28 622
Lyhytaik. koroton vieras pääoma	31 753	32 658
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	256 814	256 413

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste,%	52,6	48,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,9	48,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	32 256	22 074
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 300	904
Konsernin lainat, €/asukas	2 745	3 209
Konsernin lainakanta 31.12., 1000€	68 129	78 332
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	100 258	112 966
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 040	4 628
Konsernin lainasaamiset 31.12.,1000€	82	82
Kunnan asukasmäärä	24 818	24 407

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Konsernin omavaraisuusaste on parantunut sen ollessa 52,6 prosenttia.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Velkojen maksuun kerralla pitäisi käyttää hieman alle puolet eli 41,9 prosenttia käyttötuloista. Tunnusluku on parantunut edellisvuodesta, jolloin suhteellinen velkaantuneisuus oli 48,5 prosenttia.

Tilikauden ylijäämä oli 10,2 miljoonaa euroa. Konsernin edellisten tilikausien ylijäämä on 22,1 miljoonaa euroa. Konsernitaseessa on kertynyttä ylijäämää tilinpäätösvuosi mukaan lukien 32,3 miljoonaa euroa.

Konsernin lainakanta on vuotta 2019 lukuun ottamatta aiempien vuosien aikana pienentynyt. Tilinpäätösvuoden lopussa lainaa oli 68,1 miljoonaa euroa, ja lainamäärä pienentyi 10,2 miljoonalla eurolla edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Konsernilla on vuoden 2021 tilinpäätöksessä lainoja 2 745 euroa asukasta kohden, kun lainamäärä per asukas vuoden 2020 tilinpäätöksessä oli 3 209 euroa.

1.7. Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan kaupungin tuloslaskelman tulosta ennen poistoeroja, varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden 2021 tulos on 8 224 715,67 euroa. Vastaava vuoden 2020 tilikauden tulos oli 7 287 590,28 euroa.

Kunnan tulorahoituksen riittävyyttä voidaan arvioida sillä, miten vuosikate riittää käyttötalouden kulujen jälkeen suunnitelmapoistoihin, investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, mikäli vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Tilikauden tuloslaskelma osoittaa, että vuosikate on 16 152 362,47 euroa ja poistot ja arvonalentumiset -7 927 646,80 euroa. Tuloslaskelman vuosikatteella katetaan suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset. Kaupungin talous on tästä näkökulmasta katsottuna vuonna 2021 tasapainossa. Kaupungin talouden rasisiteena on 49,9 miljoonan euron lainapääoma. Lainapääoma on vähentynyt tilikauden aikana noin 7,2 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallitus esittää tilinpäätösvuoden 8 224 715,67 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tehdään poistoerojen vähennyksiä 202,51 euroa suunnitelman mukaan. Poistoerojen yhteismäärä tässä tilinpäätöksessä on 202,51 euroa.
- tehdään 3 765 000,00 euron investointivaraus Tiedonpuiston koulun uudisrakennushankkeeseen.
- edellä esitettyjen tuloksen käsittelyerien jälkeen syntyvä ylijäämä, 4 459 918,18 euroa, merkitään taseen oman pääoman kohtaan "Tilikauden ylijäämä (alijäämä)". Ylijäämä kasvattaa taseen oman pääoman kohdan "Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)" 17 138 180,63 määrää.

Vuoden 2021 4 459 918,18 euron ylijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 21 598 098,81 euroa.

2. Talousarvion toteutumisvertailu

2.1. Vertailu talousarvioon

Käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion 2021 lautakuntakohtainen käyttötalouden toteutuminen ulkoisten tulojen ja menojen osalta on esitetty oheisessa taulukossa. Taulukko sisältää alkuperäisen talousarvion ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset. Poikkeamana on esitetty muutetun talousarvion ja tilinpäätöksen erotus. Talousarvion sitovuus on toimielimen tasolla.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA2021	Muutokset	TAM2021	TP2021	Tot. %	Poikkeama
KAUPUNGINHALLITUS						
toimintatuotot	5 362	-1 044	4 318	4 860	112,5	542
toimintakulut	-10 472	2 088	-8 384	-7 412	88,4	973
toimintakate	-5 110	1 044	-4 066	-2 552	62,8	1 514
220 LUPALTK						0
toimintatuotot	655	49	704	946	134,4	242
toimintakulut	-1 214	-41	-1 255	-1 043	83,1	212
toimintakate	-559	8	-551	-97	17,7	454
250 INFRALTK						0
toimintatuotot	3 487	9	3 497	4 316	123,4	819
toimintakulut	-22 286	71	-22 215	-21 316	96,0	899
toimintakate	-18 799	81	-18 718	-17 000	90,8	1 718
310 SIVISTYSLTK						0
toimintatuotot	3 059	633	3 691	3 789	102,6	98
toimintakulut	-34 458	-756	-35 215	-34 795	98,8	420
toimintakate	-31 400	-123	-31 523	-31 006	98,4	518
350 VAPAA-AIKALTK						0
toimintatuotot	968	-224	744	690	92,8	-54
toimintakulut	-3 668	-200	-3 868	-3 555	91,9	313
toimintakate	-2 700	-424	-3 124	-2 864	91,7	260
410 SOSIAALI- JA TERVEYSLTK						0
toimintatuotot	26 753	2 733	29 485	32 829	111,3	3 344
toimintakulut	-105 522	-5 354	-110 876	-110 382	99,6	494
toimintakate	-78 770	-2 621	-81 390	-77 553	95,3	3 837
KÄYTTÖTALOUS YHT.						0
toimintatuotot	40 284	2 156	42 440	47 430	111,8	4 990
toimintakulut	-177 621	-4 192	-181 813	-178 502	98,2	3 311
toimintakate	-137 337	-2 036	-139 373	-131 072	94,0	8 301

Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista käyttötalousarvioon seuraavasti: KV 25.1.2020 § 12, KV 25.1.2020 § 13, KV 25.1.2020 § 14, 1.3.2021 KV § 24, 12.4.2021 § 45, 12.4.2021 § 46, 12.4.2021 § 52, 24.5.2021 § 68, 7.6.2021 § 81, 7.6.2021 § 82, 6.9.2021 § 130, 6.9.2021 § 131, 6.9.2021 § 132, 6.9.2021 § 133, 6.9.2021 § 130, 6.9.2021 § 137, 11.10.2021 § 147, 1.11.2021 § 167, 1.11.2021 § 169, 29.11.2021 § 188, 29.11.2021 § 189.

Vuoden 2021 hyväksytyssä talousarviossa vuoden 2021 muut toimintakulut sisältävät sopeutusmäärän 400 000 euroa. 7.12.2020 § 108:ssä tuloslaskelmakohdassa esitetyn mukaisesti ”Muut toimintakulut sisältää kaupunginhallituksen päättämän, yhteensä 4M€ sopeuttamisen

(2021: 0,4€, 2022: 2,0M€, 2023 1,6M€). Sopeuttamismäärä kohdistetaan lautakunnille ja tuotto-/kululajeille alkuvuonna 2021 asianmukaisten toimielinpäätösten jälkeen.”

Kaupunginvaltuusto päätti Raision kaupungin sopeutusohjelmasta vuosille 2021-2023 12.4.2021 § 52. Tavoitteelliseksi sopeutusmääräksi vuosille 2021-2023 hyväksyttiin 3 320 500 euroa, josta 737 500 euroa vuodelle 2021. Sopeutusmäärät päätettiin huomioida vuoden 2021 talousarviossa talousarviomuutoksena. Valtuusto lähetti sopeutusohjelman keskuksiin toimenpiteitä ja asianmukaisen lautakunnan tuotto-/kululajeille kohdistamista varten.

Toimintatuottojen ja -kulujen poikkeamat

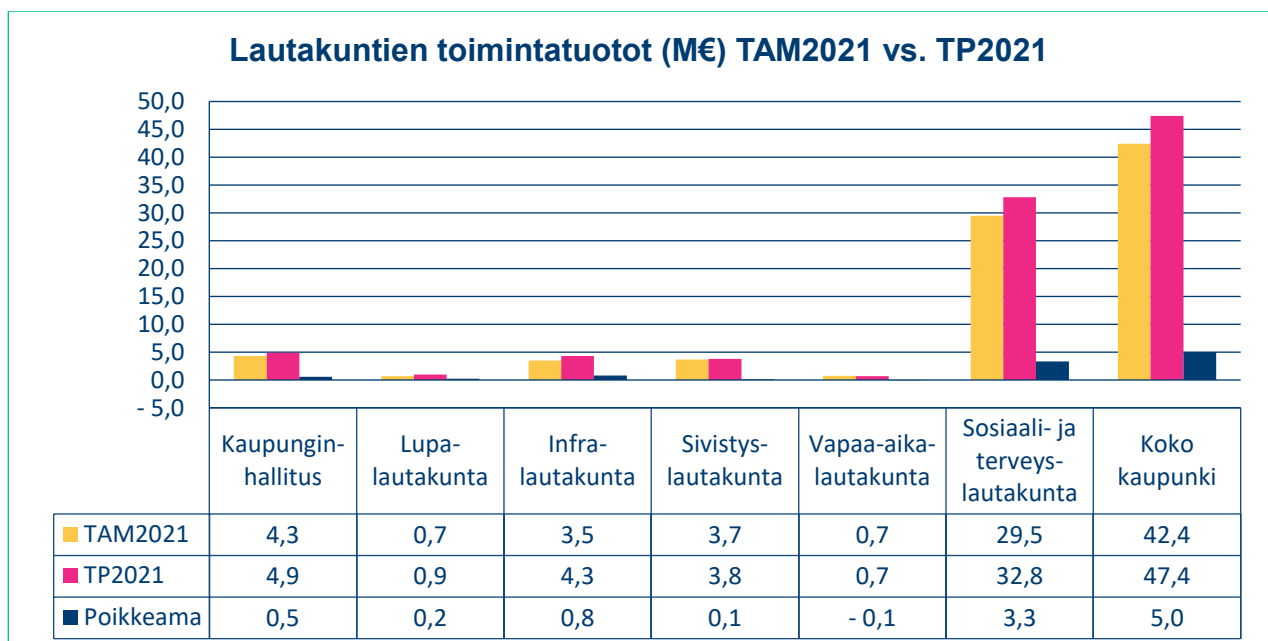
Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2021 laadittiin 2,4 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Tilikauden aikana päätettyjen talousarviomuutosten jälkeen talousarvio muodostui 2,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi.

Tilikauden toteutunut ylijäämä oli 4,5 miljoonaa euroa, joka oli talousarviota noin 6,9 miljoonaa euroa parempi. Tilikauden tulokseen vaikuttivat toimintatuottojen toteutuminen 5,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin sekä toimintakulujen talousarviota 3,3 miljoonaa euroa parempi toteutuminen. Verotulot toteutuivat 1,9 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin.

Toimintatuotot

Toimintatuotot toteutuivat koko kaupungin tasolla 5,0 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin toteumaprosentin ollessa 111,8. Kaupunginhallituksen, lupalautakunnan, infralautakunnan, sivistyslautakunnan sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion. Vapaa-aikalautakunnan toimintatuotot jäivät alle muutetun talousarvion.

Toimintatuotoista myyntituotot toteutuivat noin 0,8 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Merkittävimmin myyntituottojen positiiviseen toteumaan vaikuttivat kotikuntakorvausten ja kuntien myyntituottojen talousarviota parempi toteuma. Ateriamaksut ja muut myyntituotot puolestaan toteutuivat arvioitua heikommin. Maksutuotot toteutuivat 2,0 miljoonaa euroa yli muutetun talousarvion. Maksutuottojen arvioitua parempaan toteumaan vaikuttivat muiden kodinhoitoapumaksujen, muiden sosiaalitoimen maksujen, maankäyttö- ja kehittämiskorvausten sekä rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaksujen arvioitua suurempi toteuma. Tuet ja avustukset toteutuivat 2,3 miljoonaa euroa parempina muutettuun talousarvioon verrattuna. Vuokratuotot toteutuivat 0,1 miljoonaa euroa talousarviota paremmin mm. maa- ja vesialuevuokratuottojen hyvästä toteumasta johtuen. Muut toimintatuotot jäivät arvioidusta 0,2 miljoonaa euroa.

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2021 ja TAM2021 -luvuista.

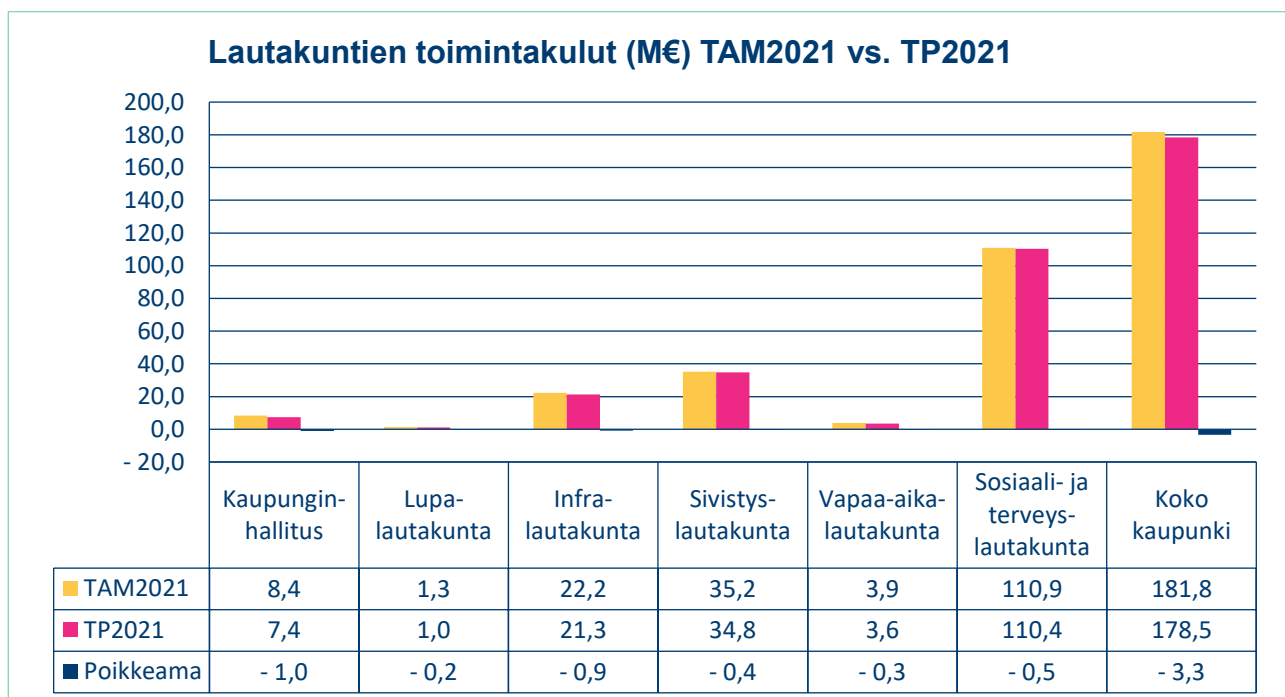
Toimintakulut

Lautakuntien toimintakulut toteutuivat kokonaisuudessaan 3,3 miljoonaa euroa pienempinä kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Kaikkien lautakuntien toteutuneet toimintakulut alittivat muutetun talousarvion.

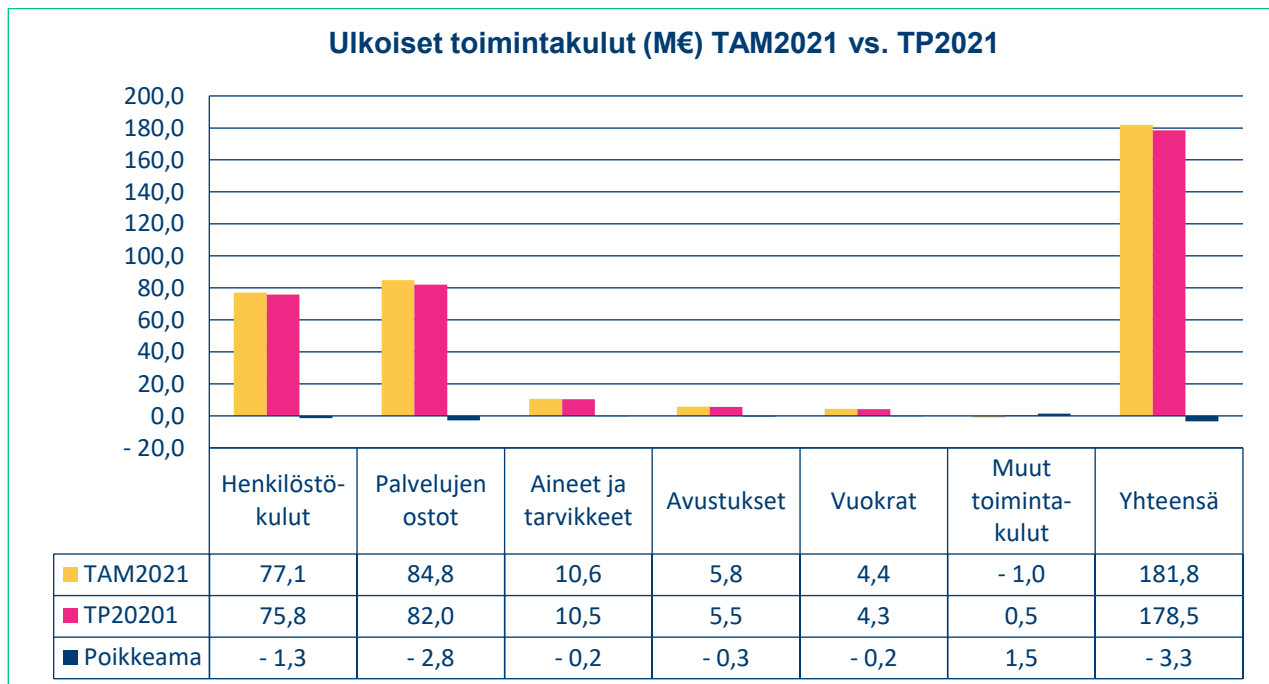
Euromääräisesti suurimmat talousarvion alitukset toimintakulujen osalta oli kaupunginhallituksen alitus 1,0 miljoonaa euroa ja infralautakunnan alitus 0,9 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen suurin alitus oli asiantuntijapalveluiden toteuma 0,4 miljoonaa euroa alle talousarvion. Myös henkilöstökulut, ICT-kulut, kalustokulut, avustukset ja koululaisten kesätyöt -varaus toteutuivat arvioitua pienempinä. Lupalautakunnan osalta toimintakulujen arvioitua pienempään toteumaan vaikuttivat muun muassa henkilöstökulujen, asiantuntijapalveluiden ja ICT-kulujen arvioitua pienempi toteutuminen.

Infralautakunnan suurin alitus oli henkilöstökulujen toteuma alle talousarvion. Myös asiantuntijapalvelut, puhtaanapito- ja pesulapalvelut, matkustus- ja kuljetuspalvelut, sähkön ja kaasun sekä veden kustannukset toteutuivat arvioitua pienempinä. Myös vuokrat toteutuivat talousarviota alhaisempina. ICT-palvelut, vakuutukset, puhdistusaineet ja tarvikkeet sekä kalustokustannukset ylittivät talousarvion.

Sivistyslautakunnan suurimmat talousarvion alitukset olivat muiden palveluiden ja matkustus- ja kuljetuspalveluiden kuluissa. Myös toimisto- ja koulutarvikekulut ja kirjallisuuden kulut toteutuivat arvioitua pienempinä. Asiakaspalvelujen ostot puolestaan ylittivät talousarvion, samoin palveluseteleiden toteuma ylitti talousarvion. Myös henkilöstökulut ylittivät talousarvion. Vapaa-aikalautakunnan merkittävimmät alitukset talousarvioon verrattuna oli henkilöstökulujen toteuma, pääasiassa koronan vuoksi supistuneiden toimintojen vuoksi. Myös kalustohankinnat toteutuivat arvioitua maltillisemmin. Sosiaali- ja terveyslautakunnan osalta henkilöstökulujen toteuma oli muutettua talousarviota alhaisempi. Palvelujen ostot alittivat muutetun talousarvion 1,3 miljoonalla euroa. Muut toimintakulut sen sijaan ylittivät talousarvion 1,3 miljoonalla eurolla.

*Poikkeamarivin M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2021 ja TAM2021 -luvuista.

Toimintakuluista henkilöstökulut ja palvelujen ostot ovat kaupungin suurimmat kululajit. Henkilöstökulut toteutuivat 1,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempana. Palvelujen ostot toteutuivat 2,8 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin.

Aineet ja tarvikkeet toteutuivat 0,2 miljoonaa euroa alhaisempina kuin talousarviossa. Merkittävimmät alitukset olivat toimisto- ja koulutarvikkeissa, kirjallisuudessa, sähkössä ja kaasussa, vedessä, kalustossa ja muussa materiaalissa. Hoitotarvikkeet, puhdistusaineet ja tarvikkeet ja lämmitys sen sijaan ylittivät talousarvion.

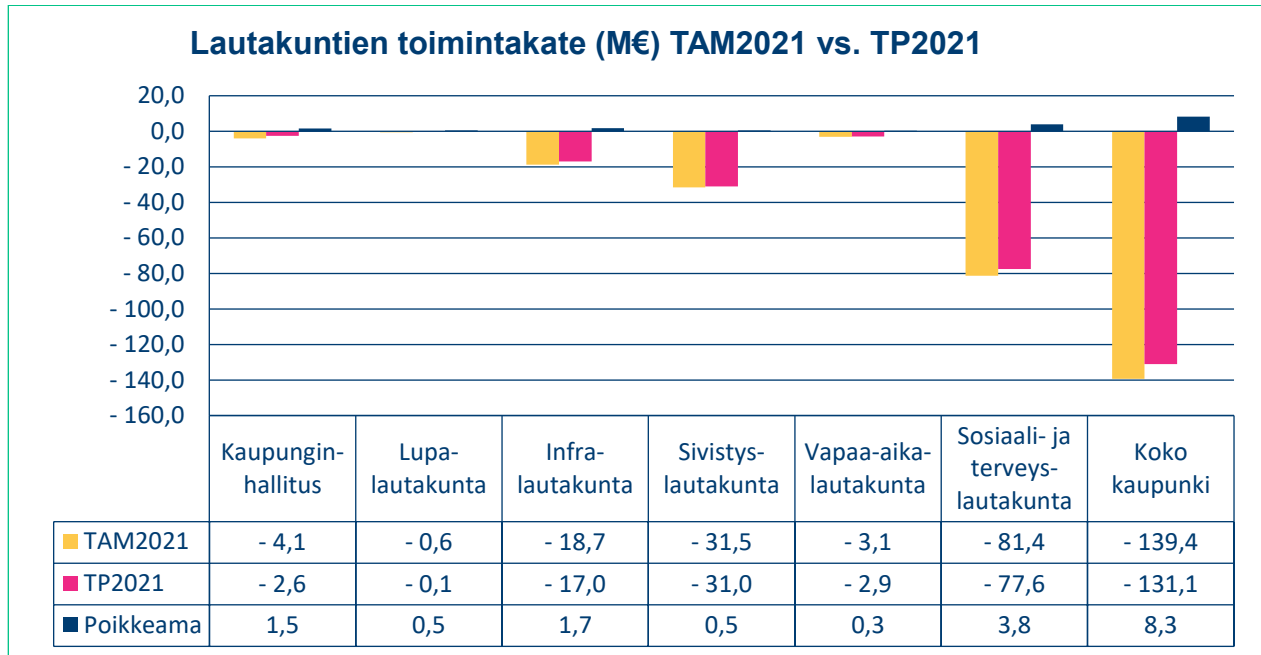
Avustusten toteuma alitti talousarvion 0,3 miljoonalla eurolla. Olennaisimmat alitukset liittyivät lasten kotihoidon tukien, yksityisen hoidon tuen kuntalisän ja omaishoidon tukien kustannuksiin, jotka alittuivat yhteensä noin 0,2 miljoonaa euroa. Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen, avustajan palkkauksen kustannukset ja avustukset yhteisöille kustannukset alittuivat jokainen alle 0,1 miljoonaa euroa. Vammaisille annetut avustukset ylittivät talousarvion 0,2 miljoonaa euroa.

Vuokrakustannukset alittivat talousarvion 0,2 miljoonalla eurolla. Sosiaali- ja terveystalouden vuoden 2021 talousarvioon sisältyi 1,253 miljoonan euron kohdentamaton menosäästö, jota lautakunta ei vuoden aikana kohdentanut mihinkään, joten se näkyy poikkeamana muissa toimintakuluissa.

Käyttötalouden merkittävimmät poikkeamat tulo- ja menoarvioihin sekä strategisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty lautakunnittain kyseenomaisen lautakunnan kohdalla.

Toimintakate

Toimintakate oli 8,3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi, mikä johtui toimintatuottojen reilusta ylittymisestä talousarvioon verrattuna. Myös toimintakulujen osalta toteuma oli huomattavasti talousarviota alhaisempi.

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2021 Raision tuloveroprosentti oli 20,25 eli 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisenä vuonna. Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41, eli 0,04 prosenttiyksikköä alempi kuin vuonna 2020. Muiden verolajien veroprosentit pidettiin ennallaan. Kaupunginvaltuusto on vuoden 2021 aikana päättänyt muutoksista verotuloihin +2,498 miljoonaa euroa (KV 7.6.2021 § 81).

Verotuloja tilitettiin vuonna 2021 111,3 miljoonaa euroa. Verotulojen toteutuma ylitti muutetun talousarvion 1,9 miljoonalla eurolla. Kunnallisveroa saatiin 95,1 miljoonaa euroa, joka ylitti muutetun talousarvion 1,0 miljoonalla eurolla. Kiinteistöverojen kertymä oli 7,7 miljoonaa euroa, joka oli 0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin arvioitu. Yhteisöverojen tuotto oli 8,5 miljoonaa euroa, joka oli 1,2 miljoonaa euroa enemmän kuin talousarviossa arvioitu.

Valtionosuuksia saatiin tilinpäätösvuoden aikana 35,6 miljoonaa euroa. Toteutuma oli 0,4 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Kaupunginvaltuusto on päättänyt muutoksista valtionosuuksiin +0,441 miljoonaa euroa (KV 7.6.2021 § 81).

Verotulot ja valtionosuudet (M€) TAM2021 vrt. TP2021				
	TAM2021	TP2021	Toteuma%	Muutos M€*
Kunnallisvero	94,1	95,1	101,0 %	1,0
Kiinteistövero	7,9	7,7	97,3 %	-0,2
Yhteisövero	7,4	8,5	115,9 %	1,2
Verotulot	109,4	111,3	101,8 %	1,9
Valtionosuudet	35,1	35,6	101,2 %	0,4
Yhteensä	144,5	146,9	101,6 %	2,4

* sis. desimaalipyöristykset

*Muutossarakkeen M€-luvut on laskettu todellisista pyöristämättömistä TP2021 ja TAM2021 -luvuista.

2.2. Tavoitteiden toteutuminen

2.2.1. Kaupunginhallitus

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Asukasluku kasvaa.	Asukasluku kasvaa 120 / vuosi strategiakauden ajan. Toteuma 2021: Asukasluku vuoden 2021 lopussa oli 24 818 henkilöä (+396).
Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi Toteuma 2021: Seurataan vuosittaisia raportteja alueelta toteutettavista tutkimuksista ja ennusteista. Vuonna 2021 läpikäytyt ja seuratut raportit: -Maakuntaennuste 2021 -Kuukausittaiset työllisyys- ja väkilukukatsaukset -Kuukausittain MDI kuntakortti -raportti
Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle.	Kaavoitusohjelma hyväksytään vuosittain kaupunginhallituksessa. Toteuma 2021: Kaavoitusohjelma 2022-2024 hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 21.2.2022 § 75.
Raisiossa tarjotaan kohtuuhintaisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja.	Vuokra-asuntojen osuus 25 % asuntojen hallintamuotojakaumasta. Keskivuokra ARA-tuetut 11,27 €/m ² , vapaarahoitteiset 11,61 €/m ² . Vuokrataso ei nouse suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokraan. Toteuma 2021: Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta. Katsaus käsitellään kesäkuun kaupunginhallituksessa sekä kaupunginvaltuustossa.

Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritysysteistyössä.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.	Yritysalueista on ajantasaiset kehittämissuunnitelmat, päivitys vuosittain.
Yritysvetovoiman lisäämiseksi laaditaan vuosittain markkinointisuunnitelma.	Toteuma 2021: Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta. Katsaus käsitellään kesäkuun kaupunginhallituksessa sekä kaupunginvaltuustossa. Markkinointisuunnitelman päivitys Elinkeino toiminnan markkinointiin ja muihin palveluihin käytetyt käyttöpääomaresurssit 35 000€ Toteuma 2021 Kaupungin yrityspalvelut ja viestintäpalvelut käyvät säännöllisesti ja vuosikellon omaisesti läpi markkinointikokonaisuutta. Keskustelua ja vuosikellon omaista suunnittelua on käyty säännöllisesti myös vuonna 2021. Elinkeino toimintaan käytetty kokonaisresurssi (toimintakate) 311 263 €. Toteuma 2021: Elinkeino poliitiikan 115010 kokonaisresurssi pidettiin edellisen talousarvion mukaisena. Vuoden aikana poistettiin myyntituottoihin kirjattu 44 040 € suuruinen lisäerä, joka liittyi elinvoimapäällikön aikaresurssin myymiseen Turun Seudun Kehitys Oy:lle. Vuoden 2021 alusta elinvoimapäällikkö toimi toimitusjohtajana erillisen johtajasopimuksen turvin, eikä palvelumyynisopimuksen kautta, jolloin ym. lisäerää ei laskutettu enää vuoden 2021 aikana. Vuoden 2021 toimintakulut (ilman palkkakustannuksia) olivat talousarvion mukaiset, n. 275 1112 euroa. Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta Toteuma 2021: Vuonna 2021 järjestettiin pandemiasta huolimatta useita yritystilaisuuksia, pääosin etätilaisuuksina. Tilaisuuksien aihealueet käsitelivät mm. kaupungin ajankohtaisia asioita, rekrytointeja, E18-tilannekatsausta sekä koronapandemiaan liittyviä aihealueita. Lisäksi kaupungin elinvoimapäällikkö osallistui säännöllisesti Raision yrittäjien hallituksen kokouksiin sekä mm. Varsinais-Suomen että Raision yrittäjien syysgaalatilaisuuksiin yhdessä uuden kaupunginjohtajan kanssa.
Kaupunki vahvistaa elinkeinoresurssia.	
Tehdään säännöllistä yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa.	

Yritysvaikutuksia arvioidaan vuosittain.	Yhteistyötä ja viestintää toteutettiin vuoden aikana myös mm. säännöllisesti lähetettävän yritys uutiskirjeen sekä erilaisten kyselyiden muodossa. Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta Toteuma 2021: Elinkeinopoliittinen katsaus käsitellään kesäkuun kaupunginhallituksessa sekä kaupunginvaltuustossa.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa. Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.	Raportoidaan toimenpiteistä. Toteuma 2021: Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoi hyve-ryhmä, jossa on laaja edustus kaupungin ja järjestöjen toimijoita. Hyve-ryhmä valmistelee tällä hetkellä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa vuosille 2022-2025. Toteuma 2021: On toteutunut. Uusi laaja hyvinvointisuunnitelma valmistellaan kuluvan vuoden aikana ja siinä pohjatietoina käytetään saatavissa olevia terveyden ja hyvinvoinnin indikaattoreita. Raisio ei ole hankkinut FinSote-tutkimusta vuoden 2014 jälkeen, joten aikuisväestön hyvinvoinnista ja terveydestä ei ole saatavissa kattavia tietoja. Lasten ja nuorten osuus toteutuu erillisenä osana laajaa hyvinvointisuunnitelmaa. Kuvaus toimenpiteistä (arvio toteutumisesta) Toteuma 2021: <i>Infrapalvelut:</i> Tornikadun uuden pysäköintialueen yhteyteen rakennettiin korotettu suojatie parantamaan liikenneturvallisuutta Tornikadulla. Pysäköintialueen rakentamisen yhteydessä parannettiin kevyen liikenteen väylän turvallisuutta siirtämällä kevyen liikenteen väylä pysäköintialueen taakse. Lisäksi osallistuttiin alueellisena yhteishankintana Turun seudun pyöräilyviitoituksen kehittämiseen. <i>Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut:</i> Seuraparlamentin kanssa vahvistettiin yhteistyötä. Kouluissa kerhotoiminta jatkui ja

Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa. Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään.	Suomen harrastamisen mallin (RaiHa) toiminta lähti liikkeelle, varhaiskasvatuksessa Liikkuva varhaiskasvatus -hanke jatkoi toimintaa. Soveltavan liikunnan, työikäisten ym. kohderyhmien ohjatun liikunnan tarjontaa laajennettiin. Lisäksi lähdettiin kokeilemaan eri kohderyhmille uutta toimintaa, kuten äijäfutis ja senioritanssi. Liikuntapaikkojen käyttö. Kaikki arvioidut käynnit yhteensä (n. 1 000 000) Toteuma 2021: <i>Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut:</i> Koronan vuoksi liikuntapaikat olivat 2021 kiinni tai käytössä rajoitetulla kohderyhmällä, tästä johtuen kävijämäärissä ei ole päästy kasvuun. Ulkoliikuntapaikkojen suosio kasvoi, varsinkin ulkoilureiteillä oli paljon kävijöitä. Viime vuonna toteutettiin ulkoilureittien perusparannusta ja tehtiin ulkokuntoilusalit. Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa. Toteuma 2021: <i>Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut:</i> Oppivelvollisuuden pidentäminen ja toinen aste tuli maksuttomaksi vuonna 2021. Oppilaanohjauksen resurssia on lisätty. Kaikki oppivelvolliset koulupudokkaat on pystytty ohjaamaan koulutuksen pariin. Raportoidaan toteutumisesta. Toteuma 2021: Nuorten alkoholin ja nikotiinituotteiden käyttö on vähentynyt niin yläkoululaisten-, lukiolaisten kuin ammattiopistoa käyvienkin opiskelijoiden piirissä. Päihteiden käytön ehkäisy on ollut esillä oppilaitoksissa ja sillä on ollut myönteinen vaikutus nuorten käyttäytymiseen. Koko aikuisväestölle suunnattu päihdetilannekysely toteutettiin Varsinais-Suomen kaikissa kunnissa alkusyksynä ja raisiolaiset vastasivat kyselyyn keskimääräistä aktiivisemmin. Nuorten päihteiden käytöstä oltiin edelleen huolissaan ja tuotiin esille huumeiden, varsinkin kannabiksen, välityksen olevan näkyvää keskustan liepeillä. Välittäjinä ovat aikuiset ja ostajat nuoria, alaikäisiä lapsia. Pakka-ikäraja- ja valvonnan ostokokeet toteutettiin joulukuussa Raisen lukion seitsemän 18-vuotiaan opiskelijan kanssa. Ostaminen ilman henkilöllisyystodistusta onnistui useassa vähittäiskaupan yksikössä. Kouluterveyskyselyn tuloksista nousee esille kaikissa koulu- ja opiskelumuodoissa lasten ja
--	--

Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	nuorten kokemukset omien vanhempien ja huoltajien haitallisesta alkoholinkäytöstä. Päihteidenkäytön tilanteesta v. 2021 valmistuu raportti valtuustolle alkuvuodesta 2022. Nuorten ahdistuneisuus- ja masennusoireilu ovat lisääntyneet voimakkaasti ja tämä tulee esille erityisesti tyttöjen kouluterveyskyselyn vastauksissa. Ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön työryhmä toimii aktiivisesti. Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2021: <i>Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut:</i> Hyvää yhteistyötä alueen seurojen ja yhdistysten kanssa on jatkettu, tukea koronavuoden haasteisiin on annettu vuokrahelpotuksina, ja toimintatukea on ollut anottavissa kaupunginhallitukselta.
Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakoimiseksi. Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet.	2019 aikana tehdyn palveluverkkoselvityksen toimenpideohjelman kehittämissuunnitelmista on toteutettu vuoden 2020 aikana liikunta- ja vapaa-ajan toiminnan ja tilojen kehittämissuunnitelma ja henkilöstön hyvinvoinnin kehittämissuunnitelma. Lasten- ja nuorten hyvinvoinnin kehittämissuunnitelman toteuttaminen ja palveluverkon rakenteen toteuttamisen suunnittelu jatkuvat vuodelle 2021. Toteuma 2021: <i>Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut:</i> Perusopetuksen palveluverkko hyväksyttiin 24.5.2021. Varhaiskasvatuksen palveluverkko hyväksyttiin 1.11.2021. Toimenpideohjelmassa määritellään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnan tulevat kehittämistavoitteet ja niiden toteuttaminen. Toteuma 2021: <i>Sivistys- ja vapaa-aikapalvelut:</i> Perusopetuksen kehittämisspäälikkö aloitti työskentelyn 1.8.2021 tehtäväänään yhteistyössä henkilöstön kanssa kehittää koulujen toimintaa ja luoda yhtenäinen toimintakulttuuri perusopetukseen painopisteenä tulevan kouluverkon johtamisjärjestelmä ja tuen rakenteet. Varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteita ei ole vielä määritelty.

Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta. Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä.	Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaislaitoshoidossa olevien yli 75-v. peittävyys. TP2019- peittävyys 7,6 %. Tavoite TA 2021 7,5% Toteuma 2021: JUHA Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma on laadittu, hyväksytty valtuustossa ja suunnitelmaa toteutetaan. Peittävyys 8,3% Raisiossa ja Ruskolla 6,7%. Tavoite toteutui osittain. Erikoissairaanhoidon poliklinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrä vähenee. TP2019 Raision poliklinikkakäynnit 54 036 ja vuodeosastohoitopäivät 10 267 Ruskon poliklinikkakäynnit 13 235 ja vuodeosastohoitopäivät 2 335 Tavoite TA 2021: vähentää käyntejä ja hoitopäiviä. Toteuma 2021: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoitotaksot vähenivät Raision osalta 2,6 % edellisvuoteen verrattuna, poliklinikkakäynnit lisääntyivät 8,9 %. Ruskon osalta hoitotaksot lisääntyivät edellisvuoteen verrattuna 17,3 %, poliklinikkakäynnit 3,9 %. Yksikköhinnat laskivat koronakorvausten takia. Raision erikoissairaanhoidon budjetti alittui 1 853 802€, Ruskon osalta alitus oli 418 350€
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenne- ja ratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2021. E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.	Kuvaus hankkeen etenemisestä Toteuma 2021: E18 Raision keskusta –tiesuunnitelma valmistui 2021. Suunnitelmat vahvistunevat vuoden 2022 aikana. E18 Nli-Raisio tiesuunnitelman laatiminen aloitettiin 08/2021. Keskustan kohdan asemakaavan vahvistuminen vuoden 2021 aikana. Toteuma 2021: E18 Länsi -asemakaava hyväksyttiin valtuustossa 2019 ja kaava tuli lainvoimaiseksi 11/2021. E18 Keskikaupunki asemakaava tuli lainvoimaiseksi 07/2021.

Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18-hankkeesta. Kuntalaisten osallisuutta hankeen suunnittelussa edistetään. Seurataan matkustajamäärien kehitystä. Osallistutaan seudullisen joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämiseen. Perustetaan digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä. Valmistaudutaan maakuntauudistukseen. Tehdään tehokasta edunvalvontaa valtion suuntaan E18-hankkeen kustannusten jaosta.	Kuvaus toimenpiteestä (tilaisuudet, työpajat yms.) Toteuma 2021: E18 Nli-Raisio –hankkeen yleisötilaisuus pidettiin lokakuussa Naantalissa. Raision yrittäjille pidettiin infotilaisuus joulukuussa Raisiossa (E18 Raision keskusta -hanke). Kuvaus osallisuustoimenpiteistä Toteuma 2021: E18 Nli-Raisio –hankkeen yleisötilaisuus pidettiin lokakuussa Naantalissa. Kausikorttien määrä palautuu ennen Turun toriparkkiremonttia ja covid-19 pandemiaa edeltäneelle tasolle. Vuonna 2019 kausikorttimatkoja tehtiin 589 679. Toteuma 2021: Vuoden 2021 matkamäärä oli 1 % suurempi kuin vuonna 2020 (v. 2020: 414 000) ja 36 % pienempi kuin normaalivuotena 2019 (v. 2019: 589 679). Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2021: On osallistuttu seudullisen joukkoliikenneviranomaisen työryhmyöskentelyyn. Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2021: Vuonna 2021 kaupungissa siirrettiin digipalvelut matriisiorganisaation mukaisesti konsernipalveluihin ja suoraan kaupunginjohtajan alaisuuteen poikkileikkaavan digiasioden kehittämisen varmistamiseksi. Vuonna 2021 otettiin Teams laaja-alaiseen käyttöön ja useita muita ohjelmistoja päivitettiin. Keskeiset digiasiat on integroitu pääosin osaksi kaupungin johtoryhmyöskentelyä ja talousarviosuunnittelua. Osallistutaan maakunnalliseen valmisteluun, edustaja väliaikaishallinnossa. Toteuma 2021: Hyvinvointialueen valmisteluun on kaupungista osallistunut laaja joukko ylintä virkamiesjohtoa, ja soten irrottaminen sekä soten jälkeiseen aikaan valmistautuminen on osa johtoryhmän työohjelmaa. Edunvalvontamateriaalit ajantasaiset E18-hankkeen edellyttämän tiesuunnitelman valmistumisen edesauttaminen
--	--

	Toteuma 2021: Raision kaupunki antoi lausuntonsa E18 Raision keskusta -tiesuunnitelmasta 03/2021. Lausunnossa otettiin kantaa suunnitelman toteutuskustannuksiin. E18 Naantali-Raisio – hankkeen tiesuunnitelman laatiminen aloitettiin Väyläviraston toimesta 08/2021.
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa ja kaupungin vuositulos ylijäämäinen.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Kaupungin vuositulos on ylijäämäinen. Konsernivelan kasvu hyväksytään kuluvalle valtuustokaudella suurten investointien toteuttamiseksi. Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa Konsernionhjausta vahvistetaan	Kaupungin vuositulos > 0 Seurataan mittareita: Kaupungin vuosikate Konsernin vuosikate Kaupungin kertynyt yli/alijäämä Kaupungin kertynyt yli/alijäämä per asukas Konsernin kertynyt yli/alijäämä Konsernin kertynyt yli/alijäämä per asukas Konsernin lainamäärä Konsernin lainamäärä per asukas Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus Toteuma 2021: Kaupungin vuosikate: 16,2 M€ Konsernin vuosikate: 24,2 M€ Kaupungin kertynyt yli/alijäämä: 21,6 M€ Kaupungin kertynyt yli/alijäämä per asukas: 870 eur/asukas Konsernin kertynyt yli/alijäämä 32,3 M€ Konsernin kertynyt yli/alijäämä per asukas 1 300 eur/as Konsernin lainamäärä 68,1 M€ Konsernin lainamäärä per asukas 2 745 eur/as Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus 41,9 % Konserniyhteisöille asetetaan vuositavoitteet Konserniyhtiöiden säännöllinen raportointi konsernijohtolle Toteuma 2021: Konserniyhteisöille on asetettu vuositavoitteet ja ne esitetään osana tilinpäätöskirjaa.

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Sairauspoissaoloja vähennetään. Yksityiskohtaisemmat tavoitteet henkilöstön hyvinvoinnin osalta määritetään henkilöstöstrategiassa.	Tavoitteiden edistämiseksi käynnistetään työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä. Työpaikan ilmapiiri (Kunta 10) Työnantajan suosittelu (Kunta 10) Selvitetään mahdollisuudet uusien indikaattorien käytölle. Toteuma 2021: PIIA Esihenkilöille on toteutettu psykososiaalisen kuormituksen kysely, jonka pohjalta on tehty toimenpiteitä. Henkisen hyvinvoinnin osalta osallistuttiin yhdessä työterveyslaitoksen ja Nokian kaupungin kanssa Tunnista ajoissa -hankkeeseen. Esihenkilöille järjestettiin kuukausittain esihenkilöfoorumit, joissa käytiin läpi mm. ajankohtaisia asioita, tarjottiin koulutusta eri aihealueista sekä myös henkiseen jaksamiseen liittyvää tukea ja koulutusta. Työntekijöille mahdollistettiin Ulpukan käyttö (uimahalli ja kuntosali) ilmaiseksi 7 päivänä viikossa aikaisemmin 1 pv/vk sijaan. Sairauspoissaolojen määrä vähenee 2 % vuodessa. Sairauspoissaoloja v. 2019 19,94 pv/htv, v. 2020 19,41 pv/htv (muutos/nousu v. 2019 – 2020 2,6 %) Toteuma 2021: Sairauspoissaoloja v. 2021 19,44 pv/htv, (päiviä 29 447, htv 1514,7) Seurataan henkilöstöstrategian toteutumista. Toteuma 2021: Ohjelma on palautettu uudelleen valmisteltavaksi. Toteutetaan uudella valtuustokaudella.

Elinvoimainen Raisio																																																											
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raisen tunnusmerkkejä.																																																											
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT																																																										
Asukasluku kasvaa.	Toimenpide: Kaavoituksen ja vireillä / tiedossa olevien asuntohankkeiden mahdollistama laskennallinen asukasluvun kasvu vuosina 2018–2021. Mittari: <i>Kerros- ja rivitaloasunnot:</i> Asukkaita n. 460 Asuntoja n. 260 Kerros-m² n. 22 210 <i>Pientalot:</i> n. 40 asuntoa/v n. 160 asuntoa n. 570 asukasta Mittarissa on huomioitu hankkeiden arvioitu valmistumisaika. Toteuma 2021: <table> <tr> <th></th><th>TP-18</th><th>TP-19</th><th>TP-20</th><th>TP-21</th><th>Yht.</th></tr> <tr> <td>AK ja AR:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>Asukkaita n. 460</td><td>12</td><td>369</td><td>356</td><td>324</td><td>1061</td></tr> <tr> <td>Asuntoja n. 260</td><td>5</td><td>206</td><td>199</td><td>179</td><td>589</td></tr> <tr> <td>K-m² n. 22 210</td><td>256</td><td>15811</td><td>14282</td><td>13840</td><td>44189</td></tr> <tr> <td>AO:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr> <tr> <td>n. 40 asuntoa/v</td><td>36</td><td>34</td><td>48</td><td>51</td><td>169</td></tr> <tr> <td>n. 160 asuntoa</td><td>36</td><td>34</td><td>48</td><td>51</td><td>169</td></tr> <tr> <td>n. 570 asukasta</td><td>130</td><td>123</td><td>173</td><td>184</td><td>610</td></tr> </table>						TP-18	TP-19	TP-20	TP-21	Yht.	AK ja AR:						Asukkaita n. 460	12	369	356	324	1061	Asuntoja n. 260	5	206	199	179	589	K-m ² n. 22 210	256	15811	14282	13840	44189	AO:						n. 40 asuntoa/v	36	34	48	51	169	n. 160 asuntoa	36	34	48	51	169	n. 570 asukasta	130	123	173	184	610
	TP-18	TP-19	TP-20	TP-21	Yht.																																																						
AK ja AR:																																																											
Asukkaita n. 460	12	369	356	324	1061																																																						
Asuntoja n. 260	5	206	199	179	589																																																						
K-m ² n. 22 210	256	15811	14282	13840	44189																																																						
AO:																																																											
n. 40 asuntoa/v	36	34	48	51	169																																																						
n. 160 asuntoa	36	34	48	51	169																																																						
n. 570 asukasta	130	123	173	184	610																																																						
Asunto- ja tonttitarjonta pidetään monipuolisena.	Toimenpide: Kaavoitusohjelmaan sisällytetään monipuolinen asuntojakauma. Mittari: Kaavoitusohjelman mukainen tavoite tonttitarjonnalle: Omakotitontteja tarjolla vuosittain >20 Vapaita rivitalotontteja tarjolla 4000 kerros-m²/v Vapaita kerrostalotontteja tarjolla 8800 kerros-m²/v. Toteuma 2021: Kaavoitusohjelman mukainen tavoite tonttitarjonnalle: Omakotitontteja oli tarjolla vuonna 2021 vähintään noin 30 kpl läpi vuoden Vapaita rivitalotontteja oli tarjolla vuonna 2021 13 kpl / 15600 kerros-m². Vapaita kerrostalotontteja oli tarjolla vuonna 2021 4 / 4800 kerros-m²																																																										

Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle.	Toimenpide: Asumisen yksityiskohtaisemmat tavoitteet valmistellaan kaavoitusohjelmassa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Mittari: Tavoitteet on valmisteltu (K/E). Toteuma 2021: Kyllä. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaavoitusohjelman vuosille 2021–2023 kokouksessaan 15.2.2021. Ohjelma käsittää vuoden 2021 osalta yksityiskohtaisemmat tontti-, työpaikka- ja asukastavoitteet kaavahankkeittain.
Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritysyhteistyössä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.	Toimenpide: Yritysalueiden kehittämissuunnitelmat ovat ajan tasalla. Mittari: Tarjolla olevien yritystonttien määrä: Tarjolla olevat tontit vuoden 2021 alussa: Arviolta 30 kpl. Vuoden 2021 aikana luovutetut tontit: Arviolta 4kpl. Toteuma 2021: Tarjolla olleiden yritystonttien määrä: Tarjolla olleet yritystontit vuoden 2021 alussa: 32 kpl. Vuoden aikana luovutetut tontit: 4 kpl.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa.	Toimenpide: Osallistutaan Hyve-työryhmän työskentelyyn. Mittari: On osallistuttu Hyve-työryhmän työskentelyyn (K/E). Toteuma 2021: On osallistuttu työryhmän työskentelyyn.

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakoinniseksi.	Toimenpide: Kaavoitus- ja paikkatietopalvelut osallistuvat palveluverkkoselvityksen tekemiseen tuottamalla lähtötietoja sivistyskeskukselle. Mittari: Lähtötiedot selvitysten pohjaksi ovat olleet kaupungin eri organisaatioiden hyödynnettävissä (K/E). Toteuma 2021: Kyllä
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikennelähtökäsit ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.	Toimenpide: Keskustan kohdan asemakaavan vahvistuminen vuoden 2021 aikana. Mittari: Valtuusto hyväksyy keskustan asemakaavan vuoden 2021 aikana. Toteuma 2021: E18 Keskikaupunki asemakaava on saanut lainvoiman 12.7.2021. Toimenpide: Valmistaudutaan E18-vaatiman läntisen tiesuunnitelman yhteydessä mahdollisesti tarvittaviin asemakaavamuutoksiin. Mittari: Tiesuunnitelman käynnistyminen. Toteuma 2021: Tiesuunnitelman laatiminen aloitettu 08/21.
Tehdään tehokasta edunvalvontaa valtion suuntaan E18-hankkeen kustannusten jaosta.	Toimenpide: Tekninen keskus edesauttaa E18 Naantali-Raisio -tiesuunnitelman käynnistymistä. Mittari: Tiesuunnitelma saa valtion rahoituksen ja tiesuunnitelma käynnistyy (K/E). Toteuma 2021: Tiesuunnitelman laatiminen aloitettu 08/21.

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Sairauspoissaoloja vähennetään.	Toimenpide: Henkilöstön työhyvinvointia edistetään teknisessä keskuksessa. Mittarit: Työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden määrä Kunta 10 -tutkimuksen mittarit: Työpaikan ilmapiiri pysyy edelleen hyvällä tasolla (2016 3,65, 2018 3,7, 2020 3,58). Suosittelee työnantajaa ystävälleen (2016 82 %, 2018 74 %, 2020 71,3 %). Työn epävarmuus vähenee (2016 2,66, 2018 2,44, 2020 2,66). Toteuma 2021: Kunta 10 –tutkimus tehdään joka toinen vuosi. Edellinen tutkimus tehtiin vuonna 2020 ja seuraava tehdään 2022. Toimenpide: Käydään läpi työpaikkojen työolosuhteita ja parannetaan niitä. Mittari: Työtapaturmien määrässä on laskeva trendi. Toteuma 2021: Työtapaturmien korvauspäivien määrä: tp-15 128 päivää tp-16 103 päivää tp-17 174 päivää tp-18 144 päivää tp-19 110 päivää tp-20 180 päivää tp-21 76 päivää

Kaupunginhallitus: Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-9 898 905 €	6 308 005 €	-3 590 900 €
TP2020	-9 678 996 €	4 772 881 €	-4 906 115 €
TAM2021	-8 384 332 €	4 318 272 €	-4 066 060 €
TP2021	-7 411 756 €	4 860 173 €	-2 551 583 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-3 093 419 €	61,2
TP2020	-3 039 679 €	53,6
TAM2021	-3 528 677 €	54,2
TP2021	-3 425 971 €	54,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-6 257 590 €
TP2020	-6 010 155 €
TAM2021	-3 928 389 €
TP2021	-3 271 895 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-165 682 €
TP2020	-190 645 €
TAM2021	-257 191 €
TP2021	-200 683 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-236 843 €
TP2020	-313 965 €
TAM2021	-367 422 €
TP2021	-372 250 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	4 318 272 €	4 860 173 €	541 901 € 12,5 %
Merkittävimmät ylitykset: Maa- ja vesialueiden vuokrat (232 752 €), pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot (97 894 €), Sakot ja uhkasakot (50 000 €), rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut (38 453 €), tuet ja avustukset, sosiaaliturvarahastoilta (22 602 €)			
Toimintamenot (ulkoiset)	-8 384 332 €	-7 411 756 €	972 576 € -11,6 %
Merkittävimmät alitukset: Asiantuntijapalvelut (380 703 €), ICT-palvelut (117 780 €), henkilöstökulut (102 706 €), matkustus- ja kuljetuspalvelut (30 389 €), koulutus- ja kulttuuripalvelut (47 150 €), kalustokustannukset (59 353 €) ja avustukset (44 702 €)			

Käyttötalous ulkoiset (€) Kaupunginhallitus	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 141 640	-1 044 040	97 600	155 518,57	-57 918,57	159,30
Maksutuotot	76 000	0	76 000	149 196,00	-73 196,00	196,30
Tuet ja avustukset	263 520	0	263 520	286 121,51	-22 601,51	108,60
Vuokratuotot	2 206 152	0	2 206 152	2 435 122,22	-228 970,22	110,40
Muut toimintatuotot	1 675 000	0	1 675 000	1 834 214,32	-159 214,32	109,50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 362 312	-1 044 040	4 318 272	4 860 172,62	-541 900,62	112,50
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 789 320	54 040	-2 735 280	-2 697 554,73	-37 725,27	98,60
Eläkekulut	-690 181	0	-690 181	-625 237,63	-64 943,37	90,60
Muut henkilösivukulut	-103 216	0	-103 216	-103 179,12	-36,88	100,00
Henkilöstökulut yhteensä	-3 582 717	54 040	-3 528 677	-3 425 971,48	-102 705,52	97,10
Palvelujen ostot	-6 278 733	2 350 344	-3 928 389	-3 271 895,06	-656 493,94	83,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-257 191	0	-257 191	-200 682,70	-56 508,30	78,00
Avustukset	-65 000	-57 500	-122 500	-77 797,94	-44 702,06	63,50
Vuokrat	-367 422	0	-367 422	-372 249,69	4 827,69	101,30
Muut toimintakulut	78 865	-259 018	-180 153	-63 159,12	-116 993,88	35,10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-10 472 198	2 087 866	-8 384 332	-7 411 755,99	-972 576,01	88,40
TOIMINTAKATE	-5 109 886	1 043 826	-4 066 060	-2 551 583,37	-1 514 476,63	62,80
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 910	0	-3 910	-9 903,84	5 993,84	253,30
TILIKAUDEN TULOS	-5 113 796	1 043 826	-4 069 970	-2 561 487,21	-1 508 482,79	62,90
	0					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 113 796	1 043 826	-4 069 970	-2 561 487,21	-1 508 482,79	62,90

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Kaupunginhallitus	TA 2021	TA- muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 986 173	-1 044 040	2 942 133	3 049 182,12	-107 049,12	103,60
Maksutuotot	76 000	0	76 000	149 196,00	-73 196,00	196,30
Tuet ja avustukset	263 520	0	263 520	286 121,51	-22 601,51	108,60
Vuokratuotot	2 748 048	0	2 748 048	2 977 018,22	-228 970,22	108,30
Muut toimintatuotot	1 675 000	0	1 675 000	1 834 214,32	-159 214,32	109,50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 748 741	-1 044 040	7 704 701	8 295 732,17	-591 031,17	107,70
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 789 320	54 040	-2 735 280	-2 697 554,73	-37 725,27	98,60
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-690 181	0	-690 181	-625 237,63	-64 943,37	90,60
Muut henkilösivukulut	-103 216	0	-103 216	-103 179,12	-36,88	100,00
Henkilöstökulut yhteensä	-3 582 717	54 040	-3 528 677	-3 425 971,48	-102 705,52	97,10
Palvelujen ostot	-6 531 005	2 350 344	-4 180 661	-3 508 901,73	-671 759,27	83,90
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-257 191	0	-257 191	-201 217,99	-55 973,01	78,20
Avustukset	-65 000	-57 500	-122 500	-77 797,94	-44 702,06	63,50
Vuokrat	-970 134	0	-970 134	-962 794,32	-7 339,68	99,20
Muut toimintakulut	78 865	-259 018	-180 153	-63 159,12	-116 993,88	35,10
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 327 182	2 087 866	-9 239 316	-8 239 842,58	-999 473,42	89,20
	0					
TOIMINTAKATE	-2 578 441	1 043 826	-1 534 615	55 889,59	-1 590 504,59	-3,60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-3 910	0	-3 910	-9 903,84	5 993,84	253,30
TILIKAUDEN TULOS	-2 582 351	1 043 826	-1 538 525	45 985,75	-1 584 510,75	-3,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 582 351	1 043 826	-1 538 525	45 985,75	-1 584 510,75	-3,00

Kh, konserni: Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-8 334 731 €	3 945 237 €	-4 389 494 €
TP2020	-8 058 165 €	2 201 867 €	-5 856 298 €
TAM2021	-6 507 191 €	1 966 120 €	-4 541 071 €
TP2021	-5 947 371 €	2 158 349 €	-3 789 023 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-2 119 333 €	41,6
TP2020	-2 085 897 €	36,7
TAM2021	-2 492 673 €	36,6
TP2021	-2 436 927 €	37,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-5 732 839 €
TP2020	-5 417 063 €
TAM2021	-3 184 772 €
TP2021	-2 868 356 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-136 490 €
TP2020	-156 837 €
TAM2021	-189 621 €
TP2021	-176 098 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-221 752 €
TP2020	-295 990 €
TAM2021	-340 472 €
TP2021	-330 398 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	ylli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	1 966 120 €	2 158 349 €	192 229 € 9,8 %
Toimintatulojen merkittävimmät ylitykset: Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot (+97 394 €), Sakot ja uhkasakot (+50 000 €) Tuet ja avustukset, sosiaaliturvarahastoilta (+22 422 €)			
Toimintamenot (ulkoiset)	-6 507 191 €	-5 947 371 €	559 820 € -8,6 %
Toimintakulut alittuivat merkittävimmin mm. henkilöstökulujen (55 746 €), asiantuntijapalveluiden (161 374 €), ICT-palveluiden (63 333 €), matkustus- ja kuljetuspalveluiden (22 966 €), kalustokustannusten (47 658 €), avustusten (44 702 €) j koululaisten kesätyö –varauksen (33 418 €) osalta.			

Käyttötalous ulkoiset (€) KH, konserni	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	1 021 600	-1 000 000	21 600	36 474,13	-14 874,13	168,90
Tuet ja avustukset	263 520	0	263 520	285 942,28	-22 422,28	108,50
Vuokratuotot	6 000	0	6 000	2 217,77	3 782,23	37,00
Muut toimintatuotot	1 675 000	0	1 675 000	1 833 714,32	-158 714,32	109,50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 966 120	-1 000 000	1 966 120	2 158 348,50	-192 228,50	109,80
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-1 963 534	10 000	-1 953 534	-1 950 584,22	-2 949,78	99,80
Eläkekulut	-466 480	0	-466 480	-415 417,68	-51 062,32	89,10
Muut henkilösivukulut	-72 659	0	-72 659	-70 924,75	-1 734,25	97,60
Henkilöstökulut yhteensä	-2 502 673	10 000	-2 492 673	-2 436 926,65	-55 746,35	97,80
Palvelujen ostot	-5 535 116	2 350 344	-3 184 772	-2 868 356,25	-316 415,75	90,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-189 621	0	-189 621	-176 098,38	-13 522,62	92,90
Avustukset	-65 000	-57 500	-122 500	-77 797,94	-44 702,06	63,50
Vuokrat	-340 472	0	-340 472	-330 398,04	-10 073,96	97,00
Muut toimintakulut	81 865	-259 018	-177 153	-57 794,23	-119 358,77	32,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-8 551 017	2 043 826	-6 507 191	-5 947 371,49	-559 819,51	91,40
TOIMINTAKATE	-5 584 897	1 043 826	-4 541 071	-3 789 022,99	-752 048,01	83,40
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	-5 993,81	5 993,81	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-5 584 897	1 043 826	-4 541 071	-3 795 016,80	-746 054,20	83,60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 584 897	1 043 826	-4 541 071	-3 795 016,80	-746 054,20	83,60

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) KH, konserni	TA 2021	TA- muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	3 814 313	-1 000 000	2 814 313	2 874 072,31	-59 759,31	102,10
Tuet ja avustukset	263 520	0	263 520	285 942,28	-22 422,28	108,50
Vuokratuotot	6 000	0	6 000	2 217,77	3 782,23	37,00
Muut toimintatuotot	1 675 000	0	1 675 000	1 833 714,32	-158 714,32	109,50
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 758 833	-1 000 000	4 758 833	4 995 946,68	-237 113,68	105,00
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-1 963 534	10 000	-1 953 534	-1 950 584,22	-2 949,78	99,80
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-466 480	0	-466 480	-415 417,68	-51 062,32	89,10
Muut henkilösivukulut	-72 659	0	-72 659	-70 924,75	-1 734,25	97,60
Henkilöstökulut yhteensä	-2 502 673	10 000	-2 492 673	-2 436 926,65	-55 746,35	97,80
Palvelujen ostot	-5 751 003	2 350 344	-3 400 659	-3 069 467,77	-331 191,23	90,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-189 621	0	-189 621	-176 414,55	-13 206,45	93,00
Avustukset	-65 000	-57 500	-122 500	-77 797,94	-44 702,06	63,50
Vuokrat	-833 835	0	-833 835	-820 793,67	-13 041,33	98,40
Muut toimintakulut	81 865	-259 018	-177 153	-57 794,23	-119 358,77	32,60
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-9 260 267	2 043 826	-7 216 441	-6 639 194,81	-577 246,19	92,00
TOIMINTAKATE	-3 501 434	1 043 826	-2 457 608	-1 643 248,13	-814 359,87	66,90
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	0	0	0	-5 993,81	5 993,81	0,00
TILIKAUDEN TULOS	-3 501 434	1 043 826	-2 457 608	-1 649 241,94	-808 366,06	67,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 501 434	1 043 826	-2 457 608	-1 649 241,94	-808 366,06	67,10

Tavoitteet (ulk.+sis. erät)	TP2021	TOT %	TAM2021	TP2020	TP2019
Vaalit	78 000	144	54 144	772	69 038
Valtuusto	295 958	154	192 453	163 213	177 617
Kaupunginhallitus	2 009 506	90	2 226 299	4 411 127	5 118 492
Avustukset	61 853	60	102 555	34 306	36 460
Projektit ja hankkeet	12 432	36	34 300	66	10 842
Suhdetoiminta*	232 347	74	313 460	255 572	315 673
Yhdyskuntasuunnittelu	313 526	85	366 833	403 944	378 609
Talouden ja toiminnan ohjaus	623 478	79	789 207	544 994	532 034
josta: Maksuliikenne ja rahoitus maksuliikennetapahtumat	84 619		100 000	106 754	113 950
€/maksuliikennetapahtuma	1,69 €	77	2,21 €	1,32 €	1,32 €
menot yhteensä	143 283	65	220 943	141 166	150 582
josta: Kirjanpito kirjanpidon viennit	575 820		550 000	543 894	605 370
€/kirjanpitoventi	0,60 €	87	0,69 €	0,53 €	0,48 €
menot yhteensä	343 252	91	378 060	290 946	291 386
Asiantuntijapalvelut	1 150 196	99	1 163 784	1 112 311	1 364 322
josta: Henkilöstöhallinto vakituisen henkilökunnan määrä**	1 287	98	1 319	1 306	1 299
€/vak. henkilö/vuosi	166,40 €	99	167,35 €	128,83 €	194,83 €
menot yhteensä	214 158	97	220 740	168 249	253 083
josta: Työterveyshuolto vakituisen henkilökunnan määrä	1 287	98	1 319	1 306	1 299
€/vak. henkilö/vuosi	417,57 €	111	375,06 €	435,34 €	510,11 €
menot yhteensä	537 417	109	494 701	568 555	662 627
josta: Työsuojelu vakituisen henkilökunnan määrä	1 287	98	1 319	1 306	1 299
€/vak. henkilö/vuosi	86,89 €	88	98,55 €	84,81 €	77,49 €
menot yhteensä	111 831	86	129 981	110 761	100 659
Tarkastuslautakunta	59 745	79	75 153	43 871	60 410
Menot yhteensä	4 837 040	91	5 318 188	6 970 177	8 063 497
Tulot yhteensä	3 170 022	107	2 966 492	3 205 586	4 929 784

*Suhdetoiminta -kohtaan sisältyy myös koko kaupungin eläkelahjat.

**Henkilöstömäärä on koko Raision kaupungin vakituisen henkilökunnan määrä.

Kh, kaupunkikehitys: Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-1 564 174 €	2 362 768 €	798 594 €
TP2020	-1 620 831 €	2 571 014 €	950 183 €
TAM2021	-1 877 141 €	2 352 152 €	475 011 €
TP2021	-1 464 384 €	2 701 824 €	1 237 440 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-974 086 €	19,6
TP2020	-953 782 €	16,9
TAM2021	-1 036 004 €	17,6
TP2021	-989 044 €	17,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-524 751 €
TP2020	-593 092 €
TAM2021	-743 617 €
TP2021	-403 539 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-29 192 €
TP2020	-33 808 €
TAM2021	-67 570 €
TP2021	-24 584 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-15 091 €
TP2020	-17 975 €
TAM2021	-26 950 €
TP2021	-41 852 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	2 352 152 €	2 701 824 €	349 672 € 14,9 %
Myyntituotot	76 000 €	119 044 €	43 044 €
Maksutuotot	76 000 €	149 196 €	73 196 €
Maanvuokratulot	2 200 152 €	432 904 €	232 752 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-1 877 141 €	-1 464 384 €	412 757 € -22,0 %
Henkilöstökulut	-1 036 004 €	-989 044 €	46 959 €
Palvelujen ostot	-743 617 €	-403 538 €	340 078 €

Kaupunkikehityspalvelujen toimintatulot ylittivät yhteensä n. 350 000 eurolla talousarviossa arvioidusta. Tulojen ylitykset koskivat maastomittauksen ja kiinteistönmuodostuksen tuloja sekä maa- ja vesialueiden vuokria.

Kaupunkikehityspalvelujen henkilöstökulut toteutuivat lähes talousarviossa suunnitellun mukaisesti. Palvelujen ostojen toteutuma oli 54,3 % ja aineiden ja tarvikkeiden 36,4 %. Toimintakulujen alitus oli n. 413 000 euroa. Kaupunkikehityspalvelujen nettotulos oli n. 763 000 euroa talousarviossa arvioitua parempi.

Käyttötalous ulkoiset (€) KH, kaupunkikehitys	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	120 040	-44 040	76 000	119 044,44	-43 044,44	156,60
Maksutuotot	76 000	0	76 000	149 196,00	-73 196,00	196,30
Tuet ja avustukset	0	0	0	179,23	-179,23	0,00
Vuokratuotot	2 200 152	0	2 200 152	2 432 904,45	-232 752,45	110,60
Muut toimintatuotot	0	0	0	500,00	-500,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 396 192	-44 040	2 352 152	2 701 824,12	-349 672,12	114,90
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-825 786	44 040	-781 746	-746 970,51	-34 775,49	95,60
Eläkekulut	-223 701	0	-223 701	-209 819,95	-13 881,05	93,80
Muut henkilösivukulut	-30 557	0	-30 557	-32 254,37	1 697,37	105,60
Henkilöstökulut yhteensä	-1 080 044	44 040	-1 036 004	-989 044,83	-46 959,17	95,50
Palvelujen ostot	-743 617	0	-743 617	-403 538,81	-340 078,19	54,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 570	0	-67 570	-24 584,32	-42 985,68	36,40
Vuokrat	-26 950	0	-26 950	-41 851,65	14 901,65	155,30
Muut toimintakulut	-3 000	0	-3 000	-5 364,89	2 364,89	178,80
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 921 181	44 040	-1 877 141	-1 464 384,50	-412 756,50	78,00
TOIMINTAKATE	475 011	0	475 011	1 237 439,62	-762 428,62	260,50
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 910	0	-3 910	-3 910,03	0,03	100,00
TILIKAUDEN TULOS	471 101	0	471 101	1 233 529,59	-762 428,59	261,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	471 101	0	471 101	1 233 529,59	-762 428,59	261,80

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) KH, kaupunkikehitys	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	171 860	-44 040	127 820	175 109,81	-47 289,81	137,00
Maksutuotot	76 000	0	76 000	149 196,00	-73 196,00	196,30
Tuet ja avustukset	0	0	0	179,23	-179,23	0,00
Vuokratuotot	2 742 048	0	2 742 048	2 974 800,45	-232 752,45	108,50
Muut toimintatuotot	0	0	0	500,00	-500,00	0,00
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 989 908	-44 040	2 945 868	3 299 785,49	-353 917,49	112,00
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-825 786	44 040	-781 746	-746 970,51	-34 775,49	95,60
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-223 701	0	-223 701	-209 819,95	-13 881,05	93,80
Muut henkilösivukulut	-30 557	0	-30 557	-32 254,37	1 697,37	105,60
Henkilöstökulut yhteensä	-1 080 044	44 040	-1 036 004	-989 044,83	-46 959,17	95,50
Palvelujen ostot	-780 002	0	-780 002	-439 433,96	-340 568,04	56,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-67 570	0	-67 570	-24 803,44	-42 766,56	36,70
Vuokrat	-136 299	0	-136 299	-142 000,65	5 701,65	104,20
Muut toimintakulut	-3 000	0	-3 000	-5 364,89	2 364,89	178,80
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 066 915	44 040	-2 022 875	-1 600 647,77	-422 227,23	79,10
TOIMINTAKATE	922 993	0	922 993	1 699 137,72	-776 144,72	184,10
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-3 910	0	-3 910	-3 910,03	0,03	100,00
TILIKAUDEN TULOS	919 083	0	919 083	1 695 227,69	-776 144,69	184,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	919 083	0	919 083	1 695 227,69	-776 144,69	184,40

Tarkastuslautakunnan tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2021

Toteutunut 31.12.2021

Tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta vastaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Kuntalain 121 § 2 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun ohella arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle annettavan arviointikertomuksen. Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa strategiassa ja talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vastuunalainen JHT-tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen vuosittain seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen tuloksista. Tarkastuslautakunta seuraa lakisääteisen tilintarkastuksen toteutumista sopimuksen mukaisesti.

Toimintaympäristön kuvaus ja muutokset:

Tilintarkastusta suoritetaan noin 75 päivää vuodessa, ja sen lisäksi tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa noin 10 päivää vuodessa. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii kaupungin konsernihallinnon henkilö, jonka tehtäväkuvaan on sisällytetty tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi. Arviointikertomus laaditaan siten, että siitä ehditään saamaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen lausunto valtuuston kesäkuun kokoukseen, jossa käsitellään tilinpäätöstä.

Painopistealueet:

Tarkastuslautakunnan painopistealueet vaihtelevat vuosittain tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmassa esitetyllä tavalla sekä kaupungin heikon taloustilanteen yleinen seuranta. Vuosittain seurataan yhden tai useamman lautakunnan talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muita lautakuntia tarpeen mukaan.

Toteutunut 31.12.2021:

Vuoden 2020 tilinpäätöksen valmistumisesta on kuultu johtavia viranhaltijoita. Kaupunginhallitus on käsitellyt vuoden 2020 tilintarkastuskertomusta 31.5.2021 § 174 ja tarkastuslautakunnan arviointikertomusta 31.5.2021 § 175. Kaupunginvaltuuston käsittelyssä vuoden 2020 tilintarkastuskertomus on ollut 7.6.2021 § 78 ja arviointikertomus 7.6.2021 § 79. Valtuusto hyväksyi tilinpäätöksen ja myönsi vastuuvapauden tilivelvollisille tilivuodelta 2020.

Tarkastuslautakunnan arviointityön painopistealueena tilivuonna 2021 on ollut sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunnan alaisten tehtäväalueiden tavoitteiden toteutumisen arviointi ja hyvinvointialueuudistuksen valmistelu.

Toimikaudeksi 2017-2021 valittu tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 8 kertaa ja toimikaudeksi 2021-2025 valittu tarkastuslautakunta 6 kertaa. Päättäneen kauden ja uuden kauden tarkastuslautakunnat kokoontuivat yhteiseen tapaamiseen 1.9.2021.

Lautakunta on kuullut kokouksissaan sosiaali- ja terveysjohtajaa sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen toimialan talouspäälikköä ja palvelujohtajia. Lisäksi tarkastuslautakunta on kokouksissaan kuullut eri palvelualueiden johtavia viranhaltijoita sekä säännöllisesti kaupunginjohtajaa ja talousjohtajaa.

Tarkastuslautakunta käsitteli kuntalain mukaiset sidonnaisuusilmoitukset ja saattoi ne kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

2.2.2. Lupalautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Toimenpide: Rakennusvalvonnan lupakäsittelyt tehdään viipymättä. Mittari: Käsittelyaika 3 vkoa Toteuma 2021: Käsittelyaika 3 vkoa. Toimenpide: Huolehditaan rakennetun ympäristön turvallisuudesta, terveellisyydestä ja viihtyisyydestä. Mittari: Ympäristökatselmuks Toteuma 2021: Katselmuskierros toteutettiin huhtikuussa 16 kohteessa.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoitaan laaja-alaisesti kaupungissa. Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	Toimenpide: Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä osallistumalla kaavoitukseen. Korostetaan lähivirkistys- ja luontoarvojen lisäämistä. Mittari: Kuvaus toimenpiteistä Toteuma 2021: Asiantuntijat osallistuivat kaavojen laadintaan. Toimenpide: Ympäristölautakunta jakaa toiminta-avustuksia ympäristönsuojelua tekeville yhdistyksille. Mittari: Tuettujen yhdistysten määrä Toteuma 2021: Lautakunta myönsi avustuksen kahdelle yhdistykselle.

Kehittyvä Raisio

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.	Toimenpide: Osallistutaan E18-hankkeen suunnitteluun ja kaavoitukseen. Huolehditaan, että liikenteen melu- ja pölyhaitat eivät merkittävästi kasva nykyisestä. Mittari: Kuvaus toteutumisesta Toteuma 2021: Asiantuntijat osallistuivat oman toimialansa osalta.
Ulkoalueiden hoidon tasoa nostetaan.	Toimenpide: Jatketaan Raisionlahden hoitotyötä laiduntamalla, niittämällä ja vähentämällä pusikoitumista. Mittari: Kuvaus toteutumisesta Toteuma 2021: Toiminta jatkui vuoden 2021 aikana.
Laaditaan suunnitelma fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi ja päätetään hiilineutraaliustavoitteista.	Toimenpide: Suunnitelma tuodaan päätöksentekoon alkuvuonna 2021. Mittari: Kuvaus toteutumisesta Toteuma 2021: Valtuusto hyväksyi ilmastosuunnitelman toukokuussa 2021.

Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-1 046 207 €	860 052 €	-186 155 €
TP2020	-976 251 €	742 358 €	-233 893 €
TAM2021	-1 255 009 €	703 690 €	-551 319 €
TP2021	-1 042 942 €	945 527 €	-97 415 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-835 952 €	14,5
TP2020	-787 263 €	12,5
TAM2021	-871 602 €	12,5
TP2021	-845 476 €	12,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-185 943 €
TP2020	-169 042 €
TAM2021	-351 479 €
TP2021	-183 922 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-12 817 €
TP2020	-10 626 €
TAM2021	-22 028 €
TP2021	-6 970 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-7 357 €
TP2020	-7 594 €
TAM2021	-7 900 €
TP2021	-3 376 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	703 690 €	945 527 €	241 837 € 34,4 %
Rak. valvonta- ja tarkastusmaksut	297 500 €	530 112 €	232 612 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-1 255 009 €	-1 042 942 €	212 067 € -16,9 %
Henkilöstökulut	-871 602 €	-845 477 €	26 125 €
Palvelujen ostot	-351 479 €	-183 922 €	167 556 €

Lupapalvelujen merkittävimmät poikkeamat toimintatuloihin koskivat rakennusvalvontapalvelujen lupamaksujen kasvua. Tuloja kertyi yhteensä n. 530 000 euroa eli n. 233 000 euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Lupapalvelut on asiantuntijapalvelua, jonka suurin menoera on henkilöstökulut. Henkilöstökulujen toteutuma oli n. 845 000 euroa. Henkilöstökulujen toteutumaprosentti oli 97 %, joten ne toteutuivat talousarvion mukaisesti. Palvelujen ostot jäivät huomattavasti alle talousarvion. Palvelujen ostoihin käytettiin n. 168 000 euroa eli 52,3 % talousarviossa arvioidusta. Määrärahaa käytettiin arvioitua vähemmän mm. asiantuntijapalvelujen ostoihin ja ICT-palveluihin.

Käyttötalous ulkoiset (€) Lupalautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	260 840	0	260 840	270 951,12	-10 111,12	103,90
Maksutuotot	394 000	7 500	401 500	650 133,50	-248 633,50	161,90
Tuet ja avustukset	0	41 350	41 350	24 442,13	16 907,87	59,10
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	654 840	48 850	703 690	945 526,75	-241 836,75	134,40
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-690 601	0	-690 601	-656 904,39	-33 696,61	95,10
Eläkekulut	-155 448	0	-155 448	-159 265,13	3 817,13	102,50
Muut henkilösivukulut	-25 553	0	-25 553	-29 307,46	3 754,46	114,70
Henkilöstökulut yhteensä	-871 602	0	-871 602	-845 476,98	-26 125,02	97,00
Palvelujen ostot	-310 570	-40 909	-351 479	-183 922,63	-167 556,37	52,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 028	0	-22 028	-6 970,83	-15 057,17	31,60
Avustukset	-2 000	0	-2 000	-1 050,00	-950,00	52,50
Vuokrat	-7 900	0	-7 900	-3 375,73	-4 524,27	42,70
Muut toimintakulut	0	0	0	-2 145,68	2 145,68	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 214 100	-40 909	-1 255 009	-1 042 941,85	-212 067,15	83,10
TOIMINTAKATE	-559 260	7 941	-551 319	-97 415,10	-453 903,90	17,70
Poistot ja arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-559 260	7 941	-551 319	-97 415,10	-453 903,90	17,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-559 260	7 941	-551 319	-97 415,10	-453 903,90	17,70

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Lupalautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	260 840	0	260 840	270 951,12	-10 111,12	103,90
Maksutuotot	409 000	7 500	416 500	660 901,10	-244 401,10	158,70
Tuet ja avustukset	0	41 350	41 350	24 442,13	16 907,87	59,10
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	669 840	48 850	718 690	956 294,35	-237 604,35	133,10
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-690 601	0	-690 601	-656 904,39	-33 696,61	95,10
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-155 448	0	-155 448	-159 265,13	3 817,13	102,50
Muut henkilösivukulut	-25 553	0	-25 553	-29 307,46	3 754,46	114,70
Henkilöstökulut yhteensä	-871 602	0	-871 602	-845 476,98	-26 125,02	97,00
Palvelujen ostot	-348 733	-40 909	-389 642	-220 350,37	-169 291,63	56,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22 028	0	-22 028	-7 014,96	-15 013,04	31,80
Avustukset	-2 000	0	-2 000	-1 050,00	-950,00	52,50
Vuokrat	-88 619	0	-88 619	-84 094,73	-4 524,27	94,90
Muut toimintakulut	0	0	0	-2 145,68	2 145,68	0,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 332 982	-40 909	-1 373 891	-1 160 132,72	-213 758,28	84,40
TOIMINTAKATE	-663 142	7 941	-655 201	-203 838,37	-451 362,63	31,10
Poistot ja arvonalentumiset						
TILIKAUDEN TULOS	-663 142	7 941	-655 201	-203 838,37	-451 362,63	31,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-663 142	7 941	-655 201	-203 838,37	-451 362,63	31,10

2.2.3. Infraalautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Toimenpide: Asuntoalueiden hoidon tasoa nostetaan. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: keskustan ja ulkopuolisten katujen puhtaus ja siisteys (3,45 [2015], 3,21 [2018], 3,31 [2019], 3,48 [2020]) asuinkadun kunto (2,94 [2015], 2,97 [2018], 2,98 [2019], 3,06 [2020]) lumenauraus asuntokadulla (3,64 [2015], 3,04 [2018], 3,19 [2019], 3,43 [2020]) asuntoalueiden puistot (3,70 [2015], 3,42 [2018], 3,64 [2019], 3,66 [2020]) katuvalaistus asuntokaduilla (3,64 [2015], 3,59 [2018], 3,94 [2019], 3,94 [2020]). Toteuma 2021: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit (1= erittäin huono, 5=erittäin hyvä): keskustan ja ulkopuolisten katujen puhtaus ja siisteys 3,64 [2021] asuinkadun kunto 3,17 [2021] lumenauraus asuntokadulla 3,30 [2021] asuntoalueiden puistot 3,76 [2021] katuvalaistus asuntokaduilla 4,10 [2021]. Toimenpide: Viheralueiden hoitoa tehostetaan. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: keskustan puistot (4,21 [2015], 3,39 [2018], 4,04 [2019], 4,14 [2020]) asuntoalueiden puistot (3,70 [2015], 3,42 [2018], 3,64 [2019], 3,66 [2020]) asuntoalueiden läheiset metsät (3,29 [2015], 3,17 [2018], 3,32 [2019], 3,43 [2020]) leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto (3,57 [2015], 3,40 [2018], 3,52 [2019], 3,54 [2020]) puistojen hoito kokoomamittari (3,64 [2015], 3,48 [2018], 3,60 [2019], 3,66 [2020]). Toteuma 2021: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit (1= erittäin huono, 5=erittäin hyvä):

	keskustan puistot 4,17 [2021] asuntoalueiden puistot 3,76 [2021] asuntoalueiden läheiset metsät 3,58 [2021] leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto 3,67 [2021] puistojen hoito kokoomamittari 3,75 [2021].
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.	Toimenpide: Huolehditaan lähivirkistysalueiden, puistometsien ja leikkikenttien hoidosta ja kehittämisestä. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto (3,57 [2015], 3,40 [2018], 3,52 [2019], 3,54 [2020]) asuntoalueiden läheiset metsät (3,29 [2015], 3,17 [2018], 3,32 [2019], 3,43 [2020]). Toteuma 2021: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit (1= erittäin huono, 5=erittäin hyvä): leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto 3,67 [2021] asuntoalueiden läheiset metsät 3,58 [2021]. Toimenpide: Rakennetaan liikuntapaikkoja ja ylläpidetään niitä yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa. Mittari: Vapaa-aikatoimen avustaminen liikuntapaikkojen rakentamisessa ja ylläpidossa (K/E). Toteuma 2021: Kyllä. Kerttulan ulkokuntoilualue, Kerttulan jalkapallokentän pinnan uusiminen, Kaanaan ja Kuloisten tekonurmikenttien kuivatus, Petäsmäen kuntorata, Timalipolku. Toimenpide: Huolehditaan kevyen liikenteen väylien kunnosta. Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: jalankulku- ja pyöriteiden kunto (3,24 [2015], 3,23 [2018], 3,29 [2019], 3,38 [2020])

Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	lumenauraus jalankulku- ja pyöräteillä (3,45 [2015], 2,96 [2018], 3,23 [2019], 3,41 [2020]) liukkauden torjunta jalankulku- ja pyöräteillä (3,31 [2015], 2,92 [2018], 3,01 [2019], 3,38 [2020]). Toteuma 2021: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit (1= erittäin huono, 5=erittäin hyvä): jalankulku- ja pyöräteiden kunto 3,42 [2021] lumenauraus jalankulku- ja pyöräteillä 3,41 [2021] liukkauden torjunta jalankulku- ja pyöräteillä 3,40 [2021]. Toimenpide: Puistokummitoimintaa jatketaan. Mittari: Puistokummien määrä. Toteuma 2021: Puistokummitoimintaan on osallistunut 29 henkilöä. Toimenpide: Omakotiyhdistysten toiminnan tukeminen. Mittari: Tehdyt toimenpiteet. Toteuma 2021: Kaanaan ja Petäsmäen omakotiyhdistyksille toimitettiin roskalavoja kevätsiivousta varten.
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikennneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2023. Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18-hankkeesta ja heidän osallisuuttaan hankkeessa edistetään.	Toimenpide: E18-hankkeen edellyttämän Naantali–Raisio -tiesuunnitelman valmistumisen edesauttaminen. Mittari: Tiesuunnitelma on käynnistynyt. Toteuma 2021: Tiesuunnitelman toteuttaminen on aloitettu 08/21. Toimenpide: Kuntalaisille ja yrityksille suunnataan E18-hanketta ja kaupungin keskustaa koskevia yleisötilaisuuksia.

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Sairauspoissaoloja vähennetään.	Toimenpide: Henkilöstön työhyvinvointia edistetään teknisessä keskuksessa. Mittarit: Työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden määrä Kunta 10 -tutkimuksen mittarit: Työpaikan ilmapiiri pysyy edelleen hyvällä tasolla (2016 3,65, 2018 3,7, 2020 3,58). Suosittelee työnantajaa ystävälleen (2016 82 %, 2018 74 %, 2020 71,3 %). Työn epävarmuus vähenee (2016 2,66, 2018 2,44, 2020 2,66). Toteuma 2021: Kunta 10 -tutkimus tehdään joka toinen vuosi. Edellinen tutkimus tehtiin vuonna 2020 ja seuraava tehdään 2022. Toimenpide: Käydään läpi työpaikkojen työolosuhteita ja parannetaan niitä. Mittari: Työtapaturmien määrässä on laskeva trendi. Toteuma 2021: Työtapaturmien korvauspäivien määrä: tp-15 128 päivää tp-16 103 päivää tp-17 174 päivää tp-18 144 päivää tp-19 110 päivää tp-20 180 päivää tp-21 76 päivää

Mittareissa viitataan Kunta 10 –tutkimukseen ja FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut – tutkimukseen. FCG:n tutkimuksessa arviointi on tehty asteikolla 1-5 (1= erittäin huono ja 5=erittäin hyvä)

Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-21 689 038 €	3 762 220 €	-17 926 818 €
TP2020	-20 862 075 €	4 084 748 €	-16 777 327 €
TAM2021	-22 212 954 €	3 495 477 €	-18 717 477 €
TP2021	-21 315 972 €	4 316 224 €	-16 999 748 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-7 261 601 €	174,3
TP2020	-7 089 543 €	171,7
TAM2021	-7 873 188 €	171,7
TP2021	-7 363 097 €	175,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-6 624 870 €
TP2020	-6 701 924 €
TAM2021	-6 783 575 €
TP2021	-6 406 450 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-5 864 474 €
TP2020	-5 152 885 €
TAM2021	-5 609 158 €
TP2021	-5 572 271 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-1 838 412 €
TP2020	-1 835 237 €
TAM2021	-1 937 213 €
TP2021	-1 859 634 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	3 495 477 €	4 316 224 €	820 747 € 23,5 %
Joukkoliikenne, koronatuot		200 785 €	200 785 €
Maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset		634 231 €	634 231 €
Ruokapalvelujen tulot		-120 391 €	-120 391 €
Toimintamenot (ulkoiset)	-22 212 954 €	-21 315 972 €	896 982 € -4,0 %
Henkilöstökulut	-7 874 920 €	-7 363 097 €	511 822 €
Palvelujen ostot	-6 789 575 €	-6 406 450 €	377 124 €

Toimintatulojen toteutumiseen on vaikuttanut pandemian aiheuttamat tulovaikutukset sekä maankäyttö- ja kehittämiskorvausten toteuma. Maankäyttö- ja kehittämiskorvauksia on toteutunut tilinpäätösvuonna n. 634 000 euroa. Korvaus perustuu kaupungin ja maanomistajan väliseen maankäyttösopimukseen.

Pandemiasta johtuen joukkoliikenteen matkamäärät laskivat merkittävästi normaalivuoteen verrattuna. Matkamäärien laskun taloudellisia vaikutuksia on pystytty hallitsemaan linjavuoroja vähentämällä. Valtio on maksanut talousarviovuoden aikana joukkoliikenteen koronatuksia ja muita valtionavustuksia n. 200 000 euroa.

Pandemiasta johtuva Hulvelan Katrillisalin ja kaupungintalon Elauksen sulkeminen kaupungin ulkopuolisilta ruokailijoilta aiheutti n. 120 000 euron tulojen vähennyksen talousarviossa arvioidusta.

Toimintamenojen osalta infralautakunnan henkilöstökulut alittuvat n. 512 000 eurolla. Pääasiallisena syynä henkilöstökulujen alittumiseen ovat vakinaisen henkilöstön rekrytointiongelmat, henkilöstön vaihtuvuus ja ongelmat sijaisten saatavuudessa. Palvelujen ostojen osalta toimintamenot alittuivat n. 377 000 eurolla. Palvelujen ostojen alittumisessa on pitkälle kyse myös henkilöstön rekrytointi- ja vaihtuvuusongelmista. Ostopalvelujen hankinta edellyttää kilpailuttamista ja valvontaa, johon ei tilinpäätösvuonna ollut riittävästi henkilöresursseja.

Käyttötalous ulkoiset (€)	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
Infralautakunta						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	949 069	8 000	957 069	944 111,62	12 957,38	98,60
Maksutuotot	6 000	0	6 000	640 231,00	-634 231,00	10 670,50
Tuet ja avustukset	381	1 384	1 765	202 647,46	-200 882,46	11 481,40
Vuokratuotot	2 483 159	0	2 483 159	2 496 306,27	-13 147,27	100,50
Muut toimintatuotot	48 868	0	48 868	32 928,02	15 939,98	67,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 487 477	9 384	3 496 861	4 316 224,37	-819 363,37	123,40
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-6 039 640	-16 633	-6 056 273	-5 615 301,61	-440 971,39	92,70
Eläkekulut	-1 593 371	-2 105	-1 595 476	-1 505 687,17	-89 788,83	94,40
Muut henkilösivukulut	-223 171	0	-223 171	-242 109,13	18 938,13	108,50
Henkilöstökulut yhteensä	-7 856 182	-18 738	-7 874 920	-7 363 097,91	-511 822,09	93,50
Palvelujen ostot	-6 828 665	45 090	-6 783 575	-6 406 450,42	-377 124,58	94,40
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 654 158	45 000	-5 609 158	-5 572 270,66	-36 887,34	99,30
Avustukset	0	0	0	-343,00	343,00	0,00
Vuokrat	-1 937 213	0	-1 937 213	-1 859 634,06	-77 578,94	96,00
Muut toimintakulut	-9 820	0	-9 820	-114 175,57	104 355,57	1 162,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-22 286 038	71 352	-22 214 686	-21 315 971,62	-898 714,38	96,00
TOIMINTAKATE	-18 798 561	80 736	-18 717 825	-16 999 747,25	-1 718 077,75	90,80
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 352 673	0	-7 352 673	-7 403 935,21	51 262,21	100,70
TILIKAUDEN TULOS	-26 151 234	80 736	-26 070 498	-24 403 682,46	-1 666 815,54	93,60
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	203	0	203	202,51	0,49	99,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-26 151 031	80 736	-26 070 295	-24 403 479,95	-1 666 815,05	93,60

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€)	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
Infralautakunta						
Myyntituotot	7 046 233	8 000	7 054 233	6 494 163,31	560 069,69	92,10
Maksutuotot	6 000	0	6 000	640 231,00	-634 231,00	10 670,50
Tuet ja avustukset	381	1 384	1 765	202 647,46	-200 882,46	11 481,40
Vuokratuotot	15 949 214	0	15 949 214	15 893 866,27	55 347,73	99,70
Muut toimintatuotot	48 868	0	48 868	32 928,02	15 939,98	67,40
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	23 050 696	9 384	23 060 080	23 263 836,06	-203 756,06	100,90
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-6 039 640	-16 633	-6 056 273	-5 615 301,61	-440 971,39	92,70
Henkilösivukulut	0					
Eläkekulut	-1 593 371	-2 105	-1 595 476	-1 505 687,17	-89 788,83	94,40
Muut henkilösivukulut	-223 171	0	-223 171	-242 109,13	18 938,13	108,50
Henkilöstökulut yhteensä	-7 856 182	-18 738	-7 874 920	-7 363 097,91	-511 822,09	93,50
Palvelujen ostot	-8 783 532	45 090	-8 738 442	-7 924 483,03	-813 958,97	90,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 683 158	45 000	-5 638 158	-5 610 978,40	-27 179,60	99,50
Avustukset	0	0	0	-343,00	343,00	0,00
Vuokrat	-3 466 265	0	-3 466 265	-3 336 146,06	-130 118,94	96,20
Muut toimintakulut	-9 820	0	-9 820	-114 175,57	104 355,57	1 162,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 798 957	71 352	-25 727 605	-24 349 223,97	-1 378 381,03	94,60
TOIMINTAKATE	-2 748 261	80 736	-2 667 525	-1 085 387,91	-1 582 137,09	40,70
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-7 352 673	0	-7 352 673	-7 403 935,21	51 262,21	100,70
TILIKAUDEN TULOS	-10 100 934	80 736	-10 020 198	-8 489 323,12	-1 530 874,88	84,70
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	203	0	203	202,51	0,49	99,80
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-10 100 731	80 736	-10 019 995	-8 489 120,61	-1 530 874,39	84,70

Nettobudjettiyksikkö:
Tilapalvelut

	2021	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		966 397,00	1 053 308,86
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		<u>-10 978 678,00</u>	<u>-10 641 192,53</u>
toimintakate		-10 012 281,00	-9 587 883,67
poistot+poistoeron väh.		-3 383 531,00	-3 533 513,48
sisämyynti		<u>13 242 055,00</u>	<u>13 242 055,00</u>
yli/alijäämä		-153 757,00	120 657,85

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Palvelu 2530

Nettobudjettiyksikkö:
Ruokapalvelut

	2021	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		273 994,00	153 593,04
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		<u>-4 764 741,00</u>	<u>-4 624 660,33</u>
toimintakate		-4 490 747,00	-4 471 067,29
poistot		-5 206,00	-16 345,62
sisämyynti		<u>4 297 093,00</u>	<u>4 144 455,38</u>
yli/alijäämä		-198 860,00	-342 957,53

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Palvelu 2540

2.2.4. Sivistyslautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Raisio on monipuolinen sivistyskaupunki. Tavoitteena monipuoliset ja kustannustehokkaat sivistystoimen palvelut. Opetus on monipuolista ja tasa-arvoista kaikilla kouluasteilla.	Toimenpiteet: Toteutetaan sivistyskeskuksen toimenpideohjelmaa vuosien 2020-2022 aikana. Palveluverkon tarkastelua jatketaan. Toteuma 2021: Perusopetuksen palveluverkko tehty ja hyväksytty. Tiedonpuiston koulun hankesuunnitelma tehty ja hyväksytty. Varhaiskasvatuksen palveluverkko tehty ja hyväksytty. Toimenpiteenä kehitetään opetuksen yhteistä suunnittelua ja henkilöstön koulutusta. Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen kartoittaminen. Mittarit: Toimenpideohjelman alue- ja ikärakennemalli saadaan valmiiksi. Oppimisen tuen järjestämisen malli saadaan valmiiksi. Henkilöstön koulutuspäivät Toteuma 2021: Toimenpideohjelma alue- ja ikärakennemalleineen tehty ja hyväksytty sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen osalta. Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan käsikirja tehty ja hyväksytty toiminnan tueksi. Oppimisen tuen järjestämisen mallia kehitetty ja toteutettu kehittämissuunnitelman mukaisesti alueellisesti kattavaksi koko kaupungin palveluksi. Henkilöstön koulutus toteutunut koronan vuoksi etäkoulutuksina.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vahvistetaan raisiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia.	Toimenpiteet: Jatketaan lasten ja nuorten kouluhyvinvointia koskevaa toimenpideohjelmaa ja osallistutaan kansainvälisiin ja kansallisiin hyvinvointia tukeviin hankkeisiin.

Lisää liikettä! Tavoite: Lapsi ja koululainen on aktiivinen kulkija.	Kehitetään oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmän toimintamallia ja mahdollisuuksia menestyksekkäästi ohjata Raisiossa tapahtuvaa moniammatillista yhteistyötä. Mittarit: - Oppilashuollon käsikirja valmistuu - Kouluterveyskysely - Peruskoulun jälkeisen jatkopaikan saaneet/ilman jatkopaikkaa jääneet/ koulutuksen keskeyttäneet - Oppilashuollon henkilöstön määrä mitoitusten mukaisesti Toteuma 2021: Oppilashuollon käsikirja tehty ja hyväksytty toiminnan tueksi. Kouluterveyskyselyn tuloksissa näkyy hyvinvointityön lisääntymisen vaikutukset positiivisina tuloksina mm. kiusatuksi joutumisen vähentymisenä. Pandemia-ajan vaikutukset näkyvät ahdistuneisuuden lisääntymisenä. Pidennetty oppivelvollisuus astui voimaan 1.8.2021, kaikki oppivelvolliset koulupudokkaat on pystytty ohjaamaan koulutuksen pariin. Oppilashuollon henkilöstöä lisätty kansallisen mitoituksen mukaisesti ja valmistauduttu opiskeluhuollon henkilöstön siirtymiseen sote-organisaatioon. Toimenpiteet: Kehitetään lasten aktiivista liikkumista varhaiskasvatuksessa. Mittarit: MOVE-testin tulokset perusopetuksessa Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelma varhaiskasvatuksen yksikköjen käytössä Toteuma 2021: Move-testin tulosten mukaan 32%:lla 5. luokkalaisista ja 43%:lla 8. luokkalaisista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Liikkuva varhaiskasvatusohjelma on yksikköjen käytössä. Tiloja on muokattu lasten liikkumista edistävämmäksi ja liikuntakoordinaattori on ollut aktiivinen toimija yhteistyön kehittämiseksi liikunta- ja nuorisopalveluiden, seurojen ja yhdistysten kanssa. Perhepäivähoidon käyttöön on hankittu liikkumista tukevaa välineistöä. Esiopetusikäisille on tarjottu lajikokeiluja lasten toiveet huomioiden sekä ilmaiset uintikerrat Ulpukassa. RaiHa-kerhojen toiminta lähtenyt hyvin käyntiin. Toiminnassa mukana n. 800 peruskouluikäistä oppilasta. Toimintaa kehitetään edelleen.
---	--

Peruskoulun jälkeen jokaisella on opintotyöpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Tavoite: Jokainen raisiolainen nuori löytää jatko-opiskelupaikan tai vaihtoehtoisesti työpaikan. Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään. Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet.	Toimenpiteet: Seurataan vuosittain nuorten siirtymistä perusopetuksesta toiselle-asteelle tai työelämään. Varaudutaan maksuttoman toisen asteen aloittamiseen ja oppivelvollisuuden pidentämiseen. Toteuma 2021: Maksuttoman toisen asteen ja oppivelvollisuuden pidentämisen toteutustavat on määritelty ja niitä kehitetään edelleen kokemuksen karttuessa. Opinto-ohjauksen resurssia lisätty tehostetun opinto-ohjauksen ja kunnallinen valvontavastuun toteuttamiseksi. Kaikki oppivelvolliset koulupudokkaat on pystytty ohjaamaan koulutuksen pariin. Toimenpiteet: Seurataan aktiivisesti (kouluterveyskysely, THL) raisiolaisten nuorten päihteidenkäyttöä ja panostetaan ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Laaditaan ennaltaehkäisevän päihdetyön ohjelma (toteutuu K/E). Toteuma 2021: Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön suunnitelma on tehty. Suunnitelma sisältää PEPP-vuosikellot eri luokka-asteille. Toimenpiteet: Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty 2019. Toimenpideohjelman avulla lähdetään toteuttamaan selvityksessä asetetut tavoitteet. Toteuma 2021: Perusopetuksen palveluverkko hyväksyttiin 24.5.2021. Varhaiskasvatuksen palveluverkko hyväksyttiin 1.11.2021. Perusopetuksen kehittämispäällikkö aloitti työskentelyn 1.8.2021 tehtävään yhteistyössä henkilöstön kanssa kehittää koulujen toimintaa ja luoda yhtenäinen toimintakulttuuri perusopetukseen painopisteenä tulevan kouluverkon johtamisjärjestelmä ja tuen rakenteet. Varhaiskasvatuksen kehittämistavoitteita ei ole vielä määritelty.
--	---

Kehittyvä Raisio

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Opetuksen toimintaympäristön kehittäminen Tavoite: Oppimisympäristöjen sekä opetuksen kehittäminen	Toimenpiteet: Opetuksen kokeileva toimintakulttuuri. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto lukiokoulutuksessa. Mittari: Oppimistulosten arviointi Toteuma 2021: Opetuksen kokeilevaan toimintakulttuuria on toteutettu hankkeiden puitteissa kokeilevana kehittämistyönä ja koulujen monialaisten viikkojen aikana. Oppimistuloksissa lukion aloittaneen ikäluokan osalta näkyy enemmän korona-ajan, kuin uuden opetussuunnitelman vaikutus. Uuden opetussuunnitelman toteutuksesta on saatu arvokkaita havaintoja, joiden pohjalta lukiokoulutuksen toteutusta kehitetään kohti seuraavia vuosia. Lukion ylioppilastutkintojen keskiarvo oli lähellä valtakunnan keskiarvoa. Toimenpiteet: Yhdessä Uudenkaupungin ja Laitilan kanssa alueellinen digitutor yhteistyöhanke jatkuu. Vahvistetaan raisiolaisten valmiuksia digitaaliseen yhteiskuntaan. Mittari: Sähköisten palveluiden käyttö kasvatuksessa ja opetuksessa Toteuma 2021: Digitutor-hankkeessa on kehitetty toimintatapoja ja lisätty henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien digitaitoja. Varhaiskasvatuksessa olemassa olevien sähköisten palveluiden ominaisuuksiin on lisätty mm. maksuhyvitykseen oikeuttavien loma-aikojen merkintä. Toimenpiteet: Sivistyskeskuksen yhteisiä palveluita kehitetään alueella. Toteuma 2021: Tiedonpuiston koulun hankesuunnitelma tehty ja hyväksytty. Kirjaston omatoimipiste toteutettu. Lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa Pump track-rata otettu työn alle.
Digitaalinen Raisio	
Tiedonpuiston alueen kehittäminen	

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvoiva henkilöstö	Toimenpiteet: Laaditaan henkilöstön kehittämissuunnitelma. Työhyvinvointiryhmän työn jalkauttaminen. Mittari: Työyhteisöjen pelisäännöt laadittu. Työhyvinvoinnin vuosikello laadittu. Toteuma 2021: Pelisäännöt ja vuosikello on laadittu kaikissa sivistys- ja vapaa-aikatoimialan työyksiköissä. Varhaiskasvatuksessa toteutettiin henkilökunnan Buusti –hyvinvointimittaukset. Tulosten pohjalta aloitettu toimenpiteitä yhteistyössä liikuntapalveluiden, työterveyshuollon ja henkilöstöhallinnon kanssa. Toteutukset keväällä 2022.

Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-32 139 754 €	3 081 517 €	-29 058 237 €
TP2020	-32 250 715 €	3 117 964 €	-29 132 751 €
TAM2021	-35 214 606 €	3 691 317 €	-31 523 289 €
TP2021	-34 794 539 €	3 788 836 €	-31 005 703 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-25 571 295 €	537,7
TP2020	-25 738 515 €	534,3
TAM2021	27 455 750 €	537,0
TP2021	-27 593 217 €	564,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-2 928 994 €
TP2020	-2 915 039 €
TAM2021	-5 244 533 €
TP2021	-4 930 168 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-771 888 €
TP2020	-758 450 €
TAM2021	-1 092 968 €
TP2021	-965 872 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-66 706 €
TP2020	-93 844 €
TAM2021	-117 415 €
TP2021	-121 823 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	3 691 317 €	3 788 836 €	97 519 € 2,6 %
Tulojen osalta merkittävin poikkeama on kotikorvaustulojen kasvu +209 610 (+47,6%) talousarvioon nähden. Hankeavustuksia kertyi reilusti ja osa avustuksista siirrettiin vuodelle 2022, hankkeiden jatkuessa tänäkin vuonna.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-35 214 606 €	-34 794 539 €	420 067 € -1,2 %
Menoissa merkittävimmät syyt ovat kotikuntakorvausten kasvu +360 341 € (+20,6%) talousarviosta ja samoin palvelusetelikustannukset kasvoivat +276 667 € (+18,3%), sen sijaan matkustusmenot olivat -152 593 € (-34,7%) alle talousarvion. Lukion tarvike- ja oppikirjamenot toteutuivat alle arvioidun talousarvion -93 838 € (tot-% 51,3 %).			

Hankkeiden toimintamenot kasvoivat n. 0,9 milj. €, reiluun 1,5milj. € ja se vaikutti henkilöstömenojen kasvuun +0,6 milj. €.

Henkilöstömenot kasvoivat n. 1,9 milj. €, kuitenkin talousarvioon nähden oli ylitystä 0,1 milj. € (+0,5 %), tämä ylitys johtui muista henkilöstökuluista.

Sijoitettujen lasten kotikuntakorvauksia saatiin 47,6 % (209 610 €) enemmän ja niitä maksettiin 20,6 % (360 341 €) enemmän mitä oli talousarviossa, tämä johtuu sijoitettujen lasten kasvusta niin meillä kuin muualla.

Korona vaikutti matkustamiseen sekä kuljetuksiin niin, että niiden menot olivat n. 150 000 € alle talousarvion.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoissa oli 276 667 € ylitys talousarvioon nähden.

Maksuttoman toisen asteen alkaminen näkyi ict-palveluiden sekä kirjallisuuden menojen kasvuna.

Puhdistusaineiden ja tarvikkeiden osalta oli reilu kasvu yli 280 %, tässä näkyi koronan vaikutus.

Käyttötalous ulkoiset (€) Sivistyslautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	655 900	0	655 900	865 994,45	-210 094,45	132,00
Maksutuotot	1 686 644	0	1 686 644	1 664 230,28	22 413,72	98,70
Tuet ja avustukset	712 756	632 741	1 345 497	1 252 886,30	92 610,70	93,10
Muut toimintatuotot	3 276	0	3 276	5 725,34	-2 449,34	174,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 058 576	632 741	3 691 317	3 788 836,37	-97 519,37	102,60
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-22 003 016	-184 601	-22 187 617	-22 169 489,26	-18 127,74	99,90
Eläkekulut	-4 411 803	-38 515	-4 450 318	-4 440 681,19	-9 636,81	99,80
Muut henkilösivukulut	-817 815	0	-817 815	-983 046,97	165 231,97	120,20
Henkilöstökulut yhteensä	-27 232 634	-223 116	-27 455 750	-27 593 217,42	137 467,42	100,50
Palvelujen ostot	-4 711 509	-533 024	-5 244 533	-4 930 167,66	-314 365,34	94,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 092 968	0	-1 092 968	-965 871,94	-127 096,06	88,40
Avustukset	-1 281 000	0	-1 281 000	-1 130 530,34	-150 469,66	88,30
Vuokrat	-117 415	0	-117 415	-121 822,88	4 407,88	103,80
Muut toimintakulut	-22 940	0	-22 940	-52 929,12	29 989,12	230,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-34 458 466	-756 140	-35 214 606	-34 794 539,36	-420 066,64	98,80
TOIMINTAKATE	-31 399 890	-123 399	-31 523 289	-31 005 702,99	-517 586,01	98,40
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-35 135	0	-35 135	-46 060,82	10 925,82	131,10
TILIKAUDEN TULOS	-31 435 025	-123 399	-31 558 424	-31 051 763,81	-506 660,19	98,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-31 435 025	-123 399	-31 558 424	-31 051 763,81	-506 660,19	98,40

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Sivistyslautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	655 900	0	655 900	865 994,45	-210 094,45	132,00
Maksutuotot	1 686 644	0	1 686 644	1 671 529,28	15 114,72	99,10
Tuet ja avustukset	712 756	632 741	1 345 497	1 252 886,30	92 610,70	93,10
Vuokratuotot	36 250	0	36 250	27 580,21	8 669,79	76,10
Muut toimintatuotot	3 276	0	3 276	5 725,34	-2 449,34	174,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	3 094 826	632 741	3 727 567	3 823 715,58	-96 148,58	102,60
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-22 003 016	-184 601	-22 187 617	-22 169 489,26	-18 127,74	99,90
Henkilösivukulut	0					
Eläkekulut	-4 411 803	-38 515	-4 450 318	-4 440 681,19	-9 636,81	99,80
Muut henkilösivukulut	-817 815	0	-817 815	-983 046,97	165 231,97	120,20
Henkilöstökulut yhteensä	-27 232 634	-223 116	-27 455 750	-27 593 217,42	137 467,42	100,50
Palvelujen ostot	-8 383 082	-533 024	-8 916 106	-8 540 649,90	-375 456,10	95,80
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 092 968	0	-1 092 968	-972 558,51	-120 409,49	89,00
Avustukset	-1 281 000	0	-1 281 000	-1 130 530,34	-150 469,66	88,30
Vuokrat	-6 000 071	0	-6 000 071	-6 010 162,22	10 091,22	100,20
Muut toimintakulut	-22 940	0	-22 940	-52 929,12	29 989,12	230,70
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-44 012 695	-756 140	-44 768 835	-44 300 047,51	-468 787,49	99,00
TOIMINTAKATE	-40 917 869	-123 399	-41 041 268	-40 476 331,93	-564 936,07	98,60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-35 135	0	-35 135	-46 060,82	10 925,82	131,10
TILIKAUDEN TULOS	-40 953 004	-123 399	-41 076 403	-40 522 392,75	-554 010,25	98,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-40 953 004	-123 399	-41 076 403	-40 522 392,75	-554 010,25	98,70

2.2.5. Vapaa-aikalautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Raision vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä. Tavoite: Vapaa-aikapalvelut ja harrastusmahdollisuudet ovat kolmen vetovoimaisimman tekijän joukossa.	Toimenpiteet: Kevyen liikenteen roolin vahvistaminen, Raisiosta pyöräilykaupunki. Kirjastotalon kehittäminen aktiivisena kulttuurikeskuksena. Viestinnän vahvistaminen. Aktiivinen verkko- ja someviestintä. Mittarit: Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi, Arttu, Taloustutkimuksen kyselyt, THL:n Fin-Sote. Tapahtumaseuranta. Toteuma 2021: Koronan takia pääosa Kirjastotalon tapahtumista jouduttiin peruuttamaan. FinSote-tutkimuksesta ei saa kuntakohtaisia tietoja. Omatoimikirjaston suunnittelu eteni toteutusvaiheeseen. Kaupunki lähti mukaan valtakunnalliseen harrastamisen Suomen mallin pilottiin keväällä 2021. Syksyllä lasten ja nuorten harrastetoiminta lähti laajenemaan RaiHa-kerhoina ja mukaan tulivat toiminnan toteuttajiksi yhdistykset ja yritykset. Kaupungissa hallintokuntien välinen yhteistyö tiivistyi. Kartoitimme kasvatusalan henkilöstön ja perusopetuksen oppilaiden näkemyksiä Raision lähiliikuntapaikoista. Raision asukkailta keräsimme tietoa missä he liikkuvat sekä mitä liikuntaolosuhteita tulisi tulevaisuudessa kehittää. Urheiluseurojen näkemyksiä kartoitettiin Raision liikuntaolosuhteista sekä kaupungin välisestä yhteistyöstä.
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vapaa-aikapalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa.	Toimenpiteet: Hyvinvointisuunnitelman laadinnassa ovat mukana kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut.

Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa. Tavoite: Aktiivisesti osallistuvien ja harrastavien osuudet väestössä kasvavat. Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa.	Mittarit: Terveystiedon edistämisen aktiivisuus eli TEA-viisari: Johtaminen 75 + pistettä vihreällä. Toteutunut (K/E) Toteuma 2021: Kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut ovat osallistuneet Hyvinvointisuunnitelman laatimiseen. Kulttuurin TEA-viisarissa johtaminen 52 pistettä. Liikunnan TEA-viisarin kokonaistulos 85 pistettä, johtaminen 93 pistettä. Toimenpiteet: "Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi" eri ministeriöiden ja Kuntaliiton julkaisu on aktiivisessa käytössä. Liikuntapalvelut tukevat tarvittaessa toimialojen keinoja. Mittari: Toimialakohtaisten suositusten toteutuminen yli 70 %. Toteuma 2021: Kouluterveyskyselyn ja Sotkanetin hyvinvointi-indikaattoreiden mukaan raisiolaisista nuorista harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, 95,4 % 8. ja 9. luokan oppilaista, 90,9 % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista sekä 95,7 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista. 87,9 % raisiolaisista 4.- ja 5. luokan oppilaista harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa. Kouluterveyskyselyn mukaan liikuntaa ohjastusti vapaa-ajalla viikoittain harrastaa n. 54% 8.- ja 9. luokkalaisista, 46% lukion 1.- ja 2. vuosikurssilaisista sekä 29% ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista. Kaikkien kohderyhmien aktiivisuuden suunta lievästi ylöspäin. Move!-järjestelmässä mitataan: fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus), motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot), havaintomotorisia taitoja. Raisiolaisista 5. luokan oppilaista 38%:lla ja 8. luokan oppilaista 43%:lla fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Raisio lähti vuonna mukaan UKK-instituutin johtamaan työikäisten Kunnan kartta –fyysisen aktiivisuuden kuntakohtaiseen lisätutkimukseen, jonka tavoitteena on saada lisätietoa raisiolaisten työikäisten fyysisestä aktiivisuudesta. Toimenpiteet: Liikuntapalvelujen perustehtävä
---	---

Kävijämäärän ja käyttöasteen kasvu kaupungin ylläpitämillä liikuntapaikoilla.

Ajanmukaiset harrasteliikunnan ja urheilun olosuhteet. 1 iso perusparannuskohde / vuosi.

Lapset ja nuoret: Kouluterveyskysely, liikunnan suositusten toteutuminen paranee.

Aikuisväestö: FinSote-tutkimus, liikuntaa riittävästi harrastavien osuus kasvaa.

Koronan vuoksi liikuntapaikat olivat keväällä 2021 kiinni tai käytössä rajoitetulla kohderyhmällä. Tämän vuoksi vertailutieto liikuntapaikkojen käyttäjämääristä aikaisempiin vuosiin ei ole vertailukelpoinen.

Liikuntapalvelujen perustehtävä yhdessä urheiluseurojen ja muiden liikunta-alan toimijoiden kanssa. Kävijämääräseurannan kehittäminen liikuntapaikoilla.

Liikuntapaikkojen kävijämäärät ja varattavien liikuntapaikkojen käyttöasteet

Sisäliikuntapaikkojen osalta kävijämäärän seuranta perustui uintikeskus Ulpukan kassajärjestelmään ja siihen yhdistettyyn KnowUr.Biz tietokantaan. Kerttulan liikuntahallin henkilöstön teki liikuntahallin osalta sekä arvioi muiden sisäliikuntapaikkojen kävijämäärät käyttöasteineen. Kerttulan kuntoradalla sekä ulkokuntoportaissa on automaattiset kävijälaskurit. Niitä ei ole yhdistetty BI-tietokantoihin esimerkiksi KnowUr.Biz

Laaditaan Liikuntaympäristöjen kehittämishjelma.

Liikuntaympäristön kehittämishjelman toimenpidesuosituksen toteutuminen

Raision varhaiskasvatuksen- ja perusopetuksen henkilöstö sekä perusopetuksen oppilaat ovat lokakuussa vastanneet Raision lähiliikuntapaikkakyselyyn. Tavoitteena oli tuottaa tietoa osallistamiskyselyiden avulla lähiliikuntaolosuhteiden nykytilasta Raisiossa sekä näkemyksiä niiden tulevaisuuden kehittämistarpeista.

Raision asukkaiden näkemyksiä liikuntaolosuhteista sekä mm. niiden löydettävyydestä kartoitettiin marraskuussa karttapohjaisella kyselytyökalulla. Kyselyyn vastasi 399 jättäen 1342 karttamerkintää.

Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Tavoite: Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa. Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään. Tavoite: Nuorten päihteidenkäyttö vähenee.	Seurojen olosuhdekysely sekä haastattelut toteutettiin joulukuussa 2021. Em. Aineiston perusteella valmistuu Raision liikuntaympäristöjen kehittämisohjelma 2022–2027 kevään 2022 aikana. Toimenpiteet: Etsivien nuorisotyöntekijöiden, nuorisopalveluiden pajatoiminnan ja erityisnuorisotyöntekijän perustehtävä on aktiivinen yhteistyö sosiaalipalvelujen ja koulutusorganisaatioiden kanssa. Mittari: Koulupudokkaiden määrä TE-toimiston tilastot 143 alle 25-vuotiaasta (joulukuu 2021) Etsivän nuorisotyön asiakkuudet 60 määrä TE-toimiston tilastot Etsivän nuorisotyön asiakkuudet Toteuma 2021: Pidennetyn oppivelvollisuuden, tehostetun ohjauksen ja kunnan valvontavastuun astuttua voimaan kaikille oppivelvollisille koulupudokkaille on pystytty järjestämään jatko-opintopaikka. Koronatilanne esti vierailut kouluihin ja tapahtumat kevään osalta. Yhteydenpito nuoriin on ollut tiivistä, etäyhteyksiä hyödyntäen. Nuorten asiakasjaksot työpajoissa sekä etsivässä nuorisotyössä ovat olleet pitkäkestoisempia. Verkosto- ja kehittämistyötä on jatkettu kiinteästi. Rasekon kanssa yhteistyö on tiivistynyt. Toimenpiteet: Nuorisopalvelut on mukana ennalta ehkäisevän päihdeohjelman toteutuksessa. Nuorisotyöntekijät ovat asennekasvattajina omissa toimintaympäristöissään sekä yhteistyössä koulujen ja perhepalveluiden kanssa. Mittari: Kouluterveyskysely, päihteiden käytön määrä Toteuma 2021: Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön suunnitelma on tehty. Suunnitelma sisältää PEPP-vuosikellot eri luokka-asteille. 6,1 % käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta 8. ja 9. luokan oppilaista. 23,1 % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ja 5,8 % lukion 1.–2. vuoden opiskelijoista. Kaikkien kohderyhmien osalta trendi Raisiossa ollut laskeva. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa 8. ja 9. luokan oppilaista on 9,4% Raision nuorista. 27,9% ammatillisen oppilaitoksen 1.- ja 2. vuoden opiskelijoista ja 13,2 % lukion 1. - ja 2.
--	---

Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä. Tavoite: Yhdistysten välillinen ja välitön tuki ei heikkene.	vuoden opiskelijoista. Kaikissa kohderyhmissä trendi Raision osalta on laskeva. Vuoden aikana lisättiin jalkautuvaa työtä keskustan alueella. Sitä kohdenettiin perjantai iltoihin sekä koulujen päätös- ja aloitusviikonloppuihin. Nuorisokeskus Nopan aukioloaikoja lisättiin. Nuorisotyöntekijät tekivät yhteistyötä poliisin kanssa. Koulujen päätöspäivänä oltiin mukana järjestämässä oppilaille virtuaalidiscoa. Toimenpiteet: Vapaa-aikapalvelut tukevat liikunta-, nuoriso- ja kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä välillisesti tilojen käytössä ja tapahtumien järjestelyissä sekä myöntää taloudellista tukea avustuksina. Mittari: Tilojen käytön taksat ja periaatteet Avustusmääräraha / vuosi Toteuma 2021: Kulttuuriavustuksia jaettu yhteensä 10.000 € 14 eri yhdistykselle. Liikunta- ja nuorisyhdistyksille jaettiin avustuksia yhteensä 133 597 €. Toimenpiteet: Vapaa-aikapalvelut edistää aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä asukkaiden ja yhteisön kanssa sekä tarjoaa tiloja harrastamiseen ja kansalaistoimintaan. Mittari: FinSote-tutkimus, osallistumisaktiivisuus sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset paranevat. Toteuma 2021: FinSote-tutkimuksesta ei saa osallistumisaktiivisuuden osalta kuntakohtaisia tietoja. Osallistumisaktiivisuuden laskeminen ei perusteltua pandemian takia.
Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta. Tavoite: Ikäihmisten itsenäinen selviytyminen paranee.	Tavoite: Ikäihmisten itsenäinen selviytyminen paranee. Toimenpiteet: Raisio osallistuu Ikäinstituutin valtakunnalliseen Voimaa vanhuuteen -iäkkäiden terveysliikuntaohjelmaan päämääränä edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Liikuntapalvelut ovat mukana

Kehitetään vapaa-aikapalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta. Tavoite: Palvelumuotoilun kehittäminen, sähköisen asioinnin kehittäminen ja viestinnän parantaminen	sosiaalipalvelujen kanssa toteuttamassa ohjelmaa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut kehittää ikäihmisten hyvinvointipalveluita yhdessä hoito- ja hoivapalvelujen kanssa. Mittari: FinSote-tutkimus, 75+ elintapamittarit ja STM:n Ikäihmisten laatusuositus Kirjaston kotipalvelun asiakkaat, kirjaston sovelletut kirjastopalvelut ikäihmisten toimintayksiköissä Toteuma 2021: FinSote-tutkimuksesta ei saa kuntakohtaista tietoa. Kirjaston kotipalvelussa 22 asiakasta. Kirjasto- ja kulttuuripalveluja ei koronan takia voitu tuoda ikäihmisten toimintayksiköihin, muita ikäihmisten tiimin tilaisuuksia ja tapahtumia järjestettiin yhteensä 18 kertaa (mm. Muistiyhdistyksen kanssa Kulttuuria minulle –kokoontumisia 5 kertaa). Kirjasto ja hoito- ja hoivapalvelut ovat ohjanneet asiakkaita kirjaston palveluihin, mm. Kotipalveluun ja muistiryhmään. Koronapandemian aikana liikuntapalvelut tuottivat asiakkaille liikuntaohjeita kotiin sekä ohjattuja etätunteja. Kevään koronasulun jälkeen syksyn ryhmäliikunnan asiakasmäärissä oli nähtävissä hyväkuntoisten ikääntyvien kaupunkilaisten lisääntynyt aktiivisuus. Vastaavasti soveltavan liikunnan ryhmissä oli nähtävissä asiakasmäärien laskua. Toimintaan aiemmin osallistuneet eivät löytäneet takaisin tuttuun harrastukseen. Vapaa-aikapalvelut ovat kaikille eri väestöryhmille. Esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Toimenpiteet: Palvelujen asiakaslähtöinen uudistaminen Selvitetään omatoimisen asioinnin laajentaminen kirjastossa. Saavutettavuuden ja esteettömyyden huomioiminen viestinnässä, tiloissa ja ulkoalueilla. Palvelumuotoilun koulutus henkilöstölle Esteettömien palvelujen (Celia) markkinointi. Mittari: Asiakas- ja asukastyytyväisyyskyselyt Yleisarvio palveluista 4 (asteikolla 1 – 5) Celia-palvelujen käyttäjämäärät Toteuma 2021: Asiakaspalvelut olivat koronan takia rajoitetut koko vuoden, joten asiakaskyselyjä ei järjestetty.
--	---

Tavoite: Yksilöllisen elämäntapaohjauksen kehittäminen	Kirjastossa on tehty esteettömyyskartoitus ja sen toimenpiteitä toteutetaan. Vaski-kirjastoissa otettiin käyttöön etäkäyttöinen aikakauslehtipalvelu E-magz. Celia-palveluissa 330 käyttäjää (290 käyttäjää v.2020). Kirjastotalon lukusalin omatoimiaukiolon käyttöönotto on viivästynyt, tila avautuu 3/2022. Viestinnässä otettu käyttöön saavutettavuus-direktiivi. Uintikeskus Ulpukan osalta toteutettiin palvelumuotoiluprosessi. Haunisten altaan grillauspaikan, Kerttulan jalkapallo kumirouhekentän sekä uintikeskus Ulpukan esteettömyyskartoitukset toteutettiin vuoden aikana. Toimenpiteet: Liikuntapalvelut kehittää yhdessä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa liikunnan palveluketjua (LIPAKE). Elämäntapaneuvonta ja -ohjauspalvelu kuntalaisille Mittari: Asiakasmäärät ja -tyytyväisyyskysely Toteuma 2021: Yhteistyötä kuntoutuspalveluiden kanssa tiivistettiin, jotta liikuntapalveluketju saadaan aktiiviseksi yhdessä sote-palvelujen kanssa. Koronan vaikutuksesta yksilöllistä liikuntaneuvontaa ei tapahtunut. Suurin haaste on toimivanliikuntapalveluketjun puuttuminen Raisiosta.
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan. Tavoite: Työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä.	TOIMENPITEET JA MITTARIT Toimenpide: Vapaa-aikapalveluissa laaditaan työpaikkakohtaiset hyvinvointisuunnitelmat. Liikuntapalvelut ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut osallistuvat työpaikkakohtaisten hyvinvointiohjelmien kehittämiseen ja auttavat toteutuksessa. Työpaikan pelisäännöt. Mittari: Hyvinvointisuunnitelmien toteutuminen (K/E) Liikuntapalvelujen sisäiset asiakkuudet Toteuma 2021: Työpaikan pelisäännöt luotu ja hyväksytty.

Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-3 650 121 €	1 005 699 €	-2 644 422 €
TP2020	-3 288 029 €	736 018 €	-2 552 011 €
TAM2021	-3 868 225 €	744 273 €	-3 123 952 €
TP2021	-3 554 787 €	690 371 €	-2 864 416 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-2 628 968 €	61,9
TP2020	-2 333 978 €	64,3
TAM2021	-2 787 706 €	61,5
TP2021	-2 539 258 €	62,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2019	-369 952 €
TP2020	-311 218 €
TAM2021	-403 572 €
TP2021	-381 885 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-410 041 €
TP2020	-423 098 €
TAM2021	-449 023 €
TP2021	-423 247 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-81 247 €
TP2020	-65 627 €
TAM2021	-80 244 €
TP2021	-59 236 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	744 273 €	690 371 €	-53 902 € -7,8 %
Koronan vuoksi Uintikeskus Ulpukka oli suljettuna osan vuotta ja sen vuoksi talousarviota muutettiin vuoden aikana. Koronan takia kirjasto oli rajoitettui avoinna toukokuulle asti. Tämä vaikutti hieman kirjaston myöhästymismaksujen kertymään. Vapaa-aikalautakunta myönsi 18.5.2021 \$27 koronan vuoksi vuokrahuojennuksia kulttuuripalveluiden vuokralaisille keväällä 2021.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-3 868 225 €	-3 554 787 €	313 438 € -8,1 %
Korona vaikutti toiminnan laajuuteen, sitä voitiin toteuttaa vain rajoitettui. Liikuntapalveluissa oli samanaikaisesti eläköitymisiä ja rekrytointeja. Palkkojen toteutuma -248 448 € (91,1 %).			

Myyntituotot olivat vain 75,6 % talousarviosta (-25 855 €). Lautakunnan tulot toteutuivat 92,8 % (-53 902 €).

Henkilöstömenot olivat 91,1 % (-248 448 €), korona vaikutti kävijöihin ja aukioloihin, toiminta oli supistetumpaa. Menot olivat 91,9 % (-313 438 €).

Toimintakate oli 259 536 € parempi kuin talousarviossa.

Käyttötalous ulkoiset (€) Vapaa-aikalautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	106 019	0	106 019	80 163,08	25 855,92	75,60
Maksutuotot	731 262	-400 000	331 262	361 844,68	-30 582,68	109,20
Tuet ja avustukset	32 000	175 837	207 837	182 568,91	25 268,09	87,80
Vuokratuotot	48 106	0	48 106	33 233,13	14 872,87	69,10
Muut toimintatuotot	51 049	0	51 049	32 561,42	18 487,58	63,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	968 436	-224 163	744 273	690 371,22	53 901,78	92,80
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-2 058 843	-155 833	-2 214 676	-2 002 727,66	-211 948,34	90,40
Eläkekulut	-466 286	-30 274	-496 560	-451 029,72	-45 530,28	90,80
Muut henkilösivukulut	-76 470	0	-76 470	-85 500,82	9 030,82	111,80
Henkilöstökulut yhteensä	-2 601 599	-186 107	-2 787 706	-2 539 258,20	-248 447,80	91,10
Palvelujen ostot	-389 551	-14 021	-403 572	-381 885,46	-21 686,54	94,60
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-449 023	0	-449 023	-423 247,01	-25 775,99	94,30
Avustukset	-144 000	0	-144 000	-143 597,00	-403,00	99,70
Vuokrat	-80 244	0	-80 244	-59 236,42	-21 007,58	73,80
Muut toimintakulut	-3 680	0	-3 680	-7 562,78	3 882,78	205,50
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 668 097	-200 128	-3 868 225	-3 554 786,87	-313 438,13	91,90
TOIMINTAKATE	-2 699 661	-424 291	-3 123 952	-2 864 415,65	-259 536,35	91,70
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-180 024	0	-180 024	-244 574,24	64 550,24	135,90
TILIKAUDEN TULOS	-2 879 685	-424 291	-3 303 976	-3 108 989,89	-194 986,11	94,10
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 879 685	-424 291	-3 303 976	-3 108 989,89	-194 986,11	94,10

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Vapaa-aikalautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	106 019	0	106 019	80 613,08	25 405,92	76,00
Maksutuotot	875 102	-400 000	475 102	492 030,55	-16 928,55	103,60
Tuet ja avustukset	32 000	175 837	207 837	182 568,91	25 268,09	87,80
Vuokratuotot	88 106	0	88 106	82 471,43	5 634,57	93,60
Muut toimintatuotot	51 049	0	51 049	32 561,42	18 487,58	63,80
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	1 152 276	-224 163	928 113	870 245,39	57 867,61	93,80
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 058 843	-155 833	-2 214 676	-2 002 727,66	-211 948,34	90,40
Henkilösivukulut	0					
Eläkekulut	-466 286	-30 274	-496 560	-451 029,72	-45 530,28	90,80
Muut henkilösivukulut	-76 470	0	-76 470	-85 500,82	9 030,82	111,80
Henkilöstökulut yhteensä	-2 601 599	-186 107	-2 787 706	-2 539 258,20	-248 447,80	91,10
Palvelujen ostot	-661 282	-14 021	-675 303	-664 802,65	-10 500,35	98,40
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-449 523	0	-449 523	-424 935,84	-24 587,16	94,50
Avustukset	-144 000	0	-144 000	-143 597,00	-403,00	99,70
Vuokrat	-2 898 461	0	-2 898 461	-2 868 458,27	-30 002,73	99,00
Muut toimintakulut	-3 680	0	-3 680	-7 562,78	3 882,78	205,50
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 758 545	-200 128	-6 958 673	-6 648 614,74	-310 058,26	95,50
TOIMINTAKATE	-5 606 269	-424 291	-6 030 560	-5 778 369,35	-252 190,65	95,80
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-180 024	0	-180 024	-244 574,24	64 550,24	135,90
TILIKAUDEN TULOS	-5 786 293	-424 291	-6 210 584	-6 022 943,59	-187 640,41	97,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 786 293	-424 291	-6 210 584	-6 022 943,59	-187 640,41	97,00

Nettobudjettiyksikkö:

Uintikeskus Ulpukka

	2021	tavoite	toteutuma
toimintatulot=rahatulot		298 824,00	390 122,96
toimintamenot=rahamenot+sisäiset menot		-1 489 037,00	-1 477 840,92
toimintakate		-1 190 213,00	-1 087 717,96
poistot		0,00	0,00
sisämyynti		143 840,00	130 125,87
yli/alijäämä		-1 046 373,00	-957 592,09

Nettobudjettiyksikön neton saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulorahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen lisäyksen ilman valtuuston käsittelyä.

Kustannuspaikka 431030

2.2.6. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raisen tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Asunto- ja tonttitarjonta pidetään monipuolisena.	Ikäihmisille suunnattuja asumisvaihtoehtoja palveluiden läheisyyteen huomioiden yhteisöllisyys ja osallisuus (tuettu asuminen) Mittarit: - Seurataan asuntojen määrää. Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi Toteuma 2021: Uusia ikäihmisille suunnattuja asumisvaihtoehtoja ei vuonna 2021 valmistunut.
Asumisen viihtyisyys ja turvallisuus	Sosiaalisen isännöitsijän palkkaaminen joihinkin taloyhtiöihin. Toteuma 2021: Raisen kaupungilla on asumisneuvoja, joka auttaa asumiseen ja vuokranmaksuun liittyvissä kysymyksissä.
Ympäristön turvallisuus ja liikkumisen helppous (lapset, nuoret, iäkkäät, vammaiset) tukevat yhteisöllisyyttä.	Mittarit: - Kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen FinSoten laajat mittarit - kouluterveyskysely - TEA-viisari - esteettömyysasiamiehen lausunto Toteuma 2021: TEA-viisarin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksissa on kehitettävää johtamisen osa-alueilla erityisesti työnjaossa ja yhteistyössä sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan sisältyvässä resursoinnissa. Panostukset liikuntaan näkyvät TEA-viisarin osoittamina hyvinä tuloksina. Kulttuurin osa-alueiden kehittämisessä on paljon parannettavaa niin kulttuurin aseman kuin resurssienkin osalta.

Hyvinvoiva Raisio

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Sosiaali- ja terveystalvet ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa. Kuntalaisten ja järjestöjen osallistaminen kaupungin kehittämiseen kutsumalla asukkaita joihinkin työryhmiin ja perustamalla asiakasraateja. Vapaaehtoistyön koordinointi ja rakenne. Yhdistetään viranomaistyötä ja vapaaehtoistyötä. Kannustetaan asukkaita aktiivisuuteen kulttuurin tuottamisessa ja kuluttamisessa.	Laaja hyvinvointisuunnitelma laadittu siihen liittyvine ohjelmineen. Mittarit: - kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen, FinSoten mittarit - Terveysten edistämisen aktiivisuus (TEA-viisari) - kouluterveyskysely Toteuma 2021: Laaja hyvinvointisuunnitelma on laadittu ja uusi suunnitelmakausi on käynnistynyt. Laaja hyvinvointisuunnitelma laaditaan vuoden 2022 aikana vuosille 2022-2025. Sosiaali- ja terveystalvetuista käsin johdetaan tällä hetkellä kaupungin hyvinvointikoordinaatiota ja jota toteutetaan kunnan eri hallinnonalojen yhteistyönä ja kolmannen sektorin kanssa. Terveysten ja hyvinvoinnin tilasta raportoidaan valtuustoa. Yhdistysten, järjestöjen ja epävirallisten asukastoimikuntien toimintaedellytyksiä tuetaan mm. tarjoamalla kerho- ja kokoontumistiloja, viranomaistukea ja taloudellista tukea niin, että toiminta on mahdollisimman monen saavutettavissa. Nostetaan kulttuurin arvostus samalle tasolle liikunnan kanssa. Mittarit: - toteutetut toimenpiteet Toteuma 2021: TEA-viisarin 2021 indikaattorissa kuntajohdon tulos asukkaiden, yhdistysten, järjestöjen ja epävirallisten tahojen osallistamisessa on parannettavaa ja Raisio sijoittuu huomattavasti alle kuntien keskiarvon. Vapaaehtoistyön koordinaattori, jonka työparina toimii vapaaehtoistyöntekijä (vaihtuva) Koordinoinnin vaatimat resurssit Kumppanuus vapaaehtoistoimijoiden kanssa Vapaaehtoistyön koordinaattoria ei ole. Mittarit: - toteutunut toiminta - vertaisliikkuja, kahvittelukaveri

Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa. Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa. Asukkaiden terveydentila paranee.	- koulumummot ja -vaarit - kulttuurikaverit Toteuma 2021: Vertaisliikkuja ja kulttuurikaveritoimintaa ei ole. Koulumummo- ja vaaritoimintaa ei ole. Näitä toimintoja olisi ollut vaikea toteuttaa pandemian vuoksi, vaikka toimintaa muuten olisi ollutkin. Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolilla kaupunkia. Mittarit: - toimipaikat ja toimintamuodot (Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi -muistilista) Toteuma 2021: Liikuntamahdollisuudet ovat yleisesti ottaen hyvät ja monipuoliset. Pandemian vuoksi monet suositut liikuntamahdollisuudet kuten uimahalli, kuntosalit, monet voimailu- ja joukkuelajit ja jumpat oli suljettu ja se aiheutti haittaa asukkaiden hyvinvoinnille. Kannustinkortti pienituloisille väestöryhmille ja 65+-kortti ja Hulvelan ja Kerttulakodin kuntosaliranneke ikääntyville asukkaille. Mittarit: - myönnettyjen rannekkeiden ja korttien lukumäärä - käytön aktiivisuuden seuranta Toteuma 2021: Vuonna 2021 on noudatettu hallituksen ohjeita ja määräyksiä liikuntapaikkojen aukioloissa. Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan vuosittain väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa. Toteuma 2021: Hyvinvointikertomuksen hyvinvointitietoja on raportoitu valtuustolle helmikuussa 2021. Perusopetuksessa, lukiossa ja ammattiopistossalasten ja nuorten ahdistuneisuus- ja masennusoireilu on lisääntynyt huomattavasti ja tämä korostuu erityisesti tyttöjen voinnissa. Perusopetuksen tulokset oppilaiden ilmoittamassa avun saamisessa ovat parantuneet huomasti niin opettajien, terveydenhoitajien, kuraattorien, psykologien kuin psykiatristen sairaanhoitajien osalta. Pandemian aiheuttama etäkoulu ja harrastusten ja tapaamisten rajoittaminen ovat keskeinen syy oireiluun, mutta nuoret ovat myös saaneet apua, kun ovat sitä tarvinneet.
---	--

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Tunnistetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lasten ja perheiden avun ja tuen tarve kaikissa kaupungin peruspalveluissa sekä vastataan niihin.	Tarjotaan kaupungin peruspalveluiden työntekijöille valtakunnallinen toimintamalli lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi, esim. Lapset puheeksi -menetelmä Mittarit: - Neuvolapalveluiden peittävyys - Erityispalveluiden tarve Toteuma 2021: Lapset puheeksi-toimintamalli on hyväksytty laajan hyvinvointisuunnitelman ja ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön suunnitelman toimenpiteissä otettavaksi käyttöön koko varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.
Terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävillä palveluilla turvataan mahdollisimman toimintakykyistä ikääntymistä. Ikäihmisten kotona asumista tuetaan mahdollisimman pitkään.	Osallistutaan Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen - iäkkäiden terveysliikuntaohjelmaan yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa. Mittarit: - FinSoten 75+ elintapamittarit ja ikäihmisten laatuohjelman seurantamittarit (STM) Toteuma 2021: FinSote-tutkimus on toteutettu Raisiossa vain kerran vuonna 2017 1000 työikäisen ja sitä vanhemman otoksella.
Oikea-aikaisilla toimintakykyä ylläpitävillä palveluilla hillitään säännöllisten hoivapalveluiden tarvetta.	Laaditaan ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytetään valtuustossa. Mittarit: - Kotona asuvien osuus 75+, 80+, 85+ -vuotiaat vastaavan ikäisestä väestöstä - Omaishoidon tuen asiakkaina olevien osuus 75+, 80+, 85+ -vuotiaasta väestöstä - Säännöllisessä kotihoidossa olevien osuus 75+, 80+, 85+ -ikäisestä väestöstä - Tehostetussa palveluasumisessa asuvien osuus 75+, 80+, 85+ -ikäisestä väestöstä Toteuma 2021: Vuoden 2021 tietoja ei löydy vielä Sotkanetistä.
(Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta.)	(Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaishoidossa olevien yli 75-v. peittävyys.) Toteuma 2021: Ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma on laadittu, hyväksytty valtuustossa ja suunnitelmaa toteutetaan. Peittävyys Raisiossa 8,3 ja Ruskolla 6,7.

Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä.	Erikoissairaanhoidon poliklinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrää hillitään. Toteuma 2021: Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin hoitajaksot vähenivät 2,6 % edellisvuoteen verrattuna, poliklinikkakäynnit lisääntyivät 8,9 %. Tämä kehitys on tavoitteen mukaista, kun toimintaa kehitetään avohoitopainotteiseksi. Yksikköhinnat laskivat ja sairaanhoitopiirin Raisen toteuma alittui 1.853.802 €. Toteuma 2021: Arkeen Voimaa-toimintamalli ja lääkkeetön unen hoito ovat keinoja, joilla terveyttä ja hyvinvointia voi oppia edistämään itse pienillä muutoksilla ja hyvillä valinnoilla. Arkeen Voimaa-toimintamallin terveyttä ja hyvinvointia edistävien vaikutusten on tutkitusti todettu vaikuttavan 2 vuotta ryhmän päättymisen jälkeen.
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raisen tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Ikäihmisten kotona asumisessa ja säännöllisissä palveluissa hyödynnetään teknologiaa. Parannetaan kuntalaisten digiosaamista.	Turvallisuusteknologian hyödyntäminen ikäihmisten kotona Koneellisen lääkejakelun käyttöönotto Mittarit: - Koneellinen lääkejakelu otettu käyttöön Toteuma 2021: Koneellinen lääkejakelu on mukana ikäihmisten hyvinvointiohjelmassa, mutta ei ole hankittu. Perustetaan monialainen työryhmä, johon kutsutaan kuntalaisten edustajia eri ikäryhmistä suunnittelemaan digikoulutuksia eri kuntalaisryhmille. Mittarit: - Ryhmiin ohjattujen henkilöiden määrä Toteuma 2021: Olkkarissa ja Mahittulassa pidetään digikoulutusryhmien kokoontumisia.

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Työilmapiirin parantaminen avoimemmaksi ja luottamuksellisemmaksi. Työntekijöille enemmän valtaa ja vastuuta, miten työ organisoidaan ja tehdään. Sairauspoissaoloja vähennetään.	Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen tukemalla omaehtoista hyvinvoinnin ylläpitoa Mittarit: Työterveys- ja -hyvinvointikyselyt Kehityskeskustelut Sairauspoissaolot Toteuma 2021: Sairauspoissaolojen määrä 2011: 12550 pv 2012: 12549 pv 2013: 13843 pv 2014: 13362 pv 2015: 12314 pv 2016: 13596 pv 2017: 11184 pv 2018: 10705 pv 2019: 13402 pv 2020: 12712 pv 2021: 14431 pv

Strategia pitää sisällään seuraavat kaupunkitason ohjelmat:

Kuntalaisten hyvinvointiohjelma (lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma, ikäihmisten hyvinvointiohjelma, ehkäisevän päihdetyön ohjelma)

Asunto-ohjelma

Elinkeino-ohjelma

Henkilöstöstrategia

Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelma

Kotouttamisohjelma

Ulkoiset määrärahat 2021 yhteenvetona

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2019	-103 194 380 €	27 506 673 €	-75 687 707 €
TP2020	-103 183 781 €	26 717 185 €	-76 466 596 €
TAM2021	-110 875 699 €	29 485 255 €	-81 390 444 €
TP2021	-110 381 816 €	32 828 773 €	-77 553 043 €

Henkilöstö		
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Henkilötyövuodet (htv)
TP2019	-31 858 727 €	640,6
TP2020	-31 737 070 €	628,1
TAM2021	-34 571 581 €	614,0
TP2021	-34 007 011 €	644,6

Palvelujen ostot ulkoa (€)			
Vuosi	Palvelujen ostot yht.	Ostot kuntayhtymiltä	Ostot muilta
TP2019	-61 910 820 €	-38 714 411 €	-23 196 409 €
TP2020	-62 053 502 €	-38 721 229 €	-23 332 273 €
TAM2021	-68 096 533 €	-40 779 771 €	-27 316 762 €
TP2021	-66 800 433 €	-38 991 995 €	-27 808 438 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2019	-2 855 012 €
TP2020	-2 964 313 €
TAM2021	-3 197 471 €
TP2021	-3 291 863 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2019	-2 119 293 €
TP2020	-2 144 868 €
TAM2021	-1 926 112 €
TP2021	-1 850 192 €

Tilinpäätöksen keskeisimmät poikkeamat talousarvioon nähden			
	TAM2021	TP2021	yli/alle
Toimintatulot (ulkoiset)	29 485 255 €	32 828 773 €	3 343 518 € 11,3 %
Maksutuottojen kertymä budjetoitua parempi erityisesti hoito- ja hoivapalveluissa. Koronakorvauksiin ajalta tammikuu - elokuu 2021 haettiin tuloarvioihin lisämäärärahat, mutta korvaukset ajalta syyskuu - joulukuu 2021 eivät olleet lisämäärärahoissa mukana, joten tämä kasvatti tulokertymää verrattuna talousarvioon entisestään.			
Toimintamenot (ulkoiset)	-110 875 699 €	-110 381 816 €	493 883 € -0,4 %
Henkilöstökulut jäivät alle budjetoidun, palveluiden ostot alle budjetin (ESH:n ennakoitua suurempi alitus), muut tiliryhmät toteutuivat budjetoidun mukaisesti.			

Käyttötalous ulkoiset (€) Sosiaali- ja terveyslautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	18 572 025	864 000	19 436 025	20 027 872,87	-591 847,87	103,00
Maksutuotot	5 246 669	0	5 246 669	6 275 874,63	-1 029 205,63	119,60
Tuet ja avustukset	899 600	1 868 735	2 768 335	4 968 708,90	-2 200 373,90	179,50
Vuokratuotot	1 718 926	0	1 718 926	1 564 571,97	154 354,03	91,00
Muut toimintatuotot	315 300	0	315 300	-8 255,69	323 555,69	-2,60
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 752 520	2 732 735	29 485 255	32 828 772,68	-3 343 517,68	111,30
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-27 243 963	-397 464	-27 641 427	-26 945 316,79	-696 110,21	97,50
Eläkekulut	-5 832 610	-84 651	-5 917 261	-5 886 070,85	-31 190,15	99,50
Muut henkilösivukulut	-1 012 893	0	-1 012 893	-1 175 623,57	162 730,57	116,10
Henkilöstökulut yhteensä	-34 089 466	-482 115	-34 571 581	-34 007 011,21	-564 569,79	98,40
Palvelujen ostot	-62 863 506	-5 233 027	-68 096 533	-66 800 432,81	-1 296 100,19	98,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 869 471	-328 000	-3 197 471	-3 291 862,67	94 391,67	103,00
Avustukset	-4 072 900	-215 000	-4 287 900	-4 179 120,27	-108 779,73	97,50
Vuokrat	-2 076 112	150 000	-1 926 112	-1 850 192,00	-75 920,00	96,10
Muut toimintakulut	449 304	754 594	1 203 898	-253 197,02	1 457 095,02	-21,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-105 522 151	-5 353 548	-110 875 699	-110 381 815,98	-493 883,02	99,60
TOIMINTAKATE	-78 769 631	-2 620 813	-81 390 444	-77 553 043,30	-3 837 400,70	95,30
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-162 568	0	-162 568	-223 172,69	60 604,69	137,30
TILIKAUDEN TULOS	-78 932 199	-2 620 813	-81 553 012	-77 776 215,99	-3 776 796,01	95,40
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-78 932 199	-2 620 813	-81 553 012	-77 776 215,99	-3 776 796,01	95,40

Käyttötalous ulkoiset ja sisäiset (€) Sosiaali- ja terveyslautakunta	TA 2021	TA-muutos 2021	TA + muutos 2021	Toteutuma 2021	Poikkeama	Käytön %
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	18 572 025	864 000	19 436 025	20 028 708,42	-592 683,42	103,00
Maksutuotot	5 366 669	0	5 366 669	6 379 720,76	-1 013 051,76	118,90
Tuet ja avustukset	899 600	1 868 735	2 768 335	4 968 708,90	-2 200 373,90	179,50
Vuokratuotot	1 718 926	0	1 718 926	1 564 571,97	154 354,03	91,00
Muut toimintatuotot	315 300	0	315 300	-8 255,69	323 555,69	-2,60
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 872 520	2 732 735	29 605 255	32 933 454,36	-3 328 199,36	111,20
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-27 243 963	-397 464	-27 641 427	-26 945 316,79	-696 110,21	97,50
Henkilösivukulut	0					
Eläkekulut	-5 832 610	-84 651	-5 917 261	-5 886 070,85	-31 190,15	99,50
Muut henkilösivukulut	-1 012 893	0	-1 012 893	-1 175 623,57	162 730,57	116,10
Henkilöstökulut yhteensä	-34 089 466	-482 115	-34 571 581	-34 007 011,21	-564 569,79	98,40
Palvelujen ostot	-65 864 437	-5 233 027	-71 097 464	-69 762 821,29	-1 334 642,71	98,10
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 870 971	-328 000	-3 198 971	-3 294 044,57	95 073,57	103,00
Avustukset	-4 072 900	-215 000	-4 287 900	-4 179 120,27	-108 779,73	97,50
Vuokrat	-5 246 957	150 000	-5 096 957	-5 021 129,69	-75 827,31	98,50
Muut toimintakulut	449 304	754 594	1 203 898	-253 197,02	1 457 095,02	-21,00
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-111 695 427	-5 353 548	-117 048 975	-116 517 324,05	-531 650,95	99,50
TOIMINTAKATE	-84 822 907	-2 620 813	-87 443 720	-83 583 869,69	-3 859 850,31	95,60
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-162 568	0	-162 568	-223 172,69	60 604,69	137,30
TILIKAUDEN TULOS	-84 985 475	-2 620 813	-87 606 288	-83 807 042,38	-3 799 245,62	95,70
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-84 985 475	-2 620 813	-87 606 288	-83 807 042,38	-3 799 245,62	95,70

2.3. Tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin tuloslaskelma

Tuloslaskelma ulkoiset erät (1000 €)	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteutuma 2021	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 284	2 156	42 440	47 430	4 990
Myyntituotot	21 685	-172	21 513	22 345	831
Maksutuotot	8 141	-393	7 748	9 742	1 993
Tuet ja avustukset	1 908	2 720	4 628	6 917	2 289
Vuokratuotot	6 456	0	6 456	6 529	73
Muut toimintatuotot	2 093	0	2 093	1 897	-196
TOIMINTAKULUT	-177 621	-4 192	-181 813	-178 502	3 311
Henkilöstökulut	-76 234	-856	-77 090	-75 774	1 316
Palvelujen ostot	-81 383	-3 426	-84 808	-81 975	2 833
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 345	-283	-10 628	-10 461	167
Avustukset	-5 565	-273	-5 837	-5 532	305
Vuokrat	-4 586	150	-4 436	-4 267	170
Muut toimintakulut	492	496	987	-493	-1 480
TOIMINTAKATE	-137 337	-2 036	-139 373	-131 072	8 301
VEROTULOT (Sitova erä)	106 854	2 498	109 352	111 298	1 945
VALTIONOSUUDET (Sitova erä)	34 694	441	35 136	35 556	421
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT (Sitova erä)	606	-82	524	667	143
MUUT RAHOITUSTUOTOT (Sitova erä)	900	-850	50	72	22
KORKOKULUT (Sitova erä)	-400	-20	-420	-354	66
MUUT RAHOITUSKULUT (Sitova erä)	0	-12	-12	-14	-2
VUOSIKATE	5 318	-61	5 257	16 152	10 895
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 734	0	-7 734	-7 928	-193
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 417	-61	-2 477	8 225	10 702
POISTOERON LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0	0	0	0	0
VARAUSTEN LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0	0	0	-3 765	-3 765
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 417	-61	-2 477	4 460	6 937

Kaupunginvaltuusto on päättänyt talousarvion olennaisista muutoksista seuraavasti: verotulot KV 7.6.2021 § 81; valtionosuudet KV 7.6.2021 § 81; korkotuotot KV 7.6.2021 § 81; muut rahoitustuotot KV 7.6.2021 § 81 ja KV 29.11.2021 § 188; korkokulut KV 29.11.2021 § 188; muut rahoituskulut KV 29.11.2021 § 188.

Tuloslaskelma ulkoiset ja sisäiset erät (1000 €)	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteutuma 2021	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	63 589	2 156	65 744	70 143	4 399
Myyntituotot	30 627	-172	30 455	30 790	334
Maksutuotot	8 419	-393	8 027	9 994	1 967
Tuet ja avustukset	1 908	2 720	4 628	6 917	2 289
Vuokratuotot	20 541	0	20 541	20 546	5
Muut toimintatuotot	2 093	0	2 093	1 897	-196
TOIMINTAKULUT	-200 926	-4 192	-205 117	-201 215	3 902
Henkilöstökulut	-76 234	-856	-77 090	-75 774	1 316
Palvelujen ostot	-90 572	-3 426	-93 998	-90 622	3 376
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 376	-283	-10 659	-10 511	148
Avustukset	-5 565	-273	-5 837	-5 532	305
Vuokrat	-18 671	150	-18 521	-18 283	238
Muut toimintakulut	492	496	987	-493	-1 480
TOIMINTAKATE	-137 337	-2 036	-139 373	-131 072	8 301
VEROTULOT (Sitova erä)	106 854	2 498	109 352	111 298	1 945
VALTIONOSUUDET (Sitova erä)	34 694	441	35 136	35 556	421
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
KORKOTUOTOT (Sitova erä)	606	-82	524	667	143
MUUT RAHOITUSTUOTOT (Sitova erä)	900	-850	50	72	22
KORKOKULUT (Sitova erä)	-400	-20	-420	-354	66
MUUT RAHOITUSKULUT (Sitova erä)	0	-12	-12	-14	-2
VUOSIKATE	5 318	-61	5 257	16 152	10 895
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 734	0	-7 734	-7 928	-193
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-2 417	-61	-2 477	8 225	10 702
POISTOERON LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0	0	0	0	0
VARAUSTEN LISÄYS(-) TAI VÄHENNYS(+)	0	0	0	-3 765	-3 765
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 417	-61	-2 477	4 460	6 937

Tuloslaskelman toteutumisvertailussa sitovia eriä valtuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot, muut rahoitustuotot, korkokulut ja muut rahoituskulut.

Verotulot

Vuonna 2021 Raisen tuloveroprosentti oli 20,25 eli 0,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin edellisenä vuonna. Vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti 0,41, eli 0,04 prosenttiyksikköä alempi kuin vuonna 2020. Muiden verolajien veroprosentit pidettiin ennallaan.

Verotulot toteutuivat 1,9 miljoonaa euroa muutettua talousarviota paremmin toteumaprosentin ollessa 101,8 %. Vuonna 2021 verotuloja kertyi 111,3 miljoonaa euroa, muutettu talousarvio oli 109,4 miljoonaa euroa. Kunnallisverojen toteuma oli 1,0 miljoonaa euroa enemmän kuin muutettu talousarvio. Kiinteistöverojen toteuma oli 210 tuhatta euroa vähemmän kuin muutettu talousarvio. Yhteisöverot toteutuivat muutettua talousarviota 1,2 miljoonaa euroa paremmin.

Kunnallisverotulojen kasvua selittävät veroprosentin noston lisäksi mm. työllisyystilanteen paraneminen ja palkkasumman kasvu. Myös vuonna 2020 positiiviseksi kääntynyt asukasluvun kehitys vaikuttaa positiivisesti kunnallisverotuottoon. Yhteisöverojen kasvuun vaikutti koronatukitoimena tehty kuntien yhteisöveron jako-osuuden kertaluonteinen 10 prosenttiyksikön nosto sekä varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kompensointi korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä. Kiinteistöverotuksen joustava verovelvolliskohtainen valmistuminen lykkäsi noin kymmenen prosenttia kiinteistöveroa verovuoden 2021 puolelle.

Raision kaupungin vuoden 2021 verotuloarviota muutettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä KV 7.6.2021 § 81.

Verotulot €	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteutuma 2021	Poikkeama	TP2020
Kunnallisvero	92 555 561	1 547 000	94 102 561	95 086 918	984 357	90 397 983
Kiinteistövero	7 488 827	386 000	7 874 827	7 664 868	-209 959	7 141 508
Yhteisövero	6 809 905	565 000	7 374 905	8 545 952	1 171 047	5 803 730
Verotulot	106 854 293	2 498 000	109 352 293	111 297 738	1 945 445	103 343 221

Valtionosuudet

Raision kaupunki sai vuonna 2021 valtionosuuksia yhteensä 35,6 miljoonaa euroa. Toteuma ylitti muutetun talousarvion 0,4 miljoonalla eurolla.

Valtionosuudet pienenivät noin 3,6 miljoonaa euroa vuodesta 2020. Vuosien 2020 ja 2021 valtionosuuksien vertailussa huomioitavaa on se, että vuonna 2020 valtionosuuksia kasvatti merkittävästi valtion myöntämät koronatuot, joita ei vuoden 2020 tapaan maksettu vuonna 2021. Vuonna 2021 valtaosa koronatuesta myönnettiin valtionavustuksia, joilla kompensoitiin pandemiasta välittömästi aiheutuneita kustannuksia.

Raision kaupungin vuoden 2021 valtionosuusarviota muutettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä KV 7.6.2021 § 81.

Valtionosuudet €	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteutuma 2021	Poikkeama	TP2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	27 001 269	441 151	27 442 420	27 054 289	-388 131	31 095 934
verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	0	0	0	-291	-291	-6 128
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-1 703 686	0	-1 703 686	-1 040 089	663 597	-1 614 157
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten kompensaatio	9 397 069	0	9 397 069	9 542 380	145 311	9 649 753
Valtionosuudet yhteensä	34 694 652	441 151	35 135 803	35 556 289	420 486	39 125 402

2.4. Investointien toteutuminen

2.4.1. Hankkeiden toteutuma lautakunnittain

	Investoinnit	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama
910010	KH, konserni					
1010	Kiinteä omaisuus					
*	Investointimenot	-2 500 000	0	-2 500 000	-454 526,00	2 045 474,00
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	217 187,52	-287 812,48
	Nettomeno	-1 995 000	0	-1 995 000	-237 338,48	1 757 661,52
1020	KH, konserni käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-66 000	0	-66 000	-88 148,77	-22 148,77
*	Investointitulot	0	0	0	47 195,51	47 195,51
	Nettomeno	-66 000	0	-66 000	-40 953,26	25 046,74
1090	Arvopaperit					
*	Investointimenot	0	-4 400	-4 400	-6 422,00	-2 022,00
	Nettomeno	0	-4 400	-4 400	-6 422,00	-2 022,00
910010	KH, konserni YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-2 566 000	-4 400	-2 570 400	-549 096,77	2 021 303,23
*	Investointitulot	505 000	0	505 000	264 383,03	-240 616,97
	Nettomeno	-2 061 000	-4 400	-2 065 400	-284 713,74	1 780 686,26
91	Investoinnit					
920010	Sosiaali- ja terveyslautakunta					
1100	Soteltk käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-415 810	0	-415 810	-156 563,84	259 246,16
	Nettomeno	-415 810	0	-415 810	-156 563,84	259 246,16
920010	Sosiaali- ja terveyslautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-415 810	0	-415 810	-156 563,84	259 246,16
	Nettomeno	-415 810	0	-415 810	-156 563,84	259 246,16
91	Investoinnit					
940010	Vapaa-aikalautakunta					
1600	Vapaa-aikaltk käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-100 000	-15 000	-115 000	-116 946,68	-1 946,68
*	Investointitulot	0	15 000	15 000	15 000,00	0,00
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-101 946,68	-1 946,68
1653	Kuntoratojen perusparannus					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-54 961,00	45 039,00
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-54 961,00	45 039,00
1655	Kerttulan jalkapallonurmikenttä					
*	Investointimenot	-450 000	0	-450 000	-502 980,76	-52 980,76
*	Investointitulot	0	0	0	89 890,00	89 890,00
	Nettomeno	-450 000	0	-450 000	-413 090,76	36 909,24
940010	Vapaa-aikalautakunta YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-650 000	-15 000	-665 000	-674 888,44	-9 888,44
*	Investointitulot	0	15 000	15 000	104 890,00	89 890,00
	Nettomeno	-650 000	0	-650 000	-569 998,44	80 001,56
91	Investoinnit					
960010	Infraalautakunta					
2050	Konevarikko käyttöomaisuus					
*	Investointimenot	-135 000	0	-135 000	-116 246,24	18 753,76
	Nettomeno	-135 000	0	-135 000	-116 246,24	18 753,76
3008	Teollisuus- ja kauppa-alueet					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-101 005,67	-1 005,67
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-101 005,67	-1 005,67
3014	Taitorakenteet					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-299 196,77	803,23
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-299 196,77	803,23

	Investoinnit	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama
3015	Raisiontien silta					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-33 695,64	266 304,36
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-33 695,64	266 304,36
3025	Kuuanlaakso					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-134 721,06	-34 721,06
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-134 721,06	-34 721,06
3026	Järviiniitty *)					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-282 752,03	217 247,97
	Nettomeno	-500 000	0	-500 000	-282 752,03	217 247,97
3027	Kantokangas					
*	Investointimenot	-20 000	0	-20 000	-20 650,00	-650,00
	Nettomeno	-20 000	0	-20 000	-20 650,00	-650,00
3034	Isojen ojien kunnostus					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-78 995,53	21 004,47
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-78 995,53	21 004,47
3038	Yksitystiet					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-93 774,73	6 225,27
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-93 774,73	6 225,27
3039	Makslanpelto					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-556 191,66	-56 191,66
	Nettomeno	-500 000	0	-500 000	-556 191,66	-56 191,66
3040	Kuloistenniitty eteläinen *)					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	0,00	200 000,00
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	0,00	200 000,00
3100	Suunnittelu					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-310 092,58	39 907,42
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-310 092,58	39 907,42
3200	Kadut, liikenneturvallisuus					
*	Investointimenot	-460 000	0	-460 000	-456 746,17	3 253,83
	Nettomeno	-460 000	0	-460 000	-456 746,17	3 253,83
3202	E18-hanke/keskusta					
*	Investointimenot	-300 000	0	-300 000	-50 748,06	249 251,94
	Nettomeno	-300 000	0	-300 000	-50 748,06	249 251,94
3300	Katuvalaistus					
*	Investointimenot	-350 000	0	-350 000	-381 826,88	-31 826,88
	Nettomeno	-350 000	0	-350 000	-381 826,88	-31 826,88
3400	Päällystykset					
*	Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-488 915,10	11 084,90
	Nettomenuus	-500 000	0	-500 000	-488 915,10	11 084,90
3450	Raisionjoen patoturvallisuus					
*	Investointimenot	-1 100 000	0	-1 100 000	-165 634,32	934 365,68
*	Investointitulot	550 000	0	550 000	82 393,91	-467 606,09
	Nettomeno	-550 000	0	-550 000	-83 240,41	466 759,59
3500	Viheralueet					
*	Investointimenot	-170 000	0	-170 000	-163 004,71	6 995,29
	Nettomeno	-170 000	0	-170 000	-163 004,71	6 995,29
3550	Hahdenniemi					
*	Investointimenot	-50 000	0	-50 000	-57 170,78	-7 170,78
	Nettomeno	-50 000	0	-50 000	-57 170,78	-7 170,78
4010	Hankesuunnittelu					
*	Investointimenot	-100 000	0	-100 000	-48 480,67	51 519,33
	Nettomeno	-100 000	0	-100 000	-48 480,67	51 519,33
4413	Vaisaaren koulun per.p.					
*	Investointimenot	-450 000	0	-450 000	-104 447,54	345 552,46
	Nettomeno	-450 000	0	-450 000	-104 447,54	345 552,46

	Investoinnit	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteuma 2021	Poikkeama
4927	Moduuliasunnot *)					
*	Investointimenot	-200 000	0	-200 000	-83 051,67	116 948,33
	Nettomeno	-200 000	0	-200 000	-83 051,67	116 948,33
5010	Peruskorjaukset					
*	Investointimenot	-1 000 000	0	-1 000 000	-940 207,00	59 793,00
	Nettomeno	-1 000 000	0	-1 000 000	-940 207,00	59 793,00
6010	Kiinteät rakenteet ja laitteet					
*	Investointimenot	-85 700	0	-85 700	-79 554,70	6 145,30
	Nettomeno	-85 700	0	-85 700	-79 554,70	6 145,30
7010	Kiinteistöjen pihatytöt					
*	Investointimenot	-150 000	0	-150 000	-148 885,89	1 114,11
	Nettomeno	-150 000	0	-150 000	-148 885,89	1 114,11
8010	Sisäilmakorjaukset					
*	Investointimenot	-400 000	0	-400 000	-361 997,30	38 002,70
	Nettomeno	-400 000	0	-400 000	-361 997,30	38 002,70
960010	Infrastruktuuri YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-8 020 700	0	-8 020 700	-5 557 992,70	2 462 707,30
*	Investointitulot	550 000	0	550 000	82 393,91	-467 606,09
	Nettomeno	-7 470 700	0	-7 470 700	-5 475 598,79	1 995 101,21
91	Investoinnit YHTEENSÄ					
*	Investointimenot	-11 652 510	-19 400	-11 671 910	-6 938 541,75	4 733 368,25
*	Investointitulot	1 055 000	15 000	1 070 000	451 666,94	-618 333,06
	Nettomeno	-10 597 510	-4 400	-10 601 910	-6 486 874,81	4 115 035,19

Investoinnit toteutuivat kokonaisuudessaan arvioitua pienempinä. Kaupunginvaltuusto on päätöksellään KV 7.3.2022 § 30 myöntänyt ylitys-/alitusoikeudet.

2.4.2. Monivuotisten hankkeiden vuotuinen käyttö tilinpäätöksessä 2021

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa monivuotiset hankkeet on merkitty tähdellä. Tähdellä merkittyjen hankkeiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kuin hankkeen eteneminen vaatii. Hankkeen etenemisestä raportoidaan valtuustolle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa.

3026 Järviiniitty*

	Hanke yhteensä	2018	2019	2020	2021	2022
Arvio (€)	2 335 000	150 000	535 000	550 000	500 000	600 000
Käyttö (€)	1 388 270	49 607	638 445	417 466	282 752	

3040 Kuloistenniitty eteläinen*

	Hanke yhteensä	2021	2022	2023
Arvio (€)	1 200 000	200 000	500 000	500 000
Käyttö (€)	0	0		

4927 Moduuliasunnot*

	Hanke yhteensä	2021	2022
Arvio (€)	280 000	200 000	80 000
Käyttö (€)	83 052	83 052	

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

Kaupungin rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	TA2021 alkuperäinen	Talousarvio- muutokset	TA2021 muutosten jälkeen	Toteutuma 2021	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	5 318	-61	5 257	16 152	10 895
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-1 685	0	-1 685	-1 769	-84
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-11 653	-19	-11 672	-6 939	4 733
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	550	15	565	234	-331
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOV.TULOT	2 190		2 190	1 986	-204
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 280	-65	-5 345	9 665	15 010
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET (Sitova erä)	0	0	0	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	0	0	0	0	0
LAINAKANNAN MUUTOKSET (Sitova erä)	5 280	65	5 345	-7 168	-12 513
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	14 948		14 948	0	-14 948
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-9 668		-9 668	-9 668	0
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	65	65	2 500	2 435
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	0	0	0	-119	-119
Rahoituksen rahavirta	5 280	65	5 345	-7 287	-12 632

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

Kaupungin lainamäärä 31.12.2021 oli 49,9 miljoonaa euroa. Lainamäärä väheni noin 7,2 miljoonalla eurolla pääosin verotulojen hyvän toteutumisen ja arvioitua pienempien investointien vuoksi.

Lainamäärä poikkeaa kaupungin talouden kannalta positiiviseen suuntaan aiemmin arvioidusta. Lainamäärä tulee nousemaan tulevina vuosina investointimäärän kasvun myötä sekä kaupungin että kaupunkikonsernin osalta. Taloussuunnitelmakauden lainamääräarviota tarkastellaan ajantasaisesti.

2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoiset määrärahat ja tuloarviot

	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA 2021 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €	TA 2021 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Kaupunginhallitus										
KH, konserni										
Talouspalvelut	-746 947	0	-746 947	-581 018	165 929	0	0	0	179	179
Henkilöstöpalvelut	-1 266 319	0	-1 266 319	-1 274 423	-8 104	273 520	0	273 520	294 232	20 712
Päätöksentekopalvelut	-4 580 111	2 043 826	-2 536 285	-2 277 418	258 867	2 683 600	-1 000 000	1 683 600	1 863 854	180 254
Digipalvelut	-1 724 566	0	-1 724 566	-1 611 281	113 285	9 000	0	9 000	60	-8 940
Viestintäpalvelut	-233 074	0	-233 074	-203 231	29 843	0	0	0	23	23
KH, konserni yhteensä	-8 551 017	2 043 826	-6 507 191	-5 947 371	559 820	2 966 120	-1 000 000	1 966 120	2 158 349	192 229
KH, kaupunkikehitys										
Maankäyttö- ja asumispalvelut	-1 514 665	0	-1 514 665	-1 154 918	359 747	2 352 152	0	2 352 152	2 701 824	349 672
Yrityspalvelut	-406 516	44 040	-362 476	-309 467	53 009	44 040	-44 040	0	0	0
KH, kaupunkikehitys yhteensä	-1 921 181	44 040	-1 877 141	-1 464 385	412 757	2 396 192	-44 040	2 352 152	2 701 824	349 672
Kaupunginhallitus yhteensä	-10 472 198	2 087 866	-8 384 332	-7 411 756	972 576	5 362 312	-1 044 040	4 318 272	4 860 173	541 901
Lupalautakunta										
Ympäristöpalvelut	-830 898	-40 909	-871 807	-738 357	133 450	364 840	41 350	406 190	415 414	9 224
Rakennusvalvontapalvelut	-383 202		-383 202	-304 585	78 617	290 000	7 500	297 500	530 112	232 612
Lupalautakunta yhteensä	-1 214 100	-40 909	-1 255 009	-1 042 942	212 067	654 840	48 850	703 690	945 527	241 837
Infraalautakunta										
Yhteiset palvelut	-2 240 170	5 090	-2 235 080	-2 132 056	103 024	0	0	0	0	0
Kunnallistekniset palvelut	-6 102 469	74 347	-6 028 122	-5 714 202	313 920	2 248 470	8 000	2 256 470	3 109 312	852 842
Tilapalvelut	-9 642 365	-8 085	-9 650 450	-9 304 761	345 689	965 013	1 384	966 397	1 053 309	86 912
Ruokapalvelut	-4 301 034	0	-4 301 034	-4 164 953	136 081	273 994	0	273 994	153 603	-120 391
Infraalautakunta yhteensä	-22 286 038	71 352	-22 214 686	-21 315 972	898 714	3 487 477	9 384	3 496 861	4 316 224	819 363
Sivistyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-1 014 719	-356 476	-1 371 195	-1 347 944	23 251	427 920	358 149	786 069	674 834	-111 235
Oppilashuolto	-669 204	0	-669 204	-636 852	32 352	15 000	0	15 000	20 373	5 373
Lukio	-2 412 199	-41 384	-2 453 583	-2 257 571	196 012	152 950	41 384	194 334	193 528	-806
Perusopetus	-16 104 197	-71 769	-16 175 966	-16 048 765	127 201	646 276	34 527	680 803	1 023 743	342 940
Raisio-opisto	-637 712	-15 880	-653 592	-514 249	139 343	206 091	15 880	221 971	100 199	-121 772
Varhaiskasvatus- ja esiopetus	-13 620 435	-270 631	-13 891 066	-13 989 159	-98 093	1 610 339	182 801	1 793 140	1 776 159	-16 981
Sivistyslautakunta yhteensä	-34 458 466	-756 140	-35 214 606	-34 794 539	420 067	3 058 576	632 741	3 691 317	3 788 836	97 519
Vapaa-aikalautakunta										
Yhteiset palvelut	-18 163	479	-17 684	-19 040	-1 356	25 000	0	25 000	0	-25 000
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-1 460 621	-35 928	-1 496 549	-1 317 708	178 841	85 150	20 837	105 987	70 053	-35 934
Liikunta- ja nuorisopalvelut	-2 189 313	-164 679	-2 353 992	-2 218 038	135 954	858 286	-245 000	613 286	620 318	7 032
Vapaa-aikalautakunta yhteensä	-3 668 097	-200 128	-3 868 225	-3 554 787	313 438	968 436	-224 163	744 273	690 371	-53 902
Sosiaali- ja terveyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-130 813	776 567	645 754	-597 374	-1 243 128	16 890 660	540 343	17 431 003	18 335 931	904 928
Erkoissairaanhoidopalvelut	-38 040 035	-1 175 000	-39 215 035	-37 084 091	2 130 944	0	80 000	80 000	221 209	141 209
Terveyspalvelut	-15 873 000	-1 840 973	-17 713 973	-17 984 195	-270 222	2 312 269	1 829 468	4 141 737	5 776 227	1 634 490
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-15 712 582	-1 967 481	-17 680 063	-18 118 581	-438 518	1 481 231	32 993	1 514 224	1 103 962	-410 262
Hoitto-, hoiva- ja vammais- palvelut	-33 765 536	-621 320	-34 386 856	-34 131 988	254 868	5 833 360	162 307	5 995 667	7 140 824	1 145 157
Työllisyyspalvelut	-2 000 185	-525 341	-2 525 526	-2 465 587	59 939	235 000	87 624	322 624	250 619	-72 005
Sosiaali- ja terveyslautakunta yhteensä	-105 522 151	-5 353 548	-110 875 699	-110 381 816	493 883	26 752 520	2 732 735	29 485 255	32 828 773	3 343 518
Käyttötaloulosa yhteensä	-177 621 050	-4 191 507	-181 812 557	-178 501 812	3 310 745	40 284 161	2 155 507	42 439 668	47 429 904	4 990 236
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot	0	0	0	0	0	106 854 293	2 498 000	109 352 293	111 297 738	1 945 445
Valtionosuudet	0	0	0	0	0	34 694 361	441 151	35 135 512	35 556 289	420 777
Korkotulot	0	0	0	0	0	606 000	-82 000	524 000	666 721	142 721
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	0	900 000	-850 000	50 000	71 952	21 952
Korkomenot	-400 000	-20 000	-420 000	-353 935	66 065	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	-12 000	-12 000	-14 495	-2 495	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuloslaskelmaosa yhteensä	-400 000	-32 000	-432 000	-368 430	63 570	143 054 654	2 007 151	145 061 805	147 592 700	2 530 895
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus	-2 566 000	-4 400	-2 570 400	-549 097	2 021 303	505 000	0	505 000	264 383	-240 617
Infraalautakunta	-8 020 700	0	-8 020 700	-5 557 993	2 462 707	550 000	0	550 000	82 394	-467 606
Vapaa-aikalautakunta	-650 000	-15 000	-665 000	-674 888	-9 888	0	15 000	15 000	104 890	89 890
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-415 810	0	-415 810	-156 564	259 246	0	0	0	0	0
Investointiosa yhteensä	-11 652 510	-19 400	-11 671 910	-6 938 542	4 733 368	1 055 000	15 000	1 070 000	451 667	-618 333
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	14 947 734	0	14 947 734	0	-14 947 734
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 667 989	0	-9 667 989	-9 667 989	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0		0	0	65 249	65 249	2 500 000	2 434 751
Vaikutus maksuvalmiuteen	0	0	0	-118 604	-118 604	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	-199 341 549	-4 242 907	-203 584 456	-195 595 376	7 989 080	199 341 549	4 242 907	203 584 456	197 974 271	-5 610 185

Ulkoiset ja sisäiset määrärahat ja tuloarviot

	Määrärahat					Tuloarviot				
	TA 2021 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €	TA 2021 alkuperäinen €	TA-muutokset €	TA 2021 muutosten jälkeen	Toteutuma €	Poikkeama €
KÄYTTÖTALOUSOSA										
Kaupunginhallitus										
KH, konserni										
Talouspalvelut	-789 207	0	-789 207	-623 478	165 729	410 036	0	410 036	410 215	179
Henkilöstöpalvelut	-1 367 374	0	-1 367 374	-1 356 842	10 532	1 240 864	0	1 240 864	1 261 576	20 712
Päätöksentekopalvelut	-5 097 335	2 043 826	-3 053 509	-2 798 808	254 701	2 738 943	-1 000 000	1 738 943	1 919 197	180 254
Digipalvelut	-1 763 516	0	-1 763 516	-1 647 735	115 781	1 368 990	0	1 368 990	1 404 935	35 945
Viestintäpalvelut	-242 835	0	-242 835	-212 331	30 504	0	0	0	23	23
KH, konserni yhteensä	-9 260 267	2 043 826	-7 216 441	-6 639 195	577 246	5 758 833	-1 000 000	4 758 833	4 995 947	237 114
KH, kaupunkikehitys										
Maankäyttö- ja asumispalvelut	-1 656 042		-1 656 042	-1 287 122	368 920	2 945 868	0	2 945 868	3 299 785	353 917
Yrityspalvelut	-410 873	44 040	-366 833	-313 526	53 307	44 040	-44 040	0	0	0
KH, kaupunkikehitys yhteensä	-2 066 915	44 040	-2 022 875	-1 600 648	422 227	2 989 908	-44 040	2 945 868	3 299 785	353 917
Kaupunginhallitus yhteensä	-11 327 182	2 087 866	-9 239 316	-8 239 843	999 473	8 748 741	-1 044 040	7 704 701	8 295 732	591 031
Lupalautakunta										
Ympäristöpalvelut	-929 460	-40 909	-970 369	-835 030	135 339	371 340	41 350	412 690	419 476	6 786
Rakennusvalvontapalvelut	-403 522	0	-403 522	-325 103	78 419	298 500	7 500	306 000	536 818	230 818
Lupalautakunta yhteensä	-1 332 982	-40 909	-1 373 891	-1 160 133	213 758	669 840	48 850	718 690	956 294	237 604
Infraalautakunta										
Yhteiset palvelut	-2 291 554	5 090	-2 286 464	-2 185 948	100 516	40 071	0	40 071	40 071	0
Kunnallistekniset palvelut	-7 772 069	74 347	-7 697 722	-6 897 423	800 299	4 232 470	8 000	4 240 470	4 630 353	389 883
Tilapalvelut	-10 970 593	-8 085	-10 978 678	-10 641 193	337 485	14 207 068	1 384	14 208 452	14 295 364	86 912
Ruokapalvelut	-4 764 741	0	-4 764 741	-4 624 660	140 081	4 571 087		4 571 087	4 298 048	-273 039
Infraalautakunta yhteensä	-25 798 957	71 352	-25 727 605	-24 349 224	1 378 381	23 050 696	9 384	23 060 080	23 263 836	203 756
Sivistyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-1 070 578	-356 476	-1 427 054	-1 406 002	21 052	427 920	358 149	786 069	674 834	-111 235
Oppilashuolto	-683 611	0	-683 611	-651 607	32 004	15 000	0	15 000	20 373	5 373
Lukio	-3 257 276	-41 384	-3 298 660	-3 018 425	280 235	170 950	41 384	212 334	208 159	-4 175
Perusopetus	-21 429 543	-71 769	-21 501 312	-21 436 629	64 683	664 526	34 527	699 053	1 043 835	344 800
Raisio-opisto	-700 845	-15 880	-716 725	-567 842	148 883	206 091	15 880	221 971	100 338	-121 633
Varhaiskasvatus- ja esiopetusp	-16 870 842	-270 631	-17 141 473	-17 219 541	-78 068	1 610 339	182 801	1 793 140	1 776 159	-16 981
Sivistyslautakunta yhteensä	-44 012 695	-756 140	-44 768 835	-44 300 048	468 787	3 094 826	632 741	3 727 567	3 823 716	96 149
Vapaa-aikalautakunta										
Yhteiset palvelut	-19 207	479	-18 728	-19 554	-826	25 000	0	25 000	0	-25 000
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	-2 049 215	-35 928	-2 085 143	-1 898 883	186 260	92 150	20 837	112 987	74 709	-38 278
Liikunta- ja nuorisopalvelut	-4 690 123	-164 679	-4 854 802	-4 730 178	124 624	1 035 126	-245 000	790 126	795 536	5 410
Vapaa-aikalautakunta yhteensä	-6 758 545	-200 128	-6 958 673	-6 648 615	310 058	1 152 276	-224 163	928 113	870 245	-57 868
Sosiaali- ja terveyslautakunta										
Yhteiset palvelut	-256 596	776 567	519 971	-721 942	-1 241 913	16 890 660	540 343	17 431 003	18 336 766	905 763
Erikoissairaanhoidopalvelut	-38 040 216	-1 175 000	-39 215 216	-37 084 272	2 130 944	0	80 000	80 000	221 209	141 209
Terveyspalvelut	-17 546 366	-1 840 973	-19 387 339	-19 658 107	-270 768	2 312 269	1 829 468	4 141 737	5 776 227	1 634 490
Perhe- ja sosiaalipalvelut	-16 233 310	-1 967 481	-18 200 791	-18 624 584	-423 793	1 481 231	32 993	1 514 224	1 103 962	-410 262
Hoido-, hoiva- ja vammaispalv.	-37 438 919	-621 320	-38 060 239	-37 783 887	276 352	5 953 360	162 307	6 115 667	7 244 671	1 129 004
Työllisyyspalvelut	-2 180 020	-525 341	-2 705 361	-2 644 531	60 830	235 000	87 624	322 624	250 619	-72 005
	-111 695 427	-5 353 548	-117 048 975	-116 517 324	531 651	26 872 520	2 732 735	29 605 255	32 933 454	3 328 199
Käyttötalousosa yhteensä	-200 925 788	-4 191 507	-205 117 295	-201 215 186	3 902 109	63 588 899	2 155 507	65 744 406	70 143 278	4 398 872
TULOSLASKELMAOSA										
Verotulot	0	0	0	0	0	106 854 293	2 498 000	109 352 293	111 297 738	1 945 445
Valtionosuudet	0	0	0	0	0	34 694 361	441 151	35 135 512	35 556 289	420 777
Korkotulot	0	0	0	0	0	606 000	-82 000	524 000	666 721	142 721
Muut rahoitustulot	0	0	0	0	0	900 000	-850 000	50 000	71 952	21 952
Korkomenot	-400 000	-20 000	-420 000	-353 935	66 065	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	0	-12 000	-12 000	-14 495	-2 495	0	0	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuloslaskelmaosa yhteensä	-400 000	-32 000	-432 000	-368 430	63 570	143 054 654	2 007 151	145 061 805	147 592 700	2 530 895
INVESTOINTIOSA										
Kaupunginhallitus	-2 566 000	-4 400	-2 570 400	-549 097	2 021 303	505 000	0	505 000	264 383	-240 617
Infraalautakunta	-8 020 700		-8 020 700	-5 557 993	2 462 707	550 000	0	550 000	82 394	-467 606
Vapaa-aikalautakunta	-650 000	-15 000	-665 000	-674 888	-9 888	0	15 000	15 000	104 890	89 890
Sosiaali- ja terveyslautakunta	-415 810		-415 810	-156 564	259 246	0	0	0	0	0
Investointiosa yhteensä	-11 652 510	-19 400	-11 671 910	-6 938 542	4 733 368	1 055 000	15 000	1 070 000	451 667	-618 333
RAHOITUSOSA										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0	14 947 734	0	14 947 734		-14 947 734
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 667 989	0	-9 667 989	-9 667 989	0	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0		0	0	65 249	65 249	2 500 000	2 434 751
Vaikutus maksuvalmiuteen	0		0	-118 604	-118 604	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	-222 646 287	-4 242 907	-226 889 194	-218 308 750	8 580 444	222 646 287	4 242 907	226 889 194	220 687 645	-6 201 549

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

Raision kaupungin tuloslaskelma

Raision kaupunki Tuloslaskelma	01.01. - 31.12.2021		01.01. - 31.12.2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	22 344 611,71		21 790 071,36	
Maksutuotot	9 741 510,09		8 314 320,37	
Tuet ja avustukset	6 917 375,21		2 329 545,10	
Muut toimintatuotot	8 426 407,00	47 429 904,01	7 737 217,41	40 171 154,24
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-60 087 294,44		-56 118 529,97	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-13 067 971,69		-12 384 068,25	
Muut henkilösivukulut	-2 618 767,07		-2 223 449,76	
Palvelujen ostot	-81 974 754,04		-78 160 879,85	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 460 905,81		-9 500 017,89	
Avustukset	-5 532 438,55		-6 917 974,84	
Muut toimintakulut	-4 759 680,07	-178 501 811,67	-4 934 925,52	-170 239 846,08
Toimintakate	-131 071 907,66		-130 068 691,84	
Verotulot	111 297 738,17		103 343 220,88	
Valtionosuudet	35 556 289,00		39 125 402,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	666 721,18		628 952,38	
Muut rahoitustuotot	71 951,71		1 138 556,61	
Korkokulut	-353 934,53		-330 069,73	
Muut rahoituskulut	-14 495,40	370 242,96	-10 890,30	1 426 548,96
Vuosikate	16 152 362,47		13 826 480,00	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 927 646,80	-7 927 646,80	-8 174 552,98	-8 174 552,98
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		1 635 663,26	1 635 663,26
Tilikauden tulos	8 224 715,67		7 287 590,28	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	202,51		202,44	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 765 000,00		0,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 459 918,18		7 287 792,72	

3.2. Rahoituslaskelma

Raision kaupungin rahoituslaskelma

	01.01. - 31.12.2021		01.01. - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	16 152 362,47		13 826 480,00	
Satunnaiset erät	0,00		1 635 663,26	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 768 917,83	14 383 444,64	-2 507 762,40	12 954 380,86
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 938 541,75		-9 312 169,41	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	234 479,42		176 750,14	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 986 105,35	-4 717 956,98	4 480 946,17	-4 654 473,10
Toiminnan ja investointien rahavirta		9 665 487,66		8 299 907,76
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	2 700 000,00	2 700 000,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		20 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 667 988,68		-6 334 655,34	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500 000,00	-7 167 988,68	-20 100 000,00	-6 434 655,34
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-44 267,32		311 165,49	
Vaihto-omaisuuden muutos	-1 049,00		3 146,79	
Saamisten muutos	-104 556,34		346 839,62	
Korottomien velkojen muutos	31 268,86	-118 603,80	-806 046,05	-144 894,15
Rahoituksen rahavirta		-7 286 592,48		-3 879 549,49
Rahavarojen muutos		2 378 895,18		4 420 358,27
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 851 875,24		9 472 980,06	
Rahavarat 1.1.	9 472 980,06	2 378 895,18	5 052 621,79	4 420 358,27

3.3. Tase

Raision kaupungin tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	153 833 896,63	155 274 668,62
Aineettomat hyödykkeet	565 522,13	657 354,97
Aineettomat oikeudet	181 527,23	207 850,41
Muut pitkävaikutteiset menot	383 994,90	449 504,56
Aineelliset hyödykkeet	122 159 518,74	123 514 879,89
Maa- ja vesialueet	37 417 494,32	37 180 155,84
Rakennukset	48 645 667,82	50 540 770,07
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 956 709,94	34 688 416,66
Koneet ja kalusto	987 677,64	1 039 075,27
Muut aineelliset hyödykkeet	66 462,05	66 462,05
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	85 506,97	0,00
Sijoitukset	31 108 855,76	31 102 433,76
Osakkeet ja osuudet	25 819 830,16	25 813 408,16
Muut lainasaamiset	5 191 478,80	5 191 478,80
Muut saamiset	97 546,80	97 546,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	4 795 647,15	3 699 974,68
Valtion toimeksiannot	4 698 021,19	3 534 338,69
Lahjoitusrahastojen varat	97 625,96	165 635,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT	48 933 079,87	46 448 579,35
Vaihto-omaisuus	149 111,33	148 062,33
Aineet ja tarvikkeet	149 111,33	148 062,33
Saamiset	36 932 093,30	36 827 536,96
Pitkäaikaiset saamiset	29 214 700,56	30 833 907,86
Lainasaamiset	29 203 614,96	30 822 822,26
Muut saamiset	11 085,60	11 085,60
Lyhytaikaiset saamiset	7 717 392,74	5 993 629,10
Myyntisaamiset	2 045 920,95	2 082 755,26
Lainasaamiset	1 734 089,57	1 720 328,94
Muut saamiset	2 656 294,23	1 127 454,92
Siirtosaamiset	1 281 087,99	1 063 089,98
Rahat ja pankkisaamiset	11 851 875,24	9 472 980,06
	207 562 623,65	205 423 222,65

	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	123 289 481,45	118 829 563,27
Peruspääoma	101 691 382,64	101 691 382,64
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	17 138 180,63	9 850 387,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 459 918,18	7 287 792,72
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET	3 766 829,32	2 031,83
Poistoero	1 829,32	2 031,83
Vapaaehtoiset varaukset	3 765 000,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 256 762,97	1 256 762,97
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	5 637 403,43	4 585 998,28
Lahjoitusrahastojen pääomat	5 375 627,06	4 376 898,97
	261 776,37	209 099,31
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	73 612 146,48	80 748 866,30
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 494 322,56	36 162 311,24
Lainat muilta luotonantajilta	23 264 668,30	32 932 656,98
Saadut ennakot	92 984,94	92 984,94
Liittymismaksut ja muut velat	113 356,00	113 356,00
	3 023 313,32	3 023 313,32
Lyhytaikainen	47 117 823,92	44 586 555,06
Joukkovelkakirjalainat	16 900 000,00	14 400 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 667 988,68	9 667 988,68
Saadut ennakot	24 744,27	597 152,75
Ostovelat	7 048 643,72	6 799 817,86
Muut velat	1 213 513,55	1 187 791,77
Siirtovelat	12 262 933,70	11 933 804,00
	207 562 623,65	205 423 222,65

3.4. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset

	Alkuperäinen pääoma	Jäljellä oleva pääoma
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö	805 000,00	20 642,00
Raision Vuokra-asunnot Oy	16 252 422,28	6 691 325,00
Turun Seudun Vesi Oy	26 074 000,00	21 276 191,62
Turun Seudun Puhdistamo Oy	3 888 000,00	3 863 700,00
Raision Palvelutalosesätiö sr	3 497 716,00	3 392 784,52
Raision Palloiluhalli Oy	1 000 000,00	944 444,40
	<u>51 517 138,28</u>	<u>36 189 087,54</u>

3.5. Konsernitilinpäätös

3.5.1. Konsernituloslaskelma

Konserni Tuloslaskelma	01.01. - 31.12.2021		01.01.-31.12.2020	
Toimintatuotot	111 564 225,12		102 384 387,86	
Toimintakulut	-242 152 314,09		-232 371 271,26	
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	88 481,23		63 019,11	
Toimintakate	-130 499 607,74		-129 923 864,29	
Verotulot	111 297 738,17		103 343 220,88	
Valtionosuudet	43 967 417,97		47 523 605,57	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	4 139,05		306 598,40	
Muut rahoitustuotot	92 526,99		1 146 748,88	
Korkokulut	-594 858,57		-740 880,32	
Muut rahoituskulut	-44 747,85		-41 354,66	
	-542 940,38		671 112,30	
Vuosikate	24 222 608,02		21 614 074,46	
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 719 436,00	-13 719 436,00	-14 058 892,68	-14 058 892,68
Satunnaiset erät	0,00		1 635 663,26	
Tilikauden tulos	10 503 172,02		9 190 845,04	
Tilikauden verot	-138 757,45		-194 249,79	
Laskennalliset verot	-118 104,77		7 336,03	
Vähemmistöosuudet	-3 887,31		-16 571,49	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 242 422,49		8 987 359,79	

3.5.2. Konsernin rahoituslaskelma

Konserni Rahoituslaskelma	01.01.-31.12.2021		01.01.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	24 222 608,02		21 614 074,46	
Satunnaiset erät	0,00		1 635 663,26	
Tilikauden verot	-138 757,45		-194 249,79	
Tulorahoituksen korjauserät	-1 890 365,20	22 193 485,37	-2 663 061,23	20 392 426,70
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-11 422 531,99		-15 040 805,91	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	316 109,27		280 866,02	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 201 885,98	-8 904 536,74	4 656 887,60	-10 103 052,29
Toiminnan ja investointien rahavirta		13 288 948,63		10 289 374,41
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		-499,15	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	2 700 000,00	2 699 500,85
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 164 897,30		20 048 017,56	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-12 807 806,65		-10 085 151,64	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 439 491,28	-10 203 418,07	-18 501 640,16	-8 538 774,24
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-55 956,49		306 533,67	
Vaihto-omaisuuden muutos	266 122,33		-328 328,48	
Saamisten muutos	-682 313,03		289 045,94	
Korottomien velkojen muutos	-935 511,92	-1 407 659,11	-463 907,25	-196 656,12
Rahoituksen rahavirta		-11 611 077,18		-6 035 929,51
Rahavarojen muutos		1 677 871,45		4 253 444,90
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	19 581 466,87		17 903 595,42	
Rahavarat 1.1.	17 903 595,42	1 677 871,45	13 650 150,52	4 253 444,90

3.5.3. Konsernitase

Konsernitase, vastaavaa

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	218 915 268,83	221 834 874,46
Aineettomat hyödykkeet	648 766,27	754 494,97
Aineettomat oikeudet	220 266,66	223 457,86
Muut pitkävaikutteiset menot	428 499,61	531 037,11
Aineelliset hyödykkeet	204 470 275,16	207 264 914,70
Maa- ja vesialueet	41 056 650,11	40 831 648,64
Rakennukset	93 029 881,96	95 722 806,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	63 664 767,44	63 426 514,00
Koneet ja kalusto	4 508 186,10	4 390 838,02
Muut aineelliset hyödykkeet	735 781,16	736 897,60
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 475 008,39	2 156 209,77
Sijoitukset	13 796 227,40	13 815 464,79
Osakkuusyhteisöosuudet	1 028 550,47	981 863,98
Muut osakkeet ja osuudet	12 685 376,80	12 751 300,68
Muut saamiset	82 300,13	82 300,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	5 555 707,29	4 328 967,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT	32 342 775,49	30 248 713,34
Vaihto-omaisuus	1 082 489,60	1 348 611,93
Saamiset	11 678 819,02	10 996 505,99
Pitkäaikaiset saamiset	28 911,38	1 709 877,12
Lyhytaikaiset saamiset	11 649 907,64	9 286 628,87
Rahoitusarvopaperit	1 786 764,99	1 785 241,50
Rahat ja pankkisaamiset	17 794 701,88	16 118 353,92
VASTAAVAA YHTEENSÄ	256 813 751,61	256 412 555,52

Konsernitase, vastattavaa

	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	134 926 172,44	124 754 183,01
Peruspääoma	101 691 382,64	101 691 382,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	334 273,38	334 273,38
Arvonkorotusrahasto	12 974,95	12 974,95
Muut omat rahastot	631 139,15	641 695,75
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	22 013 979,83	13 086 496,50
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	10 242 422,49	8 987 359,79
VÄHEMMISTÖOSUUDET	277 194,46	302 169,44
PAKOLLISET VARAUKSET	3 374 519,92	3 270 296,14
Eläkevaraukset	6 525,94	6 668,55
Muut pakolliset varaukset	3 367 993,98	3 263 627,59
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	6 394 906,18	5 224 123,10
VIERAS PÄÄOMA	111 840 958,61	122 861 783,83
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	38 069 056,08	49 710 000,82
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	11 959 060,80	11 871 258,68
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	30 059 897,14	28 622 370,47
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	31 752 944,59	32 658 153,86
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	256 813 751,61	256 412 555,52

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Vuodenvaihteessa maksamatta olevat, tilikaudelle 2021 kuuluvat, palkat on vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta jaksotettu suoriteperusteen mukaisesti. Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu sille tilikaudelle, jolle lomapäivien perusteena olevat palkat kirjataan. Lomapalkkavelan kirjaamisessa on otettu huomioon Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamat ohjeet ja lausunnot. Vastaavasti palkkojen sivukulut on jaksotettu suoriteperusteen mukaisesti käyttämällä tulevan tilikauden sivukuluprosentteja.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Kaupungin pysyvien vastaavien hyödykkeet arvostettiin uudelleen 1.1.1997 kuntien siirtyessä uuteen kirjanpitokäsittelyyn. Omaisuudelle haettiin todelliset hankintahinnat, joista vähennettiin liittymismaksut, valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Hankintahintainen jäännösarvo vuoden 1997 avaavaa tasetta varten saatiin vähentämällä kumulatiiviset suunnitelmapoistot 31.12.1996 saakka.

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoön vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on rakennusten, muiden maa- ja vesirakenteiden sekä kuljetusvälineiden poistoaikoja tarkistettu 1.1.2013 alkaen uusien hankintojen osalta. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Poistoeron vähennystä kirjataan suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihinnan mukaisena.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoön tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaisten käsittely

Johdannais sopimukset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa ja tavoitteena on ollut korkokulujen hallinta ja korkokustannusten vaihtelun pienentäminen. Sopimuksia on tällä hetkellä kaksi, joista yksi koronvaihtosopimus päättyy vuonna 2026 ja toinen vuonna 2048. Ei ole tiedossa, että sopimuksia purettaisiin ennen niiden päättymistä.

2. Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta tai kirjanpitolausakunnan antamista ohjeista poikkeavaksi.

3. Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty oikaisuja.

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoiset.

5. Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Tällaisia olennaisia eriä ei ole.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Kuluneella tilikaudella konsernitilinpäätökseen on sisällytetty konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma. Lisäksi on laadittu yhdistelylaskelmat, joissa on eritelty, miten konsernitilinpäätös on laadittu. Laadinnassa on sovellettu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston Yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta 31.5.2021.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt. Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi vastaa olennaisilta osiltaan hankintamenomenetelmää.

Tytäryhteisön asemassa oleva Eero Rantasen Säätiö on yhdistelty kuten tytäryhteisö. Säätiön peruspääomaa vastaavat oman pääoman erät 331.874,81 euroa on esitetty konsernitaseessa rivillä Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat.

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän konsernitaseessa oleva säätiö on yhdistelty suhteellisen peruspääomaosuuden mukaan. Se lisää konsernitaseen riviä Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 2.398,57 eurolla ja yhteissummaksi muodostuu 334.273,38 euroa.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä, suhteellisesti peruspääomaosuuden mukaan. Peruspääomaosuudet prosentteina pysyivät tilikauden aikana samoina.

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen sovelletun pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Yhdistelyssä on otettu huomioon vapaaehtoisen varauksen ja sen muutoksen jakaminen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä tämän vaikutus tulososuuteen sekä osakkuusyhtiöosuuden arvoon. Uutena osakkuusyhteisönä on vuonna 2021 yhdistelty Green Industry Park Oy, josta Raision kaupunki omistaa 22 prosenttia. Osakkuusyhteisöjen yhdistelyn vaikutus omaan pääomaan oli 302.351,74 euroa Raision kaupungin osalta sekä 32.269,23 euroa muiden konserniyhteisöjen osalta, yhteensä 334.620,97 euroa.

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhtiöiden kaupungille maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallin negatiivista vähemmistöosuutta ei ole erotettu, mutta sen aiheuttama oikaisu on tehty. Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten käsittelytavan muuttamisella ei ole vaikutusta vähemmistöosuuden erottamiseen, koska oikaisujen jälkeinenkin oma pääoma on negatiivinen. Eero Rantasen säätiössä ei ole poistoeroja eikä vapaaehtoisia varauksia.

Kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

V-S Erityishuoltopiirin kuntayhtymässä vuosina 2016 ja 2018 tehtyjä arvonorotuksia ei ole eliminoitu niiden vähäisen määrän (8.792,93 euroa) takia. V-S Lastensuojelun kuntayhtymän aikaisempina tilikausina tehtyä arvonorotusta ei ole eliminoitu sen vähäisen määrän (12.973,41 euroa) takia. Näin on toimittu vuoden 2016 tilinpäätöksestä lähtien, jolloin arvonorotustiedot ovat olleet saatavissa kuntayhtymien liitetiedoista.

Hulvelan Palvelutalosaatiö, Sosiaalipalvelusaatiö Raina ja Raisio-Naantalin Fountain House on kirjanpidon kuntajaoston ohjeiden mukaan jätetty yhdistelemättä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on vuonna 2021 jaettu yleisohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutokseen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Laskennallinen verovelka on laskettu seuraavien yhtiöiden osalta: Raision Vuokra-asunnot Oy, Asunto Oy Kuulaharjat ja KOY Kerttulan Jäähalli.

Raision kaupunki on päättänyt konsernitilin perustamisesta (Kvalt. 17.10.2016 § 86) ja konserniohjeesta (Kh. 31.10.2016 § 317) Raision Vesi Oy:lle, Raision Vuokra-asunnot Oy:lle ja Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähallille. Raision Vuokra-asunnot on käyttänyt luottolimiittiä vuoden 2021 aikana.

6. Toimintatuotot tehtäväalueittain

Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kaupunginhallitus	10 375 411,29	10 309 000,88	4 860 172,62	4 772 880,86
KH, konserni	7 673 587,17	7 737 986,72	2 158 348,50	2 201 866,70
KH, kaupunkikehitys	2 701 824,12	2 571 014,16	2 701 824,12	2 571 014,16
Lupalautakunta	945 526,75	742 358,09	945 526,75	742 358,09
Infralautakunta	12 057 167,67	11 887 492,00	4 316 224,37	4 084 748,15
Sivistyslautakunta	4 393 615,50	3 431 955,92	3 788 836,37	3 117 963,88
Vapaa-aikalautakunta	942 908,47	1 216 095,42	690 371,22	736 018,08
Sosiaali- ja terveyslautakunta	82 849 595,44	74 797 485,55	32 828 772,68	26 717 185,18
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>111 564 225,12</i>	<i>102 384 387,86</i>	<i>47 429 904,01</i>	<i>40 171 154,24</i>

7. Verotulojen erittely

Verotulojen erittely	Kunta	
	2021	2020
Kunnan tulovero	95 086 918,21	90 397 982,63
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 545 952,34	5 803 729,76
Kiinteistövero	7 664 867,62	7 141 508,49
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>111 297 738,17</i>	<i>103 343 220,88</i>

8. Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Kunta	
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	27 053 998,00	31 089 806,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus (+/-)	-291,00	-6 128,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-1 040 089,00	-1 614 157,00
Verotulomenetysten korvaus	9 542 380,00	9 649 753,00
<i>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä</i>	<i>35 556 289,00</i>	<i>39 125 402,00</i>

9. Palvelujen ostojen erittely

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	64 646 037,27	59 148 527,19
Muiden palvelujen ostot	17 328 716,77	19 012 352,66
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>81 974 754,04</i>	<i>78 160 879,85</i>

10. Valtuustoryhmille annetut tuet

Ei ole.

11. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kaupunginvaltuusto vahvisti 9.12.2013 § 155 uudet suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet. Uusi poistosuunnitelma tuli voimaan 1.1.2013 ja se koskee uusia pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintoja.

Pienet pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

		Poisto- suunnitelma 01.01.1997- 31.12.2012	Uusi poistosuositus	Uusi poisto- suunnitelma 01.01.2013-
PYSYVÄT VASTAAVAT		Tasapoisto Poistoaika vuosina	Tasapoisto Poistoaika vuosina	Tasapoisto Poistoaika vuosina
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot				
100505	Tietokoneohjelmistot 5 v.	5	2-5	5
101005	Muut pitkävaikutteiset menot 5 v.	5	2-5	5
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet				
110000	Maa- ja vesialueet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
110200	Kiinteistöjen liittymismaksut	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat				
111030	Asuinrakennukset 30 v.		30-50	30
111040	Asuinrakennukset 40 v.	40	30-50	
111050	Asuinrakennukset 50 v.	50	30-50	
111530	Hallinto- ja lait.rak. 30 v.	30	20-50	30
111540	Hallinto- ja lait.rak. 40 v.	40	20-50	
111550	Hallinto- ja laitosrak. 50 v.	50	20-50	
112320	Muut rakennukset 20 v.	20	20-30	20
112330	Muut rakennukset 30 v.	30	20-30	
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
113010	Muut maa- ja vesirakenteet 10 v.	10	15-30	15
113015	Muut maa- ja vesirakenteet 15 v.		15-30	15
113016A	Puisto- ja virkistysal. 16 v.	16	15-20	16
113016B	Venesatama 16 v.	16	15-30	16
113016C	Sillat, laiturit ja uim. 16 v.	16	10-30	16
113020A	Katu- ja tieverkosto 20 v.	20	15-20	20
113020B	Liikuntapaikat 20 v.	20	15-30	20
114010	Puhelinverkko 10 v.	10	10-12	10
114016	Katuvalaistus 16 v.	16	15-20	16
114020	Kaukolämpöverkko 20 v.	20	20-30	20
114030A	Vedenjakeluverkostot 30 v.	30	30-40	30
114030B	Viemäriverkko 30 v.	30	30-40	30
115010A	Laitosten laitosk. ja l. 10 v.	10	10-20	10
115010B	Liikennevalot 10 v.	10	10-15	10
Koneet ja kalusto				
116007	Kuljetusvälineet 7 v.		4-7	7
116008	Kuljetusvälineet 8 v.	8	4-7	7
117004	Atk-laitteet 4 v.	4	3-5	4
117005A	Liikkuvat kevyet työkoneet 5 v.	5	5-10	5
117005B	Muut koneet ja laitt. 5 v.	5	5-10	5
117005C	Muu irtaimisto 5 v.	5	3-5	5

117010	Liikkuvat raskaat työk. 10 v.	10	5-10	10
Muut aineelliset hyödykkeet				
118000	Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto
118400	Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET				
Osakkeet ja osuudet				
120100	Tytäryhteisöosakkeet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120300	Kuntayhtymäosuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120500	Osakkuusyhteisöosakkeet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
120800	Muut osakkeet ja osuudet	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa	Ei poistoaikaa
PIENHANKINNAT				
Hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään			V. - 2014	8 000
Hankintameno ennen rahoitusosuuden vähentämistä alittaa enintään			V. 2015 -	10 000

12. Pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Eläkevastuu 1.1. (ky)	6 668,55	6 925,25	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-142,61	-256,70	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12. (ky)	6 525,94	6 668,55	0,00	0,00
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00		
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 1.1. (ky)	2 006 864,62	2 005 815,23	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	104 366,39	1 049,39	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu 31.12. (ky)	2 111 231,01	2 006 864,62	0,00	0,00

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 754 595,60	847 326,82	1 747 393,63	847 141,37
Rakennusten luovutusvoitot	8 715,48	12 569,25	0,00	0,00
Muut luovutusvoitot	70 310,51	1 725 939,79	21 524,20	1 660 703,57
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>1 833 621,59</i>	<i>2 585 835,86</i>	<i>1 768 917,83</i>	<i>2 507 844,94</i>
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutustappiot	0,00	82,54	0,00	82,54
Muut luovutustappiot	341,11	4 407,21	0,00	0,00
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>341,11</i>	<i>4 489,75</i>	<i>0,00</i>	<i>82,54</i>

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Satunnaiset tuotot				
Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n osakkeiden luovutusvoitto	0,00	1 635 663,26	0,00	1 635 663,26
<i>Satunnaiset tuotot yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 635 663,26</i>	<i>0,00</i>	<i>1 635 663,26</i>
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Satunnaiset kulut yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

15. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0,00	0,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	14 554,95	1 073 257,49
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	39 797,33	39 955,73
<i>Yhteensä</i>	<i>54 352,28</i>	<i>1 113 213,22</i>

Rahoitustuotot ja –kulut tiliryhmään kuuluvien korkokulujen erittely

Negatiiviset korkomenot on kirjattu menonoikaisuina korkomenon vähennykseksi.

	2021	2020
Korkomenot lainoista	97 025,23	97 237,66
Korkomenot koronvaihtosopimuksista	324 246,07	302 120,50
<i>Korkomenot yhteensä</i>	<i>421 271,30</i>	<i>399 358,16</i>
Negatiiviset korkomenot lainoista	-67 807,26	-69 288,43
Negatiiviset korkomenot koronvaihtosopimuksista	0,00	0,00
<i>Negatiiviset korkomenot yhteensä</i>	<i>-67 807,26</i>	<i>-69 288,43</i>
<i>Yhteensä</i>	<i>353 464,04</i>	<i>330 069,73</i>

16. Erittely poistoeron muutoksista

Poistoeron muutokseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa.

Erittely poistoeron muutoksista		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	202,51	202,44
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuspoistojen erotus (- tai +)	0,00	0,00
<i>Poistoeron muutos yhteensä</i>	<i>202,51</i>	<i>202,44</i>

17. Kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset

Ei ole.

18. Arvonkorotukset

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	10 711,23	16 345,77	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvo 31.12.	10 711,23	16 345,77	0,00	0,00
<i>Arvonkorotukset yhteensä 31.12.</i>	<i>21 766,34</i>	<i>21 766,34</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Arvonkorotukset on tehty V-S Erityishuoltopiirin kuntayhtymässä ja V-S Lastensuojelun kuntayhtymässä.

V-S Erityishuoltopiirin kuntayhtymässä on tehty rakennusten purkamisesta johtuva arvonkorotus maa-alueisiin. Arvonkorotus on kirjattu vuonna 2016 ja 2018.

V-S Lastensuojelun kuntayhtymässä arvonkorotus on tehty Kaarinan kaupungilta saadun lahjoitustontin arvoon.

19. Pysyvien vastaavien hyödykkeet ja sijoitukset

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet
Liite

Pysyvien vastaavien sijoitukset
Liite

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet											
	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakko-maksut	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko-maksut ja keskeneräiset työt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	207 850,41	449 504,56	0,00	657 354,97	37 180 155,84	50 540 770,07	34 688 416,66	1 039 075,27	66 462,05	0,00	123 514 879,89
Lisäykset tilikauden aikana	56 093,46	88 148,77	0,00	144 242,23	454 526,00	1 447 862,69	4 381 949,34	418 032,52	0,00	85 506,97	6 787 877,52
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	47 195,51	0,00	47 195,51	0,00	0,00	172 283,91	15 000,00	0,00	0,00	187 283,91
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	217 187,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	217 187,52
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	82 416,64	106 462,92	0,00	188 879,56	0,00	3 342 964,94	3 941 372,15	454 430,15	0,00	0,00	7 738 767,24
Arvonlennukset ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	181 527,23	383 994,90	0,00	565 522,13	37 417 494,32	48 645 667,82	34 956 709,94	987 677,64	66 462,05	85 506,97	122 159 518,74
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	181 527,23	383 994,90	0,00	565 522,13	37 417 494,32	48 645 667,82	34 956 709,94	987 677,64	66 462,05	85 506,97	122 159 518,74
Olennot lisäpoistot											
Erittely olennaisista lisäpoistoista	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset											
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteys- yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 616 880,14	0,00	12 144 381,41	11 052 146,61	25 813 408,16	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60
Lisäykset	0,00	4 401,00	0,00	2 021,00	6 422,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	2 616 880,14	4 401,00	12 144 381,41	11 054 167,61	25 819 830,16	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 616 880,14	4 401,00	12 144 381,41	11 054 167,61	25 819 830,16	0,00	5 289 025,60	0,00	0,00	0,00	5 289 025,60

20 – 22. Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt (liitetiedot 20 - 22)						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
Raision Vuokra-asunnot Oy	0888969-2	100	100	812	12 139	0
Eero Rantasen säätiö	1566817-7	60	60	397	0	5
As. Oy Kuulaharjat	0138338-1	100	100	491	4 897	0
Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli	1584754-6	50	50	44	805	-17
Raision Vesi Oy	2771691-4	100	100	5 254	36 131	659
			Yhteensä	6 997	53 972	647
Kuntayhtymät						
V-S Sairaanhoidopiirin ky	0828255-9	5,70449	5,70449	11 604	16 741	843
V-S Erityishuoltopiirin ky	0136167-6	3,515	3,515	231	840	39
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	5,42482	5,42482	131	102	-1
V-S Lastensuojelukuntayhtymä	0783597-5	20,68	20,68	185	424	0
Ky Raision-Naantalın Vesilaitos	0204419-7	50,00	50,00	1 611	181	0
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	0204427-7	47,13	47,13	4 771	1 119	136
			Yhteensä	18 534	19 406	1 018
Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Raision Keonkatu 3	1700457-7	31,26	31,26	247	177	0
Green Industry Park Oy	3229701-3	22,00	22,00	10	95	-2
			Yhteensä	257	272	-2

23. Saamisten erittely

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	107 464,03	0,00	61 473,45
Lainasaamiset	29 071 558,14	1 718 512,45	30 675 188,32	1 680 218,36
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	131 000,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>29 071 558,14</i>	<i>1 956 976,48</i>	<i>30 675 188,32</i>	<i>1 741 691,81</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	16 758,42	0,00	7 702,86
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	987 038,16	0,00	975 793,84
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 003 796,58</i>	<i>0,00</i>	<i>983 496,70</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>29 071 558,14</i>	<i>2 960 773,06</i>	<i>30 675 188,32</i>	<i>2 725 188,51</i>

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
T3-sairaalahankkeen investointime-				
not	0,00	1 429 240,60	0,00	0,00
Etukäteen maksetut vuokratulot	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>1 429 240,60</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	127 774,72	151 581,54	2 816,92	2 908,66
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	142 307,67	11 466,07	142 307,67	11 466,07
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	244 808,56	230 545,91	0,00	0,00
EU-tuet ja avustukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Tasa-erälaskutuksen lisälaskutus	785 286,65	904 173,43	975 730,49	964 327,77
Muut tulojäämät	2 230 150,77	340 489,01	160 232,91	84 387,48
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>3 402 553,65</i>	<i>1 486 674,42</i>	<i>1 278 271,07</i>	<i>1 060 181,32</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>3 530 328,37</i>	<i>1 638 255,96</i>	<i>1 281 087,99</i>	<i>1 063 089,98</i>

25. Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64	101 691 382,64
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	334 273,38	334 273,38	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	334 273,38	334 273,38	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 1.1.	12 974,95	12 974,95	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	12 974,95	12 974,95	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Rakennusrahaston pääoma 1.1.	631 139,33	631 139,33	0,00	0,00
Siirrot rahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusrahaston pääoma 31.12.	631 139,33	631 139,33	0,00	0,00
Muut omat rahastot pääoma 1.1.	10 556,42	0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastoon		10 556,42	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	-10 556,60	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot pääoma 31.12.	-0,18	10 556,42	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	631 139,15	641 695,75	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	13 086 496,50	16 876 650,29	9 850 387,91	15 511 596,62
Siirto edelliseltä tilikaudelta	8 987 359,79	-3 790 153,79	7 287 792,72	-5 661 208,71
Vsshp ed.tk. tilinpäätös muuttunut	-59 876,46	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä yhteensä 31.12.	22 013 979,83	13 086 496,50	17 138 180,63	9 850 387,91
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	10 242 422,49	8 987 359,79	4 459 918,18	7 287 792,72
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>134 926 172,44</i>	<i>124 754 183,01</i>	<i>123 289 481,45</i>	<i>118 829 563,27</i>

26. Erittely poistoerosta

Erittely poistoerosta		
	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 829,32	2 031,83
EVL-poistoihin liittyvä poistoero	0,00	0,00
<i>Poistoero yhteensä</i>	<i>1 829,32</i>	<i>2 031,83</i>

27. Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvat velat, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Pitkäaikaiset velat		
	Kunta	
	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 431 749,00	10 927 349,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	92 984,94	92 984,94
Saadut ennakot	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>8 524 733,94</i>	<i>11 020 333,94</i>

28. Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
	Kunta	Kunta
	2021	2020
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat	16 900 000,00	14 400 000,00
- korko (-0,43 %) - (-0,46 %)		
- erääntyvät 18.3.2022 - 28.3.2022		
<i>Joukkovelkakirjalainat yhteensä</i>	<i>16 900 000,00</i>	<i>14 400 000,00</i>

29. Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97	1 256 762,97
Vahingonkorvausvaraus	0	0,00	0,00	0,00
Ei-suojaaavien johdannaissopimusten negatiivinen käypä-arvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Osuus kuntayhtymän alijäämästä	0,00	0,00	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	2 111 231,01	2 006 864,62	0,00	0,00
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>3 367 993,98</i>	<i>3 263 627,59</i>	<i>1 256 762,97</i>	<i>1 256 762,97</i>

30. Vieras pääoma

Vieras pääoma				
	2021		2020	
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	118 837,05	0,00	118 134,11
Liittymismaksut ja muut velat	86 271,58	0,00	86 271,58	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>86 271,58</i>	<i>118 837,05</i>	<i>86 271,58</i>	<i>118 134,11</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	957 052,82	0,00	821 822,72
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	34 850,42	0,00	77 725,77
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>991 903,24</i>	<i>0,00</i>	<i>899 548,49</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
Liittymismaksut ja muut velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>86 271,58</i>	<i>1 110 740,29</i>	<i>86 271,58</i>	<i>1 017 682,60</i>

31. Sekkilimiitti

Sekkilimiittiä ei ole.

32. Muiden velkojen erittely

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Liittymismaksut ja muut velat				
Liittymismaksut	9 710 175,50	9 710 175,50	3 015 813,32	3 015 813,32
Muut velat	8 530,25	8 530,25	7 500,00	7 500,00
<i>Yhteensä</i>	<i>9 718 705,75</i>	<i>9 718 705,75</i>	<i>3 023 313,32</i>	<i>3 023 313,32</i>

33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtovelat				
Muut siirtovelat	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Pitkäaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Valtionosuusennakot	986 990,00	1 043 904,00	986 990,00	1 043 904,00
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen				
jaksotukset	12 910 435,37	12 705 577,80	8 400 641,00	8 352 660,10
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen				
jaksotukset	3 212 590,39	3 013 121,53	2 503 426,62	2 207 261,38
Korkojaksotukset	111 371,34	139 342,25	108 203,98	97 582,90
Muut menojäämät	1 892 242,36	2 358 237,81	263 672,10	232 395,62
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>19 113 629,46</i>	<i>19 260 183,39</i>	<i>12 262 933,70</i>	<i>11 933 804,00</i>

34. Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 240 802,33	3 375 671,20	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	3 240 802,33	3 375 671,20	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä</i>	<i>3 240 802,33</i>	<i>3 375 671,20</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

- 35 - 37. Vakuudet, jotka kunta on muuten kuin edellä kohdassa 34 tarkoitetulla tavalla antanut puolestaan

Vakuudet				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	383,80	114 473,60	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>383,80</i>	<i>114 473,60</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	347 308,00	0,00	0,00
Pantatut arvopaperit	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>347 308,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vakuudet yhteensä</i>	<i>383,80</i>	<i>461 781,60</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

38. Vuokravastuut

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä	32 129 458,44	34 633 710,32	25 180 755,04	26 271 470,11
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 007 269,62	3 946 034,85	3 189 759,27	3 055 947,04
- siitä PPP-hankkeet (public-private partnership)	0,00	0,00	0,00	0,00
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0,00	0,00	0,00	0,00
Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

39. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	16 252 422,28	16 252 422,28
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	6 691 325,00	8 077 361,28
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	35 274 321,44	35 274 321,44	35 264 716,00	35 264 716,00
Jäljellä oleva pääoma	29 504 686,74	30 164 907,53	29 497 762,54	30 157 807,58
<i>Vastuusitoumukset yhteensä</i>	<i>29 504 686,74</i>	<i>30 164 907,53</i>	<i>36 189 087,54</i>	<i>38 235 168,86</i>

40. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	172 562 844,00	160 468 403,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	113 038,00	99 987,00

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet	113 356,00	687 962,00	113 356,00	687 962,00
Osuus Turun seudun puhdistamo Oy:n osakaskuntien kokonaisvastuista ja leasing-ennakkomaksuista	9 279 417,28	7 432 941,75	9 279 417,28	7 432 941,75
Muut sopimusvastuut				
Keskeneräisen konsultti- ja urakkasopimukset ja muut sopimusvastuut	43 144,94	56 394,29	0,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	9 435 918,22	8 177 298,04	9 392 773,28	8 120 903,75
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimukset				
Käypä arvo	-5 596 708,93	-7 839 904,49	-4 887 291,00	-6 763 850,00
Kohde-etuuden arvo	15 849 122,47	17 410 906,35	11 551 740,00	11 896 566,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	0,00	0,00	0,00	0,00
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	4 201 719,00	4 280 016,93	4 201 719,00	4 280 016,93
Osuus kuntayhtymien alijäämistä	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut taloudelliset vastuut yhteensä	8 040 928,29	4 617 410,48	8 707 201,28	5 637 070,68

- 1) Velvoitteet perustuvat kauppakirjoihin eikä niissä ole sitouduttu tarkkaan toteutusaikatauluun. Tasetileillä maankäyttömaksuja on tilinpäätösvuotena yhteensä 113.356,00 €.
- 2) Turun seudun puhdistamo Oy:n antama todistus on liitetietojen erittelyissä.
- 3) Muista sopimusvastuista on erilliset laskelmat liitetietojen erittelyissä.
- 4) Koronvaihtosopimuksista on erillinen laskelma liitetietojen erittelyissä.
- 5) Arvonlisäveron palautusvastuusta on erillinen laskelma vuosilta 2011 - 2021 liitetietojen erittelyissä. Palautusvastuu ei tämän hetkisen tiedon mukaan ole toteutumassa.
- 6) Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuusta on erillinen laskelma liitetietojen erittelyissä.

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
	koko henki- löstö	koko henki- löstö
Kaupunginhallitus	58	58
- KH, konserni	39	41
- KH, kaupunkikehitys	19	17
Lupalautakunta	14	14
Infralautakunta	183	189
Sivistyslautakunta	643	618
Vapaa-aikalautakunta	85	91
Sosiaali- ja terveyslautakunta	704	720
<i>Yhteensä</i>	<i>1 687</i>	<i>1 690</i>

43. Henkilöstökulut

Henkilöstökulut		
	2021	2020
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	61 264 855,28	57 120 613,30
Henkilösivukulut	15 686 738,76	14 607 518,01
Eläkekulut	13 067 971,69	12 384 068,25
Muut henkilösivukulut	2 618 767,07	2 223 449,76
Henkilöstökorvaukset	1 177 560,84	1 002 083,33
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	75 774 033,20	70 726 047,98
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Investointien palkat ja palkkiot	149 879,64	183 631,37
Investointien eläkekulut	26 028,68	31 966,01
Investointien muut henkilösivukulut	6 315,80	6 549,18
	182 224,12	222 146,56
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>75 956 257,32</i>	<i>70 948 194,54</i>
Luontoisedut	381 424,03	335 486,93

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Keskusta Raision kunnallisjärjestö ry	2 558,90	2 556,60
Kokoomus Raision kunnallisjärjestö ry	10 881,47	9 598,13
Kristillisdemokraatit	677,71	433,58
Raision Perussuomalaiset ry	2 831,95	1 375,60
Raision seudun Vihreät ry	4 086,92	2 555,56
Raision Vasemmistoliiton kunnallisjärjestö ry	6 858,77	7 041,29
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	399,90	219,90
Ruskon Kokoomus ry	79,80	109,50
Ruskon työväenyhdistys ry	72,50	94,90
SDP Raisio	15 057,35	14 890,65
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>43 505,27</i>	<i>38 875,71</i>

45. Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot		
	2021	2020
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	33 228,30	26 233,70
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	5 271,75	3 436,40
Muut palkkiot	2 515,00	2 175,00
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>41 015,05</i>	<i>31 845,10</i>

46. Intressitapahtumat

Olellaiset intressitapahtumat (tavanomaisesta poikkeavat liiketoimet) vuoden 2021 aikana:

Ei ole.

5. Eriytetyt tilinpäätökset ja muut eriytetyt laskelmat

5.1 Muut eriytetyt laskelmat

5.1.1 Henkilöstöruokala Elauksen tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen

HENKILÖSTÖRUOKALA ELAUKSEN TUOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2021	01.01. - 31.12.2020
Liikevaihto	179 022,48	198 108,74
Liiketoiminnan muut tuotot	199,28	24,19
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-76 784,62	-74 002,29
Palvelujen ostot	-7 607,37	-7 887,94
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-61 442,72	-79 220,99
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-11 596,45	-14 504,18
Muut henkilösivukulut	-2 777,43	-3 007,24
Liiketoiminnan muut kulut	-53 381,78	-53 714,91
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-34 368,61	-34 204,62
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-34 368,61	-34 204,62

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEET

Kustannuslaskenta perustuu aiheuttamisperiaatteeseen. Ruokapalveluiden yhteiskustannusten jakamisessa käytetään laskennallista kohdentamista. Jakotekijänä käytetään palvelusuoritteita. Ne perustuvat tilikaudelle budjetoituihin määriin. Vyörytys suoritetaan kerran kuukaudessa automaattisesti.

Kaupungin muun organisaation tuottamat sisäiset palvelut jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Jakotekijöinä käytetään viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen perustuvia hintoja ja suoritelmää. Sisäinen laskutus suoritetaan joko kerran kuukaudessa tai vähintään neljännesvuosittain.

Liikevaihtoon on lisätty henkilökunnan aterioiden ja ulkopuolisten asiakkaiden aterioiden hintojen erotus kerrottuna henkilökunnan aterioiden määrällä (subventio).

5.1.2 Venesataman tuloslaskelman laskennallinen eriyttäminen

VENESATAMAN TULOSLASKELMA

	01.01. - 31.12.2021		01.01. - 31.12.2020	
Liikevaihto		306 472,01		291 735,81
Liiketoiminnan muut tuotot		0,00		350,00
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 289,22		-54 421,84	
Palvelujen ostot	-200 125,62	-250 414,84	-96 052,83	-150 474,67
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-9 670,95		-9 145,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 680,32		-1 588,99	
Muut henkilösivukulut	-409,66	-11 760,93	-332,37	-11 066,36
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-84 003,81	-84 003,81	-82 942,00	-82 942,00
Liiketoiminnan muut kulut		-3 744,00		-3 761,78
Liikelylijäämä (-alijäämä)		-43 451,57		43 841,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-43 451,57		43 841,00

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEET

Kaupungin muun organisaation tuottamat sisäiset palvelut jaetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Jakotekijöinä käytetään viimeksi vahvistettuun tilinpäätökseen perustuvia hintoja ja suoritemääriä.

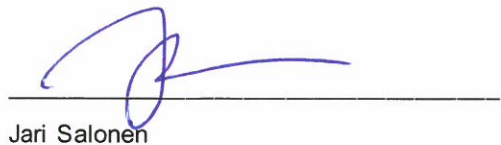
Sisäinen laskutus suoritetaan joko kerran kuukaudessa tai vähintään neljännesvuosittain.

Allekirjoitukset ja merkinnät

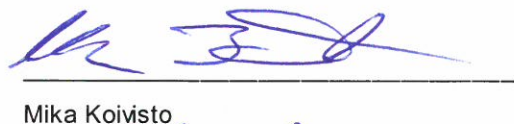
Tilinpäätöksen allekirjoitus

TILINPÄÄTÖS 2021

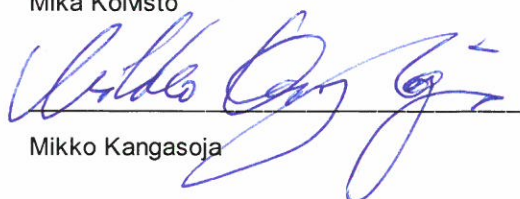
RAISION KAUPUNGINHALLITUKSEN JA KAUPUNGINJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET
Raisiossa 28. päivänä maaliskuuta 2022

Jari Salonen

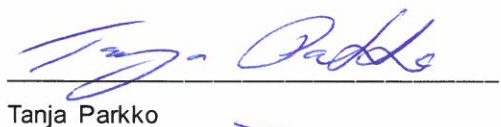

Mika Koivisto

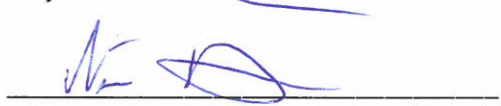

Mikko Kangasoja

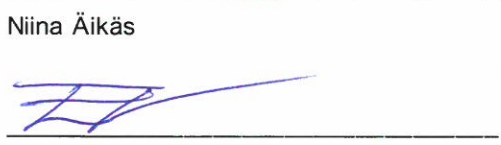
Jonni Moislahti

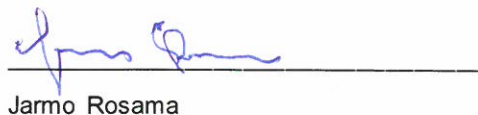
Tanja Parkko

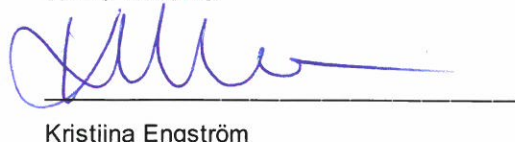
Niina Äikäs

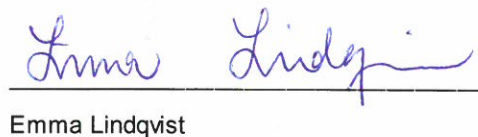
Eero Vainio
kaupunginjohtaja

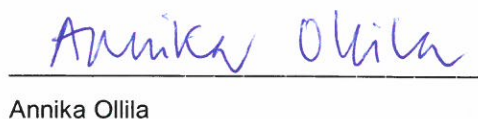
Jarmo Rosama

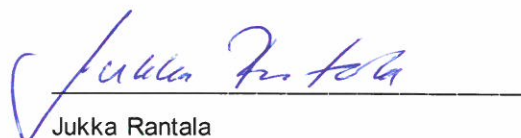
Kristiina Engström

Emma Lindqvist

Annika Ollila

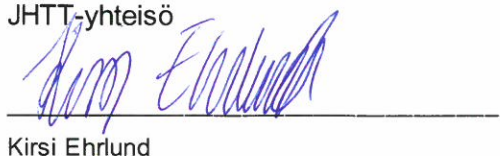
Jukka Rantala

Tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätös on laadittu hyvän kirjanpitolain mukaisesti. Tarkastuksesta olen tänään antanut tilintarkastuskertomuksen.

Raisiossa 3 päivänä touko kuuta 2022

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Kirsi Ehlund

tilintarkastaja, HT, JHT

Luettelot ja selvitykset

Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista 1.1. – 31.12.2021

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilinpäätös	Sidottuna	
Päiväkirja	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Pääkirja	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Laskutusluettelot	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Myyntireskontra	DVD	(Tiedostomuodot ASCII, XML ja PDF)
Palkkakirjanpito	Atk-listoina ja DVD	(Tiedostomuodot XML ja PDF)
Käyttöomaisuuskirjanpito	Atk-listoina	

Luettelo käytetyistä tositelajeista

Tositelaji	Nimi	Tositelaji	Nimi
1	Pankkitositteet	20	Ostolaskujen maksut
2	Luottotappioiden hyvitykset	21	Ostolaskut WF
3	Palkkatositteet	30	Myyntireskontran suoritukset
4	Uimahalli	31	Myyntilaskut Web
5	Sonet-varasto	32	Effica terveys
6	Effica sosiaali	36	Konevarikko
7	Kassapankki	41	Ruokapalv. sis. lask. (Jamix)
8	Excel-muistiotositteet	46	Konevarikko sisäinen laskutus
9	Muistiotositteet	50	Matkalaskut ja ennakot M2
12	SL Laskennalliset	86	Hyvitysten kohdistus
14	Vyörytykset	96	Kirjanpidon tulos
15	Luottotappiot	97	Kirjanpidon tulos laskennall.
16	Alv-jako	98	Sisäisen laskennan tulos
17	Suunnitelmapoistot	99	Sisäisen laskennan tulos lask.
18	TT-tuki		
19	Kela/asumistuki	LT	Liitetietotositteet